IMITAMINI

Propovijedi
za svetačke blagdane

ZAGREB 1961

P r e d g o v o r

Na ovim redcima ima nekoliko misli za pojedine svetačke blagdane kojima će se moći okoristiti propovjednici.

U izboru svetačkih blagdana nije bilo moguće radi prostora staviti više. Želja je bila obuhvatiti one svetačke blagdane, koji se posebno bilo u cijeloj nadbiskupiji, ili pak u pojedinim župama posebno slave, jer su njima u čast podignute bilo crkve bilo oltari.

Za svaki svetački blagdan ima dva sastavka: u prvom je sastavku životopis sveca, a drugom nekoliko misli za propovijed. Životopisi su sastavljani što prema histojskim vrelima, što prema legendarnim "passio" iz kršćanske tradicije. Prema tome valja prosudjivati i povijesnu vrijednost pojedinih podataka.

Propovijedi su zamišljene ne kao gotovi sastavci koji bi se ovako trebali izreći, nego više kao izvor za misli, ili pak uputa u razradi datog materijala. Dakako da je najpoželjnije da svaki propovjednik date misli razradi i prikaže svojim riječima i svojim stilom. Si duo faciunt idem, non est idem!

Neka Duh Sveti popratí rosom svoje milosti svaku riječ propovjednika da donese obilan plod!

Blagdan Duhova 1961.godine.

---

1. SV. ANTUN PUSTINJAK

17. siječnja

Domovina sv. Antuna je egipatska pustinja. Tamo je bila i njegova roditeljska kuća. Kraj nje je prostrano dvorište, jer je Antunov otac bogat čovjek: posjeduje 3oo jutara odlične zemlje. Na plodnim oranicama izraste u izobilju pšenice, zobi, ječma, kukuruze, graha i graška. Vinogradi rode slatkim i jakim južnim vinom. Na zelenim pašnjacima pasu velika stada ovaca i koza, deva, konja i ostale stoke. Sama je kuća okružena šumom smokava i datulja.- Nad svim je tim kao kralj gospodario Antunov otac.

Roditelji su svečevi bili bogati, ali su nastojali iznad svega odgojiti svoju djecu u duhu kršćanske vjere. Dobar je naime kršćanski odgoj najvrijednija baština, što je roditelji mogu ostaviti svojoj djeci.

Antun se od najranije dobi privikivao na teški seljački život i rad. Lijepo je pod paskom roditelja napredovao ne samo tjelesno, nego mnogo više u ljubavi prema Bogu. Uvijek je bio vedar i raspoložen. - Kad mu je bilo 2o godina, smrt mu ote roditelje i tako je od tog vremena preuzeo čitav posjed u svoje ruke. Nije to bilo lako! No Antun je prema starom načelu:"Rukom uz plug, a srcem uz Boga!" uspješno upravljao velikim imetkom. Godinama se nalazio na mjestu, gdje ga je Bog htio imati: orao je zemlju, sijao žito i žeo plodove svoga rada.

Iznenada se Gospodin Bog umiješa u njegov život. Tad srce Antuna postaje njiva, u koju će Božji plug urezati brazde, a božanski Sijač u dobro pripravljenu zemlju staviti svoje sjeme. Bile su to evandjeoske riječi:"Ako hoćeš biti savršen, idi, prodaj svoju imovinu i podaj siromasima i imat ćeš blago na nebu i dodji za mnom"(Mt 19,21).

Te je riječi Gospodin kao dobro sjeme ubacio u njivu Antunove duše. Ovo sjeme ne će pozobati nebeske ptice, jer nije palo kraj puta, nego na dobro tlo. Ono će proklijati, niknuti, izrasti i donijeti obilan plod. Antun se nije poveo za bogatim mladićem iz Evandjelja, koji se iza ovih Gospodinovih riječi okrenuo i ostavio Isusa. Antun odmah proda sve, sav dobiveni novac razdijeli siromasima, ostavlja plavi Nil i povlači se u mrtvu pustinju, da ondje provodi težak pustinjački život.

Mlad, bogat, neovisan seljak iz ljubavi prema Bogu i svojoj besmrtnoj duši odriče se svega što ima! Odsada je njegova hrana tvrd kruh i voda.

Samo će jednom na dan uzimati nešto hrane, i to nakon zapada sunca. Ležaj će mu biti tvrda zemlja, a kao stan jedna špilja.

Antun je mnogo žrtvovao. Njegov je život bila neprestana žrtva odricanja i samozataje. No Gospodin je, da iskuša vjernost svog sluge, dopustio sotoni da ga i u samoći pustinje napastuje. Jedva u kojem svetačkom životu nailazimo toliko napasti kao upravo u životu sv.Antuna pustinjaka.

Napasti su počinjale sjećanjem na prijašnji lagodan život, koji nije poznavao nikakvih oskudica. Slijedile su predodžbe i slike, koje su strašno potresale svečevu dušu, no on ih je svladavao. Pakleni je bestidnik napadao slugu Božjega svom kaljužom nečistih napasti, ali je i tu svetac ostao pobjednik. Najposlije pokuša sotona zavesti svetog pustinjaka na oholost. To je bila najopasnija napast, ali je i tu sotona doživio neuspjeh, jer je Antun u svim djavolskim napastima ostajao pobjednik.

Ovakva je teška borba trajala deset godina. Dogadjalo se, da se, uz Božje pripuštenje, sam sotona prikazivao svecu u raznim spodobama te mučio i zlostavljao sveca. S djavlom bi znala doći gomila drugih zlih duhova u obliku najrazličitih životinja: vukovi bi zavijali, lavovi nasrtali, pantere i tigrovi režali, medvjedi, lisice, škorpijoni i zmije navaljivali, no hrabri se Antun nije bojao: s njim je bio Bog i Njegova milost, pa čega da se boji! Antun se čak i rugao paklenim duhovima, te ih je svojom postojanošću tjerao od sebe. - Iza perioda kušnje Antun je uživao kasnije blaženi mir.

Glas je o Antunovoj svetosti daleko dopro. Njegov je primjer djelovao osobito na druge pustinjake, kojima je tada bila ispunjena egipatska pustinja: često su dolazili k njemu tražiti savjeta u svojim duševnim potrebama i on im je uvijek znao dati najbolji savjet.

Jednog su dana pobožni oci pred Antunom raspravljali o najprikladnijem putu savršenosti. Njihov je razgovor potrajao cijelu noć. Nastojali su odrediti krepost, koja čovjeka najuspješnije čuva u napastima paklenog duha. Pala su najrazličitija mišljenja: jedni su isticali odricanje, drugi post, pa mrtvenje, budnost i slično kao najuspješnije sredstvo borbe; drugi siromaštvo i bijedu; treći, da valja činiti djela milosrdja iz čiste ljubavi prema Bogu... Na kraju kaže Antun:"Sve je to dobro i korisno, ali nas iskustvo uči, da to nije najvažnije! Vidio sam naime ljudi, koji su činili sve ovo, ali su u napasti bili iznenadjeni i pali. Nedostajao im je oprez! To je iznad svega najpotrebnije. Oprez je zaštitnica i voditeljica svih kreposti".

Drugom je zgodom Antun u duhu vidio cijelu zemlju opletenu djavolskim mrežama. Bolno je zavapio:

"Tko će izmaći tolikim zamkama!" Odgovori mu neki unutarnji glas:"Samo poniznost može izmaći svakoj djavolskoj zamki".

Sigurno je, da je sv.Antun oprezom i svetom poniznošću čuvao svoju dušu cijeli svoj život. Umro je naime u dubokoj starosti od 105 godina, a bio je njegov život ispunjen mnogim dobrim djelima. Zato mu je Gospodin ovjenčao čelo "neuvelim vijencem vječne slave", a učinio ga velikim zaštitnikom i pomagačem u premnogim duševnim i tjelesnim potrebama, u kojima je vjerni Božji narod zazivao njegovu pomoć.

Tako su se na njemu ispunile riječi:"Blago čovjeku, koji pretrpi napast, jer će primiti vijenac slave, kad bude prokušan"(Jak 1,12).

Izmedju Boga i sotone

Mnogima nam je poznata slika sv.Antuna, okružena različitim životinjama. Možda je to razlog, da vjernici štuju sv.Antuna pustinjaka kao posebnog zaštitnika i pomoćnika u gospodarstvu, zazivaju njegovu pomoć u nesrećama i bolestima.

Izvan svake je sumnje, da je dobri nebeski Otac mnogima po zagovoru sv.Antuna pomogao i u tjelesnim potrebama. No one zvijeri na slici oko sv.Antuna znače posve nešto drugo. Time se želi istaknuti život svetog pustinjaka, koga su dugi niz godina mučile napasti: sotona je nasrtao na njegovu dušu kao na tvrdjavu, no nije je mogao osvojiti, jer je Bog bio njegova jakost u nevolji.

Antun je više ljubio Boga, nego išta drugo na svijetu. Draža mu je bila samoća pustinje, nego društvo najdražih osoba u očinskom domu. Sretniji se osjećao kao siromah na slami u špilji uz kruh i vodu, nego u svem obilju roditeljskog doma. Svoje je srce poklonio Bogu i nitko ga nije mogao sklonuti, da i jedan dijelak žrtve života olakša. Napasti su ga još više učvršćivale i jačale i tjesnije vezale uz srce dobrog Boga i nebeske Majke. Na taj je način svetac, kog danas slavimo, postao divan uzor svakom od nas, makar nas od njegova vremena dijele mnoga stoljeća.

Zar nije i naš život neprestana borba izmedju Boga i sotone! Kako ima malo dana, kad smo jaki i spremni odbiti svaku napast! Gotovo su neprekinuti dani ispunjeni borbom, odricanjem i trpljenjem, koje traži mnogo duševne jakosti. Tko ne pozna onu podvojenost u nama, kad se trgamo izmedju Božjeg zakona i primamljivog grijeha? Zar nismo osjetili, kako nas narav želi povući u okove zla. Naša volja nije stalna, nego ima sposobnost naginjanja zlu i dobru, kreposti i grijehu, Bogu i sotoni.

Drugi je izvor napasti sam djavao, od Boga otpali andjeo, koji mrzi Njega i svu Božji djecu. On će upotrijebiti sve svoje umne sposobnosti i, ako treba, navaljivati godinama, samo da jednu dušu upropasti: on nagovara čovjeka, da su suprotstavi Božjoj volji, da otkaže Bogu poslušnost; pokazuje mu široko polje neograničene slobode i nagovara čovjeka, da poruši sve ograde, kojima je Bog zaštitio naš život. Mudro sv.Petar u svojoj poslanici upozorava čovjeka: "Budite trijezni i bdijte, jer protivnik vaš djavao kao ričući lav obilazi tražeći koga da proguta. Njemu se oprite čvrsti vjerom"(1.Petr. 5,9).

Treći je izvor napasti svijet, za koji sv. Ivan kaže:"Jer sve, što je na svijetu, požuda je tijela i požuda očiju i oholost života"(1.Ivan 2,16). Tu se čovjek mora boriti s velikim brojem nevjernika, s velikom drskošću protivnika, koji nas žele obeshrabriti i učiniti malodušnima. Kao da čujemo njihovo nagovaranje:"Zar vi jedini želite biti drugačiji od svih ostalih? Zar ste vi najpametniji? Zar nije smiješno izdavajati se od drugih i plivati protiv struhe vremena?"

Bog nikoga ne napastuje, nego samo pripušta napasti, da se vjerni okušaju u vatri napasti. No Bog može i napasti okrenuti u dobro: ne na propast nego na posvećenje duše! S jedne strane naša slaba volja, svijet i djavao pokušavaju dušu čovjeka odvesti na put zla, dok ga s druge strane jača i potpomaže Bog i njegova milost. Svaki se čovjek bezbroj puta mora odlučivati, koji će glas poslušati. Pred našim duševnim sudištem stoje bezbroj puta Krist i Baraba, a naša savjest mora odlučiti i izreći osudu. Ne zaboravimo, da je Bog sotonu sapeo lancima i da on nema više slobode, nego li mu je dadne Bog i naša slobodna volja. Sv.Pavao kaže Korinćanima:"Bog je vjeran! Ne će pustiti da se kušate većma, nego što možete, nego će učiniti s kušanjem svršetak, da možete podnijeti". Sv. Terezija M.I. nastavlja:"Duša, koja se nalazi u stanju milosti, ne mora se bojati ni sotone. On je tako plašljiv, da bježi pred pogledom nevina djeteta". No sotona je tu! On čeka. A što? Da mu svaki puta, kad te napastuje, neustrašivo kažeš "Ne" i okreneš se od njega!

Ipak se postavlja pitanje, zašto Bog pripušta toliko napasti? Zašto ne možemo mirno živjeti i služiti Bogu? Sv.Grgur Nazijanski uči:"Samo one ne smeta zao duh u napastima, koje smatra sigurnom svojom svojinom." A sv.Franjo Saleški kaže:"Psi ne navaljuju na ukućane, nego na strane ljude. Tako i zao duh ne navaljuje na one, koji su već njegovi. Ako na jedno srcenavaljuje napastima, tada je to znak, da mu ono još ne pripada. Što je krepost čovjeka veća, to će sotona žešće navaljivati, da osvoji tu dušu!"

Napast prema tome nije nikakvo zlo za dušu. Ona je naprotiv časna stvar i odlična prigoda za dušu, da pokažemo Bogu svoju privrženost. Napast je nutarnja naša neodlučnost. Može svaka žilica našeg bića tražiti zabranjeni plod, ali kad je volja krenula Božjim putem, nema grijeha i naša je duhovna čast spašena. "Napasti nisu ništa! Pet stotina puta nadvladane, pet stotina samozataja, pet stotina zasluga, pet stotina čina ljubavi"(o. Petar Olivaint DI.).

Napasti su potreban elemenat u našem duhovnom životu. Svaka je napast novo "drvo spoznaje dobra i zla, gdje se očvršćuje naša volja i uvijek nanovo se kao igla kompasa okreće prema Bogu. "Napast je spasonosni strah, koji dijete tjera majci i ocu. Ona je bura, radi koje stablo pušta korjenje dublje u zemlju. To je ispit, na kom čovjek pokazuje, što je naučio u Božjoj školi! Duša, koja je uvijek u miru, slična je bari, gdje se voda radi negibanja kvari i širi oko sebe zadah gnjiloće i pokvarenosti; naprotiv duša, prokušana u napastima, slična je bistrom gorskom potoku, koji se žuboreći kroz kamene litice žuri prema svom cilju"(Sv. Vinko Paulski). "U tamnim časovima - rekao je Michelangelo - radjaju se sveci". A sv. Petar Krizolog kaže:"Kormilar pokazuje što zna u buri i oluji, a ne za lijepog vremena. Ako je nebo vedro i more mirno, tad i posljednji mornar može biti na kormilu. Kad se medjutim uzbješnjeli valovi počnu poigravati ladjom, traži se izvrstan kormilar".

Tako je i u duhovnom pogledu lako ostati dobar, kad nema bura napasti. No onda, kad se podignu napasti, kad navale strasti i zla nagnuća, kad nas mami zavodljivi svijet i želi nam oteti Boga, tada se traže jaki duhovi, koji znadu mnogo pregarati i žrtvovati. Samo će jaka duša u takvim časovima biti pobjednica. Veli sv. Augustin:"Bez pobjede nema krune, bez borbe nema pobjede, bez neprijatelja nema borbe".

Naša je kršćanska dužnost, da izvojujemo što više takvih pobjeda. Prilika imamo na svakom koraku: najprije treba vlastito srce dotjerati i urediti i nastaniti Boga u njemu. Zatim svojoj okolini davati dobar primjer, da se povede za nama, a ne da nas zavede na zlo. Ne valja se povoditi za lošim primjerima, nego dobrim primjerima junački sačuvati slobodu duha i slobodu djece Božje.

I u obiteljskom životu čeka mnogo napasti. Djavao će i ovdje pokušati požnjeti svoje plodove prikrivajući svoje namjere lažnom dobrohotnošću. Treba prozreti njegove planove i sačuvati svetost obiteljskog života.

Treba nadvladati vlastitu komotnost, udobnost i sjetilnost, utomiti želje za užitcima i ne nastojati izmaći dužnosti i žrtvi.

Bog nam je dao u sv.Antunu lijep primjer i pravi uzor kršćanskog junaka. On je znao govoriti: "Ima jedan način, na koji ćemo najlakše ostati pobjednici nad neprijateljem naše duše, a taj je, da u svojoj duši uvijek sačuvamo vedrinu i neprestano mislimo na Gospodina". Poslušajmo njegov savjet! Imajmo uvijek čistu savjest i mislimo na Gospodina, koji nas p ti, dok se borimo, a koji će nas ovjenčati krunom nagrade za vjernost.

Tu nam milost neka po zagovoru svetog Antun dadne svima dragi Bog.Amen!

---

2. SV.FABIJAN I SEBASTIJAN.

20. siječnja

Sv. Fabijan je bio papa. Umro je godine 250. na današnji dan mučeničkom smrću. Kao papa upravljao je Crkvom u teško vrijeme progona. Sokolio je vjernike i poticao ih na ustrajnost. Za vrijeme cara Decija u žestokom progonu kršćana i sam je svojim životom zasvjedočio ljubav prema Bogu i vjeri.

Sv. Sebastijan se rodio u trećem stoljeću od uglednih kršćanskih roditelja u južnoj Francuskoj. Malo iza rodjenja preselili su se njegovi roditelji u Milano, gdje je od roditelja primio odličan kršćanski odgoj.

Od rane je mladosti, prema nekoj legendi, pokazivao sklonost vojničkom staležu, te je već u 22. godini postao kapetan u rimskoj vojsci. Hrabrošću, poštenjem i urednošću postigao je štovanje svojih drugova, kao i priznanje svojih pretpostavljenih. Nakon tri godine premješten je u Rim, gdje je uskoro napredovao do pukovnika i zapovijednik carske straže. Kao visoki dvorski časnik imao je pristup u sve zatvore, pa i u one, gdje su bili zatočeni kršćani osudjeni na smrt. Sebastijan ih je često obilazio, tješio i sokolio te im govorio, da se ne valja bojati muka, nego junački ustrajati u vjeri, pa makar treba za svjedočanstvo položiti i svoj život.

Krajem godine 284. bila su radi vjere bačena u tamnicu dva brata - Marko i Marcelin. Tamo su bili nemilosrdno izbičevani i osudjeni na smrt. Na molbu medjutim njihovih roditelja odgodjeno im je izvršenje smrtne kazne za mjesec dana. Nadali su se naime roditelji, da će uspjeti u to vrijeme skloniti ih da se odreknu vjere i tako spase svoje živote. Sebastijan je češće dolazio k njima u tamnicu i sokolio ih, da ustraju do kraja.

Dolazili su medjutim njegovi rodjaci i molili

ih i zaklinjali, da se odreknu vjere. Sjedi im je otac govorio:"Kamo sreće, da mi moje srce prestane kucati i da mi se zatvore oči, kako ne bih morao gledati vašu krv ispod sjekire krvnika!". I majka je govorila o svojoj starosti i slabosti i molila ih, da se radi nje smiluju i odreknu se vjere. Dolazila je i žena jednog i drugog mučenika s djecom i nastojale su ih odvratiti, no sve je ostalo uzalud. Sve je to mogao hrabriti Sebastijan, pa je opet mučenicima govorio, da budu hrabri, da ustraju u neustrašivosti, jer ovi, koji ih nagovaraju na otpad, ne znaju kakvo je slavlje Bog pripravio onima, koji Njega priznaju pred ljudima!

Tako je Sebastijan djelovao u više prilika i utvrdjivao kršćane u vjeri. Zato ga i naziva papa Kajo "braniteljem svete vjere".

Sebastijan je tolike neustrašive mučenike za vjeru poslao pred sobom: sada je dolazio i red na njega. Njegovo djelovanje nije moglo ostati nezapaženo. Doznao je i sam car Dioklecijan, da je zapovijednik njegove straže kršćanin. Kad je pozvan pred cara i ukoren radi toga, odgovorio je:"Nisam, care, nikad se ogrešio o svoju čast i milost. Uvijek sam bio za tvoje dobro. Uvijek sam ti vjerno služio. Za tebe sam spreman dati svoj život. No Božje su mi zapovijedi svetije od tvojih".

Gnjevac car zapovijedi svojim afričkim strijelcima, da ga odvedu u polje i ubiju. Oni ga odvedu, privežu uz jedan stup i isprobadaju strelicama. Kad su mislili, da je mrtav, ostave ga i odu. Svetog je mučenika našla udovica Irena. Vidjevši da još nije mrtav, otpremi ga svojoj kući, gdje je uz brigu i njegu ozdravio. Kad su ga nagovarali sada, da ostavi Rim i sakrije se, nije htio pristati na to, nego se opet otvoreno pokazivao u gradu.

Tako ga jednog dana sretne i sam car. Sebastijan mu zakrči put i glasno mu dovikne:"Care, ne daj se više zaludjivati od poganskih svećenika! Znaj da samo molitve kršćana štite tebe i tvoje carstvo!" Kad se car zaustavio, rekoše mu, da je to onaj Sebastijan, kojeg je nedavno predao svojim strijelcima. Sada se car ponovo rasrdi i zapovijedi, da ga odmah zatuku toljagama, što je bilo i učinjeno. Tijelo mu bace u neku jamu. Tijelo mučenika nadje pobožna žena Lucijana, koja ga sahrani u katakombama, koje i danas nose njegovo ime.

Tako je sv.Sebastijan završio život na današnji dan godine 289.

Bog je proslavio svoga slugu brojnim čudesima, kako nam svjedoči gore spomenuta legenda. Njega vjernici zazivaju i kao zaštitnika protiv kuge, jer gradjani Rima ostadoše poštedjeni kuge po njegovu zagovoru.

Tako je, braćo, sv.Sebastijan i kao vojnik, i kao junak i kao mučenik divan uzor kršćanima svih vremena. Kad bi njegovim stopama pošli kršćanski mladići i muževi, Crkva bi dobila nove sjajne zvijezde, prave junake kreposti i vjere.

Dragulj otkupljen krvlju

Ima jedna riječ, koja povlači za sobom sudbonosne posljedice za cijeli život, ako je izraz nutarnjeg uvjerenja. O njoj ovisi čovjekova i vremenita i vječna sreća. Ta je riječ velikim slovima ispisana na sve životne dane, na sve radosti i patnje. Jednostavna je i kratka, a glasi:"Vjerujem"!

Jednima je ona najdragocjenije blago, sva mudrost i najuzvišeniji cilj svakog ćudorednog težnja, a drugima je često obmana, ludorija, djetinjarija, znak zaostalosti i nedovoljne naobrazbe. Jednima je vjera najvrednije blago, za koje se isplati žrtvovati sve zemaljsko, pa i život, dok je drugima balast zaostale prošlosti, kojeg će zub vremena pokopati. Jedni daju njoj svu svoju ljubav, dok drugi tu ljubav nazivaju nekontroliranim fanatizmom.

Gdje sam ja? - Sveti Sebastijan je neustrašivo stajao pred afričkim strelcima! Nije ga bilo briga za tudja mišljenja, nego je jedino vodio računa o tom, što Bog želi.

Takav stav i junašstvo jednog kršćana, makar je poginuo pred 17 stoljeća, ispunja i danas kršćane svetim ponosom i poštovanjem. Nepoznata su nam danas imena strijelaca, ali se Sebastijan spominje i bit će mu ime ubilježeno i na zemlji i na nebu do kraja. On je ostao pobjednik i onda, kad je pao pod udarcima svojih krvnika po carskoj zapovijedi.

Kakav uzor! Sebastijan, čovjek slave i svijeta, komu su mnogi zavidjeli položaj i časti u tadašnjem Rimu, jer je bio zapovjednik carske straže, koji je imao sve, što je tada zemlja mogla čovjeku pružiti, taj i takav Sebastijan sve ovo s radošću ostavlja, kad treba birati izmedju svijeta i Boga. Kako su se mnogi Rimljani začudili, kad su čuli, da je mladi oficir izrešetan strelicama afričkih strelaca radi kršćanstva! Ipak je tako bilo i Sebastijan je to učinio bez ikakva krzmanja. Činila se ljudima Rima njegova smrt ludost i izraz fanatizma, ali je Sebastijan znao, da je izabrao bolji dio kao Marija. Kršćani su medjutim u Rimu dolazili na njegov grob i molili po njegovu zagovoru jakost i ustrajnost u progonima i milost konačne ustrajnosti.

Današnji blagdan i nama ispituje savjest. I mi smo rodjeni i odgojeni od dobrih krščanskih roditelja, koji su bdjeli nad svetištem naše duše. Tada smo i sami bili sretni, što smo mogli ljubiti Boga i vršiti Njegove zapovijedi. To nam je bila radost života! Danas naprotiv mnogi takav mora nerijetko sa žaljenjem gledati na dane svog djetinjstva i mladosti, jer je u njegovoj duši grijeh i otpad načinio pustoš. Ne nalazi više radosti u onome, što ga ranije tako veselilo. Mnogi su vjeru čak i posve izgubili.

Današnji svetac nas poziva natrag u krilo Crkve i vjere. Opominje sve slabiće, kukavice, dezertere, da se prenu i zakoraknu iz svoje prosječnosti na put odvažnosti..

Kakogod tko mislio, ostaje istina, da vjera daje ljudima izvor sreće. Francuski je mislilac Jouffroy rekao: "Usudjujem se reći, da nema čovjeka...kome se bar jednog dana u njegovom životu pod utjecajem kakve teže okolnosti, ne bi

dogodilo da sebi postavi pitanje, koje kao teški oblak pritište glave sviju nas, ovo odlučno pitanje: zašto je čovjek ovdje na zemlji i koji je smisao uloge koju ovdje igra"?

Naći odgovor na ovo pitanje nije tako jednostavno ni lako. Naći ga medjutim mora svaki čovjek već radi toga, što se samo jedanput živi na ovom svijetu. Ako naime čovjek ne zna zašto živi i što mora učiniti, da mu život ne bude posve prazan i da ga ne proigra, mora odgovoriti na ovo pitanje samom sebi i pronaći takvo rješenje i takav odgovor, koji će biti ispravan. Fran Mažuranić je rekao:"Život je laž, život je varka, život je mučenje, život je zločinstvo, na koje je udarena smrtna kazna; život je porez, što ga čovjek glavom plaća; život je bolest, kojoj nema lijeka; život je borba, za koju već unaprijed znaš kako će svršiti; život je teški teret, što ga čovjek sa sobom nosi u grob".

Tužna je to filozofija, koja nije usrećila nijednog čovjeka. Kako vjera baca jedno posve drugačije svjetlo na ovo pitanje. Po njoj znam, da nisam slučajno bačen na ovu zemlju, nego da sam davno bio u Božjim planovima; da Bog ima za mene točno odredjene dužnosti i da na mene računa u dijelu svojih božanskih planova. Znam, da u krhkoj posudi ovoga tijela nosim iskru božanske vatre, koja je odredjena da uvijek živi. U njoj, u duši se ostvaruje ona iskonska moja čežnja za neprestanim i punim životom, kojeg si svaki od nas priželjkuje. O meni ovisi, kakav će biti taj moj konačni život: zato je upravo ovaj vremeniti život važan, u tom upravo i dobiva svoj divni smisao, da ovaj život iskoristim, da bi otkupio onaj drugi bolji, trajniji, sretniji i ljepši. - Takvo objašnjenje daje vjera o životu, u kojem nema optimizma praznine, nego gdje je ispunjenje svih čežnja Bog, izvor svake punine.

Kako život izgleda drugačijim u svijetlu vjere osobito u časovima kušnje i bola! Kako je neizmjerno lakše snositi terete života, ljudsko nerazumijevanje i ljudske slabosti, kad se vjernik kršćanin stane podno Križa s Božjom Majkom znajući, da je upravo bol ona, koja kroz suzu ljudskog oka stvara neprolazne vrednote i koja dobiva svoj smisao u Božjoj punini.

Na uskrsno jutro u nacističkom se logoru u Buc ,nwaldu dogodio ovaj potresan prizor: 2o.ooo logoraša bilo je postrojeno pred barakama i čekalo prozivanje. Tad se odjednom začuju iz jedne samice riječi:"Ja sam uskrsnuće i život!" Bio je to glas župnika Pavla Schneidera, koji je poput andjela uskrsnuća ulijevao nadu u slomljena ljudska srca.

Isti je župnik svakog jutra za logoraše susjednih ćelija glasno molio jutarnju molitvu, dodavajući pokoju pobudnu riječ iz Sv.Pisma. Zbog toga je često bio teško kažnjavan. Kad su ga drugi molili, da se štedi, odgovarao je:"Ja znam, zašto sam ovdje!" Znao je naime, da je Kristov grob prazan, da je On uskrsnuo i da živi! Mislio je na riječi Tertulijana:"Mi pobjedjujemo i onda, kad pogibamo!"

U najkritičnijim časovima vjera drži čovjeka uspravnim i čuva ga od malodušja i očaja. Ona mu daje unutarnje snage, da ne klone na napornom putu životne Kalvarije.

Kako tek blagotvorno djeluje na dušu vjera u času smrti! Klasik njemačke književnosti Goethe je napisao ovo: "Dva puta sam stajao kraj kreveta umirućega. Dva puta sam vidio čudesno djelovanje vjere. Nada neba pobjedjivala je strahote uništenja i zapalila svježu zraku radosti u sklopljenom oku umirućega. Božanska, da, božanska mora biti nauka, koju najbolji medju ljudima priznaju, a koja tako moćno pobjedjuje i tako čudesno tješi!"

Čovjeku vjerniku smrt nije teška, jer je ona za njega samo prelaz u bolji život sreće i konačnog smirenja. Čovjek vjernik i onda, kad pod njim puca grana zemaljskog života, zadržava čvrstu nadu u vječni život, koja ulijeva radost i snagu.

Naša je vjera uistinu najdragocjeniji dragulj, optočen i zaliven obilnom krvi mučenika. Za nju su tisuće umirale, da nas nauče po njoj živjeti, nju čuvati i po njoj doći u nebo.

Na svetog Sebastijana današnja misna liturgija primjenjuje riječi psalmiste:"Gospodin ga je okrunio krunom dragog kamenja".

Dao Bog,da po zagovoru sv.Sebastijana i mi svojim životom pokažemo, da smo dostojni takve krune u nebu.Amen!

---

3. SVETA AGNEZA

21.siječnja

Sv. Agneza rodila se u Rimu od kršćanskih roditelja oko god.291. Već od djetinjstva odlikovala se pobožnošću, čistoćom, poniznošću, čednošću i dobrotom. Njezini su roditelji budno pazili, da se njezina duša što ljepše razvije. Prije no što je dijete moglo govoriti, majka joj je sklapala ručice i upravljala duh prema Bogu. Govorila joj s posebnom nježnošću o Bogu i Majci Božjoj. Često bi joj ponavljala:"Bog te vidi uvijek i svagdje. On čuje svaku tvoju riječ i čita svaku tvoju misao u srcu". Takve su majčine opomene čuvale dijete od svakog i malog zla i poticale je u najvećoj mjeri da nastoji oko dobra.

Predivna ljepota duše odrazila se i na njezinoj vanjštini, pa je bila nadaleko poznata. No njezina je duša bila još ljepša. Sv. Augustin, kad govori o Agnezi, kaže, da ona u svemu odgovara svom imenu, jer je uistinu bila čista, što joj i ime znači".

Kad je Agnezi bilo 12 godina, položila je na ruke rimskog biskupa zavjet djev čanstva. Iz njegovih je ruku primila blagoslovljeni djevičanski veo i kitu ruža, kojom je bila ovjenčana njezina glava. Čelom se dotakla oltara kao vanjski znak njezine nutarnje spremnosti, da želi iz ljubavi prema Kristu biti njegova vjerna zaručnica (oltar naime u liturgijskom pogledu označuje Krista).

Agneza je svojom ljepotom očarala i sina gradskog prefekta Prokopija. On je odlučio ruku Agneze zamoliti najprije kod njezinih roditelja. No oni mu nisu dali mnogo nade, pa je Prokopije jednog dana zaustavio na ulici Agnezu i očitovao joj svoje osjećaje. Ona mu odgovori:"Dolaziš prekasno! Jedan te je drugi pretekao: ja sam već zaručena. Njemu sam poklonila svu svoju ljubav. On je mnogo odličniji od tebe, jer je Bog njegov otac, a Prečista Djevica njegova majka. Njemu služe nebeski andjeli, asunce, mjesec i zvijezde zadivljeni su njegovom ljepotom. Zaručio me je dragocjenim prstenom i ovjenčao me vijencem kao svoju zaručnicu. Na ruku mi je stavio skupocjenu narukvicu, a vrat ukrasio predivnom ogrlicom. Zaogrnuo me je haljinom, optočenom zlatom i biserjem. Pokazao mi riznice neisporediva blaga i obećao mi sve to kao nagradu moje vjernosti. U čelo mi utisnuo svoj pečat kao znak da samo njemu pripadam. Moji se obrazi rumene grimizom njegove krvi. Med i mlijeko kušala sam s njegovih usana. U njegovoj ljubavi ostajem čista, njega grleći ostajem neokaljana, s njim zaručena ostajem djevica. Moje srce pripada samo njemu. Samo za njim čeznem, kod njega borave moje misli, njega hvalim, njega ljubim više nego svoj život. Kad bih mogla ostaviti njega, tako plemenita, što bih ja bila? On je tako dobar, tako plemenit, tako bogat, tako moćan, tako drag! Bojim se, da sam ga uvrijedila već samim tim, što sam tako dugo s tobom razgovarala". - Tako jeodgovorila junačka djevojka i udaljila se.

Prokopije se udaljio satrven pun stida i osvetničkih misli. Prijavi je sucu Simforijanu, svom ocu. Ovaj pozove preda se Agnezu, jer se priznala kršćankom, te joj naredi da žrtvuje bogovima. No Agneza mu na njegove pretnje odgovori: "Nijedan se kršćanin ne će klanjati ispraznim bogovima! Pa makar i za sve blago ovog svijeta! " To je razbjesnilo suca i dao je donijeti mučila i naložiti vatru. Agneza je mirno pratila užurbanu priredbu krvnika i neustrašivo čekala osudu.

Kako je sudac nije mogao pokolebati, stavi joj na izbor: može ostati djevica i u Vestinom hramu služiti kao djevica vestalinka, ili, ako to odbije, bit će odvedena u javnu kuću, gdje će joj biti oduzeto djevičanstvo. Agneza je prvu mogućnost odbila zato, jer bi to značilo otpasti od vjere. Duša joj se zgrozila medjutim nad drugom pretnjom, no ipak je kod nje bilo veće pouzdanje u Boga, pa zato odgovori sucu: Bog, kome ja služim i kome je posvećena moja ljubav, jest svemogući Bog. Nikada ne ću biti Vestina svećenica, jer je ona običan idol od kamena i mjedi. Možeš me mučiti kako želić, ali me ne ćeš slomiti. Gospodin će Bog pak poslati svoga andjela, koji će štiti moju čistoću.

Medjutim Simforijan je ipak ispunio svoje prijetnje i dao odvesti Agnezu u podzemne prostorije cirkusa Argonalis, gdje je mislio dati djevicu osramotiti. Ali je Bog, zaštitnik slabih, zaštitio Agnezu poslavši joj svog andjela velikog sjaja. Taj je sjaj oslijepio svakoga, koji bi joj se približio. To se dogodilo i Simforijanu odnosno Prokopiju, koji je pao mrtav, kad joj se pokušao približiti. No Agneza mu vrati zlo dobrim: pomoli se Bogu i Prokopije ustane živ, priznavajući kršćanskog Boga jedinim pravim Bogom.

Taj je dogadjaj smekšao srce i starom poganskom sucu, koji je pokušao spasiti Agnezu. No svjetina, žedna krvi, tražila je njezinu smrt, te je visoki carski činovnik Aspazije osudi na smrt na lomači- Ona je mirno pristupila u vatru, ali je plamen nije htio zahvatiti. Tada Aspazije zapovijedi, da joj se odrubi glava.

"Tako nijedna zaručnica ne ide ususret svomu zaručniku - govori sv.Ambrozije - kako je ova djevica veselo stupala na stratište-. Svi su njezini plakali, samo je ona imala suhe oči. Mnogi su se čudili, kako tako lako može žrtvovati svoj život. A ona je mirno prignula glavu i pružila vrat. Kad je krvnik oklijevao, reče mu:"Dodji i požuri se! Ti si mi draži, nego oni, koji su od mene tražili ruku". Iza toga sjevnu mač i djevica preda dušu Bogu.

Bilo je to godine 304.

Sv.Ambrozije kaže:"Djevojke njezine dobi plaču, kad se ubodu iglom, a ona je neustrašivo stajala pred krvnikom. Jedva je mogla naslućivati što je smrt, a već je bila spremna da ga žrtvuje pod mačem krvnika. Koliko ljudi izgovara danas njezino ime, toliko se puta slavi ova djevica i mučenica"- . Njezina je čista duša okrunjena dvostrukim vijencem djevičanstva i mučeništva pohrlila ususret Zaručniku, koji će biti njezina plaća velika. Amen.

"KAKO JE LIJEP ČIST NARAŠTAJ!"

U knjizi Mudrosti (4,1) čitamo ove riječi:"O kako je lijep čist naraštaj u sjajnosti svojoj! Besmertna je njegova uspomena, jer je poznat Bogu i ljudima". Hvaleći djevičansku dušu nastavlja:"U vječnosti koraca krunom okrunjena kao pobjednica, pošto je pobjedila u natjecanju neokaljanih bojeva".

Te riječi možemo danas s punim pravom primijeniti na divnu djevicu i mučenicu prvih kršćanskih vremena, Sv-Agnezu.

Nije čudo što je mlada Rimljanka Agneza, obdarena ne samo ljepotom duše, nego i tijela, na sebe svratila poglede mnogih rimskih mladića i svatko je želio, da bu ona bude žena. Posebnom je ljubavlju k njoj pristupio sin gradskog prefekta moleći njezinu ruku. Kako se medjutim iznenadio, kad je od nje saznao, da će ona već poklonila svoju ruku zaručniku Kristu. Mladić odluči latiti se sile, da je odvrati od njezine životne odluke. Medjutim svi pokušaji mučenja nisu mogli odvratiti Agneze od njezine odluke, a Bog ju je štitio o njezinih neprijatelja. Konačno je neustrašivo stavila glavu pod mač, koji je dovršio njezin mladi život i sjedinio je s njezinim Zaručnikom.

Čovjek ne može ostati ravnodušan gledajući mladu djevicu u lokvi vlastite krvi. Ona je radije žrtvovala svoj mladi život, nego da izgubi najveće blago svoje duše - svetu čistoću. Rasla je kao ljiljan medju trnjem, a njezine su noge doduše doticale zemaljsko blato, ali je njezina duša bila visoko iznad zemlje kod Boga.

Draga moja kršćanska mladeži! Možemo li danas pogledati u oči ovoj svetoj djevici, a da nas možda ne prelije rumenilo stida zbog vlastitog života? Možda se ispričavamo duhom vremena, možda prilikama u kojima živimo, samo da ispričamo svoje pogreške i da ušutkamo glas savjesti! Možda su poljane naše duše opustošene i plaču za cvijećem i zelenilom, kao što pustinja Sahara plače za svojim cvijetnim oazama!

Često su puta u očima naših suvremenika kršćanski ideali izgubili svoj čar. Čini se, kao da ljiljani djevičanstva više ne uspjevaju. Neiskusne mlade duše, kojima je strast zavrtjela glavom, brane svoje žalosno stanje "pravom svoje mladosti" i štite svoju "ljubav" pred onima, koji ne pokazuju razumijevanja za "djecu atomskog doba"...

Zato gledamo ofurene ljiljane. Zar nije istina, da često lijepa i ugodna vanjština krije u sebi moralni nered i pustoš? Gubitkom pak čistoće gubi se polako i vjera, prestaje se cijeniti ono, što je prije za te ljude imalo veliku vrijednost. Roditelji često puta vidjaju takvo stanje svoje djece, naslućuju nutarnji lom, a ne smognu snage da spase zalutali brod. Opomene, savjeti i ukori nailaze na tvrdo tlo.

Na velikim se brodovima osobitom brigom pazi na kompas, jer bi drugi magnetski utjecaju mogli skrenuti s pravog smjera njegovu iglu i sam bi brod pošao krivim putem.

Tako je i s nama: ne valja dopustiti kojekakvim grešnim utjecajima, da skrenu naš brod s pravog puta. Smjer je naš brdo Sinaj, s kojeg odliježe glas Božji:"Ne sagriješi

bludno!...Ne poželi žene bližnjega svoga!" Tko se dade zavesti strastima, doživjet će prije ili kasnije brodolom i proigrati svoju vremenitu i vječnu sreću.

Ako otvorimo Sv.Pismo, čut ćemo ozbiljne opomene Božje, kojima se ne smijemo oglušiti. Sv.Pavao govori:"Volja je Božja vaša svetost, da se čuvate od bludnosti, da svaki od vas znade svoju posudu držati u svetosti i časti, a ne u strastvenoj požudi kao i neznabošci, koji ne poznaju Boga"(I.Sol 4,3-5). Još ozbiljnije apostol opominje u poslanici Efežanima:"A bludnost i svaka nečistoća neka se i ne spominje medju vama, kao što se pristoji svetima...Znajte i upoznajte, da nijedan bludnik ili nečist...nema baštine u kraljevstvu Krista i Boga"(5,3-5). Sam je Spasitelj u govoru na gori rekao:"Blaženi oni, koji su čista srca, jer će Boga vidjeti"(Mt 5,8).

Kako da se sačuvamo usred grješne okoline, koja nas mami na grijeh? Sveti župnik arški Ivan Vianney daje divan savjet:"Da sačuvamo čistoću, potrebne su tri stvari: misao na Božju prisutnost, molitva i primanje svetih sakramenata". Osim toga preporuča štovanje Majke Božje. On je sam postao pobjednik u mnogim duševnim borbama zazivajući pomoć Prečiste Djevice različitim strelovitim molitvicama, kao na pr.:"Blagoslovljeno neka bude sveto i neoskvrnjeno Začeće Djevice i Majke!"

Svakako živa svijest, da nas na svakom, pa i najskrovitijem mjestu, gleda Božje oko, da je uz nas andjeo čuvar, čuva nas od grijeha. Molitvom si osiguravamo pomoć s neba, kad nas naše slabosti žele skrenuti s puta. Sv. Franjo Saleški nam savjetuje:"Idi na sv.pričest često, što češće možeš i hrani svoju duši s Onim, koji sam jest Čistoća, Svetost i Ljepota, pa će i tvoja duša postati i lijepa, i čista i sveta". Nekoliko svetih pričesti na godinu to je za mladog čovjeka kao nekoliko kapi vode na usijanu tavu. Jedino uz Božju pomoć možemo se oprijeti svim nasrtajima svijeta i djavla, kao i naše na grijeh sklone naravi.

Agnezini su roditelji divan primjer svim kršćanskim roditeljima, kojima je povjerena odgoja svoje djece. Evo kako je jedna majka postupila, kad je trebalo braniti ljiljan duše njezine kćeri.

Njezina je kći bila zaručena i svadba je trebala biti u najskorije vrijeme. Jedne nedjelje dodje zaručnik i zamoli majku, da smije sa zaručnicom poći na izlet. No mati nije pustila kćeri same na izlet. Tada se zaručnik uvrijedi: "Zar mislite, gospodjo, da sam ja pokvaren čovjek!" No majka odgovori:"Ne, mladigospodine, ali moja kći ne će sama ići na izlet, pa bio to i zaručnik!" Tada se on uvrijedi:"Onda, gospodjo ja napuštam Vašu kćer i ne želim se više vratiti!" - Bio je to udarac za majku i kćer, ali mati nije ipak popustila. Mladić se medjutim zamislio i vratio natrag s riječima:"Oprostite, gospodjo, na riječima! Kakva mora biti dobra kći, kad je čuva tako dobra majka!" - I sve je bilo uredjeno...

Dao Bog, da bismo imali sve više takovih majki, jer bi onda i djeca bila junačka, plemenita i čista, a to je uvijek dobrobit i obitelji i naroda. Amen!

SVETI FRANJO SALEŠKI

29. siječnja

U žalosnim danima protestantskog raskola, kad su mnogi otpali od prave Kristove Crkve zavedeni Luterovim i Kalvinovim krivovjerjem, Božja je providnost obdarila Crkvu velikim svecima, koji su svemu svijetu svjedočili, da je Kristova Crkva jedina prava.

Medju te svece pripada i Sv.Franjo Saleški.

Rodio se g.1567. u Savoji, blizu Anneey-a (u današnjoj Švicarskoj), u grofovskom dvorcu Franje de Sales i grofice de Sionas. Ugledni i bogati Franjini roditelji odlikovali su se uzornim kršćanskim životom. Posebno je majka nastojala da odgoji svog sina u pravom kršćanskom duhu. Jednostavno bi ga odijevala i čitala mu mnogo iz života svetaca. Često je takodjer preko Franje dijelila siromasima milostinju. Tako ga je od ranog djetinjstva privikivala na djelotvornu kršćansku ljubav. Od njega je tražila bezuvjetnu poslušnost i iskrenost, a u srce mu ulijevala blagost, kojom se svetac i kasnije toliko odlikovao. Ta ga je krepost učinila andjelom tješiteljem svih nevoljnih.

Jer je pokazivao znakove nadarenosti, pošalje ga otac na studije u Pariz. Tu je brzo napredovao u naucima i drugim vještinama, koje su bile potrebne jednom grofovskom sinu. Niti u Parizu nije Franjo zaboravio riječi svoje majke:"Radije bih te vidjela mrtva, nego da čujem da su smrtno sagriješio!"

Iz Pariza Franjo odlazi na daljnji studij u Padovu, gdje doktorira iz prava. Tu je imao jednog svećenika, kod kojeg se redovito ispovijedao i primao pričest. Tako je u svim opasnostima mladosti sačuvao svoju dušu neokaljanu i čistu. Da pak potpuno pripada Bogu, položio je u svojoj 17.godini zavjet potpune čistoće. Nije stoga čudo, da je naginjao svećeničkom staležu, u kojem je mislio najviše učiniti za Boga i spas neumrlih duša.

Odluku povjeri roditeljima. Otac je bio namijenio svom sinu sjajnu budućnost i zamjernu karijeru, ali je ipak makar teška srca pristao, da mu sin postane svećenik. Tako je Franjo g.1593. zaredjen za svećenika.

Srce puno žara željelo je apostolski djelovati, a osobito medju otpalim kalvinima. Ispunilo mu se to, kad su ga poglavari poslali u brdovito mjesto Chablais medju same kalvine, Samo Svemogućem Bogu poznate su sve žrtve, samoprijegor i muke, koje je proživio u svom pastoralnom radu medju tim krivovjercima. Neprijatno su ga susretali, zatvarali vrata pred njim, javno ga napadali, čak i pokušali ubiti ga. No Franjo je pobjedjivao svoje protivnike ljubavlju, blagošću i krotkošću. Uspio ih je uvjeriti, da ga je samo nesebična zabrinutost za njihove duše dovela u Chablais i tako se nepovjerenje smanjivalo i mržnju je pobjedjivala ljubav: tako je Božja ljubav pobjedjivala i u tim tvrdim srcima i počeli su se obraćati. Tako je Franjo mogao zabilježiti uspjeh, jer je povratio Crkvi oko 70.000 kalvina.

Zbog neobičnih odlika uma i srca posvećen je Franjo go.1602. za biskupa u Ženevi, koju je čast nosio dvadeset godina. Bio je pravi pastir svoga stada i brižni otac svoga svećenstva: svagdje je prednjačio riječju i primjerom. Vrata su njegova doma bila uvijek otvorena, a milostinju je dijelio obilno. Posebno je nastojao okupiti oko sebe što više dobrih svećenika. Načelo mu je bilo:"Dragom Bogu nije potrebno mnogo svećenika, nego su mu potrebni dobri svećenici". Zato je bio strog u izboru klera. Svima je prednjačio svetošću života, a posebice neisporedivom blagošću, dobrotom i neiscrpivo strpljivom ljubavlju. Bio je uvjeren, da se "jednom žlicom meda uhvati više muha, nego čitavom kacom octa". Onima, koji su mu prigovarali radi njegove blagosti i ljubavi prema grešnicima, odgovarao bi:" Radije ih svojom blagošću šaljem u čistilište, nego tvrdoćom u pakao".

U životu je bio s romnih zahtjeva, mudar u sudovima i revan u propovijedanju riječi Božje. Najviše mu je bilo na srcu, da kalvine svoje biskupije privede natrag u Crkvu. Zato nije štedio sebe, samo da njih privede i spasi. Često ih je išao tražiti u najviše savojske gore i u najdublje doline. I ne bez uspjeha, jer je uz pomoć Božje milosti mnoge tisuće zavedenih doveo natrag u pravu Kristovu Crkvu.

Njegov duh i njegova ljubav nisu izgubljeni za kasnija vremena, nego i danas žive u njegovim knjigama. Posebno se tu ističe "Filotea", naputak o pravom kršćanskom životu. Značajno je zatim djelo, koje govori o Božjoj ljubavi (Traité de l'amour de Dieu). U toj knjizi najteža pitanja rješava začudnom lakoćom i jasnoćom. Zbog velikih zasluga, koje je imao u učiteljskom radu proglasio ga je g.1877. papa Pijo IX. crkvenim naučiteljem.

Neprestani rad iscrpio je njegove tjelesne sile. On naime nije radio samo u svojoj biskupiji na obraćenju kalvina i drugih krivovjeraca, nego i u drugim biskupijama. Znao je propovijedati i izvan granica svoje domovine.

U gradu Dijon-u susreo se sa sv.Franciskom de Chantal, s kojom je go.1600. osnovao red Sestara od Pohodjenja. Te su se redovnice nazvale salezijankama. Glavna im je zadaća bila da čuvaju i ovjekovječe duh jednostavne i požrtvovne blagosti. Velika je utjeha svetom biskupu bila, kad je vidio kako se ovaj red širi po cijeloj Francuskoj. Na Božić 1622. posljednji je puta služio sv.Misu i propovijedao svojim redovnicama. Tri dana iza toga predao je svoju plemenitu dušu Svevišnjem okružen svojim duhovnim kćerima.

Imajući pred očima život sv.Franje Saleškoga rado shvaćamo izjavu velikog sveca Vinka Paulskoga:"Moj Bože, ako je već ženevski biskup tako dobar, kako istom mora da si dobar Ti!"

BUDI APOSTOL !

Usred ciče zime probijao se snježnim puteljkom kroz šume brdovitog Chablais-a jedan svećenik. Mlad je. Nedavno je iz ruku ženevskog biskupa primio sveti red svećenički. Apostolski žar i revnost doveli su ga u ovo područje, gdje su stanovali sami Kalvini. Ovaj ih je svećenik želio dovesti natrag u pravu Kristovu Crkvu. Predveče je umoran i iscrpljen kucao na vrata ondješnjih stanovnika, ali mu nijesu htjeli otvarati, jer ni je nitko htio primiti katoličkog svećenika od straha. Često je Franjo Saleški, jer je to on bio, znao prenoćiti pod kakvom šupom ili strehom. On, sin grofovske obitelji de Sales bio je prezinan i omalovažavan. Dogodilo se više puta takodjer da su ga javno grdili, napadali i čak ga htjeli ubiti. No franjo nije klonio duhom. Molio je Gospodina:Blagoslovi, Bože, sveto sjeme Tvojih riječi, koje bacam na tvrdu njivu ovih zalutalih duša!"

Dosljednom ustrajnošću, svetačkom izdržljivošću, apostolskim žarom i Kristovom ljubavlju malo je po malo uklanjao predrasude, krčio put Evandjelju, osvajao dušu po dušu za Krista. Nakon pet godina misionarskog rada, punog žrtava i odricanja konačno je pobjedila Božja milost i Franjo je mogao na kraju zabilježiti uspjeh, jer je preko 7o.ooo kalvina priveo natrag Crkvi.

Što namaljudima dvadesetoga stoljeća govori lik sv. ženevskog biskupa? On svakome stavlja na srce veliku zadaću, veliku dužnost svakog pravog kršćanina: Budi apostol! Radi prema svojim prilikama i mogućnostima na proširenju Kristovoj kraljevstva u ljudskim dušama!

Istina, svećenici su u prvom redu pozvani na apostolski, da budu "sol zemlje" i "svijetlo svijeta" (Mt 5,13,14). Njihova je jedna od glavnih dužnosti, kako kaže sv.Pavao, da budu "izgled vjernicima: u riječi, u vladanju, u ljubavi, u vjeri i čistoći"(1.Tim 4,12).

No veliki dar i milost vjere obvezuju svakog kršćanina, da bude svijetlo svome bližnjemu, koji je u tami, da nastoji proširivati kraljevstvo ljubavi u onoj sredini, kamo ga je Božja Providnost postavila.

Sv.Otac Papa Ivan XXIII prigodom proslave 75o.-godišnjice franjevačkih pravila rekao je:"Lovor vijenac naših mučenika i svetaca ne smije biti vijenac, na kojem ćemo počivati, već nam oni svi moraju biti primjer i podstrek za rad i apostolat!"

Naša kršćanska stvarnost usvijetu nije tako ružičasta, da bismo se mogli uljuljati u san. Već je poznati Fridrich Ozanam rekao:"Zemlja je postala hladna i na nama je katolicima, da vatru života opet raspirimo".

Za svakog kršćanina vrijede Isusove riječi upravljene apostolima:"Bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje"(Dj.Ap.1,9). Nijedan katolik ne može biti oslobodjen te dužnosti. Isus računa na svakog od nas. To je bilo u prvo vrijeme širenja kršćanstva, a tako je i danas.

"Istina," napominje sv. Ivan Zlatousti, "mi danas ne možemo poput sv. Pavla naučavati po cijeloj zemlji, čitave grado i narode. Ali svaki pojedini izmedju nas može biti apostol za svoju družinu, za svoju ženu i djecu, za rodbinu i susjede." Ak vidimo da je naša najbliža okolina u kojoj živimo nehajna, na nama je, da podignemo trsku, koja je nagnuta, i da zapalimo žižak koji tinja. Malo će koristiti jadikovanje i žalosno konstatiranje vjerskog nehaja i zapuštenosti. Prema riječima velikog Pascala: "Isus će biti u smrtnoj muci do svršetka svijeta, ali mi kroz to vrijeme ne smijemo spavati!"

Kalvarija s prezrenim i odbačenim Kristom provlači se kroz svu povijest, kroz čitav svijet. Ona je tu na našim ulicama, u kućama, po svim kutevima, gdjegod ljudi griješe i otudju se vjeri. Zar mi smijemo biti ravnodušni prema Kristu, koji je svoju krv prolio da nas učini djecom Božjom i obogati nas najvećim darom vjere? Mi ne smijemo biti zadovoljni, što nas grije sunce vjere i spoznajemo pravu sreću kršćanskog života. Ne smijemo govoriti s Kainom: "Zar sam ja čuvar brata svoga?" (Gen 4,9). Jest, upravo ti, svaki pojedini od nas dužan je, da bude apostol i živi putokaz svojoj subraći na putu u vječnu domovinu.

Kako je lijepo rekao jednoj skupini hodočasnika papa Pijo XI: "Nije dosta da budete pobožni, bogobojazni, vjerni svetoj Crkvi; svaki od vas mora biti apostol. To je ono, što Crkva očekuje od vas, da budete apostoli riječima poticanja, apostoli obrane ako je potrebno, a prije svega apostoli onog apostolata, koji nije nikome uskraćen i na koji je svatko pozvan, - apostoli molitve. I još više, apostoli apostolata, koji nikome nije nemoguć, nego je svima sveta dužnost, apostoli dobra primjera; onog primjera, koji vjeru pokazuje na djelu. On govori rječitije i snažnije djeluje na ljude, nego najbiranije riječi".

Dobra i topla riječ, dobronamjerna opomena i savjet u pravo vrijeme i na pravom mjestu mogu trgnuti iz uspavanosti mnogu dušu i biti joj pravo prosvjetljenje. Govorio je Lacordaire: "Ima mrtvih i živih riječi; riječi, koje poput munje bez ikakve snage udaraju u zemlju, a druge opet zahvaćaju duh poput plamena, koji sve sažiže". Onaj koji poput sv. Franje Saleškoga govori drugomu s ljubavlju, savjetuje ga i opominje na dobro, nalazi put do srca i najsigurnije dolazi do cilja. Koliki moraj svoje vječno spasenje zahvaljivati apostolatu spasonosne riječi koja im je otvorila oči i pokazala vrednote, za koje se jedino isplati živjeti!

Mnogo je djelotvorniji apostolat dobrog primjera!

Jedan misionar iz Koreje pripovijeda, da je nekog dana došao k njemu jedan poganin i zamolio ga za krštenje. Misionar ga upita, što ga je na to ponukalo. Odgovori mu: "Vidio sam kršćane kako žive, vidio sam ih kako umiru, pa i sam želim tako živjeti i tako umrijeti. Vidio sam, kako su ih bacali u rijeke bunare, vidio sam kako su ih žive spaljivali i kopljima probada A svi su umirali s takvim zadovoljstvom, s takvom smirenošću, sam ostao zapanjen. Oni su molili i jedan drugoga bodrili do

do zadnjega daha. Samo kršćani mogu biti takvi. Zato i sam želim biti kršćanin"(Koch,XII,685).

Sv.Franjo Saleški je govorio:"Jedan gram dobra primjera više vrijedi nego metrička centa riječi!" A kardinal Faulhaber je običavao isticati:"Dajte mi stotinjak karakternih ličnosti oko svakog crkvenog tornja i tucet takvih značajeva oko zastave svakog katoličkog udruženja i mi ćemo obnoviti lice zemlje!" Narod ima pravo kad kaže:"Više se vjeruje jednom oku nego dvjema ušima".

Još je veoma važan apostolat molitve i žrtve.

Jednog je dana došao svetom arškom župniku neki bolesni redovnik i molio ga, da mu od Boga isprosi ozdravljenje. No sv.Ivan Vianney odgovori:"Moj prijatelju, mora se htjeti ono, što Bog hoće! Na samrti ćete uvidjeti, da ste svojom bolešću spasili više duša, nego što bi ih spasili djelima svoje revnosti, da ste zdrav". Bolesnik se povrati u samostan. Iza dvije godine poglavari ga opet pošalju u Ars. No svetac mu opet reče:"Ne, ne! Vi više koristite svojoj kongregaciji ovako, nego da ste zdrav". Na kraju sveti župnik nadoda još i ove riječi:"Moramo uvijek sve stvari gledati u Božjem svijetlu!"(Koch, XII, 7o7,6).

Kad bi danas u svijetu bilo više apostola, koji bi riječju, primjerom, a napose molitvom i žrtvom radili oko spasenja i posvećenja duša, kako bi lice svijeta drugačije izgledalo! Lik sv.Franje Saleškoga potiče nas, da širimo oko sebe svijetlo evandjelja, da budemo pravi apostoli Kristove Crkve.

Na kraju završavam lijepom molitvom jednog revnog apoštola:"O Bože, molim te za milost: iz svog vječno neiscrpivog preobilja podaj mi, da se u mojoj blizini mora misliti na Tebe!"

Amen!

SVETI IVAN don BOSKO

31. siječnja

U malom seocu Becchi kraj Torina rodio se 16. kolovoza 1815. roditeljima Franji Bosko i Margareti Occhiena sin. Na krštenju je dobio ime Ivan. Bila je to seljačka obitelj s malim posjedom, pa je trebalo često s teškim radom privredjivati svagdanji kruh. Velik je udarac za obitelj bila prerana smrt oca, jer je sav teret pao na majčina ledja.

Mali je Ivan od najranije dobi pokazivao znakove pobožnosti i posebne ljubavi prema Bogu. Bio je nadaren velikim naravnim i nadnaravnim sposobnostima. Ipak ga je jedna želja prožimala, da naime postane svećenik. Nitko sretniji od majke, jer je željela vidjeti sina svećenika. No kako doći do cilja? Bili su siromašni, a vako je školovanje isziskivalo novčanih sredstava. U zimskoj sezoni 1824-25 pošalje Margareta svoga najmladjeg sina susjednom kapelanu, da ga poduči u čitanju i pisanju. Cim je medjutim zima završila, Ivan se morao vratiti svojoj kući, da radi sa svojom braćom, kojima njegovo školovanje nije bilo po volji.

U to je nekako vrijeme Ivan usnio čudan san: našao se na prostranom dvorištu usred mnoštva djece. Bila je velika graja, a poneki su bili i prosti, te su se čule i psovke. Ivan se pobunio u srcu i počeo je ružiti i prekoravati te nepristojne dječake, a ponekima je podijelio i zaušnice. No sve uzalud! Djeca su i dalje bila nepristojna. Tada se Ivanu ukaže čovjek dostojanstvena držanja odjeven u bijele haljine i reče mu: "Ne udarcima, nego blagošću i dobrotom morat ćeš predobiti ove svoje prijatelje!" Na njegov upit, tko je taj nepoznati, dobio je odgovor:"Ja sam sin One, koju te majka naučila tri puta na dan pozdravljati!" U taj čas opazi Ivan uzvišenu žensku prikazu koja ga pozivala k sebi. Djece je nestalo i mjesto njih se pojavi čopor divljih i neobuzdanih životinja. Divna mu Gospodja rekne:"Što vidiš da se dogadja s ovim životinjama, to ćeš posli je iskusiti na svojoj djeci!" I gle! životinje su se iznenada pretvorile u anjad. - Ivan nije shvatio smisao ukazanja i zato zaplače. Gospodja stavi svoju ruku na njegovu glavu i reče mu:"Kad dodje tvoje vrijeme, ti ćeš već sve razumjeti".

Godine 1826. održavale su se u susjednom jestu, kojemu je pripadao i Ivan pučke misije. Čitava je obitelj Bosko revno polazila propovijedi. Jednog ih dana sretne župnik don Calosso. Upao mu je u oči mali Ivan, pa ga u šali zapita: Jesi li ti, mališu, razumio štogod iz propovijedi?" On odgovori:"Naravno, sve!" I ponovi Ivan doslovno obje propovijedi. Župnika iznenadi tolika nadarenost i odluči odmah, da takav talenat ne zahiri, te se sam ponudi, da ga poučava u latinskom jeziku. To je činio i kroz zimu.

Da lakše nastavi nauku, ostavi Ivan na proljeće roditeljsku kuću i podje u službu. Namjeri se na obitelj Moglia, gdje je kao čuvar mogao dalje pomalo učiti latinski jezik i katekizam. Ali se opet ponovo povrati kući, jer je mislio nastaviti svoje školovanje kod župnika don Calossa.

Medjutim je don Calosso za kratko vrijeme umro, pa je Ivan morao potražiti drugu priliku za učenje.

U to je vrijeme upravo bila otvorena škola u Castelnuovo i pridodan joj tečaj latinskog jezika. Ivan je svakog dana pješačio dva puta po sat daleko u Castelnuovo i marljivo učio. Nakon nekog se vremena nastanio u Castelnuovu kod nekog dobrodušnog krojača, gdje je usput i izučio krojački zanat. Kao pomoćnik dobivao je zabadava stan i hranu. Usput je od majstora naučio svirati i pjevati. Majka Margareta povede zatim svoga sina u gradić Chieri, gdje je bila gimnazija. Nastanio se kod jedne gospodje, koja je takodjer imala sina gimnazijalca. Ivan mu je pomagao i podučavao ga i tako je dobio i ovdje zabadava stan i hranu. Tu je usput izučio stolarski i postolarski zanat.

Krajem listopada 1835. stupio je Ivan u sjemenište u Chieriju, gdje je ubrzo sve natkrilio u znanju i kreposti. Imao je izvrsno pamćenje, te je uskoro cijelo Sveto Pismo znao napamet na grčkom i latinskom. Volio je crkvene Oce i crkvenu povijest. Tako je po svršetku nauka god. 1841. zaredjen za svećenika. Prvu sv. Misu je služio u Torinu. Tko je tog dana bio sretniji od Ivana i njegove majke?

Još je neko vrijeme ostao u zavodu sv. Franje, da prouči moralku i propovjedništvo. No već je tada počeo pastoralno djelovati sjećajući se sna svoga djetinjstva. Odlučio je posvetiti svoj život muškoj omladini, koja je najzapuštenija i pre uštena ulici. Zalazio je u najzapuštenije četvrti Torina i tu skupljao uličnjake. Njegova ljubav i upravo očinska dobrota brzo je osvajala njihova srca, jer su osjetili, da ih on zaista voli. Tiskali su se oko njega, rado ga slušali i naskoro postajali od vukova pitoma jagnjad. Svake ih je nedjelje vodio na svetu misu, a poslije podne je provodio u njihovu društvu izmjenjujući igru i katekizam i poučavanje u čitanju i pisanju.

Budući da se sve više širio krug njegovih znanaca, trebalo je negdje pronaći zgodno sklonište za njih, samo gdje? Gdjegod bi sa svojim dječacima došao, bivao je otjeran! Njihova galama i vika smetali su svakoga. Don Bosko je sa svojim dječacima selio više puta, dok nije konačno na periferiji Torina kupio neku zapuštenu šušu, koja će od tada biti njihov dom. Tu je uredio kapelicu, učionicu i radionisu. Ovamo je svake nedjelje hrlilo preko pet stotina dječaka, da čuju don Boska, da od njega prime kakav skromni darak i da se nahrane. Ovaj je svoj dom don Bosko naskoro proširio: kupio je susjedne zgrade i sagradio lijepu dvokatnu zgradu za dječake. Godine 1865. postavljen je kamen temeljac za novu crkvu, koja je posvećena sv. Franji Saleškom. Tada je don Bosko imao već 7oc dječaka.

Bilo je i teških časova u njegovu životu. Nerijetko se borio s neimaštinom i bjedom. Tada bi uzeo prosjački štap i skupljao milostinju za svoje dječake. Ljudi su ga rado darivali videći njegovu plemenitost. Znalo se medjutim dogoditi, da je Bog i na čudesan način nagradio njegovu veliku vjeru u Božju Providnost.

Jednom je zgodom trebalo nahraniti preko 3oo dječaka, a imao je u kuhinji samo malo kruha. Njegova majka, koja mu je

u svemu pomagala, izvijesti ga o stanju kuhinje. Tada Ivan Bosko uzme košaru s kruhom i tako se s velikim pouzdanjem pomoli, kao nikad u životu, te počne dijeliti kruh. I gle čuda! Svaki je pojedini dobio po kruh i još je na kraju preostalo dvadeset hljepčića!

Nije to bilo jedino čudo, kojim je Bog nagradjivao don Boskovu vjeru i pouzdanje. Zar je manje čudo silno proširivanje njegova djela, veliki oratoriji i crkve, kao i Družba koju je osnovao, da nastavlja njegovo djelo? Godine 1859. je otvorio novu gimnaziju, u koju polaze njegovi dječaci. Druge je dječake poučavao u različitim zanatima i tako im je davao siguran kruh u ruke. Koje čudo, što je trebao imati suradnika! I eto, 14.svibnja 1862. prva skupina "salezijanaca" polaže svoje zavjete. Medju njima se nalazi i sam don Bosko. Oni će svoj život i djelovanje posvetiti odgoju mladeži. Doskora osnuje don Bosko i ženski ogranak družbe pod imenom "Kćeri Marije Pomoćnice kršćana", koje će biti na pomoći.

Bog je upravo čudesno blagoslivljao rad don Boska. Do njegove smrti prošlo je kroz njegove zavode preko 300.000 gojenaca. Od ovih je 6.000 postalo svećenici, trinaestorica su postali biskupi, a dvojica od njih su bili kardinali. Dosada je preko pet milijuna dječaka i oko tri milijuna djevojčica prošlo kroz odgojne zavode don Boska.

Koje čudo, što je toliki rad iscrpio tjelesne sile don Boska! On je tajio svoje patnje i bio uvijek vedar i nasmijan, uvijek pun ljubavi i očinske dobrote prema svakomu. No bolest je učinila svoje. Zadnju svetu misu služio je 4. prosinca 1887. i počeo se pripravljati na svršetak. U ranu zoru 31.siječnja 1888. dok su zvona molila pozdrav Gospi, ispustio je svoju plemenitu dušu, da primi nagradu za ovako veliku ljubav prema Njegovim najzapuštenijima.

Sv.Otac Papa Pijo XI. uvrstio ga god.1925. medju blaženike, a pet godina kasnije medju svete svoje Crkve.

TRAGOM SVECA IZ VALDOCCA

Danas slavimo velikog apostola mladeži sv.Ivana don Boska. Njegovo je osnovno životno načelo bilo:"Djavao se nikad ne odmara da naškodi dušama, kako bih onda ja mogao počivati ne radeći na njihovu spasavanju?"

Sv. je Ivan uvijek bio u svom životu dosljedan tom načelu. Najzapuštenijima je posvetio čitava sebe: djeci izloženoj lošem uticaju na ulicama, besprizornima bez roditeljskog doma, koje je svatko prezirao i tjerao od sebe. On im je poklonio svu veličinu svog svećeničkog srca. Kolike je spasio od duševne i tjelesne propasti! Kolikima je dao kruh u ruke i naučio ih pošteno živjeti! Koliki upravo njemu zahvaljuju, što su postali korisni članovi ljudskog društva!

Iscrpljen od rada i životnih napora rekao je na smrtnoj postelji:"Tko umire uništen od rada, stotine drugih povlači za sobom, koji će ga nadomjestiti". I nije se prevario! Danas tisuće don Boskovih sinova i kćeri nastavljaju njegovo djelo: riječju i primjerom odgajaju mladež i uče ih Božjem zakonu.

Krivo bi mislili, da su na to pozvani samo don Boskovi sinovi. Svatko je više ili manje pozvan da odgojno djeluje na mladja pokoljenja, da ih oduševljava za dobro a čuva od zla. Nema sumnje, da su duše mladeži gotovo uvijek u izvjesnim opasnostima, a naše moderno vrijeme svakako povećeva te opasnosti u pogledu gubitka i religioznog morala i samo vjere. Mladež se uvijek nalazi na raskršću, a kad im kod izbora plana ili smjera u životu zamagli jasan pogled strast ili druge smetnje nadodju, tad su potrebni dobre i zdrave upute i dobri primjeri i savjeti.

Zato ni mi ne smijemo skrštenih ruku stajati i ništa ne uraditi za njih. Ne rješava se ovaj problem tako da jednostavno slegnemo ramenima i kažemo, da se tu ne može ništa učiniti. Mi smo kršćani dužni, da kao sol i svijetlo budemo pomoć mladim ljudima, da budemo njihovi savjetnici, učitelji i pomagači pri čuvanju i izboru zvanja.

Često puta sami mladi ljudi priznaju, da su pošli krivim putem, jer da se njihovi roditelji nisu dovoljno za njih brinuli, nisu im posvetili dovoljno prave pažnje i brige. Mladi ljudi još ne znaju dobro prosuditi ni knjigu, ni društvo, ni kino niti mnoge druge stvari, koje mogu na njih često puta porazno djelovati već samo radi toga, što nisu bili upućeni u stvar. Zato susrećete mnoge veoma mlade ljude, koji hodaju kao starci ulicama naših krajeva siti života i s prezirom govore o svemu, pa i o životu. Izgubili su smisao i volju za veliko i plemenito, mladenački ideali, koje su nosili, nisu ostvareni, jer ih sami nisu mogli, a stariji im nisu pomogli, pa se sva divna kuća od karata srušila, i oni sjede i plaču ili u boli ili u bjesu nad ruševinama i svojom mladošću. Nijedan odgojni zavod, nijedna škola niti ustanova ne može potpuno nadomjestiti roditeljskog doma. Dijete se u prvih sedam godina više odgoji, nego kasnije u cijelom životu. Godine razvoja kako su važne, da se dobro, usadjeno na početku, normalno razvije i sačuva od potresa.

Sveto Pismo Starog Zavjeta stavlja roditeljima na srce njihovu dužnost odgoja djece:"Služite vjerno Gospodu i nastojte da činite, što je njemu po volji. Djeci svojoj zapovijedajte da čine pravdu...da se spominju Boga i da ga blagoslivljaju u svako doba iskreno i svom snagom svojom"(Tobija 14,lo-ll).

Sveti Pavao govori:"Očevi!Ne razdražujte djece svoje, nego ih odgajajte u nauci i opomeni Gospodnjoj"(Efež 6,4). Svim zavodnicima prijeti Gospodin:"Tko sablazni jednog od ovih malenih, koji vjeruju u mene, bolje bi mu bilo, da mu se objesi mlinski mane o vratu njegovu i da potone u dubini morskoj" (Mt 18,6).

Roditelji su dužni svojoj djeci ostaviti dragocjenu baštinu čvrstih kršćanskih načela, potkrijepljenih dobrim primjerom vlastita života, jer "dug je put propisa, a kratak i djelotvoran put dobra primjera.

Lijepo savjetuje sv. Ivan Bosko: "Da činimo dobro, potrebno je imati malo odvažnosti, više duha požrtvovnosti da rado podnesemo svako poniženje, a sami da nikoga ne ponizujemo, da uvijek prema svakome nastupamo s mnogo ljubavi".

Kad bi se toga držali svi roditelji i odgojitelji, mnogo bi dobra učinili onima, koji su povjereni njihovu vodstvu.

Na što još ne smijemo zaboraviti kod odgoja mladeži?

Jednog dana posjeti don Boskov zavod u Torinu neki engleski ministar i divio se dobrom duhu koji vlada u zavodu. Na odlasku reče Don Bosku: "Našao sam kod vas svu djecu dobro odgojenu i pristojnu. Recite mi, molim Vas, koje je to sredstvo, kojim držite u stezi ove beskućnike?" Don Bosko mu odgovori: "To tajno sredstvo je svakodnevno pribivanje sv. misi i često primanje sv. pričesti."

Na taj faktor ne bi smjeli zaboraviti ni naši roditelji i nastojati zajedno sa svojom djecom polaziti k sv. misi i primati sakramente. Bez vjere u moć milosti, koja može sačuvati mlade duše, roditelji ne će moći u odgoju mnogo učiniti, jer će drač zagušiti dobro sjeme.

Još bih nešto želio staviti na srce našim mladim roditeljima:

Jednog dana posjeti Don Boska neka odlična gospodja sa svojim sinčićem. Svetac ju je ispitivao o njezinoj djeci, a ona je radosno dodala: najstariji se sin, kao i njegov otac, posvetio diplomaciji, a drugi je na akademiji, jer želi postati časnik... Don Bosko joj upadne u riječ: "A ovaj Vaš najmladji biti će svećenik". No gospodja uzbudjena odvrati: "Šta?! Moj sin da bude svećenik! Radije bih ga vidjela mrtva!" Don Bosko je zamoli da se smiri i opozove takvu svoju riječ, ali je bilo uzalud. Gospodja ode. Nije prošlo osam dana, evo gospodje opet, ali sada sva u suzama, moleći sveca da dodje blagosloviti njezina najmladjeg sina, jer da je na samrti. Svetac je našao dječaka zaista na samrti: blagoslovio ga je i dijete je naskoro umrlo. Zadnje su mu riječi bile: "Majko, znam zašto moram umrijeti: sjećaš li se, što si pred ovim velečasnim gospodinom rekla prije nekoliko dana..."

Možda je Gospodin bacio oko i na kojega od vaše djece, moje kršćanske majke. Smatrate li to posebnom počasti od Božje strane, ili se možda bunite protiv toga? Da li možda nastojite, da ta klica zvanja u srcu vašega djeteta bude sačuvana, kako bi vaše dijete moglo biti jednom dostojan službenik oltara?

Kako je duboko kršćanski postupila majka sv. Ivana don Boska! Njega je mjesni župnik nagovarao da postane svjetovni svećenik, jer je mladić naginjao redovničkom zvanju. Što mu je na to rekla njegova majka? Evo: "Hoću da dobro razmisliš o svom koraku, a kad ga jednom izabereš, slijedi svoj poziv bez ikakvih obzira. Iznad svega neka ti bude spas tvoje duše! Župnik

te želi odgovoriti od tvoje odluke, jer da će meni pod stare dane biti potrebna tvoja pomoć. Jedno medjutim zapamti: siromašna sam se rodila, siromašno sam živjela i siromašno želim umrijeti. Ako postaneš svjetovni svećenik i na nesreću se obogatiš, ni jedan jedini put ne ću doći da te posjetim...".

Zar je čudo, što je takva majka odgojila sina sveca, velikog i nesebičnog apostola, koji je sve svoje duševne i tjelesne sposobnosti utrošio, da u što više mladeži sačuva vjeru i privede ih Srcu Božjem. Kad bismo imali više takvih majki, imali bismo više revnih apostola, više svetaca, više nesebičnih duhovnih pastira.

Molimo sveca iz Valdocca, da nam isprosi što više dobrih kršćanskih roditelja, jer će od njih poteći novi naraštaj, koji će biti ponos ljudima, čast Bogu, te naša sigurna i sretna budućnost. Amen!

SVETI BLAŽ

3. veljače

Od davnine je današnji svetac poznat cijelom kršćanskom Istoku i Zapadu. - Rodio se u 3.stoljeću od poganskih roditelja u Sebasti, u Armeniji. U svojoj je mladosti bio liječnik. I kao poganin odlikovao se nesebičnom ljubavlju prema siromašnima. Zbog čestitosti i dobrote uživao je velik ugled u gradu i cijeloj okolici. I kršćani su mu dolazili kao bolesnici. Razgovarajući s njima upoznao je pomalo i kršćansku vjeru, koju je naskoro prihvatio s oduševljenjem i dao se krstiti. Učinio je to upravo u vrijeme, kad su u rimskom carstvu kršćani podnosili težak progon. Ipak je on jasno spoznao kršćansku istinu i bio za nju voljan i spreman ne samo trpjeti, nego i žrtvovati život, ako to bude potrebno.

Kao kršćanin Blaž se odlikovao uzornim kreposnim životom. Izbjegavao je svaki hotimični grijeh, činio mnoga dobra djela i pobožno se molio. Bio je krotak, milosrdan, blag, bogoljuban i besprijekorna vladanja. Radi takvog svetog života bio je izabran za biskupa u svom gradu Sebasti. Kao biskup postavio je sebi dvostruki cilj: utvrdjivati kršćane u vjeri osobito za vrijeme progona, i raditi na obraćenju pogana. Revno je obilazio svoje stado bodreći ih i utvrdjujući u vjeri u teškim iskušenjima progonstva.

Sam je sveti biskup svojim vjernicima prednjačio u neustrašivosti i čvrstoći ispovijedanja vjere. Morao je mnogo trpjeti, ali je to podnosio s radošću. Na njega su kao biskupa posebno protivnici imali zub, nastojeći ga odvratiti od kršćanstva skloniviši ga na otpad. Činili su to najprije nagovaranjima, a onda su počeli i u Sebasti žestoko progoniti kršćane. Mnogi bi kršćani bili podlegli iskušenjima, da ih nije bodrio primjer i riječ neustrašivog biskupa. Malodušnima

je dozivao u pamet svu veličinu nagrade za one, koji ustraju do kraja. Zaslugom svetog biskupa upravo u vrijeme progona broj se kršćana množio, jer su pogani, potaknuti primjerom neustrašivosti kršćana, prihvaćali kršćansku vjeru.

Prilike su medjutim bivale sve teže: carski je namjesnik Agrikolaj odlučio pod svaku cijenu uhvatiti svetog biskupa, ali se on po nagovoru svojih vjernika bio sklonio u jednoj pećini na gori Argeju. Tu je provodio vrijeme u postu i molitvi i tražio od Boga milost ustrajnosti za svoje stado. Njegovi su vjernici potajno noću dolazili k njemu, da ih on tješi u njihovim nevoljama. Svatko je od njega odlazio utješen i obodren za nove borbe, koje su ih čekale.

Doskora je Agrikolaj doznao za Blaževo skrovište i po svojim ga vojnicima dao uhvatiti i vezana dovesti u Sebastu. Velika je bol kršćana bila vidjevši njihova biskupa vezana, no on je mirno sokolio kršćane i tješio ih. Donosili su mu svoje bolesnike da ih blagoslovi. Tako mu je jedna žena donijela svoga sina, koji se gušio jer mu je u grlu zapela neka kost. Svetac ga blagoslovi i vještim zahvatom izvadi kost iz grla. Djetetu je bilo odmah bolje, a svetac ga otpusti riječima: "Vidiš drago dijete, kako malom kosti može dragi Bog okončati naš život! Toga nikada ne zaboravi. Mi smo u Njegovoj ruci!"

Doveden pred carskog namjesnika, pokušali su ga opet odgovoriti i odvratiti od vjere, no dakako sada s još manje uspjeha. Tada ga dade nemilosrdno izbičevati i baciti u tamnicu. Onako izranjen Blaž je s veseljem podnosio neugodnosti tamnice bez tužbi. Čak je i druge sokolio i tješio. Bilo je s njime zatvoreno i mnogo drugih kršćana. Često je iz prostorija tamnica odjekivala radosna kršćanska pjesma pobjednika, jer su se osjećali počašćenima, da mogu trpjeti za Isusovo ime i tako biti Njegovi vjerni učenici.

Potaknuti njegovim junačkim držanjem mnogi su kršćani javno prezirali poganske bogove i javno se priznavali kršćanima i dospjevali u tamnicu.

Kad je Agrikolaj vidio, da ova kazna nije upokorila sveca, dao ga je baciti u jednu rijeku. No ni tu nije završio Blažev život, jer se rijeka čudom zaledila i on je godao površinom propovijedajući skupljenom narodu. Konačno je po zapovijedi namjesnika svetac završio život tako, da mu je krvnik odrubio glavu. To se dogodilo 3.veljače 316.godine.

Spomen se ovog svetog mučenika i biskupa slavi po svem kršćanskom svijetu. Na njegov dan kršćanski vjernici daju blagoslivljati grlo, da po zagovoru svetog biskupa Blaža postig[ne] tjelesno zdravlje.

Neka i nas, kršćanski vjernici, štiti i čuva zagovor današnjeg našeg sveca. Neka nam bude primjer neustrašivosti, primjer junačke vjere, primjer jake i dosljedne ljubavi prema Bogu. Amen!

SVETA AGATA

5. veljače

Prššlo je lijepo božićno vrijeme. Jaslica više nema. Uskoro će sjećanje na muku i smrt Isusovu potisnuti svetu božićnu radost.

Upravo izmedju ove božićne radosti i korizmene ozbiljosti Crkva slavi blagdan Sv.Agate, djevice i mučenice. Njezino je djevičanstvo divan ljiljan na Isusovim jaslicama, a njezina mučenička smrt divna ruža uz Gospodinov križ na Kalvariji.

Sveta Agata se rodila na Siciliji u gradu Kataniji u trećem stoljeću. Njezini su roditelji bili ugledni i plemeniti kršćani. Svoju su kćer odgajali u krepostima i strahu Božjem. U svojoj se već ranoj mladosti posvetila Bogu i zavjetovala djevičanstvo Isusu.

U to je vrijeme rimski car Decije (249-251) poslao na Siciliju kao namjesnika Kvintijana, da u toj pokrajini istrijebi kršćane. Uskoro je doznao za izvanredno lijepu i bogatu djevojku Agatu iz Katanije, koja je bila kršćanka. Kad ju je dao dovesti preda se, zadivljen je bio njezinom ljepotom. Stoga ju je počeo najprije nagovarati na otpad, no prevario se. Ona je imala snagu i ustrajnost, jer se dnevno molila Isusu:"Isuse Kriste, Gospodaru svijeta, ti vidiš moje srce i ti znaš moju želju. Uzmi me ti svu u svoju zaštitu. Ti si moj pastir,a ja sam tvoja ovca. Daj mi svoju molist, da nadvladam djavla".

Tada Kvintijan posla Agatu jednoj pokvarenoj ženi Afrodiziji, da je ona pokvari. No Agata se branila od zla mišlju na Božju prisutnost, molitvom i postom. Trideset je dana morala izdržati u toj sramotnoj kući opirući se svim zasjedama i napastima. Na kraju je Afrodizija morala obavijestiti carskog namjesnika:"Lakše bih umekšala kamen, nego preokrenula volju Agate".

Kad je namjesnik vidio, da su se izjalovile njegove namjere, odluči se Agati osvetiti. Stoga je ponovo dade predvesti sebi:

- Zar se ne stidiš ti, djevojka plemenita roda, živjeti životom kršćana, medju kojima su samo robovi?

- Kristu služiti najveća je sloboda, veća od svega blaga i svake moći!- odgovorila je Agata.

- Zar onda mi, koji preziremo Vašeg Krista, nismo slobodni?- pitao je dalje Kvintijan.

- Ne! Vi niste slobodni!- odgovori Agata. Vaša sloboda je žalosno ropstvo.

Kvintijan se rasrdi i dade je zatvoriti uz prijetnju teških muka, ako se ne odreče vjere.

Drugi dan opet pozovu Agatu pred suca, koji joj

naredi, da žrtvuje bogovima. No Agata odlučno odbije ne bojeći se muka.

Namjesnik rasrdjen naredi da je muče: rastezali su joj udove željeznim napravama, udarali je bakrenim pločama i na kraju joj odrezali njezine djevojačke grudi. Sva u mukama Agata rekne namjesniku:"Okrutni tiranine, zar se ne stidiš meni oduzeti ono, čime te majka othranila!" Zatim bi polumrtva odnesena natrag u tamnicu.

Tamo joj se noću ukaže časni starac, apostol Petar, koji je osokoli u postojanosti. Nakon toga joj se ukaže divna svjetlost i osjeti, da je potpuno ozdravljena. Drugi su je zatvorenici tada nagovarali da pobjegne, jer su od tog svjetla stražari od straha pobjegli i vrata su bila slobodna. No ona nije htjela niti čuti, jer nije željela poći iz bojnog polja a da ne ponese mučeničku krunu.

Kad je drugi dan ponovno pozvana pred Kvintijana i ozdravljena stupila pred njega, reče mu:"Zar ni sada ne ćeš priznati svemoć moga Boga, kome se ja klanjam? Vidiš da ni sama smrt nije strašna za mene!" No Kvintijan se sada još više raspali u svom bijesu i dade ponovno mučenicu na nove muke. No za to je vrijeme nastao potres: jedan se zid sruši i ubije dvojicu namjesnikovih prijatelja Silvana i Falkonija. Narod je već počeo rogoboriti i Kvintijan prestane s mučenjem. Agata bi odvedena u tamnicu, gdje je uz molitvu predala svoju lijepu dušu Bogu.

Kad je Kvintijan dočuo da je Agata umrla, podje njezinoj kući, da se domogne njezine imovine. No na putu je pao s konja, pa je iz praznovjernih razloga odustao od svoje namjere.

Gradjani Kataneje od starine štuju svetu Agatu, jer je prema predaji njezin zagovor spasio čitav grad od lave iz vulkana Etne.

Kako je veliko štovanje sv.Agate bilo vidi se i po tome, što je Crkva stavila ime svetičino čak i u misni kanon medju najodličnije i najštovanije svece.

Ne bi bilo korisno s naše strane, da se lišimo ovako bogatog izvora duhovnih ponoći, kao što je zagovor sv.Agate.

"A BLUDNOST I SVAKA NEČISTOĆA NEKA SE I NE SPOMINJE MEDJU VAMA, KAO ŠTO SE I PRISTOJI SVETIMA"(Ef 5,3)

Kod jednog su se izvora sastali tri putnika: umjetnik, starac i dijete. Odmarajući se razgovarali su o tom, što znači natpis postavljen iznad izvora:"Uzmite mene za svoj uzor!" Umjetnik je tumačio:"Izvor protječe kroz veliku dolinu, prima velike potoke i postaje velika rijeka. Želimo li postati veliki, potrebno je uvijek i bez odmora raditi!" Starac je dao drugi smisao natpisa:"Izvor osvježuje svakoga, koji mu se približuje, utažuje mu žedj i osvježuje ga. Životna je dužnost svakog čovjeka, da nastoji uvijek i svagdje biti na korist drugomu, svojoj subraći ljudima!" Dijete nakon male šutnje progovori:"Voda izvora ne vrijedi ništa, ako nije čista. Ako je mutna, kaljava i blatna, ni životinje je ne će piti. Izvor nam govori: hoćemo li koristiti sebi i drugima, potrebno je da budemo čisti!" (Orijentalna priča,Koch,IV.738,9).

Tri su čovjeka na različite načine riješila zagonetku izvora, zagonetku ljudskog života. Izvan sumnje jest, da čovjek marljivim radom svojih ruku mnogo koristi i sebi i zajednici. Kao društveno biće ne može i ne smije ravnodušno prolaziti kraj svoje subraće i biti slijep za njihove duševne i tjelesne potrebe. No čini nam se da čovjek postaje bljutav i štetan i sebi i okolini u kojoj živi, ako ne živi životom koji odgovara dostojanstvu kršćana, ako nema visokih moralnih kvaliteta, ako nije duševno čist.

Izgleda da je u naše vrijeme izblijedio smisao za uzvišenu andjeosku krepost čistoće. Nevinost kao da je još samo povlastica nevine djece, čija srca još nije taknuo mraz grijeha. Da li medjutim naša mladež čuva netaknute svoje duše? Da li čista srca i čistih savjesti stupa pred Božji oltar? Možda im je vjenčana bjelina koprene samo lažna koprena, čija bjelina skriva oskvrnjeni hram Duha Svetoga? Da li su naše obitelji zatvoreni vrt, pred kojim stoji Božji andjeo s vatrenim mačem i čuva, da nitko ne prekorači svetogrdnom nogom ovaj sveti prag? Da li i naše starce opominje sv. Bonaventura:"Ako niste mogli spasiti svoju nevinost, nastojte pokorom spasiti svoje duše!"

Da se ponovo oduševimo za uzvišene istine kršćanskog života, da postanemo otporniji protiv nasrtaja svijeta i djavla, sveta Crkva danas ponovo iznosi pred naše oči divan lik junačke djevice i mučenice Sv. Agate.

Njezini životopisci spominju, da je Agata bila izvanredno lijepa djevojka. Za nju je zapelo oko ne jednog mladića, nastojeći je pridobiti za sebe. No ona je bila poklonila svoje srce Bogu, zaručniku djevica i sve su prošnje ljudi bile uzaludne, jer je Kristu govorila riječima Pjesme nad pjesmama:"Ako njega ljubim neokaljana sam, ako se njega dotičem čista sam, ako njega primam djevica sam".

Agati nije tjelesna ljepota bila kamen spoticanja i sredstvo, kojim bi okaljala dušu, nego jedno pomoćno sredstvo, kojim je hvalila Boga, jedna stepenica, kojom se penjala k svom nebeskom zaručniku. Uzalud su je udarali na muke, uzalud je stavljali na kušnju u pokvarenoj sredini, uzalud su bila sva nastojanja, jer je njezino srce svojom ljubavlju bilo ukorjenjeno u Božjoj ljubavi.

Izmučena, izmrcvarena i okrunjena dvostrukim vijencem mučeništva i djevičanstva pohrlila je Agata ususret svom zaručniku. Ona će slijediti Jagnje, kudgod ono podje(Otkr 14,4)

Isti onaj Krist, koji je osvojio Agatino srce, koji je bio njezina snaga i pomoć u mukama i iskušenjima, isti taj Krist i od nas traži da slijedimo divne primjere Njegovih svetaca. Sjećamo se dobro Kristovih riječi s propovijedi na gori:"Blaženi koji su čista srca, jer će oni Boga vidjeti" (Mt 5,8).

Kako samo ozbiljno sv.Pavao opominje kršćane:"Bog nas nije zvao na nečistoću, nego na svetost"(1.Sol 4,8). Ili na drugom mjestu:"Tijelo nije za bludnost, nego za Gospodina i Gospodin za tijelo...Ne znate li da su vaša tjelesa udovi Kristovi?...Bježite od bludnosti!...Ili ne znate, da je tijelo vaše hram Duha Svetoga, koji je u vama...Proslavite dakle i nosite Boga u tijelu svome!"(1.Kor 6,13-20). U poslanici Efežanima piše sv.Pavao:"A bludnost i svaka nečistoća ili lakomost neka se i ne spominje medju vama, kao što se pristoji svetima...Jer znajte, da nijedan bludnik ili nečist nema baštine u kraljevstvu Krista i Boga!"(5,3-5)

Glasoviti francuski propovijednik Lacordaire je rekao:"Čistoća izgradjuje obitelji, stvara kraljevska pokoljenja, velike duhove i jake narode, koji dugo žive. Gdje nje nema, tamo vlada mrtvilo groba"!

Lice bisvijeta posve drugačije izgledalo, kad bi u njemu vladao duh sv.Agate . Obitelji bi ojačale i u njima bi ponovo zavladao Božji zakon; Božji blagoslov bi sišao na mlada pokoljenja, a narodima bi svitala zora sretnijeg i zadovoljnijeg života. Nestali bi potoci suza i ljudski bi život bio pošteđen strašnih posljedica, kojima radja grijeh.

Neka mlada djevojka ovako oplakuje svoju mladost: "Bilo mi je 18 godina kad sam ostavila roditeljski dom. Moja je duša tada bila čista i dobra. A sada? Srce mi je slomljeno i prepuno patnja i boli; nevinost, taj najdragocjeniji biser djevojaštva izgubljen...Nesretna sam od onog časa, kad sam zavedena. Moje srce krvari iz tisuću rana...O vi, mlade i neiskusne djevojke! Ne vjerujte laskavim riječima, da sa 20 godina ne budete tako nesretne kao i ja...Majka mi je često govorila, da bi me radije vidjela mrtvu, nego da se pokvarim... Kako danas vapijem za nedužnošću!..."(Koch, IV.785,8,1,2).

Sv.Agata opominje roditelje, da paze na svoju djecu, da paze na njihova poznanstva i prijateljstva. Dobra će majka poput andjela čuvara paziti na svoju kćer.

Iskusni učitelj duhovnog života Meschler kaže za ovu krepost:"Djevičanstvo je slatka i snažna pjesma, koja razveseljuje nebo i zemlju. Slatka radi unutarnjeg mira, a snažna radi blizine Janjeta, koje je izvor svake radosti i blaženstva".

Pod kraj prošlog stoljeća (12.XI.1893.) ubijena je kao mučenica čistoće Ana de Rosa u Napulju. Njezine su posljednje riječi bile:"Radije umrijeti, nego boga uvrijediti i izgubiti nevinost u grijehu!" Sprovod joj je bio veličanstven. Vozilo je 8 bijelih konja na kolima posutim cvijećem. U povorci su uz svećenstvo bili: mladež sva u bjelini, vojska i nepregledno mnoštvo naroda. Putem, kojim je kretala povorka, sipali su s prozora cvijeće. Sprovod je vodio sam nadbiskup kardinal. Kolike li počasti i priznanja već na ovom svijetu! (Koch, IV,739,7,2).

Kakav je tek doček imala na nebu!

Sveta Agato! Nauči nas prezirati grijeh i sve ono, što bi nas moglo navesti na njega. Isprosi nam milost, da Bogu čistim srcem omilimo i služimo Mu neokaljanom dušom u sve dane svog zemaljskog života. Amen!

SV. VALENTIN

14. veljače

Prema kršćanskoj predaji sv. je Valentin živio pod kraj 3. stoljeća u Rimu u doba progonstva kršćana. Njegovi su roditelji bili odlični i bogati Rimljani, ali i uzorni kršćani. Stoga su i svoga sina odgajali u pravom kršćanskom duhu. Majka mu je usadjivala u srce čvrstu vjeru i veliku ljubav do Boga. To je bilo prijeko potrebno u ono doba progonstva kršćana, kad nije bilo rijetko, da je kršćanin vjernik morao zasvjedočiti svoje kršćansko uvjerenje svojim životom. Stoga je majka malog Valentina u duhu kršćanskog borca nastojeći najviše da ima nepokolebivu vjeru i neslomivi karakter. U svemu je tome svom sinu prednjačio uzoran primjer njegovih roditelja.

Po svemu je izgledalo, da majčino nastojanje nije ostalo bez uspjeha. Kršćanska je vjera duboko usadjena u srce ovoga mladića. On izbjegava sve sumnjive zabave, sve razonode, a najviše i najradije odlazi na sastanke kršćana u katakombama. Tu uz svijetlo svijeća prisustvuje službi Božjoj, sluša riječ biskupa i prima sakramente. Vjerojatno je upravo ovdje i u ovakvim časovima nastala i sazrela u duši ovog mladića odluka, da postane svećenik, misleći da će tako više i obilnije moći pomoći progonjenima.

Ista kršćanska predaja kaže, da ga je papa zaredio za svećenika i postavio ga upraviteljem crkvenih dobara u rimskoj kršćanskoj crkvenoj općini. Svoju je službu vršio na sveopće zadovoljstvo bez i najmanje vlastite koristi: nejednom se odricao i svojih vlastitih prava za dobro bližnjega.

U isto je vrijeme svojom živom vjerom i kreposnim životom bio sjajan uzor i divno svijetlo za svoju okolinu. Kršćane je utvrdjivao u vjeri, a poganima pokazivao time ispravan put.

Nije nikakvo čudo, da ovakvo djelovanje Valentina nije u poganskoj sredini moglo ostati nezapaženo. Glas je tako o njemu dopro i do cara Klaudija II., koji ga je dao predvesti pred sebe. Predbaci mu:"Zašto nam nisi prijatelj, kad živiš u našoj državi? Čujem da si pametan čovjek, pa kako možeš vjerovati ludom praznovjerju?" Valentin mu odgovori:"Kad bi ti, care, znao dar Božji, bio bi sretan i ti i tvoje cijelo carstvo. Dojadili bi svima lažni vaši bogovi i vjerovali bi u jednoga pravoga Boga, stvoritelja svega, i u njegova jedinoga sina Isusa Krista".

Prema predaji car je bio sklon Valentinu, ali je careva poganska okolina bila njemu protivna. Sudac, da uhvati Valentina u riječi, upita ga:"Što ti misliš o našim bogovima? O moćnom Jupitru i mudrom i silnom Merkuru?" Valentin mu odgovori, da oni nisu nikada ni postojali, a svoj su život prema pjesnikovoj mašto proživjeli na način, koji nedostoji najvišem biću. Tada se poganski svećenici rasrde i poviču, da je pohulio njihove poganske bogove i da je stoga zaslužio smrt. Obratili su se narodi s riječima:"Zar da mi dozvoljavamo, da nam grde bogove i blate našu vjeru, koju smo primili od naših starijih? Zar da napuštamo silne i neumrle bogove, koji su čuvari rimskog naroda i carstva?"

Car je slutio zlo, pa je Valentina ostavio sucima, osobito namjesniku Kalpurniju. Ovaj ga odvede sucu Austeriju.

Zatvoren u palači Austerija Valentin je ovako molio: "Bože, koji si poslao Sina svoga Isusa Krista da nas iz tame izvedeš na svijetlo, obrati ovu kuću i udijeli joj svijetlo, da spoznaju Tebe!"

Sudac Austerije čuo je Valentinovu molitvu i kaže mu:"Ti nazivaš svog Boga svijetlom. Htio bih iskusiti njegovu moć. Imam u kući djevojčicu, koja je već dvije godine slijepa. Da li bi joj tvoj Bog mogao otvoriti oči? Ako se to ogodi, onda i ja vjerujem da je tvoj Bog svijetlo".

Na Valentinovu riječ dovedu slijepu djevojčicu. Tada svetac klekne i ovako se pomoli:"Isuse Kriste, pravo svijetlo svijeta, rasvijetli svoju službenicu!" Kad je svršio ovu kratku molitvu, padne mrena s očiju djevojčice i ona progleda. Vidjevši to Austerije, i on padne na koljena:"Otvori i meni oči, Gospodine, i primi me medju svoje službenike i u vjeru, za koju želim i umrijeti".

Tako se obrati sudac Austerije. - Vijest se naglo pronijela gradom. Valentina ubrzo zajedno s Austerijem uhvate i izbiju toljagama i Valentinu odrube glavu, a Austerije i njegovi ukućani jednako podnesu mučeničku smrt.

Nad grobom sv.Valentina sagradio je papa Julije I. lijepu crkvu i oko nje uredio groblje.

"NEKA SVIJETLI SVIJETLOST VAŠA PRED LJUDIMA...!"

"Bog je svijetlo, a čovjek treba da bude pravi kristal, kroz koji će prosijavati to svijetlo"(Langbehn).

Gospodin Isus, naglašavajući svoje božansko poslanje medju ljudima, rekao je ove riječi:"Ja sam svijetlo svijeta"(Iv. 8,12). Istom je zgodom dodao:"Tko ide za mnom, ne će hodati po tami, nego će imati svijetlo života". Govoreći svojim nasljednicima i učenicima još je izrazitije istakao njihovu životnu ulogu i prvu dužnost:"Vi ste svijetlo svijjeta...Tako neka se svijetli vaša svijetlost pred ljudima, da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega, koji je na nebesima"(Mt 5,14-15).

Istina jest, da su te riječi bile namijenjene u prvom redu apostolima, dakle svećenicima, no od te dužnosti nije nitko izuzet. Kardinal Faulhaber je znao reći da onaj, koji sam nije svijetlo, ne može ni druge privoditi k svijetlu. Samo onaj može zagrijati druge, koji posjeduje toplinu; samo onaj davati utjehe, koji je utješen, jakosti, koji je jak i snage koji je snažan. I svijetlo, i jakost, i snagu, i utjehu i pouzdanje daje vatra neslomive Božje ljubavi, a takva je upravo plamsala u srcima prvih Kristovih mučenika.

Danas slavimo jednog od te dične čete, zaogrnuta skrletom mučeništva, - svetog mučenika Valentina. Kad bismo u samo nekoliko riječi željeli izraziti smisao njegova života, najispravnije bi bilo kad bismo kazali, da je bio svijetiljka, s koje je sjalo pravo i jedino ispravno svijetlo, koje je Krist Gospodin.

Živio je u poganskoj sredini, u kojoj je njegov pravi kršćanski život sjao predivnim primjerom. Iako dijete odličnih i bogatih roditelja, Valentin se posvetio svećeničkom staležu, da može još više i lakše davati i utjehu i primjera svojoj okolini, a ujedno i razgoniti tamu u srcima svojih suvremenika pogana. Veličina se njegova primjera posebno isticala još i time, što je on spojio uzoran primjer života s junačkom hrabrošću, pa je i u tom pogledu bio izvrstan uzor kršćanima upravo u njegovo vrijeme progona.

Lako nam je razumljivo, da ovakvo djelovanje i ovakav život, koji se razlikovao od života njegovih suvremenika, nije mogao dugo ostati nezapažen. Doskora je bio prijavljen caru i predveden pred njega. Tu tek počinje onaj pravi Valentin, koji u najkritičnijim časovima svog zemaljskog života ne prestaje biti uzor. Tu ga žar ljubavi nagoni, da i cara pokuša obratiti govoreći mu o laži njegovih poganskih bogova i o jedinoj pravoj Kristovoj vjeri.

Kaže predaja, da ga je car mirno slušao, ali zaslijepljena svjetina odbaci tog Vijesnika Svijetla, te on dospijeva u tamnicu. No tu, u tamnici, Valentinu polazi za rukom obratiti suca Austerija i cijeli njegov dom.

Posve je razumljivo, da je i Valentin, a i Austerije i sva njegova kuća, morao pridonijeti svjedočanstvo krvi, ali im zato kroz sve vijeke svijetli vječno svijetlo, koje je sam Krist Gospodin.

Mi, predragi, moramo iskreno priznati, da premalo cijenimo dobročinstva, koja neprestano primamo od Božanskog sunca - Krista. Da li ste kada mislili, što bi bilo, kad bi jednog dana nestalo [illegible] našeg zemaljskog sunca: uskoro bi se iscrple zalihe svijetla, topline i života i nastala bi na našoj zemlji smrt! Kako je čudno, da čovjek ne želi vjerovati da se to isto dogadja na području drugoga, duhovnoga život na kojem daje svijetlost, toplinu i život drugo sunce, koje je Krist Gospodin! Zar se je čuditi, što je svijet tako hladan i da mnogi ljudi mogu smoći tako malo prijaznosti, topline i dobrote u svojim srcima, kad su i sama hladna, ozebla ili pak možda i mrtva? Uvijek tamo, gdje nestane svijetlost, toplina i ljubav, odmah dolazi tama, mraz i mržnja i konačno smrt. Nismo pesimisti i vjerujemo u Božju ljubav i njegovu pomoć, ali nas zazebe kod srca kad pomislimo, što bi bilo, da se ljudska srca posve zalede, smrznu i umru u duhovnom pogledu. Kakav bi tek onda život izgledao, kad je već i danas svijet tako siromašan, da, općenito gledajući, tako malo daje ljudima zadovoljstva i ljubavi i medjusobnog razumijevanja.

Kako je lijep svijet, kad ga gledamo okom Kristovim!

Dogodilo se to za vrijeme Prvog Svjetskog rata. Neki je mladi vojnik u bitci izgubio oba oka. Kako su mu ranjenu glavu odmah svu povezali, nije ni znao za svoju tragediju. Kad mu je u bolnici trebalo saopćiti životnu tragediju, liječnici se nisu mogli odlučiti. Stoga pozovu njegovu majku i zamole je, da ona učini tu tešku dužnost, jer da će ona kao majka znati ovu žalost učiniti manje strašnom.

Majka je zaista došla i prišla krevetu sina. Kad ga je rukom pomilovala po zavojima na glavi, odmah je osjetio njezinu ruku i povikao:"Majko, skini poveze, svijetla daj, da te vidim". Ali je mati sa suzama doduše u oku, ali mirnim i odlučnim glasom odgovorila:"Sine, odsad ću ja biti tvoje svijetlo!"

Zar to nije učinila! Kad je sin kasnije izašao iz bolnice, dala je sama sebi operirati jedno svoje oko, izvaditi rožnicu oka i presaditi je na oko svog sina. Uspjelo je!... Kolike radosti, kad je sin majčinim okom mogao gledati svoju majku, kad je gledao svijetlo, kad se u majčinom oku sjala sinovljeva ljubav i odanost..

Potresna povijest, zar ne!

No jesi li ikad pomislio na duhovnu sljepoću svoje okoline i pokušao nešto učiniti, da ona progleda? Svi su oni pozvani na vječno svijetlo. Jesi li im ga otkrio? Da li se u tvom i kroz tvoj život izsjajuje Božansko svijetlo Krista? Gdje je tvoj primjer, koji povlači za sobom?

Ako nisi počeo, još nije prekasno! Nitko se sam ne smije spasiti. Ojačaj, Gospodine, po zagovoru sv.Valentina, naše slabe snage i proslavi u nama svoju snagu i preko nas daj svoje svijetlo drugima.Amen!

SV. M A T I J A

24. veljače

Nakon Gospodinova uzašašća na nebo vratio se i današnji svetac sv.Matija zajedno s ostalim učenicima i Apostolima u Jeruzalem.

Budući da je ostalo Judino mjesto u broju dvanaestorice nepopunjeno, odluči zbor apostola, da na njegovo mjesto izabere drugoga. Zato je apostolski prvak Petar i pristupio izboru. "Ljudi,braćo! Trebalo je da se ispuni pismo, što proreče Duh Sveti ustima Davidovim za Judu, koji je bio vodja onima što uhvatiše Isusa. Ta Juda se brojio s nama i bio izabran za istu službu"(Dj.Ap. 1,16-17). Tu se Petar sjetio i svoje momentane izdaje Gospodina, pa je stao zamišljen, jer je osjećao bol za otpalim apostolom. Tad nastavi:"On steče njivu od nepravedne plaće i objesio se...I postade poznato svima koji stanuju u Jeruzalemu. Zato i prozvaše onu njivu njihovim jezikom "Hakeldama", što znači krvna njiva. Jer je pisano u knjizi psalama: Neka bude pust njegov dvor i neka ne bude nikoga, koji bi stanovao u njemu i predstojništvo njegovo neka primi drugi"(ib. 1,18-2o).

Sada su već prisutni znali, zašto ste spominje ime izdajice: trebalo je naime na njegovo mjesto izabrati drugoga, koji će biti dostojan apostolske časti i službe. Prvak apostolski nastavi svoju riječ:"Treba dakle da bude to jedan od onih ljudi, koji su bili s nama za sve vrijeme, kako je medju nas ušao i izišao Gospodin Isus počevši od krštenja Ivanova do danas, kad se uze od nas, da bude s nama svjedok njegova uskrsnuća...".

Tada su najprije pristupili izmedju sebe, t.j. od onih učenika, koji su skoro uvijek s apostolima i s Isusom bili zajedno za sve vrijeme. Izbor se zaustavio na dvojici: na Josipu, koji se zvao i Barsaba, ili "Pravedni", i drugom, koji se zvao Matija. Kad su apostoli svoje učinilo, prepustili su konačni izbor Bogu. Petar se glasno pomoli:"Ti, Gospodine, poznaješ srca svih, pokaži jednoga, koga si od ove dvojice izabrao, da primi mjesto službe ove i apostolstva, iz kojega ispade Juda, da ode na svoje mjesto"(ib. 1,24-25).

Bačena kocka pala je na Matiju. Tako je Matija pribrojen jedanaestorici Kristovih apostola.

Nije nam danas točno poznato, iz kojeg je mjesta poticao Matija. Jedni navode Betlehem kao mjesto njegovog rodjenja, dok drugi spominju neke druge gradove ili mjesta oko Genezaretskog jezera u Palestini. Već se u svojoj mladosti pridružio učenicima Ivana Krstitelja. Kad je Isusov preteča na obali Jordana vidio Isusa i pokazao ga riječima "Evo Jaganjac Božji, koji oduzima grijehe svijeta" i Matija se pridruži onim Ivanovim učenicima, koji su odmah pošli za Isusom. Skoro je posve sigurno da se Matija nalazio medju onom sedamdeset dvojicom učenika, koje je Isus poslao da samostalno propovijedaju. Pratio je Isusa na svim njegovim putovanjima, slušao njegove govore i

i gledao njegova čudesa. Na taj se način sve više u Matiji učvršćivala vjera u mesijansko Kristovo poslanje. Naravno da je u njemu rasla i ljubav i privrženost prema Isusu, kojemu je ostao vjeran sve do njegova uzašašća. Onog znamenitog dana se i Matija našao na gori, gdje je Isus pozvao sve svoje apostole i učenike, gdje im je podijelio svoje posljednje napomene i uzeo se od njih na nebo.

Kršćanska nam predaja svjedoči, da se Matija u punoj mjeri pokazao dostojnim primljene visoke apostolske časti i dostojanstva, na koje je bio izabran. Povjerenu mu službu s mnogo je žara i revnosti vršio čitav svoj život. Kao životnu zadaću uzeo si je, da kroz čitav život čini zadovoljštinu za pad nesretnoga Jude.

Polje njegova apostolskog djelovanja bila je najprij vlastita domovina Palestina. Kroz više je godina revno propovijedao Isusovu nauku svojim sunarodnjacima. Velika ga je medjutim njegova revnost prinukala, da predje i granice svoje zemlje: zašao je u Malu Aziju, pa u Makedoniju u Evropi i dopro na Jug sve do Etiopije. Nakon mnogo godina svoje apostolske djelatnosti vratio se natrag u svoju zemlju. Tad je upravo bjesnilo progonstvo kršćana od strane Židova. Medju ostalima je bio uhvaćen i Matija, izveden izvan gradskih zidina i kamenovan. Dok je još živ glasno molio za svoje krvnike, da im Gospodin oprosti, zaletio se jedan od prisutnih i mačem mu otsjekao glavu. Tako je i on bio dostojan, da kao i njegov Učitelj, krvlju i životom zasvjedoči istinu kršćanske vjere i bezgraničnu ljubav prema Bogu.

Njegove je posmrtne ostatke nakon više godina dala bizantska carica Helena dopremiti u grad Trier, gdje se nalaze još i danas.

Predivni primjer apostolskog žara današnjeg sveca trebao bi bar dijelom preći i na ostale kršćane, pa i na nas ovdje sakupljene. Naš se bližnji nalazi u duševnoj potrebi, pa mu treba priskočiti u pomoć: bilo dobrom riječi, bilo primjerom. Tek onda sv.Matija postaje naš uzor, kad ga zaista i slijedimo, a ne da se samo divimo njegovoj duševnoj veličini. Da to naše nasljedovanje donese obilatih plodova, neka nam on pomogne svojim zagovorom.Amen.

PETA OZNAKA KRISTOVE CRKVE

Kad su pitomci rimskog Kolegija posjetili Svetog Oca Pija X., u razgovoru ih papa upita, koliko oznaka ima Kristova Crkva.

- Četiri, Sveti Oče! Ona je jedna, sveta, katolička i apostolska,- spremno odgovori jedan pitomac.

- Zar samo četiri? - pitao je dalje Sveti Otac.

- Ona je i rimska, - nadodao je upitani.

- Posve ispravno! Ali koja je najjasnija oznaka prave Kristove Crkve? - Kako nije dobio odgovora, nastavi:

- Peta je oznaka Kristove Crkve, što je progonjena. U evandjelju je napisano:"Ako su mene progonili i vas će progoniti"(Iv 15,2o). To je kruh svagdanji prave Crkve. To je ujedno znak, da smo Kristovi učenici (Koch,II,337,7,1).

Ova je peta oznaka Kristove Crkve, ako je dublje promotrimo, uistinu posebna tajna, kojom je obavijeno Kristovo Kraljevstvo na zemlji. Progonstvo poput sjene prati Crkvu kroz svu njezinu povijest. Crkva ima nastaviti Kristovu misiju na zemlji, pa nužno mora poći Njegovim koracima i uzeti na sebe sudbinu njegova života, koji je sav bio usmjeren prema Kalvariji, ali i prema Taboru.

Tek što je bila rodjena na prvi dan Duhova, Crkva trpi progonstvo: dižu se nanovo Isusovi ubojice Židovi, da unište ovo djelo u samom početku. Hvataju apostole, vode ih pred sud, bičuju, zatvaraju, a neke od njih i pobiju (Dj.Ap. 4,5,17). Zbog progona "razasuli su se prvi kršćani osim apostola po svim krajevima judejskim i samaritanskim". Što se Crkva više širila, to su progoni bili žešći i češći, to je obilnije tekla mučenička krv.

Od slikara Gerome potječe slika, koja prikazuje dogadjaj iz tristogodišnjeg progonstva Crkve u rimskom carstvu. U pozadini se vidi Kapitol, ispred njega Kolosej a s prijeda na slici arena sa "živim bakljama" koje su upravo potpaljene. Izgladnjeli lavovi izlaze iz svojih nastambi prema skupini kršćana, koji okupljeni oko jednog starca s najvećim mirom očekuju smrtonosni zagrljaj zvijeri. Tu su muževi i žene, starci i djeca, mladići i djevojke. Svi kleče s uzdignutim očima: mole za snagu! Nema na njihovim licima traga kakvom očajanju ili zdvojnosti. Njihova usta izgovaraju jedinu riječ, koja im od vremena do vremena predje preko usta: Pro Christo - Za Krista! (Koch,II. 324,9,1).

Takvi prizori nisu bili rijetki sve do početka 4. stoljeća, kad je kršćanstvo u rimskom carstvu dobilo gradjansko pravo i moglo izaći iz katakomba.

S time nisu progonstva u Crkvi prestala, o čemu se nije teško uvjeriti, ako se prelistaju stranice crkvene povijesti. Ona će uvijek ostati "znak, kome će se protiviti".

Kako da protumačimo ovu činjenicu progona? - Dobar je dio Crkva pretrpjela od onih, koji je nisu poznavali ili su pak k njoj pristupali s predrasudama. Mržnja i zloba je zamutila njihov pogled, te su postali slijepi za dobročinstva i za-

sluge, što ih je Crkva učinila i još uvijek čini za svijet. Protivnici u najviše slučajeva zaista "ne znaju što čine", kad nastoje Crkvu uništiti. Vjerujemo da bi drugačije postupali, kad bi je potpunije upoznali.

Ovo progonstvo možemo shvatiti i iz riječi samog Gospodina:"Ako svijet mrzi na vas, znajte, da je mrzio na mene prije vas. Kad biste bili od ovoga svijeta, onda bi svijet svoje ljubio, a kako niste od ovoga svijeta...svijet mrzi na vas" (Iv 15,18-19).

Sličnu misao ističe i sv.Pavao u poslanici Rimljanima:"Svi, koji pobožno hoće da žive, trpjet će progonstvo"; na drugom mjestu:"Moramo s Kristom trpjeti, da se s njime i proslavimo"(8,17; 2.Tim.3,12).

To je psihološki razumljivo. Duh se svijeta protivi Duhu Božjemu, jer se ljudska volja buntovnički diže protiv Božje volje i stavlja svoje vremenite interese ispred Božjih interesa. Kad to Crkva zahtijeva u Božje ime, prirodno je da se sukobljuje s ljudima, kojima je jedino vremeniti ljudski interes važan. Kad bi, što je nemoguće, Crkva odustala od Božjeg zakona sa Sinaja, kad bi prestala stavljati dužnosti obdržavanja zapovijedi kao glavnu obvezu čovjeka, kad bi prestala opominjati ljudske savjesti, tada sigurno ne bi bila više progonjena, ali tada više ne bi ni Crkva bila, ne bi bila prava Kristova Crkva. I Crkvi ostaje put do Tabora jedino preko Kalvarije, ako želi ostati na Kristovom putu i njegovim stazama. Radost uskrsnog jutra treba platiti agonijom Velikog petka...

Postavimo si drugo pitanje: da li su naime ovi stoljetni progoni oslabili Crkvu?

Progoni su imali dvostruku svrhu: da se Kristovo kraljevstvo učvrsti i raširi. Kad naime velika bura vije stablima, ona učvršćuju svoj korjen, da ih ne može iščupati, a vjetar ujedno raznosi plodonosno sjeme, po kojem se širi stablo, niče i raste i u drugim krajevima. U progonima vjera dobiva jače korjenje u dušama vjernika. To je shvatio i pisac prvih kršćanskih vremena Tertulijan:"Razapinjete nas, mučite nas i šaljete u smrt; uništavate nas, ali nepravednost je vaša samo dokaz naše nedužnosti. Najokrutniji izumi vašeg bijesa samo su preporuka za Crkvu; naš broj raste kadgod upriličite u našim redovima krvavu žetvu, jer je krv mučenika sjeme novih kršćana".

S druge strane Božja Providnost pripušta progone da nas utješi i ohrabri. Povijesna je činjenica, da je Crkva uvijek ostala u svim progonima pobjednica, a to je za vjernike velika utjeha. Za vjernika je velika čast dijeliti sudbinu jednaku s Kristom, jer tko se s njime združuje u trpljenju, bit će s njim združen i u slavi. On sam to govori:"Blago progonjenima radi pravde, jer je njihovo kraljevstvo nebesko. Blago vama, kad vas pogrde i usprogone i uzgovore na vas sve zlo lažući radi mene. Veselite se i klikujte, jer je plaća vaša velika na nebesima"(Mt 5,10-12).

Ruski je car Nikola I. progonio u svom carstvu kršćane služeći se svim sredstvima, da ih istrijebi. Radilo se naime o rimokatolicima. Deportiranje i sakaćenje nije bilo rijetko. Medju prognanima bile su osakaćene i neke redovnice, koje su uspjele doći do Rima, gdje su bile primljene u audijenciju kod pape Grgura XVI. - No dogodi se, da je i ruski car Nikola na proputovanju Evropom došao u Italiju i zatražio, da ga primi papa. Bio je primljen. U audijenciji ga papa Grgur oštro ukori zbog progonstva katolika, ali je car sve nijekao. Tada papa odgrne jednu zavjesu, gdje su stajale spomenute redovnice. Kad ih car ugleda, problijedi, zadrhta i formalno pobjegne iz dvorane zaustavivši se tek na trgu sv.Petra, gdje se izgubi medju prolaznicima (Koch, XIII,337,3).

Mi se kršćani katolici ne smijemo i ne želimo nikome osvećivati, jer to nije naše pravo. Medjutim kako je sigurno, da će Gospodin na posljednjem sudu odgrnuti zavjesu i pokazati protivnicima istinu, koju će tada htjeti okajati, no bit će prekasno. Samo tamo ne će biti više moguće pobjeći kao iz papinih odaja caru Nikoli, nego će svaki sebi morati izreći presudu.

Ako nekoji sa smiješkom ostavljaju nebo nama i vrapcima, mi ćemo se sa svom ozbiljnošću prihvatiti posla, da ga zaista i postignemo. Uprkos toga što nas smatraju fantastama! Usprkos toga što nas smatraju zaslijepljenima! Usprkos toga što nas smatraju natražnima! Usprkos toga što nas smatraju nemodernima i preživjelima! - Krist je istina i ona će ostati uvijeke jedna i neprolazna. Amen!

SV. J O S I P

Sveto evandjelje veoma malo govori o životu sv.Josipa. Kao što je skromna njegova pojava pre Isusom i Djevicom, tako je skroman njegov udio u riječima evandjelja. Ipak ga je Gospodin postavio poglavarom svoga doma na zemlji, a kasnije sveta Crkva upraviteljem svih dobara i zaštitnikom svojim.

Porijeklom je bio iz Davidove kraljevske kuće i porodice, a stanovao je u Nazaretu, gradu u pokrajini Galileji. Po zanimanju je bio tesar. Zaručio se s Marijom, koja je takodjer porijeklom bila iz kraljevske Davidove kuće. Od tada je njihov zajednički život bio nerazdruživo povezan u službi uzvišenih Božjih planova.

Kad je medjutim Josip opazio, da je njegova zaručnica u blagoslovljenom stanju, veoma se zbunio. Oni su naime dvoje ušli u brak sa zavjetom čistoće. Marija pak nije Josipu ništa govorila o pohodu andjela, nego je Bogu prepustila, da Josipa obavijesti o tajnim Božjim planovima. Josip nije mogao shvatiti činjenice, a da ne sramoti Marije, htio ju je potajno napustiti. Tada ga Bog sprečava i poučava, da je Marija sredstvo u Božjim rukama. U dubokoj poniznosti Josip prihvaća istinu, koja mu pokazuje veličinu, na koju ga Bog zove, a koja ujedno u njemu umnožava počitanje prema svojoj zaručnici, živom hramu Mesije.

Jer Bog upravlja tokom zbivanja, dogodi se da je i Josip morao poći na popis pučanstva u svojgrad Betlehem, gdje su se zbile poznate nam stvari. Tada je Josip bio sretan, da se uz Mariju mogao prvi pokloniti novorodjenom Mesiji. Bio je svjedok evandjeoskog pjeva, kojim je nebo pozdravilo rodjenje Isusovo; vidio je poklon pastira i dolazak triju mudraca; zajedno s Marijom je primio blagoslov starca Simeona.

Za svoju se obitelj brinuo poput dobrog i vjernog sluge i brižnog oca. Opća je karakteristika njegova života neograničena poslušnost Božjim naredbama i Njegovoj volji.

Bez razmišljanja polazi na put u Egipat da zaštiti Dijete od bijesa Heroda. Shvatio je, da je to Božja volja, premda mu se očitovala u snu, kako kaže evandjelje. Kasnije je vidio, da se nije prevario, jer se zaista ispunilo ono, što je bilo rečeno kao prijetnja.

Nakon Herodove smrti, Josip je u Egiptu dobio na jednaki način Božju obavijest, da je Herod umro i da se vrati natrag u Palestinu. Vjerni sluga Josip opet spremno sluša i odmah se vraća sa svojom obitelji. Na povratku saznaje, da je Herodov nasljednik Arhelaj jednak silnik i okrutnik, pa se nije htio nastaniti u pokrajini Judeji, nego ode u Galileju u grad Nazaret.

Tu se odvijao skroviti život Isusov u krugu obitelji

Svake je godine o Vazmu sveta Obitelj, kao uostalom i sve ostale židovske obitelji, polazila u jeruzalemski hram za žrtvu i molitvu. Poznat nam je iz evandjelja dogadjaj o nestanku malog Isusa i tjeskobnom traženju, kojemu je jednako bio dionik Josip kao i Marija. Kad ga pronalaze, Marija kao da Isusu predbacuje:" Sine, što si nam to učinio? Eto, otac tvoj i ja žalosni smo te tražili".

Nakon povratka u Nazaret počinje skroviti Isusov život, o kojem evandjelja sasvim šute. Tu ne znamo ništa o Isusu i Mariji, a jednako tako ni o sv. Josipu. T.zvana apokrifna evandjelja mnogo govore o tom dijelu Isusova života i nabrajaju neke detalje, u kojima bi i Josip imao igrati neku ulogu. O tome medjutim priznati od Crkve spisi posve šute. Gospodin je Bog htio, da se Isus posve nepoznat i daleko od radoznalih pogleda svijeta sprema na veliku misiju, koja mu je odvijeka odredjena.

Dakako da je Josip bio onaj, koji je nosio teret brige na svojim ramenima gledom na materijalnu stranu, no vjerujemo, da je za to dobivao obilje naknade na drugom, duhovnom području. Živjeti u zajednici tako svetih osoba Isusa i Marije znači dnevno kušati život neba. Takodjer je posve sigurno, da je i Isus pomagao Josipu, osobito kad je odrastao. Vjerujemo da se njihov život odvijao posve prirodno i bez nekih čudesnih zahvata s Božje strane. Zato nema razloga vjerovati, da su se dogadjala bilo kakva, makar i mala čudesa, kako bi to htjeli neki apokrifni spisi. Život se svetog Josipa odvijao mirno i neprimjetno.

Vrlo je vjerojatno, da je sv.Josip umro prije Isusova javnog djelovanja, premda o tome šute evandjelisti. Znamo sigurno, da je njegova smrt bila blažena, jer je umro u prisutnosti Isusa i Marije.

Kao što je u svetoj Obitelji Josip ostao u pozadini, tako je i u Crkvi bio u pozadini: njegovo se štovanje počelo tek iza 11.stoljeća. Tada se slavio kao glavar svete Obitelji. Od godine 187o. štuje se sv.Josip kao zaštitnik cijele Crkve, a u najnovije vrijeme uvela je Crkva i blagdan sv. Josipa radnika, koji je blagdan osobito aktuelan u današnje vrijeme tolikim milijunima radnika.

Neka on postane uzor svim obiteljima u dobrom kršćanskom životu, a jednako tako i svim radnicima, na kakvim se god mjestima nalazili, u vjernom izvršivanju dužnosti, jer se tako izvršuje Božja volja i ispunja smisao života.Amen.

++++
++
+

DOBRI I VJERNI SLUGA

Dogodilo se to u jednoj bitci izmedju Španjolaca i Saracena: hrabri Španjolac Vasko Fernandez prodro je duboko u neprijateljsko područje. Za uspomenu dao je staviti natpis na nekoj kući:"Dovle je došao Vasko Fernandez". Nedugo iza toga drugi je jedan vojnik prodro još dublje. I on je dao natpis: "Dovle nije dopro Vasko Fernandez".

Kad promatramo živote svetaca:svetih apostola, neustrašivih mučenika, odvažnih ispovijedalaca, divnih djevica, stojimo zadivljeni pred snagom Božje milosti, koja je te ljude uzdigla na tako visoki stupanj svetosti i kršćanske savršenosti.

Jedni su Crkvu proslavili svojom učenosti kao Augustin, Toma idr.; drugi herojskim mučeništvom žrtvovavši vlastiti život iz ljubavi prema Bogu; treći su prošli čisti i neokaljani kroz ovaj život; četvrti su podnijeli sva iskušenja i muke i tako dali svjedočanstvo neustrašivosti... Svi su oni daleko doprli na putu kršćanske savršenosti. Jedinom je Bogu poznat stupanj svetosti i sjedinjenja s Njim, koji im je On udijelio. Mi ne znamo kako su daleko doprli, ali znamo dokle nisu došli: ispred svih njih stoji sv.Josip radi svoga položaja.

Bog odabire svetog Josipa, da bude zaručnik i muž Djevice Marije, a po tome i hranitelj i branitelj Isusov. Upravo potome, što je Josip pravi muž Djevičin, onda je i pravi otac Djevičina Sina, iako ne otac po tijelu. Iz te tako uske veze s Isusom izvire i dostojanstvo i veličina svetog Josipa. Po tome on ulazi u t.zv. hipostatsku uniju, u kojoj se nalazi Isus i Marija. Stoga je ispravno reći, da Josip po odličju svoga položaja nadvisuje sve ostale svece. S druge je strane opet jednako ispravno reći, da je Gospodin izabrao Josipa i radi njegove poniznosti i vjerne službe.

Na grobu Bismarka stoji ovaj natpis:"Otto von Bismark, vjerni sluga cara Vilima I." I Josipova je najljepša crta života bila upravo ta, što je bio dobar i vjeran sluga svoga Gospodara. On je zajedno s Isusom dijelio siromaštvo božićnje noći, težinu boravka u tudjini, mukotrpni radnički život u Nazaretu i taj kroz dugi niz godina. No on je imao sreću da iz najveće blizine motri sjajno lice Božjeg Sina, dok je razgovarao sa svojim Ocem. Zajedno s Njim molio se nebeskom Ocu.

"Tko meni služi, neka ide za mnom, i gdje sam ja, ondje će biti i moj sluga"(Iv 12,26). To je doživio i Josip već na ovom svijetu, jer je umro u prisustvu najsvetijih osoba, a sigurno za tu vjernu službu i primio primjerenu nagradu, koja ga izdiže iznad svih stvorenih ljudi osim Blažene Djevice.

Ta o Gospodin izdiže onoga, koji se pokazao vjeran u Njegovoj službi. Kao što je egipatski faraon izdigao Josipa tako da ga je dao voziti u vlaštitoj kočiji s glasnicima pred njom, tako je i Bog uzvisio svog vjernog slugu nad svim ljudima radi vjerne službe.

Kako je ostao do smrti skrovit u svom životu, tako je i njegovo štovanje u Crkvi ostalo dugo sakriveno. Nema traga njegovom štovanju u prva kršćanska vremena. U katakombama nema traga njemu. Srednji Vijek, koji je toliko štovao razne svece, kao da ne pozna štovanje svetog Josipa. Trebalo je čekati sv.Bernarda, Gersona, sv.Bernardina Sijenskoga, sv. Tereziju i druge, da raširе štovanje svetog Josipa kao glavara svete Obitelji. Do 15.stoljeća Isusov hranitelj još nema svoje svetkovine u Crkvi. Slave ga pojedini redovi, kao franjevci, augustinci i karmelićani. Blagdan je njegov postao zapovijedani teku u XVII.st. Papa Pijo IX ga proglasuje "Zaštitnikom svete Crkve". Danas čitav kršćanski svijet hrli svetom Josipu u najrazličitijim potrebama kao svom ocu.

Moć je njegova zagovora velika radi toga, jer Sin Božji njemu ne može odbiti opravdane molbe, buduć Ga je zadužio za njegova zemaljskog života.

Čitamo u životu sv.Terezije:"Za svoga zagovornika i gospodara izabrala sam sv.Josipa i posvema se njemu preporučila. Spoznala sam, da je on bio moj otac i gospodar, koji me je izbavio iz tadanje moje nevolje, a i iz mnogih drugih, u kojima sam se uticala njemu, a ticale su se časti i spasenja moje duše. Još mi je više učinio, no što sam običavala moliti! Ne sjećam se medjutim, da bi ga za nešto zamolila, a da nisam bila uslišana. Mnogostruko moje iskustvo s velikim milostima, koje mi je udijelio Bog po njegovu zagovoru, pobudjuju u meni želju, da čitav svijet pokrenem na štovanje ovoga sveca. Nikoga nisam upoznala, koji ne bi po pobožnasti sv.Josipu napredovao u divnim krepostima".

Tako neka se i svaki od nas pun pouzdanja i velike vjere moli sv.Josipu u raznim potrebama. On je tako jednostavan i po svom životu nama tako bliz, da nam izgleda molitva njemu nekako lakša. On će, čini nam se, lakše i spremnije razumjeti naše svakidašnje potrebe i nevolje i spremnije nam priskočiti u pomoć.

On će nas naučiti veliku tajnu kako se postaje svetim: da naime svaki od nas spremno na mjestu naših dužnosti, kamo nas je Providnost postavila, vršimo povjerenu nam službu. Tako izvršujemo Božju volju kao dobri i vjerni sluge Božji.

Jednako tako se treba moliti sv.Josipu, da mognemo sveto i sretno umrijeti. To je najveća umjetnost, koju bi trebao naučiti svaki kršćanin.

++++
++
+

SV. B E N E D I K T

21. ožujka

Veliki opat i otac zapadnog redovništva rodio se 480. godine u gradiću Nursiji, u Italiji. Poticao je iz pobožne plemićke obitelji, koja je od davnine bila poznata po svojoj stalnosti u vjeri i ustrajnosti u dobru. Takav je duh od najranije mladosti bio usadjen i u mladog Benedikta. Dječak je bio izvanredno nadaren, te ga roditelji poslaše na daljnje nauke u Rim. Tu je lijepo napredovao u naucima, ali se revno čuvao lošega društva i njegova utjecaja. Radije je izbjegavao društvo prijatelja, za koje je smatrao da ne žive doličnim životom, nego da sam postane jednak njima. Nije bio sklon zamamnostima velegradskog života i volio je samoću i knjigu. Stoga je već u 14. godini odlučio ostaviti svijet i povući se u samoću, jer je mislio daće tako lakše sačuvati dušu i spasiti se.

Stoga ostavi g. 496. Rim, u kojem je doživio tolika razočaranja, i uputio se prema sabinskom gorju. Idući tokom gorske rijeke Anio sretne neobičnog čovjeka odjevena u grube haljine a ozbiljna izgleda. Benedikt mu odmah povjeri svoj naum, a nepoznati mu čovjek reče:"Medju ljudima si obolio. Bučni gradski život izmučio je tvoje srce. Tišina i osama bregova opet će ga izliječiti".

Taj je čovjek bio redovnik, a zvao se Roman. On je odveo mladog Benedikta duboko u šumu i pokazao mu jednu spilju do koje se teško dolazilo, a nalazila se nedaleko ruševina stare Neronove vile Subiaco. Benedikt se tu sklonio, a Roman je dolazio povremeno k njemu noseći mu hranu. Mladić je ovdje u samoći opet našao svoj mir, jer je tišinu okoline prekidao jedino pijev ptica, huk vjetra, ili pak zvonce, kojim se javljao Roman, kad bi donosio hranu. U molitvi i postu našao je Benedikt opet svoju radost i nutarnju sreću.

Medjutim i u ovoj osami nije Benedikt bio oslobodjen kušnja napasti. I ovdje je djavao znao napastovati Benedikta. No iz pomoć Božje milosti uvijek je Benedikt ostajao pobjednik. Jednom je pače, da odbije tjelesne napasti, bacio se u trnje i koprive i izranio cijelo tijelo, da ugasi strast u sebi. Od toga dana, kako sam govori, nije više osjećao takvih napasti.

Makar je ta spilja, u kojoj se nalazio Benedikt, bila nepoznata, ipak je jednog dana bio otkriven: neki je pastir, tražeći izgubljenu ovcu, naišao do spilje i vidio mladića. Glas se o tome ubrzo proširio po svoj okolini i odmah se dočulo o njegovojsvetosti. U samostanu kod Vicavara je umro u to vrijeme poglavar, pa monasi dodju i traže Benedikta za opata. On je iz poniznosti odmah odbio, no na njihovo navaljivanje iza duljeg vremena ipak je pristao. Nećkao se naime zato, jer je znao, da je u tom samostanu bila popustila stega i pravi redovnički duh monaha. Kad je pak prihvatio čast i dužnost, odmah je postrožio njihova pravila. Stoga je bio omrznuo mnogim monasima i nastojali su ga se riješiti. Zato je

jedan od redovnika pokušao otrovati Benedikta: stavio je pred njega čašu s vinom, u koje je prethodno stavio otrov. Benedikt je po običaju blagoslovio svako jelo ili piće prije uzimanja, a čaša je na znak križa odmah prsla i vino se razlilo. Redovnik se sav blijed i prestrašen baci na koljena pred poglavarom moleći oproštenje. Benedikt medjutim još istoga dana ostavi samostan i vrati se u svoju spilju.

No više nije mogao uživati svoju samoću. Rimski su patriciji slali k njemu svoje sinove, da ih odgaja i čuva od pokvarenosti.

S vremenom je Benedikt na brdima Subiaca podigao dvanaest samostana. U svakom je od njih bilo dvanaest redovnika, a svima je bio duhovni vodja i otac sv.Benedikt.

Kao poglavar Benedikt se držao opomene, koju je apostol Pavao uputio Timoteju:"Budi izgled vjernicima: u riječi, u vladanju, u ljubavi, u vjeri, u čistoći...Pazi na nauku i sebe...jer ovo čineći spasit ćeš i samoga sebe i one, koji te slušaju"(1.Tim. 4,12,16).

Doskora se Benedikt preselio sa svojom mladom redovničkom zajednicom na drugo mjesto: odabrao je osamljeno brdo Monte Cassino. Na vrhu brda stajale su ruševine nekoć Apolonova hrama. Benedikt najprije poruši hram, iskrči šume i sagradi dvije kapelice: u čast sv.Martinu i sv.Ivanu Krstitelju. Time je udario temelj kasnije tako slavnom samostanu benediktinaca "Monte Cassino". To je bilo 529.godine., a u 48.godini njegova života. Sastavio je posebno redovničko pravilo za svoje redovnike. Pravilo je sadržavalo posebne preporuke za svetu šutnju i sabranost, molitvu, poniznost i poslušnost.

Jedva bi se mogle opisati blagodati, koje cijeli Zapad duguje redovnicima sv.Benedikta, koji su svojim geslom "Moli i radi" spasili kulturu kršćanskog Zapada, a marljivim prepisivanjem klasičnih spisa mnoga prevažna djela sačuvali kasnijim pokoljenjima. Njegovi su redovnici bili prvi učitelji narodu ne samo u vodjenju ispravnog kršćanskog života, nego i u obradjivanju i kultiviranju zemljišta. Znali su vješto spojiti molitvu i rad, da su bili prava blagodat, kudgod su doprli.

Benedikt je bio strog, ali dobrostiv otac svojih redovnika. U samostan su hrlili sa svih strana siromasi i nevoljni, a iz samostana nije nitko odlazio neutješen i nepomognut. Svima je takvima već bilo poznato gostoprimstvo samostana Monte Cassino. Jednom je nekom prosjaku dao posljednji vrč ulja i zadnji komadić kruha. No k njemu su dolazili i ljudi koji su bili željni Boga i vjerske utjehe i on je njihova srca upravljao prema nebu.

Osim siromaha i nevoljnika dolazili su k njemu i velikani ovoga svijeta, kad su trebali savjeta i upute. Tako je jednom došao u samostan i moćni kralj istočnih Gota Totila. Već je bio opustošio cijelu gornju Italiju i spremao se da zauzme Rim. Dugo ga je Benedikt promatrao, a onda mu rekao:

"Ti činiš mnogo zla! Mnogo si zla već i učinio! Prestani već jednom sa svojim zločinima. Uči ćeš u Rim, preplovit ćeš more. Vladat ćeš 9 godina, a u desetoj ćeš umrijeti".

Tada Atila, pred kojim je strepila cijela Italija, klekne pred Božjim čovjekom i zamoli njegov blagoslov. Samo smjelim riječima Benedikta treba zahvaliti da je Rim poštedjen od pustošenja i pljačke.

Čini se, da je Benedikt kratko vrijeme iza toga umro. Datum je smrti prorekao šest dana unaprijed: dadne se odnijeti u crkvu, gdje je primio sakramente umirućih. Subraći i sinovima podijelio je opomene i savjete, a zatim je u molitvi predao svoju dušu Gospodinu u 63. godini. U samostanu Monte Cassino živio je i djelovao 14 godina, a tamo je i pokopan. To je bilo 543. godine. Od tada je grob svetog Benedikta utočište svima onima, koji su ostavili svijet da uspješnije rade za duhovnu dobrobit svojih suvremenika, kojima žrtvom i odricanjem pomažu na putu prema vječnom životu.

+++++++++
+++++
++

ZASLUGE CRKVE ZA KULTURU

Na prvim stranicama Sv. Pisma spominje se vrt, koji je bio odredjen ljudima za domovinu i kao polje rada. Usred vrta izvirala je rijeka, koja je natapala cijeli vrt. Rijeka se granala u četiri rukava. Bog je sretnim gospodarima i stanovnicima tog vrta dao zapovijed: "Napunite zemlju i podvrgnite je sebi!"(Gen. 1,28) Ta je zapovijed ostala na snazi i onda, kad je radi grijeha raj izgubljen, a zemlja počela radjati trnjem i korovom. Taj prvi nalog o širenju kulture dao je sam Bog. Prošlo je mnogo tisuća godina, kad je Bog s Maslinske gore dao drugi nalog:"Idite i naučavajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga"(Mt 28,19).

Sada se postavlja pitanje: kako uskladiti ta dva naloga? Nalog Boga Stvoritelja, dan čovječanstvu na početku njegove povijesti, i nalog Otkupitelja, kojim se prvi vjerovijesnici šalju po svijetu... Na to je pitanje najliepše odgovorila Kristova Crkva svojom tisućgodišnjom povijesti. Ona je, istina, osnovana u prvom redu zato da nastavlja Kristovo otkupiteljsko djelo u spasavanju ljudskih duša; no pored svoje prvotne misije Crkva nije kroz svoju povijest nikad zaboravljala i svoje drugotno odjeljenje: da naime kulturno uzdiže svoje vjernike, da ih odgaja i prosvjećuje.

Kulturna se djelatnost Crkve granala u četiri pravca. Pogledajmo danas što je Crkva značila za uzdizanje i promicanje znanosti, kakav je njezin utjecaj bio na umjetnost, što je učinila na moralnom i socijalnom polju, i konačno kakve su njezine zasluge za duševnu kulturu?

1. Mnogi nepravedno optužuju Crkvu, kao da je ona kočila pravi kulturni napredak čovjeka, da je bila neprijatelj svake nauke i da je svoju moć najbolje pokazivala nad neukim i neprosvijećenim svijetom.

Ako zavirimo u povijest Crkve, ona nam u svoju obranu može reći: da je radeći oko duhovnog dobra svojih vjernika svim silama promicala njihovu kulturu. Kamo god su doprli katolički misionari, pored kapelica u crkvi podizali su prve škole i u njima bili prvi učitelji.

Tu nam istinu lijepo osvjetljuju duhovni sinovi sv. Benedikta. Vjerni načelu svog utemeljitelja"Ora et labora", oni su prvi nosioci svake kulture i civilizacije. Gdje god su podizali svoje samostane nadaleko su krčili šume, gradili kuće, obradjivali polja, sušili močvare i bili prvi učitelji neukom svijetu u gospodarstvu, obrtima i umjetnosti.

Imamo li pred očima, da je njihov red nastao upravo u vrijeme seobe naroda, kad su barbarska plemena provaljivala na područje nekadašnjeg grčko-rimskog carstva, benediktinci su odigrali historijsku ulogu u spasavanju kulturnih tekovina prošlih stoljeća i prosvjećivanju novih naroda, čija kultura zapravo počinje njihovim krštenjem. Upravo je zasluga Crkve da su barbarski narodi poprimili duhovnu baštinu proteklih stoljeća.

Benediktinci su svojim neumornim radom spasili klasike grčke i rimske kulture, prepisijući ih godinama da ih sačuvaju pokoljenjima. "Katolička je Crkva - rekao je francuski povijesničar Hippolyt Taine - u svojim crkvama i samostanima čuvala plodove ljudskog duha, latinski jezik, literaturu i teologiju, jedan dio poganskih znanosti, gradjevinarstvo, kiparstvo i slikarstvo i sva ostala umijeća, koja su posvećena službi Božjoj... a što je najbolje: priučila je narode na rad i učinila im dragim ono, što je lijenim i grabežljivim barbarima bilo mrsko..."

Zato je s pravom jedan od najznamenitijih starijih engleskih kipara Gibbons (1648-1721) rekao:"Jedan jedini benediktinski samostan mnogo je više učinio za znanost, nego oba britanska sveučilišta Oxford i Cambrige".

Poznato je, da je Crkva već u drugom stoljeću podigla škole u Aleksandriji, Edesi, Antiohiji i Nisibisu; prva sveučilišta podigla je Crkva. Od 52 sveučilišta koja su poznata prije 1400.godine,29 je od njih utemeljio papa, a 10 ih je utemeljeno suradnjom crkvenih i državnih vlasti. Sinovi Crkve bili su prvi učitelji i naroda i kraljeva; oni su bili najvrsniji državni kancelari.

I u kasnijim je stoljećima Crkva dala znanosti mnoga sjajna imena, koja su znanost produbila i obogatila, a bez kojih jedva da se može zamisliti povijest pojedinih znanstvenih grana. Ne može se dakle u ime znanosti govoriti o tom, da je Crkva bila protivnik njezin, da je znanost i njezin razvitak kočila, nego upravo obratno. Prešućivati pak ono, što je Crkva u tom pogledu učinila, znači nanositi joj nepravdu i neupućene ostavljati i dalje u zabludi.

2. Možemo li nadalje zamisliti umjetnost bez onog, što joj je dala Crkva i njezini pretstavnici? Glasoviti kipar Antonio Cannova je rekao:"Nijedna religija ne promiče umjetnost tako kao naša vjera!"

Ako posjetimo muzeje i galerije slika vidimo, da je najljepša djela nadahnjivao upravo duh Crkve i vjere. Kad bismo iz tih galerija i muzeja htjeli odstraniti ono, što je stvorila Crkva, nastala bi nepopravljiva praznina. Zar se slikarstvo može zamisliti bez Giotta, Fra Angelica, Ghirlandaja, Lippija, Botticellija, Fra Bartolomeja, Raffaela, Tiziana, Leonarda da Vincija, Michelangela, Renija , Van Eycka, Rubensa, Van Dycka, Murilla i drugih? Svi su oni primali nadahnuća iz vjerskih motiva, a uživali zaštitu i pomoć od crkvenih velikana kao protektora i mecena.

Jednako je tako teško zamisliti glazbu bez jednog Händela, Palestrine, Beethovena, Mozarta, Rossinija, Liszta, Brucknera i drugih, a njihove su najljepše skladbe obradjivale upravo religiozne motive.

Crkva već time potpomaže umjetnost, što u svojim sinovima pobudjuje i razvija plemenite ciljeve čovjeka, razvija u njih osjećaj prave ljepote, jer ih vodi do Izvora same Ljepote, koji je Bog. Ako umjetnost nema pred očima taj cilj, uvijek je u opasnosti da postane bezsadržajna.

3. S nekoliko je riječi nadalje teško opisati sve ono, što je Crkva učinila na ćudorednom i društvenom polju. Ona je prva oslobodila roba; prva je proglasila potpunu jednakost muža i žene; prva je gradila bolnice i ubožišta, vodjena duhom Milosrdnog Samaritanca. Prilazila je ljudskoj bijedi, nekoć kao i danas, s najvećom bratskom ljubavlju. I danas, tamo gdje ne će poći plaćenici, polaze njezini sinovi i kćeri, medju gubavce, kojima postaju braća i prijatelji, njihovi andjeli čuvari. Misionari i misionarke bez ikakvih ljudskih i koristoljubivih perspektiva posvećuju svoj život duhovnoj i tjelesnoj potrebi brata čovjeka.

4. Što je konačno Crkva učinila za spas neumrlih duša? "Duša svake kulture ostaje kultura duše"- rekao je kardinal Faulhaber. To je pravo područje njezina djelovanja. Obim i svu veličinu njezina djelovanja na tom području saznat će se tek na drugom svijetu, jer se ovaj rad ne može mjeriti ljudskim mjerilima.

Imajući danas pred očima sinove sv.Benedikta, zajedno s njima izrecimo hvalu Crkvi, koja je u suradnji sa svojom Glavom Kristom učinila velike stvari čovjeku.Amen!

SV. J U R A J

23. travnja

Tamo na istoku, gdje se Mramorno more na dnu prostranog zaljeva sljubljuje s tlom Male Azije, leži oveći turski grad Ismet, okružen prekrasnim nasadima maslima, smokava i bajama. Ljepota ovog grada je upravo u prekrasnoj prirodi. Na tom je mjestu nekada ležao najblistaviji grad prednjeg Istoka - Nikomedija.

Ovaj naš čaš zanima ne car i njegov prijesto, ne grad i njegovi stanovnici, nego mladi zapovijednik rimske legije, časnik Juraj. Car ga je u jednoj bitci zapazio, svidio mu se i imenovao ga zapovijednikom svoje straže.

Juraj je bio sin kršćanskih roditelja, a rodio se u gradu Kapadociji u Maloj Aziji. Roditelji su ga uzorno odgojili u kršćanskim krepostima. Kao dijete proživio je mučeničku smrt svoga oca i grozne muke, kojima je bio podvrgnut. U cijelom se životu smatrao počašćenim, što je bio sin jednog mučenika. Ništa ga na svijetu ne bi moglo skloniti, da se odreče svoje vjere.

Kad je poodrastao, posvetio se vojničkom zvanju. Lijepim vladanjem, ugodnom vanjštinom i karakternošću, kao i savjesnošću u izvršivanju naredjenja ubrzo je osvojio srca pretpostavljenih, pa i samoga cara, te je tako postigao ovu visoku dužnost u vojsci.

Usred pokvarenosti na carskom dvoru Juraj je znao sačuvati ljepotu svoje duše. On je znao povući se u slobodnim časovima na molitvu, čitao je sveto Pismo i razmišljao o vječnim istinama.

Car je Dioklecijan mudro i pravedno vladao svojim carstvom kroz dva decenija. Kad je nakon pobjeda nad mnogim neprijateljima stekao slavu, u oholosti se podigao i protiv Crkve, htijući je uništiti i iskorjeniti. Jednog su dana osvanuli na gradskim vratima oglasi, da se kršćani lišavaju svakih časti i služba, kao i svih prava, koja su uživali; da se sve crkve imaju porušiti, svete knjige spaliti, a svećenici i biskupi pohvatati. Kršćane treba prisiliti, da žrtvuju bogovima. Tko bi se usudio suprotstaviti se carskim odredbama, čeka tamnica i smrt.

Kad je Juraj pročitao oglas, u svetoj revnosti se odmah uputi caru. Htio ga je upozoriti na nepravdu, koju je time počinjao. Neustrašivo je caru i sakupljenim njegovim dvoranima rekao:"Dokle ćete i zašto bjesniti protiv kršćana? Što su vam oni krivi? Zar je jedina krivnja ta, što ne će žrtvovati vašim bogovima! Zar nisi dosada saznao, da su ti najbolji i najvjerniji bili kršćani, koje je Krist učio svim ljudskim plemenitim vrlinama?"

Dioklecijan se iznenadio, jer je mislio da je zapovijednik njegove straže poganin. Pokušao ga je stoga odvratiti od kršćanstva, jer ga je volio i poštivao. No nije uspio.

Dakako da je iza toga došlo na red mučenje i pokušaj, da se silom odvrati od kršćanstva. To mu dakako nije uspjelo. Dao ga je svrgnuti sa svih časti i dužnosti. Pobožna predaja tvrdi, da je Bog Jurja, svog svetog mučenika, izbavio iz mnogih muka, kojima ga je Dioklecijan htio usmrtiti. Konačno je zapovijedio, da mu se odrubi glava, što je bilo i izvršeno godine 303. na današnji dan.

Neustrašivog je mučenika Jurja od davnine štovao sav kršćanski Istok i Zapad kao ideal kršćanske hrabrosti i postojanosti. Car Konstantin je podigao u Svetoj Zemlji velebnu crkvu u čast sv.Jurja, a u samom je Carigradu podignuto u čast sv.Jurja pet crkvi. Današnjeg je sveđa izabrala kao svoga posebnog nacionalnog zaštitnika Francuska i Engleska. I kod nas je biskupija senjska posvećena sv.Jurju, a da ga i naš narod slavi, dokaz su tolike crkve i kapele, koje su podignute njemu u čast, kao i mnogi narodni običaju, koji su u vezi s njegovim blagdanom.

Legenda pripovijeda o pobjedi, koju da je Juraj izvojevao nad zmajem, kojeg je ubio i spasio nevinu djevojku. To je, istina, legenda, ali je tom legendom pobožni puk htio pokazati, kako štuje ovog velikog mučenika kao zaštitnika u mnogim duševnim i tjelesnim borbama. Jednako je istina i to, da je Juraj bio jedan od posljednjih mučenika, koji su svojom krvi pridonijeli konačno oslobodjenje kršćanstva u rimskom carstvu nekoliko godina iza njegove smrti.

++++++
++++
++

ZA ŠTO DA SE ODLUČIMO?

Jednog dana pozove arapski kralj Nemrod preda se svoja tri sina. Pred njih iznese tri vaze: jednu od zlata, drugu od jantara, treću od ahata. Reče im, da svaki može birati vazu koju želi. Najstariji sin bez razmišljanja izabere zlatnu vazu na kojoj je bio natpis "Gospodstvo". Kad ju je otvorio, opazio je da je puna krvi. Srednji sin izabere vazu od jantara, na kojoj se nalazio natpis "slava". Otvorivši je vidje, da je u njoj samo malo pepela. Najmladjemu je ostala vaza od ahata. Kad ju je otvorio, na dnu je vaze bilo ispisano ime Bog. Tada kralj upita prisutne, koji je sin učinio najbolji izbor. Vojnici su oduševljeno povikali, da je zlatna najvrednija, ostali su se odlučili za onu vazu od jantara, a samo su mudraci izjavili, da je vaza najmladjeg sina najvrednija, jer je samo jedno slovo Božjeg imena vrijednije za čovjeka, nego čitava zemlja (Koch, III,9,1,557).

Nešto slično dogodilo se jednog dana u gradu Nikomediji na carskom dvoru: omiljeli vojskovodja cara Dioklecijana i zapovijednik njegove carske garde mladi Juraj bio je pred izborom. Nudjala mu se zlatna vaza gospodstva i vlasti. Imao

je pred sobom sjajnu budućnost već u svojim mladim godinama. Čak su ga nekoji već gledali negdje u budućnosti na carskom prijestolju. Tada je to bilo moguće, jer je vojska u to vrijeme znala izglasati svoga ljubimca, koji se pomoću nje popeo na carski prijesto. Smatrali su, da se nitko nije rodio pod sretnijom zvijezdom, nikome se sreća nije ljepše nasmiješila, nego upravo tom mladiću Jurju. - Ipak on nije izabrao tu vazu, taj život...

Mogao se odlučiti i za slavu. Već su mu grudi resila brojna odlikovanja, a obnašao je i visoke časti. Pred njim je bio otvoren širom put k potpunoj slavi. No samo uz jedan uvjet: da se odreče svoje vjere! No u toj vazi slave Juraj je pogledavši našao samo malo pepela na dnu i razočarao se. Znao je, da sve lovorike i sva slava konačno nestaje i prolazi. Sve lovorike i svi vijenci konačno postaju smeće, po kojem ljudi nemilosrdno gaze.

Juraj se odlučio za treću vazu, za vjernost svom Bogu. Ime njegovog oca mučenika bilo je duboko urezano u njegovom srcu. Kad nisu nagovaranja i obećanja donijela ploda, pokušali su ga silom odvratiti od njegovog nauma. Dakako uzalud!

Čudno! Juraj je otklonio zlatnu vazu, a tim ju je upravo i postigao i dobio. Kroz časoviti trnovit i krvav put stigao je na Kalvariju, no nakon toga je proslavljen, ali ne od ljudi, nego od Boga. Već punih 17 stoljeća njegovo se ime štuje, njegov zagovor traži; već se stoljećima divi njegovoj neustrašivosti, već stoljećima mnogi mladi pokušavaju i stupaju njegovim tragom prema visokim vrhuncima. Zar to nije slava već na ovom svijetu! Tko je više slavljen kroz tako dugi niz stoljeća? On nije predmet i ime u knjigama povijesti, nego živ primjer, koji i danas zanosi, vuče za sobom, oduševljava. Takav vijenac slave, takvu snagu daje Bog onima, koji se njemu predaju.

Kako bih ja postupio, da se nadjem u sličnoj prilici kao sv.Juraj? A zar se nisam već našao u sličnim prilikama, pa zar sam uvijek izabrao kao i sv.Juraj? Kako ipak nakon mnogih iskustava čovjek osjeća u sebi gorčinu praznine tih svijetskih darova! Lijepo pjeva jedan svećenik-pjesnik:

"Koliko smo puta poput leptira
tražili čašku nekog lijepog cvijeta,
al'nismo našli ni ljubavi ni mira,
nego samo tugu ovog svijeta!" /J.Korner/

Osvijetlimo to na nekoliko primjera:

Medju sigurno najslavnije vladare Izraela ubraja se kralj Salamon. Mudrost i slava njegova bili su poznati nadaleko. Evo što on sam o sebi govori: "Velika djela učinih i sagradih sebi kuće i vinograde zasadih sebi. Vrtove i perivoje učinih sebi...Nabavih sebi slugu i sluškinja...Posjedovao sam goveda i ovaca više, nego svi, koji su živjeli preda mnom u Jeruzalemu. Nakupih sebi srebra i zlata. Držao sam kod sebe pjevače i pjevačice...žene mnoge. Tako postadoh velik, veći nego li svi, koji su živjeli preda mnom. Što su željele oči

moje, nisam im uskratio. Nikakve radosti ne uskratih srcu svome...A sve je to bila taština i trka za vjetrom...Tada mi omrznu život...Omrznu mi sav moj trud, oko kojega sam se mučio pod suncem..."(Prop. 2.).

Zar nije slava i blago moglo zadovoljiti srce kralja?

U povijesti egipatskih faraona spominje se Sesostris. On je u jednoj bitci zarobio četiri druga kralja i prisilio ih, da upregnuti u njegova triumfalna kola voze njega ulicama. Jedan od upregnutih kraljeva povremeno se okretao i pogledao u točak kola. Sesostris ga oštro pogleda i upita, zašto to radi. Odgovori mu:"Gledao sam kotač i kod tog mi došla misao, kako je nestalno kolo sreće. Što je bilo dolje, začas se okrene prema gore, a što je bilo gore, opet je začas dolje. Ja sam dugo bio gore. Vladao sam i uživao časti, al' okrenu se točak sreće i našao sam se dolje!..."

Koliki su drugi velikani, slični ovom egipatskom kralju, doživjeli jednaku sudbinu sumraka svojih zemaljskih veličina!

Zar nije imao pravo sv.Juraj, kad je izabrao za životnu sreću upravo ono, što nikad ne prolazi, a to je Bog!

Nekome će se možda činiti dosadno, da Crkva govori o taštini i prolaznosti svega, pa joj to zamjeraju. Misle, da je protivnica svakog razvitka zdravih i dobrih ljudskih i vremenitih nastojanja.

Naprotiv! Ona je uvijek potpomagala zdrava nastojanja i potpun razvitak svih ljudskih sposobnosti, kao i odobravala želju mnogih za napredovanjem već na ovoj zemlji. No ona je i naglašavala, da je naopako samo u to stavljati sve svoje nade i svu svoju radost. To zato, jer ima iskustva, kako sve te stvari žalosno svršavaju ili u krvi ili u mrvicama prašine.

I medju idolima današnjih ljudi ima toliko primjera. Pariška plesačica Yvone Menard nakon jedne večeri pune uspjeha, slave, cvijeća i čestitanja odlazi u svoj stan gdje pokušava samoubojstvo. Glasovita glumica Eva Lavallière osvaja godina sve publike svijeta, a jasno da joj ne manjka ni slava ni novac. Ipak je dvaput u životu pokušavala učiniti samoubojstvo! Zašto? Kako je moguće, da obuzme dosada života ovakve ljude, kojima ništa ne manjka ljudski govoreći.

Zar ne, da u ovakvim perspektivama izbor sv.Jurja izgleda najbolji. Izabrati ono, što je jedino potrebno i što je jedino neprolazno. Zato se ne valja ravnati po okolini, koja bez razmišljanja izabire prolaznu slavu i luda zadovoljstva. Kršćanin će uvijek prvotno tražiti neprolazne vrijednosti, uvijek će prvotno tražiti Boga i vječne stvari, pa će putevima svog zemaljskog života mirno putovati bez velikih razočaranja.

"U radosti žanju, koji siju u suzama. Oni su prolazili plačući, a došli su radosni noseći rukoveti svojih zrelih snopova" (Ps CXXV, 3-6). Amen!

S V E T I   M A R K O

24. travanj

Polako, pazeći na svaku kap vode, koju je zagrabio u ribnjaku Siloe, mladi je Ivan Marko koracao ulicama Jeruzalema probijajući se kroz mnoštvo svijeta prema svojoj kući. Posvud su se vidjele i osjećale pripreme za židovski blagdan Pashu. Na tom putu iznenada pristupe mladiću dva čovjeka: jedan je bio stariji, po izgledu ribar, a drugi mladji plemenita i nježna izgleda. Marko po riječima odmah prepozna da su iz Galileje. Rekoše mu:"Šalje nas Učitelj. U tvojoj kući želi blagovati vazmeno janje".

Marko ih odmah povede svojoj kući, koja se nalazila nedaleko jeruzalemskog hrama. Isto veče došao je tamo Isus sa svojim apostolima. Želio je da svoju posljednju večeru blaguje u kući Marijinoj. Njezin je sin Marko znatiželjno promatrao sve što se zbiva. Isus je oprao noge svojim apostolima, a iza toga odslužio svoju prvu Misu i podijelio prvu pričest. Iza toga, već dosta kasno u noć, pošao je s apostolima u Getsemanski vrt. S njima je zajedno pošao i Marko. Kad su tamo došli hramski vojnici i sluge s toljagama i mačevima i digli ruke na Isusa da ga uhvate, htjedoše uhvatiti i mladića, koji je ondje stajao. No on im se istrže ostavivši u njihovim rukama svoju gornju haljinu i pobježe. Tako je Marko iz najveće blizine promatrao i proživljavao najveće dogadjaje u povijesti otkupljenja.

Najvjerojatnije je,da je odmah poslije silaska Duha Svetoga bio kršten od sv.Petra. Zato ga Petar i naziva u svojoj poslanici "svojim sinom". Radi njegove nevinosti i prirodjene dobrote uzeo ga je Petar kao suputnika na svojim putovanjima, a ujedno i kao učenika.

Marko je veoma rano započeo svoje apostolsko djelovanje. Iza Petrovog čudesnog izbavljenja iz tamnice (oko god. 43. za vladanja Heroda Agripe) sv.Petar je ostavio svoju domovinu i pošao u Rim. Sa sobom je poveo i mladog Marka. On je rimskim vjernicima tumačio Petrove govore, jer mnogi od njih nisu razumijevali latinski nego grčki. Na njihovu je molbu oko godine 44. napisao ono, što je Petar naučavao. Tako je nastalo Markovo evandjelje, koje je kasnije Petar odobrio. Napisao ga je prema namjeri svoga učitelja, da naime kršćanima iz poganstva dokaže, da je Isus Krist Sin Božji. U ovom se Markovom evandjelju lijepo ogleda i duša Kristovog apostola Petra.

Kad je za vladanja cara Klaudija zavladao glad, a sv.Pavao i Barnaba apostoli skupljali milostinju i priloge za kršćane, evo Marka opet kod kuće. Na povratku u Antiohiju uzeli su i Marka sa sobom, da im pomogne u navješćanju Božje riječi. Marka je na svoje prvo apostolsko putovanje uzeo sa sobom i sv.Pavao. Put ih je vodio iz Seleucije u Antiohiju, a odatle u Cipar. Tu je u gradiću Bafosu Marko bio očevidac čuda, koje je načinio Pavao. Na Pavlovu je naime riječ krivi

prorok Barjezu-Elimas oslijepio. Zbog tog je čuda prokonzul otoka Sergije povjerovao Pavlovim riječima i obratio se na kršćansku vjeru. Odavde su prešli u Malu Aziju u grad Perge. Sada je trebalo prevaliti put od 160 km do Antiohije pizidijske, dakle težak i naporan put, put svakojakih opasnosti. Tu se Marko oprostio od Pavla i Barnabe i vratio se u Jeruzalem. To izgleda nije bilo po volju Pavlu, jer drugi puta nije htio Marka povesti sa sobom, iako je to Marko želio. No kasnije, otprilike za 12 godina, sv. Pavao je s najvećim zadovoljstvom propovijedao zajedno s Markom (Dj.Ap. 12,24; 13; 15,38).

Za vrijeme drugog Pavlovog misijskog putovanja Marko zajedno s Barnabom polazi na Cipar. Odtada kroz 12 godina nemamo vijesti o Marku. Vjerojatno je dugo vrijeme proboravio u Aleksandriji. Tu je mnoge obratio na kršćanstvo i godine 62. kao svoga zamjenika postavio Aniana. Sam se vraća u Rim, gdje ostaje do g.64.

U to su vrijeme u Rimu bili Petar i Pavao. Marko im pomaže u propovijedanju. Pavao naziva u svojoj poslanici Kološanima Marka svojim suradnikom.

Marko se iz Rima vraća u Malu Aziju. Pavao medjutim za svog drugog sužanjstva poziva k sebi u Rim svog učenika Timoteja i napominje, da sa sobom povede i Marka, jer da je vrlo koristan za službu (2.Tim 4,11). Da li je Marko zaista pošao u Rim i da li je vidio apostolske prvake Petra i Pavla prije njihova mučeništva, nije nam poznato.

Nakon slavnog mučeništva Petra i Pavla Marko se seli u Egipat, gdje velikom revnošću širi kršćanstvo. No ne za dugo! Već iduće 68.godine biva uhvaćen u Aleksandriji za vrijeme sv.Mise. Pogani su mu svezali uže oko vrata i tako ga dugo vukli ulicama, dok nije izdahnuo.

Tijelo mu je dugo ostalo sahranjeno u Aleksandriji, gdje je njemu u čast godine 310. podignuta krasna crkva. Početkom IX stoljeća preneseni su njegovi ostaci u Veneciju. U XI stoljeću je u Veneciji podignuta predivna katedrala njemu u čast, a sv.Marko je proglašen zaštitnikom grada i čitave mletačke republike.

Simbolički lik sv.Marka lava nalazimo na mnogim mjestima i u našim dalmatinskim gradovima.

ŠIRENJE KRŠĆANSTVA

Kad je francuski car Napoleon nakon svog povratka s otoka Elbe došao u Francusku, uputio je francuskom narodu ovaj proglas: "Narodna će zastava ubrzanim korakom prodirati naprijed. Vijorit će se na crkvenim tornjevima i konačno ćemo je zasaditi na tornju crkve Notre-Dame u Parizu". Častohlepni je Korzikanac bio siguran u svoju pobjedu. Kroz prvih dvadeset godina njegova vladanja činilo se da će ispuniti svoje obećanje. Ipak, kako je ubrzo utrnula njegova zvijezda slave, jer je doživio slom i uništenje svojih snova, te je prognan iz Francuske umro na otoku sv. Helene u 52. godini života. Smrću se raspalo njegovo djelo i umro je zaboravljen od sviju.

Posve drugačije zvuče riječi, koje je Krist Gospodin kratko vrijeme prije svoje smrti izrekao: "A ja kad budem podignut od zemlje, sve ću k sebi privući!"(Iv.32). Posve je je drugačiji bio način njegovoga osvajanja: Krist je prolio svoju krv, a ne tudju, i na taj način širio svoje kraljevstvo. Dvanaestorici svojih učenika daje zadaću koju je, ljudski govoreći bilo nemoguće izvršiti: "Idite po svem svijetu i naučavajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga"(Mt 28,19).

Početak je bio veoma skroman. Glasoviti je kardinal Faulhaber rekao:"Božja djela imaju skroman početak.Što je veće djelo, kome smjeraju Božje nakane, to su čedniji počeci, da se ni jedan čovjek ne hvali pred Gospodinom, nego da se odmah na prvi pogled vidi da djeluju Božja ruka".

U povijesti širenja kršćanstva do vidnog izražaja dolazi stvoriteljska Božja svemoć. Krist Gospodin uzima "ništa", "glib zemaljski" - skupinu od 12 apostola - udahnjuje im Duha Svetoga i oni postaju sposobni nosioci uzvišene ideje Božjeg kraljevstva, nastavljači Kristova djela.

Kad ih šalje na njihov misijski pohod, govori im: "Ništa ne uzimajte na put, ni štapa, ni torbe, ni hljeba, ni novca, niti imajte dvije haljine. I u koju god kuću udjete, ondje ostanite i ne izlazite. Gdje god vas ne prime, izidjite iz onoga grada i otresite prah sa svojih nogu za svjedočanstvo protiv njih"(Lk 9,2-5).

Isus ne daje u ruke apostolima ona ljudska sredstva po kojima bi lakše postigli svoj cilj. Ne želi da se njegovo djelo oslanja na moć novca, niti na silu oružja, niti na snagu riječi, nego im jedino daje svoj križ, kojim će pobijediti svijet.

Pred tim znakom križa nestat će tmina poganstva i rastopit će se u ljudskim dušama led mržnje i neprijateljstva prema Bogu i ljudima i tako će novo sunce Božje milosti ta ljudska srca učiniti prikladnima za Božji pohod.

Zar se nije tako zbilo! Zar se nisu poganski hramovi pretvarali u kršćanske crkve! Zar se nije gasila vatra

pred poganskim žrtvenicima i palila vječna svjetlost pred kršćanskim svetohraništima!... Dokučit svu dobrobit kršćanstva teško je, jer bi smo se morali postaviti kao promatrači sa strane. No plodovi su tako jasni i tako brojni, da ih svaka ljudska duša može odmah vidjet.

Bog je upravo preko svoje Crkve izveo veličanstven preokret u svijetu. To se primjećuje posebno u prva tri stoljeća njezine povijesti, kad se ujedinila sva mržnja, sila i moć, da se zatre i uništi u korjenu. No prema riječima Tertulijana mučenička je krv postala sjeme novog kršćanstva. Iz arena i zatvora kršćanstvo je sve više raslo, jačalo se i od gorušičina zrna postalo golemo stablo. - Već samo širenje kršćanstva očiti je znak čudesnog Božjeg zahvata u ljudsku povijest.

Evo što piše protukatolički učenjak Harnack:

"Četrdesetih godina utemeljena je prva kršćanska općina izvan Palestine u Antiohiji.

Sedamdeset godina iza toga Plinije Mladji, namjesnik u Bitiniji u Maloj Aziji, piše caru Trajanu u Rim, da su hramovi bogova napušteni, žrtve da su odavno već prestale, žrtvene životinje više nitko ne kupuje, jer su već mnogi od svakoga staleža, spola i dobi postali kršćani. To se opasno praznovjerje proširilo ne samo po gradovima, nego i po selima, a sve druge vjere da su gotovo uništene.

Sedamdeset godina iza toga vodila se rasprava o svetkovanju Uskrsa i ustanovilo se, da od Lyona u Francuskoj pa do Edese u Perziji postoje kršćanske crkve i vjernici, povezani sa Rimom kao sa svojim središtem.

Sedamdeset godina nakon toga progonitelj kršćana car Decije izjavljuje, da bi radje trpio u Rimu drugog cara, nego rimskog biskupa.

Sedamdeset godina iza toga stavljen je znak križa na vojničke zastave. Car Konstantin postaje kršćaninom.

Zaista čudesno, i nikako drugačije."

Neznamo što nas više zadivljuje: dali čudesno širenje kršćanstva, ili onaj silan preporod, kojeg je kršćanstvo izvelo kod ljudi. Nastajalo je jedno novo pokoljenje, naraštaj Kristov.

"Pod rukom Svevišnjega preokrenulo se srce mnogih. Obnovilo se ono što je postalo staro, a robovi nepravde postadoše službenicima pravde. Na mjesto pohlepe za užicima stupila je uzdržljivost, namjesto oholosti čednost. Onaj koji je svojom razuzdanošću okaljao svoj život, sada se pokazuje u sjajnoj odjeći čistoće" (Sv. Leon).

Slavni Bossuet kliče: "Kristova je nauka tako lijepa i savršena da je pobudjivala udivljenje čitavoga svijeta. Tko da se ne divi njezinoj čistoći, uzvišenosti i snazi! Promijenila je svijet, napučila pustinje, postigla da mučenici svake dobi i staleža za nju žrtvuju svoj život. Naučilo se prezirati bogatstvo i svjetska radost. Odlikovanja gube svoj sjaj. Čovjek postaje andjelom. Došao je dotle da samog Boga postavlja sebi za uzor. Tko da se ne divi ovoj nauci vrijednoj svakog udivljenja!"

Još su potresnija priznanja onih, koji s sami na sebi doživjeli i proživjeli tu čudesnu promjenu, koju je na njima izvelo kršćanstvo. Evo što piše slavni Augustin:"Nakon krštenja odbježe od mene nemir zbog prijašnjeg života. Ja se za onih dana ne mogoh naužiti divne slasti, razmišljajući dubinu Tvoje odluke o spasu ljudskog roda. Koliko li suza nisam prolio, duboko dirnut glasovima himni pjesama, što su se slatko razlijegali po crkvi Tvojoj! Ti su glasovi ulazili u moje uši. Istina mi se tvoja u srcu razlijevala. Odtuda mi se rasplamsao osjećaj pobožnosti, suze su tekle i meni je uz njih bilo lijepo..." (Ispovijesti 9,6.)

Doista nastao je silan preobražaj tadanjih ljudi, novo pokoljenje, koje je zadivljavalo ostatke poganstva. Zar nisu pogani govorili:"Pogledajte, kako se medjusobno ljube i kako su pripravni, da jedan za drugoga podju i u samu smrt!" O čudesnom širenju kršćanstva, koje je u prvom redu ne samo djelo požrtvovnih apostola i učenika, nego ponajprije djelo Božje, razmišljao je i velikan Duha Svetoga Toma Akvinac. Evo, kako on zaključuje svoje umovanje:"Mudraci, odličnici, bogati, mogućnici i velikani, svi su se oni obratili Kristu navještanjem jednog ili drugog od male skupine jednostavnih i siromašnih muževa, koji su propovijedali Krista. To ili je čudo ili nije. Ako je čudo, onda potvrdjuje našu tvrdnju (da je naime kršćanstvo od Boga čudom potvrdjeno). Ako nije čudo, tada ja izjavljujem, da ne može biti većeg čuda, nego da se cijeli svijet obrati bez čuda!"

Danas na blagdan velikog vjerovjesnika i evandjeliste sv.mučenika Marka, koji je takodjer svoj život ugradio u temelje Kristove Crkve, neka u nama poraste ona vjera, koja je nekoć preokrenula lice svijeta i dovela do sjajne pobjede kršćanstva prema riječima sv.Ivana:"Sve, što je rodjeno od Boga, pobjedjuje svijet, i ovo je pobjeda, koja pobjedi svijet, vjera naša!"(1.Iv.5,4)

I danas nama ništa drugo nije potrebno, nego ponovo poprimiti taj junački duh prve, mlade Crkve, prema riječima sv.Pavla:"Zato dakle i mi imajući oko sebe toliku množinu svjedoka, odbacimo svako breme grijeha, koje nas okružuje i s ustrajnošću trčimo u boj, koji nam je odredjen!"(Hebr.12,1).

Tu milost neka svima nama po zagovorusv.Marka udijeli predobri i milosrdni Gospodin.Amen!

+++++++
+++++
+++
+

S V. F L O R I J A N

4. svibnja

Sv. Florijan je živio u III. st., a rodio se od kršćanskih roditelja. Rodjen je u tadašnjem rimskom mjestu Cetium, danas St. Pölten, u donjoj Austriji. Dakako da je bio odgojen u kršćanskom duhu, a kad je poodrastao, shvatio je veličinu i ljepotu kršćanske vjere u usporedbi s poganskim vjerovanjima. Svoj je život uvijek nastojao ravnati po kršćanskim načelima i zato se klonio svega, što se nije mililo Bogu. Iz ljubavi prema Bogu nastojao je skupiti što više kršćanskih kreposti.

Prema legendarnom životopisu posvetio se vojničkom staležu i bio zapovijednik jedne legije. Kasnije se povukao u gradjanski život i postao šef kancelarije rimskog gradjanskog namjesnika u Cetiumu. I kao vojnik i oficir, a kasnije i kao gradja nski službenik odlikovao se točnošću, marljivošću, marom i dobrotom prema svima. Nije čudo, da su ga njegovi vojnici voljeli, jednako kao i njegovi drugovi u gradjanskoj službi.

Kad su za cara Dioklecijana nastali progoni kršćana, Florijan je bio jedan od onih, koji su sokolili i hrabrili progonjene kršćane, da izdrže u svojim kušnjama i ostaju vjerni Kristovoj vjeri.

Kad je dočuo, da je iz njegove legije uhvaćeno oko četrdeset vojnika i bačeno u tamnicu radi kršćanstva, odmah je pohrlio tamo, da im bude pri ruci, da spasi što se dadne i tako sačuva od smrti svoje vjerne. druge strane nije htio, da njegovi vojnici podju u smrt bez svog nekadanjeg vodje.

Dakako da je i sam naskoro bio uhvaćen kao kršćanin, jer nije mogao tajiti svoje uvjerenje. Ispovijedati pak i pokazati se kršćaninom, to je bila uvreda cara, koji se proglasio Bogom, pa je svaki takav bio osudjen na smrt, ako se nije htio odreći kršćanstva. Florijana su pokušali najprije odbiti i odvratiti od kršćanstva, što im nije uspjelo. Da smogne odvažnosti i hrabrosti Florijan se usrdno molio Bogu, da bude dostojan ubrojiti se u Božje mučenike.

Kad nisu obećanja i lijepe riječi pomogle, rimski je namjesnik u Lauriacu (Lorch bei Enns - Gornja Austrija), gdje je Florijan bio uhvaćen, prešao i na mučenje. Ni o o nije pomoglo. Predbacivali su mu, da se kao vojnik ne pokorava carskoj zapovijedi. No Florijan odgovara, da se uvijek pokorava carskim zapovijedima, ako su one razumne i pravedne. Ovakvim se nalozima ne može pokoravati, jer je ta zapovijed protiv njegova unutarnjeg uvjerenja, protiv njegove vjere, protiv Boga, kojeg treba više štovati i slušati nego zemaljske careve. On se klanja jedinomu pravomu Bogu Kristu, a sve poganske bogove on zabacuje kao djela ljudskih ruku i mašte.

Dakako da je to bilo dovoljno rimskom namjesniku da Florijana kao buntovnika osudi na smrt. Dao ga je bičevati, a onda je naredio, da se odvede do rijeke Enns, gdje mu je navezan o vrat velik kamen i tako je potopljen. Ispunila mu

se želja da postane Kristov mučenik.

Voda je njegovo tijelo izbacila na jednom mjestu, gdje ga je pronašla jedna žena i dostojno sahranila. Na tom je mjestu, gdje je bio sahranjen, načinjena kasnije jedna crkva u čast mučeniku, a kasnije je tu nastao jedan prekrasan samostan otaca Augustinaca.

Kršćanski puk na poseban način zaziva sv. Florijana kao zaštitnika u opasnostima od vatre i vode. Zaštitnik je od vatre stoga, što je prema jednoj legendi još kao dječak svojom molitvom spasio kuću svu u plamenu, da ne bude uništena.

SVETI FLORIJAN I NAŠE MUČENIŠTVO

"Okrunio si, Gospodine, njegovu glavu krunom dragoga kamenja. Molio je život, i Ti si mu ga dao" (Ps. 2o, 4)

Tim riječima ističe Crkva najveću čast i nagradu, koju je Bog dodijelio svome vjernom sluzi, mučeniku i današnjem svečaru sv. Florijanu. Takvu je krunu on dobio na dan svoga mučeništva. Dok je sjaj tolikih kruna ovog svijeta potamnio, sjaj ove mučeničke krune sja još i danas nakon 17 stoljeća.

Svima nam je dobro poznat život ovog Božjeg mučenika, mladog rimskog časnika, koji je više volio Boga i vjeru, nego čast i odlični položaj.

Ponekad znamo ludo reći, da je lako bilo svecima, jer da je njihovo vrijeme bilo posve drugačije i da im je tada bilo lakše postat svetima nego danas... Ako medjutim dobro promotrimo prilike u kojima se on nalazio, jedva da bi smo mogli reći, da je lako stekao svoju sjajnu krunu. Upravo naprotiv! Vjera je i ljubav Florijanova prema Bogu i bližnjemu bila je duboko iskušana u vatri trpljenja. Prvotno je morao živjeti posve drugim životom nego njegova okolina. Zabava, razonoda i uživanje po kojima se ravnao život njegovih suvremenika bili su daleko od njega. Koliko god mladog čovjeka i privlači takav način života, Florijanov junački duh i svetačka odlučnost stvaraju od njega zrelog čovjeka. Uzrastao je kao ljiljan u trnju. Stoga je i zavrijedio krunu slave, prema riječima Sv. Pisma:" Blago čovjeku, koji se nadje bez ljage, koji ne ode za zlatom, niti se uzda u novac i blago... On je mogao sagriješiti i nije sagriješio, učiniti zlo i nije učinio... Tko je u tome iskušan i našao se savršen biti će mu slava vječna..." (Mudr. 8-11).

Kad je došlo vrijeme progona, odvažni svetac dao je dokaze vjernosti i ljubavi Bogu. Ne stidi se svog vjerskog uvjerenja, ne sakriva vjere, nego izlazi pred progonitelje sam i odaje se kao kršćanin.

Stavlja se na čelo svojih vojnika, koji radi vjere polaze u smrt. Hoće im biti vodjom, da im i ovdje prednjači primjerom. U mukama vlastitom krvlju piše vjernost svom Bogu. Kad ga muke ne mogu sklonuti ni prisiliti da se odreče vjere, bacaju ga u vodu s kamenom oko vrata. Istina, našao je grob u hladnim valovima rijeke, ali stekao divnu krunu slave i mučeničku palmu.

Sličan životni put ima svaki od nas. Jednako tako vijenac slave čeka svakoga od nas, koji ostane Bogu vjeran do smrti."Ne će svaki, koji mi govori: Gospodine, Gospodine, ući u kraljevstvo nebesko, nego onaj, koji čini volju Oca mojega, koji je na nebesima" (Mt 7,21). Na drugom mjestu jednako upozorava Gospodin: "Koji ustraje do kraja, taj će se spasiti" (Mt 1o,22).

Moramo priznati da nije lako služiti Bogu i ostati Mu vjeren do kraja. Život pravog i dosljednjog kršćanina sličan je neprestanomu mučeništvu, ne doduše krvavom, ali zato ništa manje bolnom. Pogledajmo malo:

Zar ne da nije lagano bez mrmljanja i prigovaranja, bez gorčine i zdvajanja u duši predano u volju Božju nositi svoj životni križ... Sjetimo se samo pojedinih zgoda, kad smo znali reći da zaista više ne možemo! Tad smo prigovarali Bogu, da previše traži od svojih stvorenja, dok druge pušta ne kažnj Ljutili smo se na Njega, što ostavlja pravdu pogaženu i dozvoljava potoke nevinih suza, mjesto da svojom desnicom obori u prah i pepeo one, koji bezdušno gaze preko suza i krvi svojih nevinih žrtava.

Upravo u takvim momentima dopuštao je Gospodin da se naša vjernost kuša u vatri patnje i da se pokaže dostojna nagrade. U takvim prilikama pravo zrnje ostaje i sprema se u Božje žitnice, a pljeva se Božjom vijačom odstranjuje i baca.

Nije danas lako biti dobar otac ili dobra kršćanska mati. Ako žele biti vjerni svome pozivu, život im nije ništa drugo nego žrtva. Sličan im je upaljenoj svijeći koja gori i baca sjaj oko sebe, ali izgara i troši se da drugima, njihovoj djeci, bude toplo i ugodno u obiteljskom domu. Svoju život snagu i zdravlje pretvaraju u svagdanji kruh, što ga pružaju djeci.

Zar nije potreban junački duh svetih mučenika onim patnicima, koje je bolest prikovala na njihov bolesnički krevet te im polagano ali dosljedno izjeda životnu snagu? Sve su im nade izgubljene, a od života im je ostala samo patnja i bol. Žele li vjerno slijediti Raspetoga i poći s Njime na životnu Kalvariju, zaista im je potreban duh svetih mučenika, da ne smalakšu.

Svima nama ostalima, koji želimo poći životnim putem praktičnog kršćanina i ostati Bogu vjerni na svojim mjestima i u svim prilikama, takodjer je potreban duh svetih mučenika. I naši su životni dani često mučenički dani; pa nam smrt izgleda kao draga osloboditeljica iz sviju zala...

I tako redom! Kako je, predragi, i istinito i potrebno imati duh svetoga mučenika.

Svaki od nas treba zapamtiti, da nismo na svijetu zato da nam bude dobro, nego da budemo dobri. U tom svijetlu sve će naše životne dužnosti biti lakše i spremnije ih ćemo izvršavati. Pogotovo lakše onda, kad se nastojimo ugledati u Krista i njegove mučenike.

Stoga i danas nastojimo primiti u sebe malo duha spremnosti, kakvog je imao i današnji naš svetac. Tada će i naš život biti ispunjen dobrim i zaslužnim djelima. Tada se ćemo znati žrtvovati i za svoga bližnjega, njemu biti na usluzi i pomoći gdjegod možemo. Ne smije nas samo privlačiti nagrada vječnog života, nego i nesebična ljubav prema Bogu. U nesebičnom predanju uvolju Božju leži i naš smireni i plemenit život ovdje na zemlji, a ni nagrada kod Gospodina sigurno ne će izostati. Amen.

++++++++
++++++
++++
++

SVETI IZIDOR

10. svibanj

Sveti Izidor rodio se početkom XII stoljeća u Madridu od pobožnih kršćanskih roditelja. Oni osim straha Božjega nisu raspolagali gotovo ničim. Zato su i malom Izidoru usadili taj Božji dar straha od grijeha, koji je Izidor posjedovao već od najranije svoje dobi. Kako su mu roditelji bili siromašni i radom svojih ruku nastojali prehraniti sebe i djecu, i mali se Izidor prihvatio takvog načina života od rane mladosti. Tako je čitav njegov život protekao u neprestanom radu i molitvi.

Kao mladić unajmio se kod nekog plemića Juana de Vergas, kod kojega je radio u gospodarstvu obradjujući plemićeva polja. Svaki je svoj radni dan redovito započimao molitvom i slušanjem sv.Mise. Radi toga su ga drugi radnici imali za predmet ruganja i šala, no Izidor se na to nije osvrtao: služio je savjesno svome Bogu i svome zemaljskom gospodaru.

Zbog njegovih svagdanjih pobožnosti i prisustvovanja sv.Misi optuže ga drugi radnici, da radi toga zanemaruje svoj svakodnevni posao, da ne dolazi na vrijeme na rad i slično. Tvrdili su, tužeći ga gospodaru, da na taj način nanosi njemu štetu. Plemić ga pozove preda se i predbaci mu, da previše dugo sjedi u crkvi, dok mu posao stoji. Izidor mu mirno odvrati, da pored svoga rada ne smije i ne može zaboraviti Boga i molitvu, i da je naučio od najranije mladosti spajati molitvu i rad. Neka gospodar pričeka do žetve, pa će vidjeti, da li je svojom molitvom nanio njemu štete, ili je pak upravo njegova molitva izvor i materijalnog blagostanja. Plemić se zadovoljio s ovim odgovorom i nije se više osvrtao na ostale tužbe.

Legenda kaže, da je gospodar Izidorov izišao jednog jutra veoma rano na polje, koje je bilo povjereno Izidoru na obradjivanje. Vidio je, da se Izidor upravo vratio iz sv.Mise i počeo oranjem. No primjetio je plemić još dva orača u sjajnim odijelima... Nije mogao vjerovati svojim očima. Kad se uputio bliže Izidoru, nestalo je i ovih orača ispred plemićevih očiju. Tada mu Izidor kaže, da je Bog sam htio uvjeriti njegovog gospodara, kako je pomaže onima, koji usred svoga rada ne zaborave Boga i molitvu. - Odtada je Izidor mogao mirno vršiti i svoje vjerske dužnosti.

U svojoj zreloj dobi Izidor se vjenčao s pobožnom djevojkom Torribijom, koja je u svakom pogledu bila dostojna svoga muža sveca. S njome je živio u pravoj kršćanskoj slozi i ljubavi. Zajedno su i strpljivo podnosili tegobe života. Brak im je Bog blagoslovio lijepim djetetom, no ono je naskoro umrlo. Odtada su pobožni supruzi živjeli kao brat i sestra. Svoje su najveće veselje nalazili u molitvi i savjesnom ispunjavanju dužnosti.

Kolikogod je svetac bio siromašan, ipak je rado dijelio od svoga siromaštva svim potrebnima. Kod njega se uvijek nešto našlo za njih. Siromahe je dovodio u svoj dom, hranio ih i odijevao. Priča se i zgoda, da je Bog i čudesno znao pomoći svecu, kad je doveo previše siromaha, a nije im imao dati što za jelo. Takodjer priča legenda, da je jednom, nakon što je sve dao sirotinji, došao još jedan prosjak. Izidor tada ženi reče, neka pogleda u lonac i vidi, da li je ipak što ostalo i za ovoga. Žena medjutim povede Izidora da mu pokaže kako je lonac zaista prazan. No nemalo se začudi, kad vidje da je u loncu još dovoljno hrane i za ovoga siromaha...

Tako je ovaj pobožni seljak živio sve do svoje smrti. Kad je predosjetio svršetak s puno se pouzdanja predao u Božje ruke i spremao se na smrt. Umro je u šezdesetoj godini. Glas o njegovoj svetosti ubrzo se proširio po cijeloj Španiji, a Bog je brojnim čudesima potvrdio, kako mu je bio drag svetački život Izidorov.

Povijest govori, da je veliko čudo Izidorovo ozdravljenje španjolskog kralja Filipa III. - Izidor je proglašen blaženim 1622. a odmah nakon nekoliko godina i svetim zajedno sa sv. Ignacijem, sv.Filipom Nerijem i sv.Terezijom Velikom. Ovo su bili veliki i učeni sveci i učinili Crkvi toliko velikih usluga, a Izidor je bio obični seljak.

Gospodin je Bog još pokazao svoju ljubav do Izidora i time, što je sačuvao njegovo tijelo od raspadanja.

Kad su egipatskog Josipa vozili ulicama glavnog grada, vikao je glasnik pred njim, da tako faraon počasti čovjeka, koji mu omili. Slično se može reći i za Izidora. Ako ne za života a ono iza smrti Gospodin uzdigne svoga vjernog slugu i sačuva mu neumrlu uspomenu u mnogim pokoljenjima...

"MOLI I RADI"

"Rad neka ne bude ni tvoj bog ni tvoj pakao, nego neka ti bude put k Bogu"
(T. Pesch)

Isus je na gori blaženstava rekao veoma značajne riječi:"Budite savršeni, kao što je savršen vaš Otac nebeski"(Mt. 5,48). Riječi su upravljene svima bez razlike i ikakva ograničenja. Svi su ljudi pozvani, da u svom životu postignu onaj stupanj savršenosti ,koji im je Bog odredio. Prema tome životna svetost nije nikakva povlastica pojedinaca ili pak odredjenog staleža, spola ili dobi. Svakom je čovjeku otvoren put do kršćanske savršenosti na onom mjestu, kamo ga je stavila Providnost.

Crkva se danas ponosi legijama velikana, koje je rodila i odgojila u svom krilu. U tom mnoštvu ima ljudi svih staleža i spola: apostoli, crkveni naučitelji, junački mučenici, čiste djevice i toliki ponizni i jednostavni, svijetu nepoznati sljedbenici Krista Raspetoga. Njihova djela nisu izmakla Božjem oku, vjernost njihova u malom obilno je i bogato nagradjena. Mnogi su upravo time zavrijedili, da budu proslavljeni.

Danas slavimo upravo jednoga od tih nepoznatih i poniznih. Bio je Izidor običan čovjek iz puka bez ikakve naobrazbe. Svoj je život proživio na poljima plemića Juana, gdje je od rana jutra do kasne večeri, kao i naši seljaci, u znoju služio svagdanji kruh. No on je u svom radu gledao i divnu priliku da služi i svome Bogu. To je u duhu Apostolove riječi:"I sve, štogod činite rječju i djelom, sve (činite) u ime Gospodina Isusa, hvaleći Bogu Ocu po njemu"(Kol 3,17).

Izidorova je prva jutarnja misao bila upućena Bogu: pozdravio je Isusa u Presv.Olt.Sakramentu. Zatim je prisustvovao sv.Misi, skupljajući tako duhovni snagu i Božji blagoslov za svoj trud. Dobra nakana, probudjena ujutro, pretvarala je sav njegov rad u jednu neprestanu molitvu. Kudgod se kretao i gdjegod se nalazio, osjećao je stalnu Božju prisutnost. Njegova je vjernost bila i nagradjena, jer legenda kaže, da su mu andjeli pomagali u poslu. Tako mu je i težak i naporan rad bio izvor blagoslova, jer ga je primao u duhu pokore, kako za svoje grijehe, tako i za grijehe drugih.

Izidorov se rad umnažao i bio popraćen obilnim Božjim blagoslovom, jer je Bog htio pokazati, kako tek onda uspjeva ljudski napor, ako je obavljen u duhu Božjih namjera i u duhu vršenja Njegove volje.

Mislim da je veoma teško i današnjem čovjeku staviti ljepši uzor od sv.Izidora. Svaki, koji radom svojih ruku sebi zaradjuje svagdanji kruh, ima u Izidoru divan primjer pravog kršćanskog radnika i seljaka. Tegoba rada nije popraćena psovkom i mrmljanjem, nego molitvom Bogu. Tako je rad Izidora vodio k Bogu i bio mu izvor mnogih zasluga i upravo je po njemu postigao svoje duševno savršenstvo i posvećenje.

Sv.Pavao je rekao:"Ako jedete ili pijete ili drugo što činite, sve činite na slavu Božju"(1.Kor 10,31). To je dobra nakana. To je ono "čarobno" sredstvo, koje sve naše akci pretvara u zaslužna djela. Ona je Izidora dovela do svetosti, a i svakog od nas može dovesti do toga, da upravo preko rada dolazimo k Bogu. Na svijetu svaki čovjek mora raditi. Toga nitko nikada ne će uzeti od čovjeka. Nikad ne može doći vrijeme kad ljudi više ne budu morali raditi. Može doći vrijeme, a već i dolazi pomalo, kad rad ne će biti tako težak, ali će rad ipa uvijek ostati kao sudbina ljudskih sinova. Kršćanstvo kaže, i ispravno, da je to volja Božja. Ako je volja Božja, onda ga tre ba prihvatiti kao volju Božju i u tom ga duhu obavljati. Tako će on postati izvor blagoslova i vrelo posvećenja svakoga.

Zar nije lijepo, kad seljaci prije rada zazovu Božju pomoć i blagoslov; kad prije polaska na rad čine znak križa, kad se križaju i skidaju kape pred raspelima na raskršćima, kad u nedjelje i blagdane marljivo cijela kuća polazi k Misi da zahvali za primljeni blagoslov i pomoć i zamoli zaštitu i blagoslov za budući tjedan. Nije li takav način života i rada upravo onaj pravi kršćanski i svetački način!

Jedan mi je seljak rekao, da on vjeruje samo u svoje žuljevite ruke, a da mu Božjeg blagoslova ne treba. Čini se da je posve zaboravio na onu Spasiteljevu riječ:"Niti je onaj što, koji sadi, ni onaj, koji zalijeva, nego Bog, koji daje da raste"(1.Kor.3,7).

Kako ja provodim svoje dane u radu? Netko može raditi teško i marljivo, a da u radu ne vidi izraz Božje volje. Nije takav način gledanja na rad neko bezvoljno i tmurno gledanje na čovječji život, kao na mjesto osudjenika na zlo i muku. I kršćanski radnik i seljak nastojat će olakšati svoj rad, pomoć si svim sredstvima, koja mu stoje na raspolaganju. Ne će on gledati skrštenih ruku i prepustiti se sudbini, kako se to kaž nego će i on nastojati poboljšati i svoj način rada i uspjeh svojih napora. Zato mu je Bog i dao razum, da ga može upotrije biti sebi na dobro. Smisao je moga rada u kršćanskom duhu taj, da ja rad, kakav god on bio, gledam kao izraz Božje volje i da ga tako prihvaćam, a ujedno da ga obavljam združen s Bogom i s molitvom na usnama, da Gospodin onomu, što ja posijem ili zalijevam, dadne da izraste.

Sv.Franjo Saleški je znao govoriti:"Rijetko će se pru žiti prilika, da zaslužimo velike svote, ali svaki nam se dan pruža prilika, da zaslužimo velike zasluge pred Bogom. Tko sv je svakodnevne poslove zna zamijetiti, bit će bogat. Kako bism bili sveti i bogati zaslugama, kad bismo uvijek iz malih prili koje nam donosi naše zvanje, znali izvući pravu korist duhovnu

Na kraju ću vam ispripovijediti jednu pobožnu legend "Kad je pravedni Bog protjerao našeg praoca Adama iz zemaljsko raja, naredio je andjelima, da odasvud poberu sjemenje, koje će donijeti rod, od kojeg će moći živjeti čovjek. Adam je krči šume, čupao trnje, drač i korov i naporno radio, da sebi i svo jima pribavi svagdanji kruh. Umoran i znojna čela časkom odlož alat da odahne. Uto se pred njim pojavi Božji andjeo noseći pe

Adam pomisli, da andjeo želi utažiti njegovu žedj te da mu je donio vode. No andjeo mu reče: Od Boga sam poslan, da skupljam bisere, koji padaju s tvog uznojenog čela. Gledaj, taj je pehar mjerilo tvoje pokore na ovoj zemlji. Kad bude ispunjen znojem s tvog čela, tad budeš smio otpočinuti od rada svojih ruku. Tako je praotac čovječanstva saznao, da je njegov teški rad od Boga i da s njime mora sebi steći sretnu vječnost" (Koch, XVI, 776, 1.).

Ništa na ovom svijetu nije prokletstvo za čovjeka, a najmanje rad. On jest težak, on je stalan, njemu nitko ne izbjegne, ali on je po Božjoj volji i izvor blagoslova i sreće već na ovom svijetu.

Da li sam se ja kao kršćanin pokušao približiti takvom shvaćanju svog svagdanjeg rada? Imam divan uzor u sv. Izidoru, kojeg mi Crkva danas stavlja pred oči ne samo kao primjer, nego i kao velikog zagovornika i pomoćnika na nebu. Mi, koji vjerujemo u Boga i nebo, znamo da zagovor svetaca znači veliku pomoć u našem životu.

Zato moraju naše sklopljene ruke danas izmoliti za sebe i svoj dom zagovorom dragog današnjeg svečara pravi kršćanski duh, po kojem ćemo svaki naš dan i sat pretvarati u neprestanu službu Bogu. Andjeli će pak Božji, slikovito rečeno, spremati u pehare naše napore i od njih nam zidati vječni stan kod Boga.

Amen.

+++++++++
+++++++
+++++
+++

SV. IVAN NEPOMUK

16. svibanj

Sv. Ivan se rodio sredinom XIV stoljeća u mjestu Nepomuk u Češkoj. Roditelji su mu bili katolici seljaci. Još kao nejako dijete zapadne u tešku bolest, te ga roditelji nose u obližnju cistercitsku crkvu i zavjetuju Bogu, ako ozdravi. To se i dogodilo po zagovoru Bl. Djevice Marije. Odsada su se otac i majka dvostruko brinuli, da im sin, sada već odredjen za Božju službu, napredjuje u svim krepostima.

Mladost je proveo u roditeljskoj kući u blizini crkve i samostana redovnika cistercita. Njihov je život i pobožnost imao velik utjecaj na kasniji Ivanom život. Sada se još činilo, da Ivan ne pomišlja na svećenički stalež. U gimnaziji je pokazivao posebnu marljivost i nadarenost, kao i ljubežljivost i ugledjenost ponašanja. Stoga je bio kod drugova obljubljen. Iza svršene gimnazije se upisuje na praško sveučilište, gdje je postigao doktorsku čast. I u akademskom se životu sačuvao medju drugovima kao nepokvaren i uzor svima.

Ipak se sve očitije kod njega zamijećivao nutarnji Božji glas, koji ga je zvao u svećenički stalež. Kad ga je upoznao, Ivan se spremno odazvao, pošao u sjemenište i svršio bogoslovske nauke. Zaredjen za svećenika, bio je radi svoje učenosti i pobožnosti imenovan za župnika sv.Gala u Pragu. Naskoro zatim postaje kanonik i generalni vikar praškog nadbiskupa.

Uza sve svoje poslove veoma je rado propovijedao u crkvama u gradu, a govorio je s tako očitim nutarnjim uvjerenjem i žarom, da je narod hrlio k njemu sa svih strana. Redovito su nakon njegovih propovijedi bile ispovijedaonice okružene raskajanim grješnicima, a posebno ona, gdje je on ispovijedao. Kao ispovijednik je bio neustrašiv i strog, kad bi se oborio na mane ili poroke. Nije pravio razliku izmedju običnog puka ili kakvih odličnika, kad se radilo o ispovijedanju.

Glas o izvanrednom propovijedniku i asketi uskoro je dopro i u kraljevsku palaču, te se za nj počeo zanimati kralj Vjenceslav IV, nevrijedni nasljednik kralja Karla, koji je svojim nedoličnim životom davao sablazan ne malu svojim podanicima. Ipak je jedne godine pozvao Ivana kao propovijednika za korizmu u svoj dvor, gdje je imao održati uobičajene korizmene propovijedi. Ti su govori isprva djelovali na srce mladog kralja i skoro je bilo izgleda, da se posve obrati. Neobičan su učinak imale Ivanove riječi na kraljicu Sofiju, koja je bila druga žena Vjenceslava, a kći bavarskog vojvode Ivana. Ona je puno trpjela radi ovakvog života svoga muža, jer je bila pobožna. Utjehu je tražila u vjeri. Odmah je izabrala Ivana sebi za ispovijednika. Svetac se prihvatio te dužnosti, koja mu nije bila laka. Odgajao je kraljicu u duhu kršćanske strpljivosti i jakosti. To medjutim nije bilo po volji kralju. U svom je lošem životu počeo sumnjati i u poštenje svoje žene i u njezinu vjernost. Kako najpomnijim uhodarenjem nije mogao pronaći nikakvih dokaza za njezinu nevjeru, čak ni na sumnju, došao je na misao, da prisili njezinog ispovijednika, da mu otkrije, što njegova žena njemu ispovijeda.

Pokušao je najprije pridobiti svetog svećenika, da mu kaže ženine grijehe, obećavši mu za uzvrat jednu biskupiju, a zatim jednu bogatu opatiju u Višegradu. Ponizni svećenik odbije jedno i drugo. Nije kralj ispočetka ništa govorio Ivanu o svojoj namjeri, nego je najprije htio ovakvim ponudama pridobiti posve za sebe ovog svetog čovjeka. Ivan je od svih kraljevih ponuda prihvatio samo dužnost dvorskog milostinjara, misleći na taj način pomoći mnogoj sirotinji.

Radi obrane nevinog kuhara, kojeg je kralj osudio na smrt radi nepripremljenog nekog jela, došao je svetac u tamnicu. Iz tamnice ga dade kralj dovesti preda se hineći prijateljsku naklonost. Najprije je kušao doći do svoga cilja obećanjima, a onda i najstrašnijim prijetnjama. Trebao je otkriti, što je kraljica ispovijedala. On kao muž da ima na to pravo, a da drugima o tome nikada ne će reći ni riječi. Dakako da je sveti svećenik mirno i neustrašivo odmah odbio i svaku pomisao na ovakav zahtje "Ispovijedna tajna, kojom sám vezan, ne podnosi ni najmanje povrede. Svećenikova usta, koja je Bog zatvorio, zapečaćeni su gr

Tako je govorio svetac. No kralj mu je prijetio:
- Ali kralj vam naredjuje, da odate ispovijednu tajnu!
- No Bog meni zabranjuje o tome govoriti!- odvraćao je mirno svetac.

Kralj tada dozove krvnika i dadne Ivana staviti na najveće muke. Svetac samo što nije izdahnuo pod mukama. No krvnici su dobro pazili, da ga ne ubiju. Kad se nakon toga malo oporavio u tamnici, dadne ga kralj opet dozvati preda se. Ponovo je pitao svećenika, da li se predomislio i želi li odati tajnu ispovijedi njegove žene. Svetac mu odgovara, da svećenik ne smije otvarati svoja usta, kad ih je zatvorio tajnom šutnje sam Bog.

- Zar ćete i dalje šutjeti - bjesnio je kralj.

- Sve do smrti! - mirno odgovara svećenik.

- Otvorit ću ja već tvoja usta! Činit ćeš društvo ribama u Vltavi - razjareno vikne kralj.

Tada preda sveca krvnicima, da ga noću bace s mosta na rijeci Vltavi u vodu. Kraljeva je naredba izvršena još iste noći 16.V.1393. Tako je završio svoj život sv.Ivan Nepomuk kao žrtva ispovijedne tajne.

Drugog je jutra pronadjeno njegovo tijelo u rijeci. Primijetili su ga ribari po neobičnom svijetlu, koje je probijalo iz dubine. Uz mnoštvo naroda izvučeno je svečevo tijelo na obalu i s mnogo poštovanja sahranjeno u crkvi sv.Križa u Pragu. Odatle su kasnije njegovi posmrtni ostatci preneseni u stolnu crkvu, gdje se nalazi i danas.

Kad su 1719. otvarali svečev grob, našli su njegov jezik neoštećen i neistrunut.

Kralja je progonila savjest, a bojao se i osvete naroda, te je pobjedao iz Praga. Ostavila ga i politička sreća te je bio svrgnut od njemačkog cara i umro u najvećoj sramoti i ostavljen od sviju.

Kipove sv.Ivana Nepomuka sretamo kod mostova i rijeka, a vjerni ga kršćani štuju kao zaštitnika od neprilika i pogibelji od vode. Jednako tako je on i zaštitnik od potvaranja i laži, a i mučenik ispovijedne tajne.

MILOSNA KUPELJ SV.ISPOVIJEDI

Svakomu je od nas dobro poznat svetac, koji drži prst na ustima. To je veliki čuvar ispovijedne tajne sv.Ivan Nepomuk. Njegov kip često nalazimo kraj mostova i prelaza kod rijeka, a kršćanski ga vjernici štuju kao zaštitnika u pogibeljima od vode. Sv.Ivan je završio život u valovima rijeke Vltav osudjen od češkog kralja Vjenceslava, jer nije htio odati, što je njegova žena Sofija ispovijedala sv.Ivanu kao svome ispovijedniku. Na mukama je Ivan samo govorio:"Svećenik, kome je Bog zatvorio usta, ne smije govoriti!" Čuvanje ove svete tajne stajalo ga je života, ali i pribavilo mučeničku krunu.

Ovaj primjer mučeništva sv.Ivana pokazuje svu uzvišenost svetog sakramenta ispovijedi, te milosne kupelji duše od grijeha. Ona je dobro milosrdnog Boga, divan poklon Njegove ljubavi, koji raskajanom grješniku oprašta krivnje i ponovo ga stavlja medju Božju djecu.

Bog može oprostiti uvredu i grijeh Božjeg veličanstv Već psalmista govori:"Tebi sam jedinomu sagriješio i pred tobo zlo učinio"(Ps. 5o,5). Jednako je tako u Božjoj moći, da odredi gdje i kako, pod kojim uvjetima će se opraštati grijesi. Posve je prepušteno Bogu na volju, da li će On opraštati grijehe izra no ili će se u tu svrhu poslužiti čovjekom kao posrednikom, kome će za to dati potrebne punomoći i svoja ovlaštenja.

Bog oprašta grijehe uz cijenu zasluga muke i smrti svoga jedinorodjenoga Sina, jer je na križu uništena zadužnica čovjekova i Kristovom je žrtvom dana neizmjerna zadovoljština za sve grijehe svijeta. Tako je opet omogućen povratak djece ovog svijeta zajedničkom nebeskom Ocu.

Preko svoje Crkve Bog je točno odredio, da On želi i odredjuje, da se grijeh čovjeka oprašta samo preko posrednik čovjeka, koji će za to dobiti od Crkve ovlaštenja. To samo ond ako izvrši potrebite uvjete: pokaje se za svoje grijehe, odluč da više ne će griješiti, svoje grijehe očituju u ispovijedi sv ćeniku i izvrše zadanu pokoru.

Da je tako, na više mjesta u Sv.Pismu izričito govor Gospodin:"Kojima oprostite grijehe, bit će oprošteni, a kojima zadržite, bit će zadržani"(Iv 2o,22-23). To su bile riječi uskrsloga Spasitelja učenicima, pa je prema tome sv.ispovijed dar uskrsnuloga Isusa, pobjednika nad grijehom i smrti. Zato govori:"Zaista vam kažem, štogod svežete na zemlji, bit će svezano i na nebesima i štogod razriješite na zemlji, bit će razriješeno na nebesima"(Mt 18,18).

Time što je Isus zakonitu vlast odrješivanja i opraš nja grijeha prenio na svoje apostole i na zakonite njihove nasljednike, jasno je pokazao, da nismo sami suci u vlastitoj stvari, da nismo sami sebi liječnici u vlastitoj bolesti. On nas podredjuje vodstvu ljudi. Mi se dakle ne možemo izravno "ispovijedati Bogu" iako smo sagriješili samo Njemu. To jednostavno s razloga, jer je Bog drugačije odredio: postavio je

svećenika kao svoga zamjenika. Njemu je predao vlast vezanja i odrješivanja, ključeve svoga kraljevstva.

"Doista sakramenat sv. ispovijedi već sam po sebi dovoljan je dokaz, da je naša Crkva božanskog podrijetla. Zar bi ikada smrtan čovjek mogao imati toliko drskosti, da sebi i u samoj pomisli prisvoji toliku moć"(Steeben:Moj novi kapelan).

"Božja je dobrota tako odredila, da se oproštenje sa strane Božje može postići samo posredstvom svećenika. Jedan naime posrednik Boga i ljudi, čovjek Isus Krist (1.Tim 2,5). predao je predstojnicima Crkve vlast da one koji se ispovijede, kojima nalože pokoru, koji se očiste spasonosnom zadovoljštinom opet pripuštaju zajednici sakramenata kroz vrata pomirenja" (Leon papa).

Tako je prema Božjoj odredbi "ispovijedaonica postala ćelija utjehe i mira, govornica srca, utočište jada, sanatorij i klinika bolesnih duša i polomljenih srdaca, koja se preko te skrovite šaptaonice dižu na oltar euharistijske sreće i sjaja" (Dr.F.D.Marušić).

Kad svećenik ne bi bio grob, zatvoren pečatom ispovijedne tajne, što bi sve čovjek mogao iznijeti, da uvjeri vjernike i nevjernike, koliko se blago krije u divnom sakramentu Božjeg milosrdja - milosnoj kupelji ispovijedi. Kroz rešetke ispovijedaonice u polutami slabim šapatom povjerene su najveće tajne Božjem namjesniku. Tu u ime Kristovo odzvanja riječ utjehe nad spuštenom glavom raskajanog pokornika:"Ustani i hodi! Oprošteni su ti tvoji grijesi...Idi i ne griješi više"! "Ja te odrješujem od grijeha tvojih..." . Kako je potrebno imati samo malo dobre volje, odvažnosti i pouzdanja, da se oslobodimo tereta, koji nas pritište, da osjetimo svu milinu unutarnje sreće i mira, što sa sobom donosi jedna dobro obavljena ispovijed.

Često puta novoobraćeni kršćani iz poganstva daju dirljive primjere, kako visoko poštuju ovaj sakramenat i kako dirljivo govore o njemu.

Jedne oštre zime zavladao je u Kanadi medju Indijancima veliki glad. Uskoro su se pojavile i proširile i bolesti. Misionar je na svom kružnom putovanju nekog dana naišao na jedanaest leševa svojih umrlih kršćana, koji su završili od glada i gladnoće. Mrtva su njihova tjelesa ležala na strunjačama, a svaki je u ruci držao list, ispisan na brezovoj kori. Svećenik se pobojao, da su se u svojoj skrajnjoj nuždi utekli seoskom vraču, ali se prevario: uze jedan list i bolje pogleda. Na njemu je stajalo ovo:"Samo naš otac smije čitati ove redke..." Bila je to ispovijed. Dobri su ljudi osjetili da se približava kraj života, a nisu mogli ispovijediti svoje grijehe; zato su ih ispisali na brezovoj kori. Svi su svršavali nekako jednako: "Molim te, oče moj, jednom očitaj jednu svetu Misu za ispokoj moje duše. Ja ti kao nagradu ostavljam debrovo krzno...ja krzno od kune...ja svoju lijepu sjekiru...". Dobri su kršćani čuli, da se u slučaju, kad nema svećenika, može ispovijediti Bogu, t.j. savršenim pokajanjem postići oproštenje svojih grijeha sa željom, da se u prvoj prilici ispovijedi. Ovi su pokojni kršćani to učinili na svoj osebujan način (Gotteswort 1959, str.243).

Možda primjer ovih Indijanaca postidjuje mnoge kršćane, koji godinama žive u neprijateljstvu s Bogom i najteže im je kleknuti u ispovijedaonicu. Draže im je ropstvo grijeha, nego sloboda Božje djece. Kako ovakvi znadu pronaći svu silu izgovora i prigovora, kako su ispunjeni premnogim prozirnim i plitkim predrasudama, samo da ne moraju ostavljati svoj život grijeha. Omilio im je griješni život!

Mnoge odvraća od ispovijedi lažan neki stid i bojazan. Ima i takvih, koji kažu da se ne ispovijedaju, jer da svećenici pripovijedaju tudje grijehe, koje čuju u ispovijedaonici. Ne mogu doduše navesti konkretnih primjera, ali ipak govore da sigurno znaju. Medjutim ipak je sigurno i njima dobro poznato, da je svećenik vezan ispovijednom tajnom; da svećenik radije umire no da otkriva sadržaj ispovijedi. Zar to najbolje ne pokazuje i primjer današnjeg svečara sv.Ivana Nepomuka! Njegovim su putem pošli i neki drugi svećenici, koji su mučenici ispovijedne tajne.

Godine 1853. bio je u katedrali u Žitomiru degradiran svećenik Kobilovicz iz Oratova (Ukrajina), koji je bio osudjen na doživotnu robiju zbog ubistva. Istina, pronadjena je njegova puška iza oltara, ali je on sveudilj izgovarao uporno, da nije kriv, da je nevin u ovom zločinu, da ga nije počinio. Znao je iz ispovijedi, da je to učinio njegov organista, ali se tim znanjem nije smio poslužiti. Svučeno je javno u katedrali s njega svećeničko odijelo i obučen je u robijaško odijelo. Iza toga je upućen u mjesto izdržavanja kazne. Godine su prolazile, a na taj se dogadjaj pomalo već i zaboravilo. Dvadeset godina iza tog dogadjaja umirao je orguljaš ovog osudjenog svećenika. Pod težinom savjesti priznao je na smrtnom času, da je on počinitelj onog umorstva, za koje je župnik Kobilovicz osudjen na doživotnu robiju. Brzo je javljeno, da se svećenika pusti na slobodu, ali je stigao odgovor, da je svećenik Kobilovicz umro prije deset godina zbog teških uslova zatvoreničkog života".

Zar to nisu veliki sinovi Crkve, koji su vrijedni da stanu uz bok sv.Ivana Nepomuka braneći ispovijednu tajnu!

Protestantska spisateljica Stael je rekla:"Što ne bih dala, kad bih mogla kleknuti pred noge jednog katoličkog svećenika!"

A mi! - Treba odbaciti lažan stid i odlučno pristupiti milosnoj kupelji. Tek služeći se ovim sredstvom upoznat ćemo, da "ispovijed nije tiranija savjesti, nego oslobodjenje savjesti od tiranije grijeha"(Kardinal Faulhaber). Amen!

+++++++++
+++++++
+++++
+++

SV. ANTUN PADOVANSKI

13. lipanj

Sv. Antun Padovanski potječe iz ugledne portugalske obitelji, a rodio se 1195. u Lisabonu. Otac Martini Martin bio je ugledni plemić, a majka Marija Tavera pobožna kršćanska plemkinja. Na krštenju su dječaku dali ime Ferdinand. Pobožni su ga roditelji nastojali odgojiti u kršćanskom duhu pobožnosti i straha Božjega, te je mališ već od rane mladosti davao znakove, da je taj odgoj urodio kod njega lijepim plodom: bio je plemenite ćudi, bistra uma, a iznad svega ponizan i čedan.

U njegovoj desetoj godini roditelji ga dadnu u školu kaptolsku, gdje je uskoro natkrilio sve vršnjake u napredovanju. Kako u znanju, tako je, i još više, napredovao u kršćanskim krepostima i savršenosti. Kroz mladost je znao sačuvati neokaljanu i nevinu dušu.

Kad mu je bilo 15 godina stupio je u red redovnika sv. Augustina. No rodjaci i prijatelji previše su ga uznemirivali svojim posjetima u samostanskom životu (čini se, da su mu već tada roditelji mrtvi!), pa su ga poglavari poslali u samostan u Coimbru, gdje je bila stroža redovnička stega i gdje se mladi redovnik mogao posve predati sabranosti i molitvi. Jednako je tu imao više mogućnosti da proširi i svoje znanje. Posebnom je marljivošću ovdje proučavao Sv.Pismo i crkvene oce. Kad je tako proteklo osam godina izobrazbe duševne i umske, bio je zaredjen za svećenika i doskora je imao postati profesorom. No Bog je drugo odredio za ovog mladog i učenog redovnika.

U ljetu godine 122o. bili su u Coimbru dopremljeni posmrtni ostaci petorice franjevačkih misionara mučenika, koji su u Maroku od muslimana ubijeni navještajući Isusovu nauku. Mladi je svećenik Ferdinand dugo klečao kraj mrtvih mučenika reda sv.Franje. Osobno ih je poznavao. Još se je sjećao, kako su govorili o planovima rada medju muslimanima i njihovog odlaska u Maroko. Sada su ležali pred njim kao izgorjele baklje. Činilo se Ferdinandu, kao da čuje glas:"Mi smo pali, a sada je na tebi red!" Mladi svećenik odmah obeća i podje da ostvari svoju namisao: odluči stupiti u red Male braće. No nije bilo lako zamijeniti redovničko odijelo kanonika sv.Augustina s jednostavnim habitom sinova sv.Franje. Ipak je prebrodio sve poteškoće i bio primljen u jednom franjevačkom samostanu u blizini Coimbre kao novak. Tu je promijenio ime i dobio ime Antun.

No i u ovom novom redu teško je dobio dozvolu, da podje kao misionar: žalosna iskustva opominjala su njihove poglavare na opreznost. Konačno je ipak dobio privolu poglavara i trebao poći u misijske krajeve. Zaputi se stoga jednom trgovačkom ladjom prema Maroku. Tek što je koračio na tlo Maroka, teška ga groznica prikuje na krevet. Tjednima je lebdio izmedju života i smrti, a kad se pridigao, vidio je da je tako slab, da ne bi mogao izdržati napora misionarskog života. S gorkim je razočaranjem stupio na ladju ponovno i ona ga nosila natrag kući. Ladja je bila od oluje zanesena i bačena na obale Sicilije, gdje je razbijena o hridi, a mladi je brodolomac sada putovao od samostana do samostana. Tako je došao i u Porciunkulu, gdje je

otac Franjo držao generalni kapitul svoga reda. Bilo je prisutno preko 3 tisuće braće. Na ovog čednog redovnika Antuna gotovo da se nitko nije ni osvrtao. Kad je kapitul završen, svakomu je odredjena dužnost kamo ima poći. Zaboravilo se samo na Antuna. Iz samilosti povede ga sa sobom gvardijan Grazijan iz Bologne. Dadne mu čednu sobicu i dodijeli ga starijoj braći, da im pomaže u kućnim poslovima. Tako je Antun radio poslove po kući i prao sudje, prikrivajući svoje sposobnosti i svoje znanje. Tako se još više vježbao u poniznosti i redovničkoj savršenosti.

Jednog se dana dogodilo, da je u samostanu otaca domini kanaca bila velika svečanost. Nekoliko je svećenika služilo svo prvu misu. Medjutim u zadnji čas se propovijednik razbolio. Tad gvardijan pozove Antuna, da ih izbavi iz neugodne situacije. Antun se pomoli kratko Bogu i uspne se na propovjedaonicu. Govorio je tako divno o svećeništvu, da je sve prisutne zadivio i govorili su, da u Forliju nije još nitko tako govorio. Kad je završio, znali su redovnici, da su u Antunu dobili predivnog pučkog propovjednika.

Sada se ispunila velika želja oca Antuna, da naime osv ja duše za Isusa. Dao se na propovijedanje svim žarom srca i svojih sposobnosti. Gdjegod je vidio da slabi vjera, da nestaje prave velikodušnosti i ljubavi prema Bogu i bližnjemu, tamo je njegova riječ govorila, dizala, bodrila, korila i preokretala srca i život slušatelja. Antun liječi rane, unosi mir medju zavadjene, jača vjeru, diže klonule snage, krivovjerce privlači n trag u krilo Crkve. Posvud se osjećala blagotvorna djelatnost oca Antuna.

Najprije je počeo svojim propovijedanjem i apostolski radom u sjevernoj Italiji. U gradovima Forli, Faenzi, Riminiju, Bologni djeluje kao propovjednik i učitelj. Kad ga u gradu Rimi ni nisu gradjani htjeli slušati, pošao je na morsku obalu i počeo propovjedati ribama, koje su se skupile i pozorno ga slušale. Tri godine je proveo u južnoj Francuskoj po gradovima Montpellier, Toulouse, Puy, Limoge i drugim: i tu uči, propovijeda, i zavedene privodi natrag u Isusov ovčinjak. Od godine 1227. kao središte svoga rada odabire grad Padovu u Italiji, gdje je ostao do svoje smrti.

Gospodin je dao svome vjernom sluzi i veliki dar čudesa. Bio je otac Antun poznat kao čudotvorac i mnogi su hrlili k njemu da im pomogne. Njega slušaju vjetrovi i olujno more; on preko mora ide po suhom; kad se on pomoli, oluje prestaju a požari se gase; na njegovu molitvu ozdravljaju prerazni bolesnic dogadja se da i mrtvi ustaju: jedno dijete padne u kotao vrele vode i umre, dok je majka slušala propovijed. Donesu mrtvo dijete Antunu, koji se pomoli, blagoslovi dijete i ono oživi. Jedn zgodom, kad nevjernici nisu u gradu Toulouse htjeli vjerovati Isusovu prisutnost u Presv.Euharistiji, zapovijedio je jednoj mazgi i ona je pokorno klekla pred Presvetim. Tako je postidio nevjernike, pokazavši im da su gori nego mazge. Nije bez razlo sv.Bonaventura ispjevao onaj lijepi himan "Ako čudesa tražiš", jer je sveti Antun zaista sipao oko sebe kišu čudesa.

Naporni apostolski rad ubrzo je skršio ionako krhko zdravlje ovog franjevačkog propovjednika. Bilo mu je tek tride

set i šest godina kad je umro u blizini Padove u samostanu sestara Klarisa u Arcelli. Tijelo mu je pokopano najprije u crkvi Majke Božje u Padovi, a kasnije je preneseno u predivnu baziliku, sagradjenu njemu u čast. Kad su prigodom proglašenja svetim otvorili njegov grob, pronadjen je posve uščuvan njegov jezik i svjež, kao da je netom umro. To je očiti izvanjski znak, kako je Bogu bio mio propovjednički Antunov rad.

Ovaj je svetac poznat na svih pet kontinenata i svuda se štuje jednako srdačno i s velikim pouzdanjem.

LJUBAV KAO MJERILO

Iz ranog djetinjstva velikog Božjeg ugodnika pripovijeda se jedna legenda: Neke večeri je na stanu roditelja malo-ga Ferdinanda netko zakucao. Kad je dječak pošao otvoriti, vidio je malog dječaka. Začudjen tim neobičnim i kasnim posjetom, upita dječaka:

Tko si ti, dijete, i što želiš?

- Ja sam dijete kraljevskog roda. Obilazim svijet prosjačeći ljudska srca. Pogledaj ovamo: i pokaza mu svoju malu vreću, koju je nosio na ramenima, a u vreći su se blistala ljudska srca kao briljanti.

A kako se zoveš? - pitao je dalje Ferdinand.

- Kako se zovem? Toga ti ne bi mogao razumjeti. Majka ti je često govorila moje ime. Ja sam Isus. Došao sam k tebi, jer bih htio i tvoje srce imati.

Iza tih riječi je nestalo neobičnog dječaka (Koch,I. 291,9,1,9.).

Ta je zgoda iz života mladog Antuna sigurno jedna legenda, ali ona nam otkriva njegovu glavnu oznaku života: Antun je naime bez pridržaja poklonio svoje srce Bogu. Još kao dijete odlikovao se čistim životom. Da to mogne i dalje ostati, stupio je u ranoj mladosti u redovnički život, da u tišini samostana lakše provede svoju namisao.

Iz ljubavi prema Kristu petorica je marokanskih misionara položilo svoje živote. Isus je rekao:"Tko ne uzme križa svoga i ne slijedi mene, nije mene dostojan". Stoga je i Antun bio spreman uzeti takav križ na svoja ramena, križ misionarskog života, kako bi ga donio na Kalvariju, da tu može poput Spasitelja prinijeti žrtvu života. No drugačija je bila Božja volja. Gospodin se zadovoljio njegovom spremnom voljom, a odredio mu drugo polje djelovanja. Iza nekog vremena, kojeg je Antun proveo u skrovitom životu samostana, Bog ga izvodi pred svijet, da preko njega, vatrenog propovijednika i učitelja privede ljude na pravi put. Gdjegod se pojavljivao otac Antun, ljudi bi se obraćali Bogu, ravnodušni postali revni, nestajala je mržnja, a krivovjerci dolazili natrag u krilo Crkve.

Kad bi danas Gospodin svojom vrećicom pošao svijetom, ne bi li nažalost na mnogim vratima uzalud pokucao? Današnji čovjek kao da se boji svoje srce pokloniti Bogu. A ipak! Jedino bi tako ponovno našao onu sreću, za kojom čezne i uzalud je traži na različitim putevima, ali daleko od Boga. Zato nije čudo, što iz jednog razočaranja pada u drugo. Srce je čovjekovo istina maleno, ali je tako veliko, da ga ni stotinu svjetova ne može zadovoljiti. Ono je stvoreno za Boga i nemorno je, dok se u njem ne smiri.

Gospodin kuca i na vratima naše duše, da mu barem mi, koji smo mu bliže, mi njegovi vjernici, ovce njegova stada, velikodušno poklonimo svoje srce sa svim njegovim mislima, osjećajima i težnjama. On bi htio u njem osnovati kraljevstvo svoje ljubavi; postaviti svoj prijesto, s kog će kraljevati, ali bez bojazni, da će ga grijeh jednog dana protjerati.

No nemojmo misliti, da Isus traži samo naše osjećaje. O ne! On se ne zadovoljava ljubavlju, koja je velika na riječima. On traži ljubav, koja se očituje na djelu. Njegove su riječi: "Tko ima moje zapovijedi i drži ih, on je onaj, koji me ljubi". (Iv 14,21.) A na drugom mjestu još izrazitije i otvorenije govori: " Ne će svaki, koji mi govori: Gospodine, Gospodine, ući u kraljevstvo nebesko, nego onaj, koji čini volju Oca mojega, koji je na nebesima". (Mt 7,21.)

Čitav život jednog kršćanina mora biti velepjesma, himan Božjoj ljubavi. Jer naš život samo toliko vrijedi, kolika je ljubav naša prema Bogu. Naša djela samo toliko vrijede, s kakvom su ljubavlju prema Bogu učinjena. Ljubav iskrena i prava mjerilo je naše duhovne veličine. Gdje te ljubavi nema i najveća djela i najsjajniji uspjesi pred Bogom su ništa. Bog mora biti na početku i na svršetku svakog našeg djela, svakog našeg dana, cijelog našeg života. Tek onda možemo opravdano očekivati nagradu svoje vjernosti, ako je čitav naš život protekao u službi nesebične ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

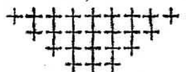
O kako ima divnih primjera i krasnih uzora, koje je upravo ta velika ljubav prema Bogu i ljudima, visoko uzdigla iznad svake prosječnosti. Pa i danas! Evo poslušajmo samo ovo:

Ove godine 23. siječnja prošla je godišnjica smrti velike japanske junakinje Marije Reiko Toshito Kitaharasan, koja je svoj mladi život žrtvovala za najzapuštenije u jednoj gradskoj četvrti grada Tokija, zvanoj "grad mrava". Bilo joj je dvadeset godina, kad osjeti poziv na žrtvu i odricanje. Znala je za bijedne prilike te četvrti, jadnih bazkućnika i odluči, da im pod svaku cijenu pomogne. Tako jednog dana dodje s bonbonima, ilustriranim novinama i punom vrećom sapuna i drugih sredstava. No djeca su od nje bježala, a majke joj dovikivale, da se odstrani. Ona se nije dala obeshrabriti. Dolazila je svaki dan sa svojim darovima i led nepovjerenja se pomalo topio. Djeca su joj prilazila, uzimala njezine darove i slušala njezina pripovijedanja.

Potpuno je osvojila svoj "grad mrava", kad je onamo dolazila siromašno i čedno obučena s vrećom prebačenom preko ledja. U njoj bi donosila milodare, što ih je skupila po Tokiju za svoje jadne prijatelje. Njezina ju je ljubav dovela dotle, da se i nastanila medju njima. Bila je pravi andjeo tješitelj svima. Punih osam godina proživjela je medju siromasima "grada mrava". U to se njezino zdravlje poremeti i ona teško oboli. U svojoj teškoj bolesti doznala je za novu odluku vlasti, prema kojoj se "grad mrava" zbog urbanističkog plana mora porušiti. Što da učini? Najprije rekne svojima, da je jedne noći odnesu na most Sukjia, jer hoće da ondje umre za one, za koje nitko ne mari. No kad je vlada odustala od namjere, odrede da se isplati 25 milijona dinara za novu četvrt Edagawa, gdje bi se imalo smjestiti 12o obitelji iz "grada mrava". Božja junakinja Marija Reiko uzme u ruke svoju krunicu. Dade napisati na jedan papir svotu od 25 milijona i stavi je pod sliku Marijinu. Molila je s največim pouzdanjem i ne bez uspjeha. Još prije svoje smrti 23. siječnja 1958. godine saznala, da će sve obitelji dobiti besplatan stan u Endagawi. Njezina je smrt rastužila ne samo "grad mrava", nego i cijeli Japan. Zvali su je "naša mala kraljica" ili "sakriveni biser" ili "mala Madona". Stanovnici Tokija još i danas zazivaju njezin zagovor, jer vjeruju, da ih i na drugom svijetu neće zaboraviti ona, koja im je pomagala i za njih se u tolikoj mjeri i s tolikom ljubavlju žrtvovala u ovom životu.
(Ecclesia, 196o.siječanj).

Nije li to divan primjer nesebične kršćanske ljubavi? Što sve nije kadar učiniti čovjek, koji ljubi Boga te iz te i radi te ljubavi ljubi i svoga bližnjega? Ugledajmo se u svijetle primjere tolikih Božjih junaka i junakinja ljubavi te i sami podjimo njihovim putem. Budemo li poput sv. Antuna svoje srce poklonili Bogu, tada možemo biti sigurno, da će i po nas doći isti onaj Isus, koji je zagrlio Sveca iz Padove u času smrti i njegovu dušu prenio u svoj raj.

Neka tu milost veliki sv. Antun izmoli svima nama Amen.

S V E T I   V I D

15. lipanj

Na zapadnoj obali Sicilije, gdje je danas mjesto Marsalla, nalazio se u III stoljeću gradić Lilibej. Tu se rodio pod kraj III stoljeća sv.Vid. Otac mu je bio ugledni rimski senator, ali tvrdi poganin; majka pak Faustina pobožna, ali potajna kršćanka. Živjeli su u prekrasnom dvorcu Hilovu. Majka je željela, da i Vid bude poučen i kršten, što joj je i uspjelo pomoću Vidovog odgojitelja Modesta i dojilje Krescencije. Nakon što je bio dovoljno poučen, bude i kršten potajno negdje iza sedme godine.

Kad mu je bilo oko 12 godina, dogodilo se da je njegov otac na šetnji vrtom opazio na Vidovu vratu lančić s križem. Srdit mu ga je strgnuo s vrata vičući što su i njegovog sina predobili za ovu vjeru robova. Kad je križ htio baciti i pogaziti, Vid se počeo protiviti i otac ga je ranio u ruku. Vidjevši krv, malo se otac umirio i poveo dječaka u kuću, gdje mu je Modesto zamotao rane. No otac je i dalje vikao, da je njemu, rimskom senatoru, sramota, da njigov sin bude pripadnik vjere, gdje su sami robovi. Vid mu je odgovarao, da će mu i dalje biti vjeran i odan sin, ali da se vjere u Krista ne može odreći.

No otac je ipak skovao odluku kako da Vida odvrati od vjere. Prvo je dao potjerati svoju ženu, a Vidovu majku, da ne bi ona i dalje vršila utjecaj na sina. Zatim je dao dozvati u kuću sviraće i priredjivao zabave, ne bi li taj veseli život možda Vida privukao. Odlučio je da i pokvari svoga sina, samo da ne bude kršćanin. Kad je naime čovjek moralno pokvaren, onda mu ne prija strogi propis kršćanske vjere.

Medjutim ni to nije pomoglo: Vid je ostao stalan u svojoj odluci da ostane kršćanin. Otac je vidio, da ne će u tom ništa postići. Da pak spasi ugled, dao je svoga vlastitog sina prijaviti poganskom sucu Valerijanu. Ovaj ga poče nagovarati na sve načine i obećanjima i prijetnjama, ne bi li ga odvratio od vjere. U životopisu Vidovom se kaže, da nisu sve te prijetnje učinile nikakav dojam na Vida. Nikako ga nisu mogli sklonuti da žrtvuje poganskim božanstvima. Valerijan je tada prešao i na muke, no Vid je govorio da željno očekuje muke, jer bi mu one mogle pribaviti neumrlu krunu mučeništva. Za vrijeme muka nije izustio nijednu riječ žalbe ili kajanja, jer je bio sretan, što može trpjeti za Isusa.

Kako je otac bio prisutan mučenjima, ipak mu se sin sažali i odvede ga napola mrtva kući. Kad su Vida unijeli u kuću, soba je zasjala neobičnim svijetlom, koje je tako djelovalo, da je njegov otac oslijepio. Sav očajan radi sljepoće stade moliti sina, da moli svoga Boga da mu povrati vid. Sin mu odgovori: tvoje su oči zastrte tamom poganstva i tu bi bilo potrebno da progledaš; zato bi bilo potrebno da se obratiš na pravu vjeru... Tada se pomoli Bogu i Bog je vratio vid njegovo ocu. To je na oca toliko djelovalo, da je ta milost ozdravljenja bila povod, da se i otac obratio i dao se krstiti.

Uskoro iza toga počeli su na Siciliji veliki progoni kršćana. Tada Vidov otac sa sinom pobjegne u Južnu Italiju, gdje je mladi Vid doživio ugodno iznenadjenje: sreo je tamo svoju majku, koja je otac bio protjerao radi kršćanstva iz rodne kuće. S njima su bili pošli i odgojitelj Modesto i dojilja Krescencija. Tu su u južnoj Italiji živjeli sveto i pobožno. Osobito se mladi Vid odlikovao svetošću života tako, da su se mnogi preporučivali u njegove molitve, a Bog ga je bio obdario i darom čudesa te je izliječio mnoge bolesnike.

Nije čudo da je glas o Vidu daleko proširen i dopro do samog carskog dvora. Na Vidovu molitvu ozdravio je i sam carev sin. No mjesto nagrade, car Dioklecijan je dao Vida uhvatiti zajedno s Modestom i Krescencijom i osudio ih u amfiteatar pred divlje zvijeri. To je onda bio običan način mučenja, koje je poganima priredjivalo i ugodnu zabavu i razonodu. Medjutim životopisac kaže, da ovoj trojici kršćana zvijeri nisu učinile ništa nažao. Tada se car rasrdi i naredi, da se u jednom kotlu rastopi olovo s uljem i smolom i da ga se baci u taj kotao. Po Božjoj medjutim volji ni tu nije Vid završio svoj mučenički život.

Mučitelji već nisu znali što bi, pa drugi dan opet izvedu Vida pred narod u amfiteatar i stave ga na nove muke. Toga je dana junački mladić u svojoj šesnaestoj godini zajedno sa svojim odgojiteljem i dojiljom završio svoj život mučeničkom palmom. Tjelesa im je sahranila jedna odlična rimska gospoda Florencija.

BOŽJI JUNAK

U njemačkom gradu Regensburgu postoji znamenita galerija, u kojoj su smješteni portreti zaslužnih ljudi, koji su svojim radom i životom proslavili svoj narod. Svake godine Nijemci dovode svoju mladež u tu galeriju i pokazuju im njihove narodne junake, želeći i njih oduševiti za velika i zaslužna djela.

Nešto slično čini s nama i naša majka Crkva. Danas nas ona uvodi u nebesku galeriju i pokazuje nam jednog velikana: šesnaestogodišnjeg mladića i junaka sv.Vida. Tako je bio mlad, a već je dosegao muževne godine po svojoj odlučnosti i vjernosti i zbog mučeničke krune uvršten u broj svetaca Katoličke Crkve. On će kroz svu vječnost biti divan ures ove nebeske galerije, a ujedno i uzor onima, koji žele poći njegovim koracima vjernosti.

Odlike su jednog junačkog duha: smionost, postojana ustrajnost i neustrašivost.

Smion biti znači imati pred sobom jedan cilj velik i uzvišen i postojano težiti tom cilju u sve dane svog života.
Sv.Vid je bio zaista smion: on postaje kršćanin u zaista nesvakidašnjim prilikama, zbog oca trpi, ali ne odustaje od vjere. I pred ocem i pred sucima hrabro brani svoje kršćansko uvjerenje.

Sv. Vid se odlikovao i ustrajnošću. Što sve nije poduzimao njeg otac da ga odvrati od vjere! Protjerao je čak i njegovu majku, koja mu je davala primjer i podršku! No vjera je bila pustila duboko korjenje u Vidovoj duši te je nije bilo moguće iščupati. Uzaludni su bili i napori sudaca kao i njihova obećanja, jer nitko nije mogao njemu dokazati, da kršćanska vjera nije prava. Bio je ustrajan, neustrašiv i nepokolebiv, jer je znao kome je povjerovao.

Pored smionosti i postojane ustrajnosti sv.Vid se odlikovao i neustrašivošću. Već je sv.Augustin govorio:" Zar da hvalim kormilara, koji ne pozna bure, koji upravlja ladjom a da ga nije nikada zahvatilo nevrijeme? Više hvalim onoga koji se brani protiv vjetrova, koga ne spopada strah ni onda kad valovi ladju visoko dižu, niti onda kad je ruše u dubine bezdana". Tko nema odvažnosti za borbu, taj je već pobijedjen", rekao je Sebastijan Brunner.

U čemu leži izvor naše nepobjedivosti i neustrašivosti

U tamnici čekaju dvije žene, Perpetua i Felicitas izvršenje smrtne osude, da budu puštene pred divlje zvijeri. Felicitas je u tamnici rodila dijete u teškim porodjajnim bolima i kod toga stenjala i uzdisala. Vojnik koji ih je čuvao, rugao joj se:"Ako već sada toliko jaučeš i uzdišeš, što ćeš tek raditi, kad podju na tebe divlje zvijeri!" No Felicitas mu odgovori:"Ovdje trpim ja sama, a tamo će biti netko drugi, koji će mi pomoći trpjeti, jer sam i ja spremna trpjeti za njega" (Koch IV. 842,7,2).

Bog je dakle bio snaga svetih mučenika. Već mudrac u Sv.Pismu govori:"Ti si u stanju pokazati djelom svoju veliku moć. Tko se može oprijeti snazi mušice tvoje? Jer kao prašak na vagi sav je svijet pred tobom, kao kap rose, što ujutro padne na zemlju"(Mudr. 11,21-22). Sv. Augustin pak kaže:"Ne čudite se junačkoj snazi mučenika. Ljubav je nadvladala bol"; a sv.Ignacije kaže:"Zato su prezirali smrt, jer su se dotakli Uskrsnuloga".

Ugledajmo se u divan primjer ovog Božjeg junaka. Sva naša borba za dostojan kršćanski život, za lijepe naše duše, za očuvanje posvetne milosti u našim dušama, sve je to borba, koju mora prihvatiti svaki kršćanin. Svaka borba protiv vlastite naše komotnosti, protiv duhovne lijenosti, protiv svih ostalih naših slabosti i grijeha, sve je to jedno nekrvno mučeništv Njega mora podnijeti svaki kršćanin. Zato se treba ugledati u ovog našeg duhovnog velikana i od njega se učiti i smionosti, i ustrajnosti i odvažnosti. Tko se boji svojih slabosti, već su ga one pobijedile! Sebe svladati, to je najveća pobjeda. Milost Božja, koju ćemo dobiti po zagovoru sv.Vida, učinit će od nas slabih jake, ustrajne, dobrei svete kršćane! Amen.

++++++
++++
++

S V. A L O J Z I J E

21. lipanj

Alojzije je ugledao svijet 9.ožujka 1568. na uglednom grofovskom dvorcu Castiglione nedaleko Mantove. Otac Ferdinand potjecao mu je iz ugledne plemićke obitelji Gonzaga, koja je dala sposobne vojskovodje, medju koje je spadao i Ferdinand. Mati mu je bila skromna i pobožna plemkinja, koja je željela svoju pobožnost preliti u srca svoje djece.

Otac Ferdinand je gledao u svom prvorodjencu Alojziju nasljednika. Bilo mu je tek sedam godina, kad ga otac povede sa sobom u vojnički logor Casalmaggiore, gdje se skupljala voj-ska za pohod na Tunis po želi španjolskog kralja Filipa II. Isprva je Alojziju vojnički logorski život veselio. Jednog je dana nakupio baruta po taboru, nabio top i upalio te skoro i sam izgubio život. Kad je vojska iza nekoliko mjeseci pošla na vojni pohod, otac je Alojzija vratio natrag u Castiglione. Dugo je kasnije oplakivao one riječi, koje je medju vojnicima kao dijete naučio, a nisu bile pristojne. Uz pomoć majke i dvorskog učitelja napredovao je i u učenju ali u krepostima takodjer. Često je znao ostavljati drugove u igri i zavući se na tihu molitvu u kapelicu u dvoru.

Kad mu se otac povratio s ratnog pohoda, opazio je na dječaku neku promjenu. Iako je sam bio pobožan i dobar kršća-nin, ipak mu se Alojzijeva pobožnost činila pretjeranom. Za-branio mu je da dugo kleči kraj kreveta i moli, a jednako mu je zabranio dugo ostajanje u dvorskoj kapelici. Medjutim Božja je ljubav sve više osvajala Alojzijevo srce.

U desetoj je godini pošao sa svojim mladjim bratom na dvor plemića Franje Medici u Firenzu, gdje je trebao postići izobrazbu i naučiti se plemićkom ponašanju, jer se kretao u višim krugovima. Iako je ovdje bilo puno više prigode za ra-zonodu i zabave, Alojzije je i u ovakvim prilikama znao saču-vati svoje srce čisto. I ovdje je dugo znao proboraviti u crkvisv.Ivana, koja je bila odmah kraj dvora. Zalazio je i u Gospinu crkvu "Navještenja", gdje se molio najčišćoj Djevici, da uvijek ostane čist. U toj je crkvi položio i zavjet vječne čistoće.

Iza dvije godine bio je premješten u dvor u Mantovi, da nastavi klasičnu izobrazbu. Kako je bio darovit i marljiv, brzo je napredovao, a svi su mu poznati proricali veliku i sjajnu budućnost. No u njemu je sve više dozrijevala odluka, da se posveti svećeničkom zvanju.

U ljetu 158o. povrati se natrag kući u Castiglione. Nije bilo potrebno govoriti kako se mati veselila sinu nakon tri godine izbivanja. Tu je Alojzije mogao nesmetano vršiti svoju pobožnost: dugo se molio, trapio se, postio dvaput tjedno o kruhu i vodi. Čitajući neke knjige upoznao se sa isusovačkim redom. Nekako u to vrijeme došao je k njima u dvorac i sv.Karlo Boromejski, nadbiskup Milana. Iz njegovih

je ruku Alojzije primio prvu sv.Pričest. Od tada prima svake nedjelje i blagdana Isusa s velikim žarom. Tri se dana pripremao, a tri dana zahvaljivao na sv.Pričesti. U svojoj 13.godini odluči stupiti u isusovački red, ali je trebao proći mnoge kušnje sa strane oca.

Slijedeće godine ode cijela obitelj na dvor španjolskog kralja Filipa kao uzvanici. I u toj je sredini Alojzije znao sačuvati svoju čistoću. Osobito se odlikovao čednošću i stidljivošću tako, da su ga na dvoru nazivali "andjeo u tijelu"

Čini se da je u Madridu Alojzije prvi puta otkrio roditeljima svoju nakanu. Time je uništio sve očeve planove o sinovljevoj sjajnoj budućnosti i njegovom nasljedstvu. Stoga otac na to ne pristaje, nego ga šalje po raznim dvorovima, ne bi li pogled na svjetovni bogat i lagodan život i Alojzija odvratio od nakane stupanja u siromašni redovnički život. Tako je Alojzije prošaoMantovu, Ferraru, Torino, Tunis i dr., ali se natrag vratio s još čvršćom odlukom, da stupi medju isusovce. Promatrajući sjaj dvorova i njihov način života, uvijek se pitao, što mu to sve vrijedi za vječnost...

Kad je na povratku saopćio ocu istu svoju nakanu, on opet ne pristaje. Jednom ga je pače i istjerao od kuće s riječima, da se više ne vraća, ako ne promijeni odluke. Alojziju je bilo žao oca, ali je govorio, da Boga mora više slušati od ljudi, pa makar to bili i njegovi roditelji. Otac je ipak nakon dvije godine kolebanja dao sinu dozvolu, blagoslovio i otpustio od kuće.

Alojzije g.1585. preda sva prava prvorodjenca svome mladjem bratu Rudolfu. Iza toga podje u Rim, gdje je u jednoj siromašnoj sobici isusovačkog samostana daleko od svijeta i njegova života našao svoj konačni mir. Posvetio se sasvim svoj duši. Svim je redovnicima bio uzor poniznosti, poslušnosti i andjeoskoj čistoći, u kojoj se odlikovao cijelog života. Nakon dvije godine novicijata položi privremene zavjete i dobije niže svećeničke redove.

G.159o. izbija u Rimu velika epidemija kuge. Tih je godina u gradu pomrlo preko šezdeset tisuća ljudi, a medju njima i tri pape. U sveopćoj nevolji izlazili su sinovi sv.Ignacija i dvorili bolesnike. Budući je Alojzije bio boležljiv i slab, nije mogao odmah dobiti dozvole izlaska. Ipak je naskoro i u tom uspio i sada se dao svim žarom na njegu bolesnika. Tu je dolaz ila do izražaja velika njegova ljubav prema bližnjemu. Medjutim u takvom se radu i sam zarazio od pošasti.

Bilo mu je tek 23 godine, kad je ležao na samrtničkom krevetu očekujući smrt. Majci je pisao posljednje pismo:"Vedar sam i pun nade, jer će me za nekoliko tjedana Bog pozvati iz zemlje mrtvih u zemlju živih, iz društva ljudi u društvo andjela i svetaca, od pogleda ovozemnih stvari u gledanje Boga koji u sebi uključuje sve dobro".

S velikom je pobožnošću i sabranošću primio zadnje sakramente pričesti i svetoga pomazanja. Bratu koji ga je doša posjetiti, rekao je da pjeva Tebe Boga hvalimo, jer da je sret

što odlazi k Bogu. Predan u volju Božju umro je 21. lipnja 1591. s Isusovim imenom na usnama.

Njegova je majka imala sreću da bude živa i prisutna kad je bio proglašen blaženim g. 1605. Papa Benedikt XIII ga je g. 1729. proglasio svetim, a nešto kasnije i zaštitnikom kršćanske mladeži.

"NAJLJEPŠI JE UZOR MLADIĆA MORALNA ČISTOĆA"

U Srednjem je vijeku Italijom često harala kuga, koja bi u kratko vrijeme nemilice poharala brojne gradove i sela. Jezovit je opis jednog povjesničara onog doba: "Posvuda su se vidjela samo blijeda lica. U kućama gdje je prije orio zvonki smijeh, zavladala bi grobna tišina. Čuje se samo kotrljanje mrtvačkih kola i zvuk zvonca, kojim grobari skupljaju mrtva tjelesa i odvoze ih na groblja. Na samom groblju ta bolest često zahvati svećenika ili grobara te dok su mrtve ukapali, sami su padali u iskopane rake. Zbog opasnosti zaraze ljudi su se klonili i izbjegavali jedan drugoga. U gradu, po ulicama i trgovima padali su ljudi kao jabuke sa stabla. U nekim ulicama nije ostao nitko živ. Posvuda je zavlado grobni muk...".

Napretkom liječničke znanosti danas se, hvala Bogu, ne mogu dogadjati takve stvari, ali pomisao na njih ledi nam krv u žilama.

Ako se okrenemo u sebe same, možda ćemo pronaći danas u dušama takvu pošast, gdje ljudi, izvana doduše zdravi i veseli, nose u sebi mrtve duše, ne doduše za grijeh, ali za Boga. Kad bi kojim slučajem mogla proći našim selima i gradovima kakva mrtvačka kola, koja bi skupljala mrtve duše, ne bi li možda naši gradovi i sela ostali nenastanjeni! Duša, koja je po riječima samoga Krista hram Božji i stan Duha Svetoga, postaje razvalina hrama, u kojem više ne treperi vječno svijetlo Božje prisutnosti.

Tragično je u toj čitavoj stvari možda još više to, što to mnogi ne smatraju tragičnim slučajem, jer su takav život opravdali svojom životnom mudrosti, ili pak slabošću, koje se ne mogu riješiti. Opravdavaju i ispričavaju svoj grijeh ne da ga se riješe, nego da ga mogu i dalje činiti.

Kruta je to zbilja, da su mnogi danas na čitavom svijetu postali žrtve bludnosti. Ipak i danas jednako vrijedi Božja zapovijed, da se ne griješi bludno. Ta Laokonova zmija obavila se oko današnjeg čovjeka i čini se da ga je čvrsto stegnula. Možda je malo onih, koji su izabrali slobodu milosti. Grijeh im je omilio i više ne smažu snage da se dignu već sveudilj padaju i onda konačno ostaju ležati, jer su po njihovim rijačima iscrpli sve snage, a uostalom i drugi tako žive, pa im se ništa ne dogadja. Kad ih grijeh ostavi, vraćaju se Bogu!

Jedan uzor, jedna čista duša može ipak mnoge sačuvati podići i osokoliti. Zato pogledajmo andjeoskog mladića Alojzija

Već su ga za života nazivali andjelom u ljudskom tijelu. Možete si zamisliti, kolikim je iskušenjima i napastima bila izložena njegova mladost po često pokvarenim plemićkim dvorovima. Da, upravo su ga i slali u takve dvorove, kako bi odustao od svog nauma stupanja u redovnički život! No junački je mladić sve na svijetu gledao s perspektive vječnosti i zato su sve zemaljske stvari u poredbi s vječnima imale tako malu vrijednost. S druge strane puno se molio, trapio se, često primao sv.Pričest, djetinje štovao Bl.Djevicu Mariju. Oboružan tim zaštitnim mjerama lako se upuštao u borbu, jer je bio siguran da će uvijek ostati pobjednik. Zato je i mogao u 23.godini dati Bogu dušu skoro tako neokaljanu, kako mu je Bog dao.

Pitam iskusne ljude, koji imaju godine svoga života iza sebe, a čiji se život odlikuje mudrošću iskustva, pitam vas što kažete, da li je dobro kako za narod tako i za pojedince da imamo jedan čist naraštaj. Da li jedan čist naraštaj, koji je naučio sebe i svoje zle sklonosti držati na uzdi, koji zna zatomiti svoje tjelesne nagone, kad je to potrebno, koji zna zatomiti različite zahtjeve svoje naravi, da li je takav naraštaj pun nade i siguran temelj jednog novog narodnog podmladka!

Dok promatramo jednog ovakvog mladića kao što je Alojzije, dolazi nam na misao riječ sv.Pisma:"Izuj svoju obuću, jer je mjesto gdje stojiš sveto!" Već je grčki filozof Platon govorio:"Što je potrebno da postignemo gledanje Boga? - Čistoća i smrt!"

Ne smiješi se tako prozirni nebeski svod u ranu zoru; ne svijetle tako sjajne zvijezde usred najvedrije noći; ne svjetluca tako bistra kap rose na prvim zrakama jutarnjeg sunca; nije tako bistar kristalni gorski potočić... kao što je sjajan bljesak čistog i nevinog oka! - Čovjeka upravo očarava ona gorljiva volja za život, ona odlučnost na svaku žrtvu, ono vječno veselje, ono bujno proljeće, što se odrazuje na licu čovjeka čista i neporočna života.

Najjalovija je utjeha onih, koji misle da će u svojim muževnim godinama biti jaki, kad su već u mladosti bili slabi u tim stvarima!

Tko može reći kad dolazi jesen? Najprije padne jedan list, zatim drugi, i - uskoro su grane gole i suhe, kroz koje se provlači uz zviždukhladni zimski vjetar.

Ovaj grijeh bludnosti najprije napada same korijene vjere. Tamo gdje nestaje vjera sigurno nije ni čistoća na visini. Francuski pisac Chateaubriand je rekao u jednom izobraženom društvu:"Gospodo! Metnite ruku na srce i priznajte na svoju poštenu riječ: zar ne biste imali snagu vjerovati, kad biste imali snagu čisto živjeti?" Istu misao kaže i drugi francuski pisac Pascal:"Ako hoćeš biti uvjeren u vjerskim istinama, manje se staraj o tome da nagomilaš što više dokaza, nego više brige uloži u to, da postaneš gospodar svojih strasti!"

Ne može se zanijekati, da je čovjek radi bluda počinio i drugih nepodopština i grijeha.

Svaki kršćanin zna, što to znači čistoća duše. Svaki zna što je to nevinost. Svaki u svom srcu odobrava, da bi naš mladi naraštaj trebao biti čist. Zato treba dati tim mladim ljudima i dobar primjer i pouku. Mi znamo da postoji i mladenačka čistoća, da postoji bračna čistoća i da postoji udovička čistoća. Svaki u svoj staležu može i mora održavati čistoću. To je i zakon i zapovijed Božja, koja donosi i na ovom svijetu svoje plodove sreće i mira.

Puno bi se dalo i moglo; a možda i trebalo reći o toj kršćanskoj kreposti čistoće. Medjutim mislim, da je potrebnije za nju moliti i u njoj se vježbati, nego o njoj raspravljati. Bit će tako korisnije i plodonosnije.

Zato i danas na blagdan zaštitnika sv.čistoće sv. Alojzija puno molimo. I za odrasle, da ustraju u čistom obiteljskom životu. Nensmije se obiteljska sreća osnivati samo na blizini tijela, nego više na blizini duša, koje će biti velikodušno spremne na žrtvu života za svoga ljubljenoga ili ljubljenu i za svoju djecu. I za našu kršćansku mladež, da ostane pobjednik uprkos drugačijeg načina života mnogih. Mi kršćani imamo i dužnost i pravo živjeti čisto. Zato mora osobito mladić i djevojka osjećati u sebi ponosa toliko, da se ne preda prvoj napasti ili prilici za grijeh, nego da uz Božju pomoć ostanu na visini. Neka zapamte mladi, da nije sramota živjeti u čistoći. Kad bi i svi živjeli drugačije, ipak ostaje Kristova riječ, da je blažen čist naraštaj, jer je njegovo nebesko kraljevstvo.

Molimo, molimo srdačno zagovor sv.Alojzija, da nas same očuva vjerne u službi dajući nam snage i svete ustrajnosti u svim životnim borbama.Amen.

+++++++
+++++
+++
+

S V. I V A N KRSTITELJ

24. lipnja

Aleksandar Veliki je bio žalostan što se nije našao pjesnik koji bi dostojno opisao njegove osvajalačke pohode, njegove podvige i njegovu slavu, kao što je veliki Homer opisao i opjevao slavu junaka iz Trojanskog rata...

Sv. Ivan Krstitelj se nije morao na to potužiti, jer mu je opisao slavu sam Krist, kad je sabranom narodu počeo govoriti:"Što ste izašli u pustinju gledati? Trsku, koju vjetar ljulja? Čovjeka u meke haljine obučena? Koji nose meke haljine, nalaze se u kraljevskim dvorima. Ili što ste izašli da vidite proroka? Da, kažem vam, više nego proroka. Jer ovo je onaj, za koga je pisano:Evo ja šaljem andjela svoga pred licem Tvojim, koji će pripraviti put tvoj pred tobom. Zaista vam kažem: nije ustao izmedju rodjenih od žena veći od Ivana Krstitelja"(Mt 11, 7-11). Takve pohvale nije dosada dobio nijedan čovjek!

Tko je bio Ivan Krstitelj?

Bio je sin židovskog svećenika Zaharije i njegove žene Elizabete. Već su bili poodmakli godinama, a nisu imali djece, a bili su pravedni pred Bogom. Kad je jednog dana Zaharija prinosio žrtvu u jeruzalemskom hramu, prikaže mu se andjeo i donese mu radosnu vijest, da će mu se ipak roditi sin:"On će biti velik pred Gospodinom...i napunit će se Duha Svetoga već u utrobi svoje majke"(Lk 1,15-17). Zaharija nije vjerovao andjelovoj riječi, te je za kaznu zanijemio.

Kad je kasnije isti andjeo navijestio Bl.Djevici Mariji rodjenje Isusovo, spomenuo je da je i Elizabeti šesti mjesec i da će i ona roditi sina. Stoga je Marija pošla iz Nazareta u judejske gore u pohod Elizabeti u gradić Ain Karim. Kad je Elizabeta pozdravila Mariju kao Gospodinovu majku, "zaigra dijete od radosti u utrobi njezinoj"(Lk 1,44).

Kad se konačno rodilo dijete, trebalo ga je nakon osam dana obrezati i dati mu ime. Pitali su oca za ime, no kako nije mogao govoriti, napisa na pločici da mu će biti ime Ivan. U taj čas i otac progovori. Prisutni su kod tih čudesnih dogadjaja klimali glavama i pitali se, što će biti od ovog djeteta, kad je ruka Gospodnja na njemu od rodjenja!

Odrastavši povukao se Ivan u pustinju i tamo je po uzoru starijih proroka živio strogim pokorničkim životom. Na sebi je nosio grubu haljinu od devine dlake, prepasanu kožnim pojasom. Hranio se divljim medom i skakavcima. U samoći, molitvi i bdijenju pripremao se na veliku službu, za koju ga je Gospodin odredio, da naime pripravi Izraelske sinove na dolazak Isusov, Mesijin.

Nekoliko mjeseci prije Isusovog javnog djelovanja pojavio se na obalama Jordana, propovijedao pokoru. Narod je u njemu gledao proroka i počeo dolaziti i slušati ga. Njegov je glas bio silan i jak, kad je sabranom mnoštvu govorio:"Činite

pokoru, jer se približava kraljevstvo nebesko...Pripravite put Gospodnji, poravnite staze njegove"(Mt 3,2-3).

U to se Ivanu približavala skupina zakonoznanaca i farizeja, koji se svaku riječ u sv. Pismu znali napamet. Htjeli su mu postaviti neka pitanja, ali im on dobaci oštre riječi: "Zmijska legla"! Tko vas je pozčio, da bježite od srdjbe, koja ide? Rodite dakle rod dostojan pokore! Ne varajte se mišlju: Imamo oca Abrahama, jer vam kažem: Bog može od ovog kamenja podići djecu Abrahamovu. Već je sjekira položena na korjen drveća. Svako dakle drvo, koje ne radja dobra roda, siječe se i u oganj baca. (Mt 3, 7-11)

Postidjeni farizeji se udalje, a narod je sve jasnije postavljao pitanje: "Što ćemo dakle činiti?" (Lk 3, 1o). Ivan odgovori: "Tko ima dvije haljine, neka da onome, koji nema; i tko ima hrane, neka čini tako!. (Iv 3,11).

Nešto podalje od drugih stajali su carinici i slušali. Konačno se i oni obrate Ivanu: "Učitelju, šta ćemo činiti?" On im reče: "Ništa ne tražite više, nego što vam je odredjeno!" Jedna šačica rimskih legionara, koji su iz znatiželje došli na Jordan, takodjer potresena riječima velikog Sina pustinje, postavlja pitanje: "A šta ćemo mi činiti?" Ivan im odgovori: "Nikomu ne činite nasilja, niti koga varajte i budite zadovoljni svojom plaćom!" (Lk 3,14).

Narod slušajući potresne riječi Gospodinovog Preteče pomisli, da je Ivan obećani Mesija, koji je imao doći. Stoga Židovi iz Jeruzalema poslaše Ivanu svećenike i levite da ga pitaju: Tko si ti?... Jesi li Ilija?...Jesi li prorok? (Iv 1,19-21). Kad je Ivan sveudilj odgovarao: "Nisam!", oni upitaše: "Tko si dakle? Da odgovorimo onima, koji nas poslaše." Ivan reče: "Ja sam glas onoga, koji viče u pustinji: Poravnite put Gospodnji", kao što je rekao prorok Izaija. (Iv 1,23). Izaslanici nezadovoljni tim odgovorom pitaju dalje: "Zašto dakle krstiš, kad nisi Krist, ni Ilija, ni prorok?" Ivan odgovori: "Ja krstim vodom, a medju vama stoji, koga vi neznate. On je Onaj, koji će doći za mnom, kome ja nisam dostojan odvezati remen na obući." (Iv 1, 25-27). "On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem. On ima vijaču u svojoj ruci pa će očistiti svoje gumno i sabrati će pšenicu u žitnicu, a pljevu će spaliti ognjem neugasivim." (Mt 3, 11).

Drugi dan, kad je opet veliko mnoštvo okruživalo sv. Ivana, on odjednom prekine svoju propovijed. Njegov je pogled kao uzet počivao na Onome, koji se približavao Jordanu. U to podigne svoju ruku te drhtavim glasom reče sabranom narodu pokazujući na Isusa: "Evo Janje Božje, što oduzima grijeh svijeta!" (Iv 1, 29). Narod se iz strahopočitanja makne u stranu i pusti Isusa do Ivana. Isus zaželi, da ga Ivan krsti. Kad se Ivan branio, reče mu Isus: "Pusti sada, jer tako nam dolikuje, da ispunimo svaku pravdu." (Mt 3, 13-17). Kad se Isus krstio, nebo se otvorilo i s neba se čuo glas, koji je govorio: "Ovo je Sin moj ljubezni, koji je po mojoj volji!"

Narod je bio potresen tim neobičnim prizorom.

Ivan se poklonio Spasitelju i rukama pokrio svoje lice. A Isus izidje iz mnoštva i uputi se prema pustinji.

Nekoliko mjeseci kasnije Ivan je propovijedao i krstio u Enonu kod Salima, na zapadnoj obali Jordana. Jednog dana dodju k njemu uznemireni i uzbudjeni njegovi učenici govoreći: "Rabi! Onaj, koji biješe s tobom preko Jordana, za kojega si ti svjedočio, ono krsti i svi idu k njemu!" (Iv 3, 26). Ivan se nasmiješi ludoj revnosti svojih učenika i reče im: "Ne može čovjek ništa primati, ako mu nije dano s neba. Vi sami meni svjedočite, da rekoh: Ja nisam Krist, nego sam poslan pred njim. Tko ima zaručnicu, zaručnik je, a prijatelj zaručnikov, koji stoji i sluša ga, od srca se raduje glasu zaručnikovu. Ova se dakle radost moja ispunila. On treba da raste, a ja da se umanjujem..." (Iv 3, 27).

Ivan je neustrašivo branio Božji zakon. Zato je jednog dana došao u kraljevsku palaču i kralju Herodu, koji je grašno živio sa ženom svoga brata, u lice rekao: "Ne smiješ imati žene svoga brata!" Herod ga je bacio u tamnicu, koja se nalazila u Maheruntu, na obalama Mrtvog mora. Radi straha pred narodom nije se usudio ubiti odvažnog propovijednika i branitelja Božjeg zakona.

Kad je Ivan u tamnici čuo za Kristova djela, pošalje k Isusu svoja dva učenika, da ga pitaju, da li je On obećani Mesija ili da drugoga čekaju. Ivan to pitanje ne postavlja radi sebe, nego radi svojih učenika, koji su sumnjali i nisu znali, tko je Isus. Gospodin im odgovori: "Idite i javite Ivanu; što čujete i vidite: Slijepi gledaju, hromi hodaju, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromašnim se propovijeda evandjelje" (Mt 11, 4-6).

Medjutim je Herod na svoj rodjendan priredio veliku gozbu. Njegova je kćerka zabavljala goste. Kralju se njezin ples toliko svidio, da je rekao pod zakletvom: "Štogod zatražiš dat ćut ti, bilo i polovicu kraljevstva mojega." (Mt 6, 23). Saloma po majčinu savjetu zatraži glavu Ivana Krstitelja. Lakomisleni kralj ispuni njezinu želju: pošalje krvnika u tamnicu, da odrubi glavu Isusovom Preteči i da je odnese na tanjuru djevojci. Tako je i učinjeno. Tada učenici uzeše Ivanovo tijelo i pokopaše ga. Kad je Isus čuo za tu tužnu vijest učinio je ono, što je običavao učiniti u najznačajnijim zgodama svog života: udaljio se sam na jedno pusto mjesto.

U čast sv. Ivana Krstitelja sv. Crkva svaki dan više puta u svakoj sv. Misi spominje njegovo sveto Ime. Kod svete Pričesti opetuje njegove riječi:"Evo Jaganjac Božji, koji oduzima grijehe svijeta!" On je jedini svetac, kome Crkva slavi i dan njegova rodjenja, a ne samo dan njegove smrti.

U SJENI ONOG KOJI IMA DOĆI

Ima medju svetima u nebu pojedinih, koji su bili pozvani direktno od Boga da duhovno ili tjelesno učestvuju u ostvarenju Gospodinova utjelovljenja, kao proroci, patrijarsi i apostoli, a medju ove spada i sv.Ivan Krstitelj.

Ivan je bio čovjek, koji je bio na svijetu samo radi Isusa. Ivan je Isusov znak, njegov vjesnik, jutarnja zvijezda koja izlazi pred suncem pravde. Ivan je "Glas" koji izgovara sam Isus. Ivan je značenje i sadržaj zadaće Isusova poslanja. Kao što suncokret okreće svoj cvijet prema suncu, tako Ivan stalno živi u sjeni Gospodinovoj. I kršćanska umjetnost spaja oba ova lika zajedno kao djecu koja se igraju, kao Krštenika i krstitelja, kao strogog propovjednika pokore i Isusa s janjetom u rukama.

Isus i Ivan idu zajedno. Već je u Starom Zavjetu navješten Ivan kao glas i vjesnik koji najavljuje dolazak velikog kralja(Iz 4o,3), kao andjeo koji ide pred Gospodinom i priprav-lja mu put(Malah 3,1). Novi Zavjet počinje s Isusom i Ivanom i prikazuje ih kao djecu u svećeničkoj kući Zaharije i Elizabete (Lk 1,4), a na početku javnog Isusova djelovanja na rijeci Jordanu, kad Ivan krsti Isusa i svečano svjedoči za Njega, dok nije njegov glas konačno zamuknuo u podzemlju tamnice Maherunta, gdje je postao žrtva spletke kraljevske preljubnice i popustljivosti okrunjenog slabića. Njegova je smrt bila žrtva za pravdu, smrt za Isusa.

Njegovi ga se protivnici boje i prije i poslije njegove smrti. Snaga je njegova u jakosti duha i čvrstini karaktera. Njegove riječi kojima je pokazao Mesiju još i danas prate auharistijsku žrtvu:"Evo Jaganjac Božji..."

Makar iz odlične obitelji, otišao je u pustinju, sve ostavio i tamo se posvetio sasvim pustinjačkom životu. Odjeven u devinu kožu i ishranjen skakavcima i divljim medom, njegov je lik izgledao strog i grub. Otvrdnuo na pustinjskoj žegi i vjetru bio je opore vanjštine. Ipak je Ivan ljude privlačio, ali svojom čvrstoćom karaktera, snagom volje i dubokom zauzetošću za Božju stvar. On stoji izmedju dviju epoha: na završetku Starog Zavjeta i kao preteča i glasnik na pragu Novog Zavjeta. Grube tjelesne vanjštine, ali plemenit i čist, jednostavan i odlučan stoji na obalama Jordana sav prožet duhom svog poslanja. Glas mu je oštri mač koji reže, ali koji i miluje. Čovjek se ne može oteti onome, što on traži.

Za njega je pisano:"Ići ćeš pred licem Gospodnjim da mu pripraviš putove". To je divna riječ i plemenit životni program. On ga je i izvršio: išao je naprijed ne obazirući se ni lijevo ni desno vjeran svojoj zadaći do kraja. Nije se obazirao što će drugi reći, nije se povodio za suvremenicima, nije bio čovjek mode, nije se stidio ni svoje službe ni svoga uvjerenja.

Zar ne, predragi, da je divno, kad čovjek nije kao malter, kojeg možeš prilijepiti na svaki zid. Zamamljivo je vidjeti čovjeka, koji ide svojim zacrtanim putem ne obazirući

se i ne povodeći se za drugima. Njega se ne tiče što drugi misle, jer je spoznao svoj put i svoj program. Tako je i Ivan vjerno izvršavao svoj program preteče Isusovog.

Ivan je u pustinji dorastao svome duhovnom pozivu. Nije čudo da je onda narod grnuo da ga čuje. Cijenili su kod njega i to, što je, makar iz ugledne i dobro stojeće obitelji, sve to ostavio i posvetio se svome pozivu. Njegove oči, koje su počivale na slušateljima, prodirale su i u njihove duše. Zato su ljudi spremno pitali:"Što nam je činiti, da postignemo kraljevstvo nebesko?"

I riječi su Ivanove pokazivale pravi put, kad im je preporučivao da se obrate i čine pokoru za svoje grijehe. U govorima nije pokazivao straha ili popuštanja: on je zlo i grijeh zvao zlom i grijehom. U tom je bio velik i imao silan ugled.

Medjutim taj veliki propovijednik bio je jednom i to samo jednom malen. Bilo je to onda, kad je dolazio k njemu Onaj, koji je imao doći - Krist Gospodin. Čitavo se Ivanovo poslanje sastojalo u tome, da Isusu pripremi put, da mu dovede ljude. Kad se Isus približavao obalama Jordana, progovara Ivan pred skupljenim mnoštvom:"Evo Jaganjac Božji, koji oduzima grijehe svijeta!" Sada Ivan zna, da je njegovo vrijeme i njegov posao pri kraju.

Jednog dana Ivan nestaje u tamnici, jer se usudio reći kralju, da ne smije imati ženu svoga brata. Upravo u vrijeme, kad je došao Očekivani, mora Ivan svršiti svoj život u tamnici. Tu dopiru do njega glasovi o Isusovom javnom djelovanju, o njegovim čudesima, ali čuje i glasove orgija uzvanika Herodova dvora. Noću mu dolaze učenici i pitaju ga, što im treba činiti. Ivan ih šalje Isusu: njegova je misija završena... Ipak se jedne večeri otvaraju vrata njegove tamnice, ali ne da ga puste na slobodu, nego da kroz otvorena vrata iznesu otsječenu Ivanovu glavu. Ipak je njegova smrt pobjeda, jer mu je nadgrobni natpis sastavio sam Isus:"Nema nijednog rodjenog od žene, koji bi bio veći od Ivana Krstitelja!"

Na prvi bi pogled svršetak Ivanova života činio se kao jedna tragična sudbina: u času kad njegov Gospodin započinje svoje javno djelovanje, on mora kao zločinac u tamnici staviti svoju glavu na panj da mu bude otsječena. I to još od koga? Tako se prohtjelo kraljevoj preljubnici, a kralj, sav u strahu, ali još više prožet bludnom strašću, kima glavom i naredjuje smrt Ivanovu. Uostalom to je sudbina i svih ostalih njemu sličnih, koji za svoje opomene, kojima osudjuju grijeh i pozivaju na pokoru, žanju potsmjeh i prezir. No svejedno, oni ni ne očekuju drugu nagradu no od Boga priznanje.

Poželjno je da bude i danas što više ljudi kršćana sličnih Ivanu posebno po njegovoj vjernosti Isusu. Bilo bi tragično, kad bi primjer Ivanov ostao "glas vapijućeg u pustinji."

Neka njegov zagovor isprosi nama sposobnost, da budemo svuda pripremali Isusu put u ljudska srca. Amen.

S V. L A D I S L A V

27. lipanj

Poslije smrti madjarskog kralja Stjepana prilike su u zemlji bile veoma teške, jer je medju plemićima nastao razdor i nesloga u borbi za prijestolje. Uz to su se na državnim granicama pojavljivali sve novi neprijatelji koji su ozbiljno ugrožavali miran život naroda. Uzrok nereda bile su i nutarnje borbe, jer su nekoji rado prihvatili kršćanske reforme svetog kralja Stjepana, dok su drugi nastojali oživjeti staro poganstvo. Nije čudo da se u takvim prilikama širilo praznovjerje a vjera slabila i širilo se nećudoredje i pokvarenost.- U takvim je prilikama došao na prijestolje Ladislav.

On je u svojoj osobi sjedinio sve odlike i potrebne kreposti i sposobnosti, koje su ga učinile jednim od najvećih madjarskih kraljeva i ujedno velikog sveca Katoličke Crkve.

Otac njegov knez Belą živio je u izagnanstvu u Poljskoj, gdje se g.1o46. rodio i Ladislav. Majka mu je bila kći poljskog kralja. Kad mu je bilo pet godina, vratio se s roditeljima natrag u domovinu. Svoje najljepše godine proveo je u prekrasnom biharskom dvoru onkraj Tise, gdje je primio i osnove svoga plemenitog odgoja. Najviše zasluga za takav odgoj imala je majka mu Rikiza, koja je znala mladom Ladislavu utisnuti u srce pravi duh vjere, poniznosti i plemenitosti, a i izvježbati ga u iskrenoj i istinskoj pobožnosti. No Ladislav je bio odgajan i u jednom benediktinskom samostanu. Ne može se zaboraviti ni veoma pozitivan utjecaj oca Ladislovova Bele na njegov odgoj, jer je Bela bio uzoran katolik u životu i djelovanju.

Kad je imao oko 15 godina, izgubio je oca, koji je u medjuvremenu postao madjarski kralj. Oca su trebali naslijediti sinovi, i to najprije Gejza,a onda Ladislav. No obadvojica su ne odrekli prijestolja u korist bratića Salamona. Naskoro je nastala svadja medju braćom i bratićem, pa su oni morali pobjeći u Poljsku da spase glave. Tamo su i Gejza i Ladislav završili svoje školovanje. Kasnije je posredovanjem ostrogonskog nadbiskupa došlo do izmirenja i obojica su se mogli mirno vratiti u domovinu.

Godine 1o63. provalili su u zemlji Kumani, koje su Gejza i Ladislav uspjeli svladati i otjerati natrag preko svojih granica. Tom su pobjedom stekli mnogo simpatija kod naroda i naklonost najširih slojeva naroda.

Nakon Salamonova pada vladao je Madjarskom kratko vrijeme Gejza, ali je i on naskoro umro. Tada su velikaši zaključili, da Gejzu ima naslijediti njegov mladji brat Ladislav. Već je stasom Ladislav nadvisivao sve skoro za glavu, a bio je nadaleko poznat zbog svoje pravednosti, čestitosti, razboritosti i svetosti. Ladislav je prihvatio izbor i započeo svoje vladanje koje će potrajati osamnaest godina.

Prva mu je briga bila da narod i državu zaštititi od neprijatelja izvana. Tri puta je potukao Hune, koji su dolazili

s istoka i pustošili mu zemlju. Strogim je pak zakonima zaštit nutarnji mir i poredak. Kratkim je putem dokrajčio mnoge poro i zlodjela, koja su se uvukla u narod. Poznat je bio nadaleko kao prijatelj potlačenih i bjednih, darežljivi otac siromaha, a u raznim sporovima mudar i pravedan sudac.

Ladislav je mnogo dobra učinio i za Crkvu. Širio je kršćanstvo, gradio crkve i samostane, utvrdjivao narod u vjeri i ćudoredju. Svojim je primjerom najbolje prednjačio svojim podanicima. Mnogo je neprilika i poteškoća, čak i otvorene oružane sukobe imao sa Salamonom, koji se pod svaku cijenu htio opet dočepati vlasti i kraljevskog prijestolja. Iako je Ladislav iz svih tih borbi uvijek izašao kao pobjednik, uvije se najviteškije ponio prema Salamonu. Svaki mu puta kao pravi kršćanin oprostio njegovu krivicu i nije mu uzvratio zlo za zlo. Kad je Ladislav porazio divlji narod, koji je pozvan od Salamona provalio u Madjarsku, Salamonu se izgubio trag.

Ladislavova sestra Jelena Lijepa bila je udata za hrvatskog kralja Zvonimira. Poslije Zvonimirove smrti, godine 1o87 povratila se natrag svome bratu u Madjarsku, a u Hrvatsk je postao kralj Stjepan II. Budući da je on brzo umro, poslij njegove smrti nastadu neredi. Tada jedan dio plemića pozove Ladislava, da u zemlji zavede red. Tom je zgodom Ladislav 1o93 osnovao zagrebačku biskupiju, koja je 1853 uzdignuta na čast nadbiskupije. Mjesto sebe postavi u Hrvatskoj za vladara sinovca Alma, a sam se vrati u Madjarsku.

Ladislav nije bio samo veliki kralj i slavni vojskov dja. On je bio veliki svetac. U svom pismu opatu iz Monte Cassina ponizno naziva sebe slabim čovjekom. Spominje nadalje da je često veoma teško promicati bez grijeha interese svjeto vnog dostojanstva. Svoje sjajne pobjede pripisuje izvanrednoj pomoći Božjoj. Prije svake bitke po tri dana postio i molio je za pobjedu. Njegov je kraljevski dvorac po svojoj jednosta nosti više nalikovao kakvom samostanu.

Kad je papa Urban II spremao križarsku vojnu protiv nevjernika u Svetoj Zemlji, koji su držali Kristov grob, evro pski kraljevi izaberu Ladislava, da bude vrhovni zapovjednik čitave kršćanske vojske. On prihvati njihov izbor, ali je Božja volja bila drugačija! Prije nego je napustio svoju zeml teško oboli. Primio je svete sakramente umirućih i Gospodin je njegovu plemenitu dušu poveo u nebeski Jeruzalem. Tu je zemaljsku krunu zamijenio nebeskom, koju je stekao svojom velikom vjernošću u svom životu. Bilo je to 29 srpnja 1o95 godine.

BOŽJE KRALJEVSTVO

Neki je nastavnik za vrijeme učenja prirodopisa u školi tumačio kako se cijela priroda dijeli na dva velika carstva t.j. na bilinsko i životinjsko carstvo: od najsitnije travke pa do najogromnijih stabala sve spada u biljno carstvo, dok s druge strane sva šarolikost živih bića koja uz vegetativni život imaju i osjetilni život spadaju u životinjsko carstvo. No to jednom djetetu nije bilo dovoljno, pa upita:"A kuda spada čovjek?" Nastavnik se malo zamisli, pa odgovori:"Čovjek spada u Božje kraljevstvo!"

Zaista je dijete imalo pravo. Čovjek ima tako puno zajedničkoga sa bićima iz oba gornja carstva, a ipak se tako duboko od njih razlikuje, da ne može nikako spadati u jedno od tih, nego u jedno posve novo, jedno više carstvo, koje gospodari ovim carstvima. On se po besmrtnoj duši tako duboko i tako visoko razlikuje od ostalih živih bića i tako ih visoko nadilazi, da se ne može s njima nikako poistovjetiti. Čovjek je po svom razumu i po slobodnoj volji kralj i gospodar čitave prirode, žive i nežive, i ta priroda ima svoju svrhu tek onda, kad je promatramo s našeg ljudskog stanovišta. Ona sama za sebe nema nikakve svrhe, nego tek kao stvar i sredstvo, koje može gospodar, čovjek upotrebljavati, da jednu svoju odliku, jednu svoju stranu života, a to je duhovna, razvije do punine. Ako priroda u tome posluži, onda je ona izvršila svoju ulogu.

Da čovjek mogne postići svoje vječno duhovno odredjenje na nebu, prikladno je bilo da na zemlji postoji jedna zajednica, jedan skup ljudi, jedno duhovno kraljevstvo, kome će pripadati svaki onaj, koji bude htio spremno i s ljubavi vršiti Božji zakon na zemlji. To Božje kraljevstvo na zemlji nazivamo Kristovom Crkvom.

Kad je Isus prvi puta javno otvorio usta kao čovjek i počeo na obalama Jordana govoriti, prve su mu riječi bile:"Ispunilo se vrijeme i približilo se kraljevstvo Božje: činite pokoru i vjerujte evandjelju"(Mk 1,15).

Osnovna misao čitavog Spasiteljevog propovijedanja i kasnije bila je kraljevstvo Božje. S neba je sišao, tri godine se potucao po svim stazama palestinskim, konačno legao sav izranjen i na drvo križa, da mogne osnovati kraljevstvo na zemlji, svoju Crkvu. Ona će nakon Njegove smrti nastaviti započeto Njegovo djelo i širiti spasiteljsku akciju medju tisućama generacija, koje imaju doći iza njega pa do Njegovog drugog dolaska.

Isusovo kraljevstvo ne počiva na sili, jer to je kraljevstvo doduše na zemlji, ali nije zemaljsko niti tvarno, nego duhovna zajednica s eminentno duhovnim ciljevima. Sam je rekao: "Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta!"(Iv,18,36) Ono počiva na Bogu, na Božjoj ljubavi, na spremnosti izvršavanja Božje volje, na poštivanju Božjeg zakona, na spremnoj službi Bogu na onom mjestu kamo smo po Providnosti stavljeni.

Njegovo kraljevstvo na zemlji nije ograničeno niti na rase niti na područja. Ono je odredjeno za sve ljude svih vremena.

Svi ljudi dobre volje bez obzira na kulturu, civilizaciju ili kakvegod druge ljudske razlike mogu biti članovi toga kraljevstva. Razlog je taj, što smo svi djeca jednog nebeskog Oca i š svi imamo jedan isti cilj. Taj pak cilj najlakše postizavamo u jednoj zajednici, u Crkvi, jer ona ima pomoćna sredstva, ona d primjer, ona potiče, pa lakše stupamo prema tome konačnom cilj

S druge strane Crkva je Kristova jedina postavljena kao zakonita i ovlaštena voditeljica u luku spasenja. Ona pos duje sve punomoći i ona ima ključeve nebeskog kraljevstva. Li ističe sv.Augustin:"Božjem kraljevstvu pripada sav puk svetaca od pravednoga Abela do onih koji će se roditi na kraju svijeta i vjerovati u Krista; svi oni koji pripadaju zajednici Kristov Mističnog tijela, kome je glava Krist!"

Tom je kraljevstvu pripadao i sv.Ladislav. No on ni bio samo dostojan gradjanin toga kraljevstva, nego je i u svo zemaljskom kraljevstvu nastojao da proširi to Božje kraljevstv Podanicima je prednjačio uzornim kršćanskim životom, dubokom vjerom i ljubavlju za Boga i Božje stvari i Božju čast. Kako tjelesno nadvisivao svoje suvremenike, tako je i duhom bio nad njima i svijetlio je svojim primjerom.

Podizao je crkve i samostane, koji su bili živa ra sadišta vjerskog i kulturnog života. Njemu treba zahvaliti, št je za njegovo vrijeme Madjarska postala sva kršćanska. Sv.Pis kaže:"Blažena zemlja, čiji je kralj plemenit"(Propovj. 10,3). Ladislav je zaista bio i mudar i plemenit kralj, koji se nije otimao za zemaljskom slavom, nego mu je na srcu bila slava Božja i duhovni i vremeniti napredak njegovih podanika.

Priča se, da je Napoleon, kad je bio prognan na otok Sv.Helene, jedne večeri rekao, da narodi propadaju i da ruše kraljevstva, ali da Crkva, koja je Kristovo kraljevstvo, ostaje kroz sve vijekove. Ako je to rekao, svakako je to veli i duboka istina, a on je to najbolje osjetio na vlastitoj kož jer je i sam najprije bio njezin protivnik, a kasnije je vidi da je ona ostala nepobjedjena, dok se njegovo kraljevstvo ras palo.

Zaista su u povijesti postojala moćna kraljevstva, koja su trajala i po tisuću godina, no propala su. Od babilon skog i asirskog, pa egipatska grčka i rimska carstva, no dan ih još ima samo u knjigama povijesti. Crkva Kristova medjutim trajala je i trajat će dok će biti ljudi na zemlji. To zato, jer njezina svrha nije vremenita, nije materijalna, nego vječ i duhovna. Kroz cijelu njezinu povijest su je progonili, ali iz svih progona izašla ne samo kao pobjednica, nego još i pomladjena. Čudno je to kraljevstvo: kad uživa mir, slabi, a ka se nalazi u razdoblju progona, onda jača! Kolikogod je neki ne vole, toliko i još više je drugi ljube! Ona ne pozna strah od propasti, jer je Zaručnica Kristova. Njezin joj je Osnivač zajamčio trajanje do svršetka vremena.

Njezin joj je Osnivač zajamčio i posjedovanje isti Ona je čuva kao dragi i vrijedni zalog, kojeg predaje generac jama svojih podanika već tisućljeća. Osnivač joj je dao i dov

no snažna sredstva, da zaista i može dovesti svoje vjerne do njihova konačnog cilja. Ima dakle sva pomagala, ima najviše punomoći, ima sve garancije, ima najvećeg Osnivača, ima slavnu historiju i još sjajniju budućnost. Sve pak to zato, jer ju je osnovao Bog i jer ona sama i njezini podanici božanskim putevima i krijepljeni božanskim pomagalima putuju u vječnost k - Bogu!

Pariške su novine koncem rata donijele ovu zgodu: u vojnoj je bolnici umirao mladi vojnik rodom iz Francuske iz Bretagne. Vidio je da mu se približava kraj sve brže... Skupio je zadnje snage, podigao se na ležaju i izgovorio ove svoje posljednje riječi:"Isus Krist će pobijediti...Isus Krist naš Gospodin... Jest! On će pobijediti! Njegovo će kraljevstvo doći na ovaj svijet...Moj Bože!...Dodji kraljevstvo Tvoje...Budi volja Tvoja..." To su bile njegove posljednje riječi i smrt je zauvijek zatvorila njegova usta, koja su i umirući ispovijedala ljubav i odanost Božjem kraljevstvu na zemlji (Koch, XI,3oo,4).

Zato je ispravno da budemo i mi ponosni što pripadamo tom Božjem kraljevstvu. Ono je osnovano zato, da okupi oko sebe sve ljudske sinove da zajedno slave Nebeskog Oca.

Velika je milost, što smo članovi Crkve. Zato treba biti i zahvalan Bogu. Božja je Providnost svojom nedokučivom ljubavi upravo nas postavila u ovo selo, u ovu župu, u ovaj narod, u članstvo vjernika Crkve, u narod Njegova Kraljevstva. Da li se naša zahvalnost sastoji u tome, da nastojimo biti i ostati dostojni članovi ove velike zajednice?

Sv.Ladislav je osnovao zagrebačku nadbiskupiju. Neka nam ne bude zadnja briga, da se molimo njemu, da sačuva vjeru u dušama vjernika ove nadbiskupije, da se kraljevstvo Božje u dušama vjernika njezinih širi i produbljuje, da svaka pojedina duša u tom velikom kraljevstvu bude ugodan stan Božje ljubavi.Amen.

+++++++
+++++
+++
+

SV. PETAR

29. lipanj

Domovina sv. Petra je Julijska Betsaida na jugozapadnoj obali Genezaretskog jezera. Otac Jona (što znači milost Božja!) bio je ribar, pa je Petar sa svojim starijim bratom Andrijom prihvatio očev zanat odnosno zanimanje. Tako se Petar oženio i nastanio u Kafarnaumu. Kasnije je Isus bio više puta u Petrovoj kući te jednom zgodom ozdravio Petrovu punicu (Mt 8,14

Petar je postao jedan od prvih Isusovih učenika. Doveo ga je Isusu stariji brat Andrija. Kad je stupio pred Isusa, ov ga pogleda i kaže mu:"Ti si Šimun, sin Jonin, ti ćeš se zvati Kefa, što znači Petar". Isus će kasnije rastumačiti što je htio reći ovim; zasada je samo htio Petra privezati uza se.

Kad je mnoštvo naroda nagrnulo slušati Isusa, on ulazi u Petrovu ladju i iz nje propovijeda narodu. Nakon govora kaže Petru da poveze ladju na dubinu i baci mreže. Petar kao iskusa ribar protuslovi Gospodinu, jer da nema ribe budući su se svu n trudili i nisu ništa uhvatili. No ipak na Gospodinovu riječ bacit će mrežu, premda nema nikakve nade (Lk 5,5). Kako se Pet prevario: jedva su spasili ladju i vikali upomoć drugovima da im pomognu - tako je bila obilna lovina. Tada Petar u svojoj i krenosti padne do Isusovih nogu:"Izidji, Gospodine, od mene, jer sam čovjek grješnik!"(Lk 5,8). No Isus mu odgovori:"Ne bo se! Odsada ćeš loviti ljude!"(Lk 5,lo). Tadaizašavši na kopno Petar ostavi ladju i sve ostalo i jednostavno podje za Isusom.

Petar od tog vremena više ne ostavlja Isusa. U njegov je blizini i u Isusovoj školi pomalo dozrijevao, da zaista postane stijena, kako ga je Isus bio nazvao kod prvog susreta. Petar je zajedno s Jakobom i Ivanom svjedok oživljenja Jairove kćeri (Mk 5,37), Isusova preobraženja na Taboru (Mt 17,1) i na kraju Isusove agonije u Getsemanskom vrtu (Mt 26,37).

Petar se tako oduševio za Isusa, da je kod toga sebe posve zaboravljao. Odanost prema Isusu je bila neograničena. To pokazuje i ona zgoda, kad se Isus približavao hodajući po moru, Petar zavikne:"Gospodine, ako si ti, zapovijedi da dodje k tebi po vodi"(Mt 14,29). Kad mu je Isus rekao "Dodji", Petar skoči u vodu i uputi se prema Isusu. Posumnjavši počeo je tonu ti te poviče:"Gospodine, spasi me!" Isus ga prihvati za ruku i reče:"Malovjerni, zašto si posumnjao?"(Mt 14)

Oduševljen Isusovim preobraženjem na Taboru govori: "Gospodine, dobro nam je ovdje biti..."(Mt 17,4)

Petar je prvi od učenika upoznao Isusa kao Mesiju. Bilo je to u Kafarnaumu, dok je Isus govorio o Presv.Euharisti i kad su govorili da je njegov govor "tvrd" i ostavljali su g Tad se Isus okrene apostolima i upita ih, da li će ga i oni n pustiti. Petar odgovara:"Gospodine, kome ćemo ići? Ti imaš ri či života vječnoga"(Iv 6,69).

Drugom je zgodom Petar dao o Isusu još otvorenije svjedočanstvo o Njegovom božanstvu. Bilo je to u Cezareji, kad ih je Isus upitao što misle ljudi o njemu, a što opet oni, apostoli. Ljudi su smatrali, da je Ilija, da je prorok ili pak Ivan Krstitelj. Petar pak odgovori:"Ti si Krist, Sin Boga živoga" Tada ga Isus pohvali:"Blago tebi Simone, sine Jonin, jer ti to nije objavilo tijelo i krv, nego Otac moj, koji je na nebesima. I ja tebi kažem: Ti si Petar, i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju, i vrata je paklena ne će nadvladati. I tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskoga. Pa štogod svežeš na zemlji, bit će svezano i na nebesima; i štogod razriješiš na zemlji, bit će razriješeno i na nebesima"(Mt 16).

Stijena koju je Isus odabrao da na njoj sazida svoju Crkvu morala je otvrdnuti. Trpljenje najviše dušu očeličuje. Zato je i Petar morao u školu trpljenja, koje mu je Gospodin unaprijed prorekao, da će naime radi Njega morati mnogo trpjeti i da će na kraju morati i umrijeti za svoga Učitelja. I Petar se ispočetka zanosio mišlju, da će Mesija obnoviti vremenito izraelsko kraljevstvo: zato je i trgnuo mač u Getsemanskom vrtu kad su na njegovog Vodju stavili ruke i uhvatili ga.

No Petar je bio i čovjek sa svojim pogreškama. On je zaista ljubio Isusa, ali je bio preuzetan u toj ljubavi i previše se pouzdavao u sebe. Samosvijesno je govorio da se on ne će sablazniti o Isusa, makar se i svi drugi sablazne. Ipak ga je nedugo iza toga tri puta zatajio pred ljudima od straha, i to sa zakletvom se odrekao Isusa da ga ne pozna. Isus mu je i rekao, da će ga se odreći Petar, ali Petar si to naprosto nije mogao zamisliti. I dogodilo se, da je ta stijena prsla upravo u času, kad je trebalo javno pred neprijateljima pokazati svoju vjeru u Njega. "Ne znam toga čovjeka!" No Petar je znao taj svoj grijeh i okajati. Pripovijeda se, da je Petar uvijek zaplakao, kad bi se sjetio te svoje slabosti.

Isus je oprostio, a Petrova je privrženost i ljubav sada još veća: prvi je na praznom grobu, a kad ga poslije uskrsnuća vidi na vodi, odmah skače i juri k Njemu.

Grijeh je ovdje bio sredstvo utvrdjenja, a ne zapreka za ispunjenje Gospodinovih namjera. Zato Isus i nije odustao od svoje namjere, da na njemu sazida svoju Crkvu. Stoga ga i pita jednom zgodom o njegovoj ljubavi tri puta:"Petre, ljubiš li me?" Petar svaki puta odgovara potvrdno i dobiva zadaću, da pase Isusove ovce i jaganjce.

Da je odgovorio na Isusovo povjerenje, svjedoče jasno Djela Apostolska: svagdje je prednjačio i svagdje nastupao kao prvak. Iza čudesnog izbavljenja iz tamnice polazi u Rim gdje osniva prvu kršćansku općinu i tako je učinio Rim središtem kršćanstva. Svojom pak smrću na vatikanskom brežuljku g.67. raspet naglavce na križ, jer se nije smatrao dostojnim da umre kao njegov Učitelj, daje dostatnu zadovoljštinu za svoje pogreške i veliko svjedočanstvo svoje ljubavi do Isusa.Amen.

PETROV PRIMAT

Bostonski nadbiskup kardinal O'Connel je rekao jednom zgodom:"Kad bi na svijetu živjela samo tri čovjeka, jedan bi medju njima morao biti vodja!"

Ne treba se dakle čuditi što je Isus medju dvanaestoricom apostola koje preodabra za stupove Njegove Crkve, izabir jednoga koji će biti apostolski prvak i Isusov vidljivi zamjen na zemlji.

Dovoljno je izabrati iz Sv.Pisma samo nekoliko zgoda da vidimo, kako je Petar zaista bio prvak i kako je izvršivao tu svoju vlast prvenstva i u Crkvi i u apostolskom zboru.

Evandjelista Luka govori o čudesnom ribolovu: nakon š je Isus govorio sakupljenom narodu, zamoli Petra da otisne lad na dubinu i baci mreže. Petar ispočetka nije htio vjerovati Is svoj riječi, nego svom ribarskom iskustvu, ali se prevario, j je na Isusovu riječ uhvatio množinu riba da im se ladja topila Petar zapanjen moli Gospodina da ode od njega, jer da je čovje griješnik. No Isus mu govori:"Odsad ćeš loviti ljude!" - Tu Is navješta buduću Petrovu službu.

Evandjelista Matej navodi zgodu, kad je Isus pitao apostole, za koga ljudi drže Isusa. Odgovaraju, da Ga jedni drže za Iliju, drugi za kojeg drugog proroka, nekoji za Ivana Krstitelja itd. Kad ih pak Isus upita, za koga oni, apostoli smatraju Njega, odgovara Petar:"Ti si Krist Sin Boga živoga"; Tad mu kaže Isus:"Blago tebi Šimune, sine Jonin, jer tijelo i krv nije to tebi objavilo, nego Otac moj, koji je na nebesima. I ja tebi kažem: Ti si Petar i na toj stijeni sagradit ću Crkv svoju i vrata je paklena ne će nadvladati. I tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskoga. Pa štogod svežeš na zemlji, bit će svezano na nebesima i štogod razriješiš na zemlji, bit će razriješeno na nebesima"(Mt 16,13-19).

Isus jasnije nije mogao istaknuti Petrovu prvenstvo i njegovu vrhovnu vlast u čitavoj Crkvi. Kardinal Faulhaber je rekao da su druga mjesta sv.Pisma tajanstvena, ali te su riječ na ovom mjestu jasne kao sunčano svijetlo.

Ovdje gore je Isus samo obećao Petru vrhovnu vlast. No tu mu je i dao nakon svoga uskrsnuća. Na obali Genezaretsko jezera je sjedio s apostolima i jeo, te se razveo ovakav razgovor:"Petre, ljubiš li me?" Petar odgovori:"Ti znaš da te ljubim", Kaže Isus:"Pasi jaganjce moje!" I po drugi ga put Isus upita isto pitanje, Petar jednako odgovori i opet Isus kaže Petru "Pasi jaganjce moje". Kad ga je treći puta upitao isto pitanje, Petar se ražalosti, sjetivši se svog trostrukog zatajenja, pa odgovori:"Gospodine, Ti znaš sve. Ti znaš i to, da Te ljubim". Isus mu odgovori:"Pasi ovce moje". Na taj je način nj Krist postavio vrhovnim pastirom svih vjernika i svega klera. Prema tome on je vrhovni poglavar apostolski i preko njih svih biskupa i svećenika, a i vrhovni poglavar cijele Crkve.

Drugom zgodom opet Isus govori Petru, da mu daje ključeve nebeskog kraljevstva i štogod sveže na zemlji, da će biti

svezano i na nebesima i obratno. - Time je Petar dobio i svu vlast nad grijehom odnosno oproštenjem, t.j. dobio je vlast dijeliti milost, koja je pohranjena u riznici Crkve, a koju je Krist zaslužio svojom smrću.

Još je značajna jedna stvar kod Petra. Isus je najviše ljubio Ivana. Jakob je bio Isusov rodjak. Mnogi drugi apostoli su bili učeniji od Petra... Ipak Isus nijednoga od njih ne odabire za vrhovnog poglavara, nego upravo Petra. S time je htio pokazati, da Njegovom Crkvom ne će upravljati ni prijateljstvo, ni rodbinske veze, niti ljudska mudrost, nego Bog sam. Ljudska mudrost i veličina i sve sposobnosti daleko su nedostatne da bi umješno mogle upravljati Crkvom, nego je jedini Bog, koji ju može čuvati i podržavati medju ljudima, da kroz sva vremena može vršiti svoju otkupiteljsku i spasiteljsku misiju.

Odmah poslije Isusova Uzašašća Petar izvršuje vlast apostolskog prvaka. To nam najbolje posvjedočuju Djela Apostolska:

Petar progovara na dan prvih Duhova;

Predsjeda u dvorani Posljednje večere izboru novog apostola namjesto Jude.

Petar je prvi učinio čudo čovjeku hromu, koji je sjedio na ulaznim vratima hrama;

Petar u ime učenika i apostola brani Učiteljevu slavu pred židovskim Velikim vijećem;

Petar prima prvog poganina satnika Kornelija u Crkvu i time razvaljuje granice judaizma i širom otvara poganima vrata u Crkvu;

Petar predsjeda prvom apostolskom saboru u Jeruzalemu što svi ostali apostoli prihvaćaju kao razumljivu stvar ...itd.

Sve ovo jednostavno znači, da je prvotna Crkva priznavala Petra kao svoga vrhovnoga poglavara.

Oko 42.godine za cara Klaudija Petar odlazi u Rim, koji je tada bio središte poganstva. Tamo osniva prvu kršćansku općinu i tako nad već početnim ruševinama poganstva izgradjuje velebnu zgradu Kristove Crkve. Tamo je prema predaji ostao 25 godina i upravljao svom Crkvom Istoka i Zapada, dok nije g. 65 ili 67 naglavce raspet.

Tako je umro prvi Kristov zamjenik na zemlji, prvi papa. No Kristova Crkva, kao savršena zajednica vjernika ne smije i ne može ostati bez vrhovnog poglavara. Kormilo Petrove ladje preuzima drugi: Lino, Kleto, Klement... i tako redom sve do naših dana. Rimski biskup jedini je zakoniti nasljednik sv. Petra i vrhovni pastir Kristova stada. - Današnji sv.Otac je 264. Petrov nasljednik, a upravlja milijunskom zajednicom.

Kako će dugo to trajati?

Ako učimo od povijesti, vidimo, da su svi oni, koji su proricali propast Crkve, doživjeli neuspjeh svojih očekivanja. Svi progoni Crkvu nisu mogli uništiti, a kroz ovih dvije tisuće godina bilo ih je nebrojeno. Mnogi su htjeli prisustvovati sprovodu i ukopu Crkve, ali toga nisu dočekali. Papa je 264 puta promijenio ime i obličje ljudsko, ali je Kristov zamjenik u Crkvi uvijek bio.

Lijepo piše engleski obraćenik Thomas William Allies, kapelan anglikanskog biskupa iz Londona:"Kamo da se obratim, al ne k tebi, slavna rimska Crkvo! Samo tebi pripadaju Petrovi ključevi i oštri Pavlov mač. Prekasno sam te našao...O ti dugo tražena a prekasno nadjena, kamo sreće da mogu ostatak svojih životnih dana provesti pod tvojom zaštitom, u sjeni tvoje veli Stijene..." - Božje milosrdje ispunilo je njegovu želju i položio je na ruke kardinala Newmana ispovijest Katoličke vjer

Divan primjer odanosti i vjernosti Petrovoj stolici daje nadalje sv.Toma Morus, kancelar engleskog kralja Henrika VIII. Optužen je bio radi veleizdaje, jer kralja nije htio priznati za vrhovnog poglavara Crkve. Bačen je u tamnicu. Dugo je tamnovanje posve uništilo njegovo zdravlje. Tek mu je bilo 55 godina, a tjelesno je već bio posve slomljen, ali mu je duh bi svjež i bistar. Na sudskoj je raspravi sam vodio svoju obranu. Točku po točku je pobijao navode optužnice, ali je unatoč toga pronadjen krivim i osudjen. Na takvu osudu progovori:"Moji lordovi! Parlamentarni spisi, prema kojima sam osudjen, protive s Božjem zakonu i propisima Crkve. Nijedan zemaljski vladar ne može sebi ugrabiti vrhovnu vlast u Crkvi. Ona pripada najvećem učitelju kršćanstva u Rimu. Njemu je Krist predao tu vlast u osobi sv.Petra. Ja ne mogusvoje savjesti podvrći parlamentu kraljevstva, jer se to protivi nauci kršćanstva".

Osuda je bila strašna: imali su ga preko gradskih ulica dovući na stratište, gdje je trebao biti obješen. Još na p živome trebao se presjeći konac i izvaditi utroba. Tijelo je trebalo sasjeći na četiri komada i objesiti ih na mjesta gdje odredi kralj. Unatoč takve osude Toma je ostao miran i čvrst. Konačno je radi nazovi naklonosti kralja bio "pomilovan" te mu je na stratištu mačem otsječena glava. Tako je svršio veli borac za prava Crkve i papinstva /Koch, XI. 3o8,4).

U svojoj ljubavi i privrženosti Crkvi i papinstvu ugledajmo se u ovakve svijetle primjere. I sami rado slušajmo njegove očinske opomene i savjete. Molimo se, da i drugi čuju njegov glas, kako bi se što prije ostvarila Kristova i papina želja:"Da svi budu jedno", "Da bude jedno stado i jedan pasti

To osobito vrijedi u ove dane spremanja na opći crkv sabor, za čiji se uspjeh treba moliti Duhu Svetomu i zaštitni Crkve sv.Josipu. Tako ispunjamo svoju kršćansku dužnost, tako radimo i na procvatu i proširenju Crkve, a tako ujedno radimo i oko vlastitog posvećenja. Amen.

+++++++
+++++
+++
+

SV. PAVAO

30. lipanj

Blagdan sv.Petra i Pavla Crkva slavi zajedno: Zajedno su se trudili oko proširenja Crkve i zajedno su za Isusa dali svoje živote kao svjedočanstvo ljubavi. Petar je kao Židov raspet na vatikanskom brežuljku, a Pavlu je kao rimskom gradjaninu odrubljena glava na Apijskoj cesti blizu mjesta, gdje se danas nalazi veličanstvena bazilika Sv.Pavla izvan zidina. Tako mu se ispunila želja koju je više puta izrekao:"Želim umrijeti i biti s Kristom"(Filp 1,23).

Dug je bio Pavlov životni put i naporan.

Pred vratima Damaska obasjalo je čudnovato svijetlo mladoga Savla, koji je pošao hvatati kršćane i voditi ih pred sudove da ih kažnjava. Nešto prije toga čuvao je haljine onih, koji su kamenovali mladog mučenika Stjepana. U Gamalijelovoj školi oduševio se Pavao za Mojsijev zakon i za nj revnovao svim bićem. No ovo neobično svijetlo pred Damaskom poremeti sve njegove planove i sav drhčući pita:"Gospodine, što hoćeš da činim?" Tada ga odvedu u grad gdje je ostao u nekoj kući tri dana bez jela i pila. Napokon Gospodin šalje k njemu učenika Ananiju, koji mu snagom Duha svetoga vrati vid, kod čega se i Pavao napuni Duha Svetoga. Iza nekoliko dana počeo je već propovijedati Krista raspetoga, koga je prije nekoliko dana tako vatreno progonio. Kasnije će svojim životom pokazati, da je zaista postao posuda izabrana, kako mu je Isus rekao.

Zadaću navještanja Isusova evandjelja shvatio je veoma ozbiljno i na nju se pripremao u samoći tri godine. Propovijedanje je započeo u Damasku. Svojim obraćenjem toliko je razbjesnio Židove, da su odlučili uhvatiti ga i ubiti. Već su bili zatvorili i gradska vrata da ne umakne. No njegovi vjerni prijatelji spustili su ga u košari preko gradskih zidina i tako je izmakao ruku protivnika. Iza toga polazi u Jeruzalem "da vidi Petra i ostale" koji su bili stupovi Crkve; ovi ga s ljubavlju primaju, ali jer su i ovdje Židovi vrebali na njega, braća ga otprate u njegov rodni grad Tarsus. Tu je Židovima propovijedao Krista Raspetoga, govorio poganima i raspravljao s Grcima.

U Jeruzalemu se sprijateljio sa sv.Barnabom i ovaj ga oko 40.g. pozove u Antiohiju, gdje je na propovijedanje Pavlovo prig rlilo vjeru mnogo Židova i pogana. Tu su se sljedbenici Kristovi prvi puta nazvali "kršćani". Vjernici u Antiohiji su skupili mnogo milodara za pomoć svoje braće u Jeruzalemu, gdje je zavladala glad. Pomoć su poslali po Barnabi i Pavlu u Jeruzalem.

Poveli su sa sobom i Barnabinog nećaka Marka i tako su sva trojica krenula na prvo Pavlovo misijsko putovanje(od 45. do 48.g.). Pošli su najprije na Cipar, u Barnabinu domovinu; u Pafu je Pavao obratio rimskog prokonzula Sergija Pavla, a tada podjoše u Malu Aziju. U Pergamu se Marko vratio u Jeruzalem. Svagdje je propovijedao: gdje ga nisu htjeli Židovi slušati, obraćao se poganima koji su rado prihvaćali evandjelje.

Skoro će Pavao na svoje drugo misijsko putovanje, na kojem ga je pratio Sila. Najprije je obišao kršćanske općine, koje je osnovao na svom prvom putovanju, u Listri uzima sa sob Timoteja, vjernog i gorljivog pomoćnika u radu; zatim polazi u Frigiju i Galaciju, zatim prelazi u Evropu u Makedoniju u grad Filipe. Tu je obratio Lidiju, bogatu gradjansku gospodju. Zati je sijao kršćansko sjeme u Bereji, Solunu i Ateni. Najobilniju je žetvu požnjeo u Korintu, koji je u ono vrijeme bio i najbogatiji ali i najobrazovaniji grad, a dakako i najpokvareniji grad tadanje Grčke. U Korintu je ostao dvije i pol godine.

Na trećem misijskom putovanju Pavao najprije obilazi kršćanske općine u Frigiji i Galaciji, a onda se nastanio tri godine u Efezu, gdje je skoro sasvim razbio staro poganstvo. Nakon toga odlazi u Evropu, i to u zapadnu Macedoniju i sve do granica Ilirije.

Svagdje ssu ga zavoljeli kao oca i opraštali se sa suzama u očima od njega moleći ga, da im opet dodje. Nikada ni nikakve materijalne koristi htio imati, a ponajviše, kad bi mu to vrijeme dozvoljavalo, izdržavao se radom vlastitih ruku.

No protivnici nisu mirovali. Kad se vratio u Jeruzal Židovi ga optuže pred rimskim upraviteljem Feliksom. Bio je uh ćen i proveo je u tamnici dvije godine. Nasljednik Feliksov Festo bio je sklo n predati Pavla Židovskom vijeću, ali je Pav prizvao na cara kao rimski gradjanin.

Uz vojničku pratnju i uz velike nevolje i putne nepr like došao je konačno god.61 u Rim, gdje su ga kršćani srdačno pozdravili. Tako si je žudno želio doći u Rim, a nije se nadao da će stići kao sužanj. Nastanio se u jednoj iznajmljenoj kući a pazio je na njega vojnik. Ipak mu je bilo slobodno propovije dati evandjelje. Zahvaljujući svom sužanjstvu mogao je doći do same tjelesne careve straže, koju je upoznao sa kršćanstvom.

Nakon toga nemamo sigurnih podataka o Pavlovu životu Znamo da se iza dvije godine oslobodio i pošao na put u Španij Vidi se da je bio nemiran za Krista i da je njegov duh tražio sveudilj nove krajeve i ljude, koji bi trebali upoznati radosn vijest evandjelja. Kamogod je dolazio, osnivao je kršćanske op ćine i postavljao svome zamjenike biskupe i svećenike, s koji je kasnije ostajao u pismenoj vezi, kako bi ih sokolio u kušnj ma i malaksalosti. Tako je biskupa Tita poslao u Dalmaciju: i sam bi ga slijedio, ali je tada već bjesnilo Neronovo progonst

Oko 66. godine je Pavao opet uhvaćen i u tamnici. Vj rojatno je uhvaćen negdje u Grčkoj i opet je prebačen u Rim. No sada se više nije oslobodio. Završio je slavno slavno svoj život na apijskoj cesti. Mogao je s puno prava reći:"Dobar sa boj vojevao...i pripravljen mi je vijenac pravde, koji će mi dati Gospodin..."(2.Tim 4,7).

PO KRISTU, S KRISTOM I U KRISTU

> "Milošću Božjom jesam što jesam i milost njegova nije bila bez ploda u meni"(1.Kor 15,10).

Tim je riječima sv.Pavao istakao sadržaj svoga života. Zaista je i bio Pavlov život jedan očiti triumf Božje milosti: od žestokog protivnika postaje najgorljiviji pristalica! U viziji pred Damaskom nestaje starog Savla i postaje novi Pavao, koji je postao slijep za sve što nije Krist, a ujedno je sam postao tolikima drugima, da, čitavim generacijama kroz stoljeća divno svijetlo do Krista i vjere u Njega. Prema njegovim se riječima njemu Krist ukazao, da na njemu "prvom pokaže...dugotrpnost za izgled onima, koji će vjerovati u njega za život vječni" (1.Tim 1,16).

I Pavlova se volja mijenja pred Damaskom: dosada je posvud provodio svoju volju, a sada ponizno pita "Gospodine, što hoćeš da činim?" Sada za njega postoji samo Kristova volja, a to će dosljedno htjeti kroz sav svoj život. Izvršujući Kristovu volju polazi u samoću, da se pripravi za apostolsko djelovanje; kasnije polazi na tako daleka misijska putovanja da "kao posuda izabrana pronese ime Kristovo pred pogane i kraljeve i sinove Izraelove"(Dj.Ap. 9,15). Duboko si je svjestan svoje dužnosti propopropovijedanja, pa govori:"Jao meni, ako evandjelja ne propovijedam"(1.Kor 9,16).

Kao razum i volja, tako i srce, i možda ono najviše, doživjelo je duboku promjenu pred Damaskom. Postalo je to novo srce, koje je poznavalo samo interese Kristove i Njegova kraljevstva. Iz tog srca nestaje posljednjeg traga ikakve mržnje i ovladava njih ljudski skoro neizmjeriva ljubav koja od Pavla čini apostola naroda. Istinite su riječi sv.Bernarda:"Cor Pauli - Cor mundi! Srce Pavlovo srce je svijeta!" Samo iz velikodušnog srca mogle su niknuti ove riječi:"Što mi bijaše dobitak to sam smatrao za štetu radi Krista. Dapače sve smatram za štetu nasuprot predivne spoznaje Isusa Krista radi kojega sve izgubih i smatram blatom, da Krista stečem"(Filip 3,7-8). Ili:"A ja, Bože sačuvaj, da se čim drugim hvalim osim križem Gospodina našega Isusa Krista, po kojem je meni svijet raspet i ja svijetu"(Gal 6,4). Ili:"Ljubav Kristova oduševljava nas"(2.Kor 5,14) da osvajamo svijet za Krista.

Lijepo je govorio sv.Ivan Zlatousti:"Htio bih vidjeti prah onog srca koje bi se s pravom moglo nazvati srcem svijeta, izvorom tisuća dobara, korijenom i jezgrom našega života. Iz tog srca razgranao se duh života u veliko tijelo i prelio se u pojedine udove i predao, ne pomoću mreže žila, nego pomoću dobrih djela. To je srce bilo tako prostrano, da je moglo primiti čitave gradove, čitava plemena i narode...Bilo je više od neba, šire od kruga zemaljskoga, sjajnije od sunčanih zraka, toplije od vatrenoga žara, tvrdje od dijamanta, čitavi su potoci izbijali iz njega...Srce je Pavlovo bilo Kristovo srce; ono je bilo ploča na kojoj je pisao Duh Sveti, bilo je knjiga milosti.

To je srce obdareno ljubavlju za Krista, kakvom nitko od ljudi nije Njega ljubio. Ono nije marilo ni za smrt ni za pakao, a suze braće učinile su ga tako mekim...".

"Pavao je bez Krista ništa, a kao nosilac Krista on je veliki Apostol svijeta za sva vremena... Promatrali Pavla u njegovom životu ili u njegovim spisima, on je požar koji buk-ti Kristom, on je bura u kojoj se očituje Kristova snaga; on je knjiga, koja ne sadržava niti želi sadržavati išta drugo osim Krista, i to Raspetoga. Isus je sav sadržaj svetog Apostola" (Schell: Christus).

Sam Pavao opisuje u svojoj poslanici Korinćanima napore u radu oko spasavanja duša: bio je po tamnicama, u smrtnim pogibeljima, šiban i kamenovan, u brodolomima, u mnogim pogibeljima na putovanjima, u trudu i muci i mnogom nespavanju, u gladu i žedji, u mnogom postu, u zimi i golotinji (2.Kor.11,23-27).

Kad čitamo njegova pisma vidimo, da je svijet skoro bio premalen za njega: neumoran od Palestine do Španije za Kristove interese i neutrudiv. Izlazio je pred učene i neuke i tumačio im tajne vjere u Raspetoga. Tako je postao duhovni otac velike obitelji, koju je krstio i duhovno vodio i svojim primjerom i svojim uputama. Ni kao sužanj u Rimu ne miruje, nego općinama koje je osnovao šalje svoje očinske opomene i savjete. Smirio se tek u smrti!

Zar ne, da je sv.Pavao bio izabrana posuda, u kojoj Božja milost nije ostala zatvorena, nego se preko njega razlila na sve narode i upoznala ih s blagom vijesti evandjelja.

U sjeni ovog velikana treba da sagledamo i vlastiti duhovni život. Ne valja biti sličan Savlu i progoniti Krista svojim grješnim djelima i mislima. Time pokazujemo veliku nerazboritost, jer se Kristova milost, koju smo primili, ne može nekažnjeno prezreti i baciti. Jednako tako ni Božja dobročinstva koja primamo svakog dana.

Potrebno je pitati se danas, da li su Božji interesi i moji interesi, kome pripada moj duh i kakva su moja načela, po kojima upravljam svoj život. Da li je sve to u skladu s Kristovim evandjeljem?

Kome pripada moje srce? Za Pavla su rekli, da je Pavlovo srce srce Kristovo, dakle savršena jednakost i misli i želja...

Poslužajmo Pavlovu opomenu:"Što naučiste i primiste i čuste i vidjeste u meni, ono činite i Bog mira bit će s vama" (Filip 4,9). Amen!

+++++++
+++++
+++
+

POHOD BL. DJ. MARIJE

S viših brežuljaka pružaju se ljudskom oku prekrasni živopisni pogledi: zeleni pašnjaci, zlatni usjevi, plodni voćnjaci... a dolinom tamo amo teku putevi, kao da se nekamo u nepovrat žure.

Jeste li kada sami išli putem? Zar niste osjetili, da svaki put krije u sebi nešto tajanstveno? Svaki je put mala slika života. Svaki put krije u sebi jednu nadu i jedno razočaranje. Nadu - jer svaki je put utrla ljudska noga u svom neumornom traganju za srećom. Razočaranje - jer da je čovjek na jednom putu našao sreću, zar bi trebalo utirati nove puteve i nove staze?

Što je konačno put? Put je odmicanje od nečega i primicanje nečemu. I upravo po tom naši su putevi ili putevi radosti ili staze suza. Put koji nas vodi od radosti k boli zovemo put žalosti, a put koji nas vodi od boli k radosti zovemo putem sreće.

Konačno, svi se naši putevi slijevaju u jedan jedini put života. Sva naša traganja za srećom, sve naše utrke za užitkom, svi naši bjegovi pred boli - svode se na jedino jedno životno odmicanje i jedno jedino primicanje, koje zapravo čini nit i vrijeme našega života: odmicanje iz vremena i primicanje k vječnosti; odmicanje iz kolijevke majčine i primicanje kolijevci zemljinoj...

Putem je života hodala i Blažena Djevica Marija. Sveto nam Evandjelje spominje pet Marijinih puteva: put k Elizabeti iza addjelova navještenja; - put u Betlehem, da izvrši carevu zapovijed; - put u Egipat, da sačuva život Isusov; - put u hram, da izvrši vjerske propise; - put, kojim je išla prateći Isusa u njegovu javnom radu, koji je put završio pod križem.

Svaki Marijin put znači jedno pravilo kršćanskog života. Put k Elizabeti je put kršćanske ljubavi prema bližnjemu. Put u Betlehem je put izvršenja gradjanskih dužnosti. Put u hram je put ispunjavanja vjerskih propisa. Put u Egipat je put čuvanja života Božjega u sebi. Put križa je put nasljedovanja Isusa Krista.

Danas nam sveta Crkva stavlja pred oči prvi Marijin put, put k sv. Elizabeti: put kršćanske ljubavi prema bližnjemu.

1. Marija je bila odlikovana najvećom čašću, što je Stvoritelj mogao izabrati svome stvoru. Postala je Majkom Božjom. Njezino je djevičansko krilo postalo prvi tabernakul Utjelovljene Riječi, a njezina nazaretska kućica prvom crkvom na zemlji.

Blagoslovljena si i časna Djevice Marijo - kliče danas sveta Crkva - koja se bez povrede čistoće nadje Mati Spasiteljeva.

Bogorodice Djevo, u Tvojoj se zatvori utrobi postavši čovjekom Onaj, koga sav svijet ne može obuhvatiti, aleluja!"

Ali, u slatkoj tajni svoga bogomaterinstva sveta Djevica saznala i tajnu materinstva svoje drage rodjakinje Elizabete, žene Zakarijine. I zato, pošto je provela prve dane iza Navještenja u zahvalnom klanjanju svome Bogu, koji je postao njezinim Djetetom, - požurila se preko gora u pohode Elizabeti, da joj čestita i da joj iskaže usluge, koje su joj taj čas bile potrebne.

2. Sveti nam Luka u tri riječi crta ovaj put Marijin: "Marija ustade - podje žurno u planine - u grad Judin," s stari svećenićki grad blizu Jeruzalema, gdje je stanovao Zaharija sa svojom časnom ženom.

Kako je divan taj put Marijin kroz planinski kraj! Prati je njezin djevičanski čuvar, Josip. Za ruku je vodi onaj, koji prstom desnice svoje drži i trese svemirom. Kao u tjelovskoj procesiji, živa pokaznica, nosi u sebi Sina Božjega, koji je postao čovjekom - uz svitu mnoštva andjela i legije nebeskih duhova, koji pjevaju:

- Zdravo Kraljice nebesa,
Zdravo Kraljice andjela!
Ti si ljiljan djevičanstva!
Ti si ures čovječanstva!
Zdravo puna svih milina,
Zdravo majko Božjeg Sina!"

3. Jedini je svećenički grad u judejskim gorama bio Hebron, jedan od najstarijih gradova u Palestini. Ovdje su počivali sveti ostaci velikih patrijarha - Abrahama, Izaka i Jakova - i njihovih žena - Sare, Rebeke i Rahele.

Zar nisu uzdrhtale ove svete kosti, kad su čule nad sobom korake svete Bogorodice? Kao da se zrakom zaorila pjesma nošena povjerarcem, pjesma Izaijina:

"Kako su krasne na gorama noge glasnika radosti, glasnika koji navješćuje mir i donosi sreću, koji oglašava spasenje." (Iz 52,7.)

4. Nakon četiri dana hoda, Marija dodje predvečer pred kuću Zaharijinu. Elizabeta je opazi tek, kad stupi na prag i iznenadjena poleti joj u zagrljaj. Marija joj se po običaju židovskih žena prva duboko pokloni i s poštovanjem reče: "Mir s tobom, sestro!"

I zbi se u taj čas nešto otajstveno! Kao kad svećenik kaže: "Ja te odrešujem" i milost briše svaki grijeh sa duše, slično je nekako u taj čas prisutnost Božja u krilu Marijinu po njezinim riječima izvela čudesna djela na Elizabeti i njezinu sinu, što ga još u utrobi nosila.

U taj čas sin Elizabetin u majčinom još krilu predočišćen od istočnoga grijeha i tako prvi okusio slatki dar Otkupitelja prije nego majčino mlijeko.

U taj je dan posvećen za proroka i tad je primio bogat poklon milosti, koja je obukla u bijelu haljinu djevičanstva i zaogrnula plaštem mučeništva.
"I zaigra dijete od radosti u majčinoj utrobi".

5. Ali po djetetu posvećena je i majka. Dušu Elizabetinu ispuni svijetlo Duha Svetoga i ona spozna tajnu utjelovljenja. Zato puna zanosa odvraća:"Otkud meni to, da Mati Gospodina moga dolazi k meni!" Kroz vjekove će se ponavljati Elizabetina izreka Mariji:"Blagoslovljena Ti medju ženama i blagoslovljen plod utrobe tvojega tijela!"

6. Sada se srce Marijino ispuni do vrha neiskazanim miljem i prelije u najljepši hvalospjev što ga ikad izrekoše Bogu stvorena usta:"Veliča duša moja Gospodina, i raduje se duh moj u Bogu Spasitelju Mojemu!"
Pravo su imali stari Oci, kad su nazivali ovu Marijinu pjesmu "Marijinim evandjeljem". To je najradosniji krik sreće, što se izvinuo iz ljudskih grudi.

7. Marija je ostala tri mjeseca kod Elizabete. Služila je svom odanošću Ivanovoj majci. Kućne je poslove prekidala zajedničkom molitvom i razgovorima o svetim tajnama, što su ih dvije majke skrivale u sebi, a koje su se doskora imale objaviti svijetu.
Došao je dugo očekivani dan Ivanova rodjenja. Marijine su ruke bila prva Ivanova kolijevka. Tako je i u tom bio ivan preteča Isusov.
O sretnihroditelja i sretnih rodjenja, kod kojih je blizu Marija! Ona je prva čestitala majci i radovala se s njome.

8. Osmi dan po rodjenju bila je kućna svečanost. Trebalo je djetetu dati ime. I ovdje je bila Marija. Ona je bila medju onima, koji su slušali, kako su se razvezala Zaharijina usta u veličajnoj pjesmi:"Blagoslovljen Gospodin Bog Izraelov, jer je pohodio i otkupio narod svoj...!"

9. On treba upraviti noge naše na put mira...Put mira!
Prošla su tri mjeseca, što je Marija na Hebronu. Navršilo se osam dana od rodjenja Ivanova i došao je čas rastanka. Današnji blagdan koji se slavi u osmini rodjenja Ivana Krstitelja zapravo je uspomena na rastanak Marijin od Elizabete.
Rano izjutra prije osvita zore izljubiše se dvije duše i izgrliše. Marija se zatim pokloni svećeniku, a Zaharija podigne ruku i progovori:

"Nek desnica Gospodnja bude s Tobom!
Narodi Ti služili i plemena Te štovala!
Jer Ti si šator Svevišnjega!
Koji Tebe bude slavio i blagoslivljao, bit će
proslavljen i blagoslivljan do vijeka"!

Mila im se Djevica nasmiješi i poljubi malo čedo u majčinom naručju i podje na put u pratnji djevičanskog Josipa.

Dragi vjernici! Put Blažene Djvice nema samo povijesno značenje, Ovaj pohod sadrži i važna pravila za naš život.

1. Čitav je naš život isprepleten mnogim putevima i stazama Svi se putevi našega života svode konačno na jedan: put Božje volje. Tim je putem Božje volje stupala i naša nebeska Majka.

Koje sreće! Na svim putevima našega života ide Ona pred nama kao zvijezda vodilja, kao putokaz i kompas. Hodajući za Njom ne ćemo zalutati. Ona u ruci nosi Svijetlo, Isusa, koji je za sebe rekao:"Ja sam svijetlo svijeta! Tko hoda za mnom, ne luta po tami!"

2. Nadalje svisu naši putevi ili putevi radosti ili put uzdisaja. Da li je konačno put moga života put radosti ili žalosti? U svijetlu današnjeg blagdana odgovaramo: put kršćanina koji hoda za Marijom put je radosti i života, put iz Egipta u obećanu zemlju, iz doline suza u rajske predjele.

Tako je blagdan pohoda Marijina blagdan kršćanskog shvaćanja života, kršćanskog optimizma, po kom boli ovog svijeta nisu tu da nas satru, nego da nas otkinu od zemlje i očiste za nebeske stanove. Stoga kršćanin koji stupa putem Božje volje i koji zna čemu ide ususret, na svim putevima pjeva "Magnificat Veliča duša moja Gospodina"! U radostima i bolima govori s Job Staroga Zavjeta:"Gospodin daje, Gospodin uzima. Neka je ime Gospodnje blagoslovljeno!"

3. Blagdan pohoda Marijina ima i socijalni karakter. Na se životni s putevima drugih ljudi. Kršćanin ne živi za sebe. Milost i prava pobožnost ne čini nas hladnima i nesnošljivima prema drugima. Marija iz ljubavi prema bližnjemu ostavlja tiši i mir nazaretske kućice. Naše kršćanstvo važe toliko, koliko važe naša ljubav prema svim ljudima.

Ali još nešto! Kršćani će koristiti kršćanstvu samo ako poput Marije budu ljudima dolazili puni Boga. U svakom kršćani moraju ljudi ovoga svijeta osjetiti prisutnost i blizinu Božju

U čemu je veličina i tajna uspjeha svetih duša. U tom što su polazili u svijet s djetetom Isusom u naručaju i u srcu Tako je učinio sv.Antun i svi sveci.

S Isusom, sinom Marijinim unrukama, s euharistijskim Isusom, sinom Marijinim u srcu POĆI U SVIJET, da činimo dobro! Evo zadnje tajne današnjega blagdana za naš život!

O dodji k nama s djetetom Isusom, neokaljana Djevice, koga si s radošću Elizabeti u pohode nosila! Amen!

o.Dr.Bonaventura Duda

+++++++
+++++
+++
+

SV. ĆIRIL I METODIJE

5. srpanj

Na početku IX stoljeća živio je u Grčkoj u Solunu odlični grčki patricij po imenu Leon. Njegova žena, čini se Slavenka, - u ono je vrijeme bilo dosta Slavena u Solunu - pobožna kršćanka. U samom se Solunu dosta govorilo slavenski. Roditelji su imali dva sina: starijega Matodija, a mladjega Konstantina, koji će kasnije uzeti ime Ćiril.

Djeca su dosta rano izgubila oca, pa je sva briga oko izdržavanja i odgoja pala na majčina ledja. No dobra ih je mati odgajala u strogom kršćanskom duhu i od malih ih nogu privikavala na krepostan i pobožan život. Kad je Metodije završio nauke, postao je carski namjesnik u slavenskoj okolini Soluna. Konstantin je pak radi daljnje izobrazbe pošao u Carigrad, gdje se doskora pročula njegova učenost pa je i dobio naziv "Konstantin filozof".

Kad su u to vrijeme nastali nemiri u Grčkoj, koje su prouzrokovali sektaši ikonoborci i učinili mnogo buna i zla, Konstantin se povukao u tišinu samostanskog života, gdje se posvetio pobožnom redovničkom životu i nauci. Uživao je doduše velik ugled na carskom dvoru, ali je radije izabrao svećenički stalež. Konstantin je medjutim vodio žestoke borbe s okonoborcima, raspravljao s njima i dokazivao ispravnost kršćanske nauke. Žar ga je njegov odveo i u Palestinu, gdje se ogledao s muslimanima. Kad se vratio u domovinu razočaran slabim uspjehom svojih propovijedi i raspravljanja s muslimanima, porazdijeli sve što je imao siromasima i povuče se u samostan na brdo Olimp, gdje je već otprije bio njegov brat Metodije. Tu su sveta braća napredovala u kršćanskim krepostima i Božjoj mudrosti.

Polovinom IX stoljeća polaze sveta braća kao vjerovjesnici u okolinu Crnog mora i tamo su poganima navještaji radosnu nauku evandjelja. Car je poslao upravo ove učene muževe, jer je bio uvjeren da će njihova naučna sprema i kršćanski krepostan život jamčiti za uspjeh njihove misije. I nije se prevario. Na povratku nakon obavljenoga posla ponijeli su sa sobom u Carigrad i kosti sv. Klementa rimskoga, koji je kao rimski papa umro u progonstvu i pokopan u gradu Hersonu na Krimu.

Kad su se vratili u Carigrad naišli su na borbe o prvenstvo. Jer nisu htjeli pristati uz Focija, povukli su se opet iz vanjskoga života u tišinu samostana, gdje su vrijeme provodili ponovo u radu i molitvi.

Nekako su uto doba i slavenski narodi primili kršćanstvo, ali je medju njima ostalo još dosta pogana i poganskih običaja. Zapreka širenja kršćanstva medju Slavenima bilo i to, što nisu poznavali jezika vjerovjesnika, što ih je odbijalo. Stoga moravski tadanji knez Rastislav pošalje u Carigrad poslanike moleći cara vjerovjesnike vješte slavenskom jeziku. Car se spremno odazvao i izabrao upravo svetu Braću Ćirila i Metoda, jer su već bili poznati po svojim uspješnim misijskim uspjesima medju Kozacima na Krimu. Oni se jednako spremno odazvaše pozivu.

Pošli su i ponijeli sa sobom kosti sv.Klementa pape. Ćiril je takodjer sastavio i posebno slavensko pismo, koje je po njemu dobila ime ćirilica i preveo na slavenski jezik sve knjige sv.Pisma. To je bilo oko godine 863.Put ih je vodio kroz Bugarsku, gdje je kršćanstvo bilo dobro prošireno,, ali je car Boris bio još poganin. Pokrstio ga je ovom zgodom sv.Ćiril.

Knez Rastislav i cijeli moravski narod srdačno i ljubezno su dočekali apostole, a oni su se odmah dali svim žarom na svoj blagoslovljeni posao: iskorjenjivali su poganske zablude, odvraćali narod od grdnih poganskih običaja i upućivali ga na čestit kršćanski život. Jedan stari životopisac govori o sv. Braći i njihovom radu u Moravskoj:"Od toga doba poče medju Slavenima učenje Božje veoma rasti, kršćani se množiti po svim gradovima i selima i neznabošci ostavivši svoje lutanje počeše vjerovati u Boga".

U svom su radu sveta Braća imali mnogo neprilika i od njemačkih svećenika, jer su ih ovi optužili čak pred samim papom kao krivovjerce, jer da služe liturgiju i vrše obrede na nekom narodnom jeziku. Papa Nikola I je pozvao svetu Braću u Rim. Oni su i tada uzeli sa sobom moći sv.Klementa pape i pošli kroz Panoniju i Hrvatsku u Rim.

U medjuvremenu je umro papa Nikola I, pa ih je dočekao u Rimu papa Hadrijan II. Papa je ispitao njihovu nauku i odobrio je, a Ćirila čak zaredi za biskupa. No Ćiril nedugo iza svog biskupskog posvećenja umre još u Rimu i bio je sahranjen u bazilici sv. Klementa, gdje su sada bile sahranjene i njegove kosti, koje su Ćiril i Metod donijeli sa sobom.

Nakon Ćirilove smrti posveti papa Metodija za biskupa sa sjedištem u Velehradu. Dok su još bili u Rimu, zamoli panonski knez Kocelj papu da mu pošalje Metodija. Papa udovolji njegovoj molbi, te se Metodije s učenicima zaputi na sjever u Panoniju. Da Metodije mogne što bolje i nesmetanije vršiti svoju službu, imenuje ga papa nadbiskupom panonsko-moravskim i izuzme ga ispod vlasti nadbiskupa u Salzburgu.

Kad je kneza Rastislava svrgnuo s prijestolja njegov sinovac Svatopluk, povukao se Metodije posve u Panoniju. No njemački biskupi ni tada nisu mirovali, nego Metodija optužili i bacili u tamnicu, gdje je odsjedio tri godine. Kad je za to doznao papa, osudio je njemačke biskupe, a Metodiju povratio čast i dužnosti. Malo iza toga Svatopluk potjera iz svoje zemlje njemačke svećenike i ponovo pozove Metodija, ali Metodije naskoro umre. Tijelo mu je preneseno u Rim i sahranjeno u bazilici sv.Klementa kraj brata Ćirila.

Njihovo blagoslovljeno djelo nastave njihovi učenici.

UGLEDAJMO SE U PRIMJER SVETE BRAĆE

Izraelski je narod s mukom podnosio težak jaram egipatskog ropstva: morali su obavljati najnapornije i najprezirnije poslove pod bezdušnim nadglednicima, koji je bio konačan cilj da istrijebe ovaj narod. No Gospodin je Bog odlučio drugačije i nije zaboravio svoga naroda. Nije se oglušio na vapaje ovog naroda i poslao im je svetu braću Mojsija i Arona koji su ih trebali izbaviti egipatskog sužanjstva i dovesti u obećanu zemlju. Kad su oni zatražili od faraona da pusti izraelce, a faraon ne htjede, posla Bog na Egipat teška zla; pritješnjen faraon tim opomenama pusti konačno Izraelce sa svim imanjem da mogu slobodno izaći iz njegove zemlje. Izrael svu svoju kasniju veličinu i procvat duguje svetoj braći Mojsiji i Aronu, koji su bili njegovi prvi vodje, prvi učitelji i prosvjetitelji, njegovi prvi svećenici.

Što su Mojsije i Aron bili za Izraelski narod, to su sveta braća Ćiril i Metodije značili za slavenske narode. Bog ih je poslao kao vjerovjesnike, da medju tim dotada poganskim narodima siju kršćanstvo, utvrdjuju već postojeću kršćansku vjeru, odvraćaju narod od opakog praznovjerja poganskih zabluda. Revnošću prvih apostola dali su se na put i na posao: bili su neumorni medju Bugarima, Srbima, Hrvatima, Moravljanima, Česima pa čak i medju Rusima. Slavenski narodi svoju kršćansku vjeru najvećim dijelom duguju upravo sv.Ćirilu i Metodiju.

Zahvalnost naša svetim apostolima bit će najjasnija i najbolja upravo u tom, ako budemo slijedili njihove stope i provodili u život kršćanska načela, kojima su oni učili i priučavali naše pretke. Mnogo je stoljeća prošlo od njihova vremena, ali je riječ koju su sijali bila jednaka riječi današnje svete Crkve, jer je ona ostala u svojoj nauci nepromijenjena.

Ovaj zadatak treba savjesno izvršiti, zadatak naime biti i ostati kršćanin. Povijest nas uči, da su najveći neprijatelji kršćanstva bili upravo oni, koji su se doduše nazivali kršćanima, a bili su daleko i od nauke i od prakse kršćanske vjere, tako zvani heretici. Jednako tako su na najveću štetu našoj vjeri tako zvani polovični kršćani. Već je sv.Augustin govorio:"Najgori od svih su zli kršćani!" Vjeru doduše napadaju izvanjski protivnici,ali su mnogo opasniji oni nutarnji, koji su se obukli u janjeća odijela. Oni koji bi htjeli služiti Bogu i vragu, tijelu i duhu, vremenu i vječnosti. "Ne može se služiti dva gospodara...". Ili:"Što me zovete Gospodine, Gospodine, a ne činite, što govorim!"(Lk 6,46)

Pravi je kršćanin onaj koji je kršćanin i životom i djelima. Ništa nije današnjem naraštaju potrebnije no upravo takvi potpuno dorasli ljudi, duhovno izgradjeni i stalni. Nijedna krepost nije danas potrebnija od kreposti ustrajnosti. I danas se kod kršćana pronadje puno dobre volje, ali veoma slabe i nestalne volje, koja daje plamen i toplinu kao slama, koja ima snagu kao uzburkano more, ali nema života kao tiha i mirna morska dubina.

Na takav ustrajan i plemenit kršćanski život pozvani smo

i radi naše dužnosti apostolata. Svi smo naime dionici svećeniš kojemu je prvi i glavni cilj apostolat. Kod laičkog svećeništva se taj apostolat, osobito danas, najlakše, najbolje i najuspješnije provodi apostolatom dobrog primjera potpunog kršćanina. Kaže sv.Augustin:"Ne možemo uvijek jezikom slaviti Boga, ali slav ga možemo svojim životom i to možemo uvijek!"

Teško je svijet predobiti za velike stvari. Na čovjeka najsnažnije uzoran i primjeran život. Sjetimo se samo prvih kršćana: poganstvo je nadvladano i pobjedjeno ne toliko propovi jedanjem revnih vjerovjesnika, koliko mnogo više živim primjer uzornih kršćana, koji su sred tame poganstva provodili predivan život, koji su znali usred sveopće pokvarenosti sačuvati čistoć srca, usred sveopće jagme za dobrima ovog svijeta i bogatstvom znali sačuvati život odricanja i žrtve, koji su usred sebičnost i častohleplja znali vršiti herojska djela ljubavi prema bližnj mu. Samo na taj i takav način malo gorušičino zrno kršćanske vj re može izrasti u veliko stablo i osjeniti čitav svijet, kako s upravo i dogodilo, - što je Krist i prorekao.

Trebali bismo i mi kršćani XX stoljeća posjedovati nešto od onoga žara Kristova:"Dodjoh da oganj bacim na zemlju i što hoću, nego da se zapali"(Lk 12,49). Jedini je to način, da se čovjeku danas dadne Krista, za kojim čezne, a traži ga na svim onim putevima, gdje ga ne nalazi.

To bi se trebalo prvotno dogoditi u obiteljskom životu. Već danas mnogi i nekršćanski sociolozi vape za ozdravljenjem obitelji, jer da je zaista bolesna i u raspadu. Daju joj razne injekcije, ali se bolest i dalje širi. Mi kršćani mislimo, a i sigurnismo, da bi Krist sigurno izliječio tu obitelj. Nitko n može odgojiti dijete, akoga ne odgaja obitelj. To su se ljudi povijesti toliko puta uvjerili, a uvijek nanovo i nanovo stavljaju taj odgoj ljudi na neke druge probe mjesto obiteljskih. Blago obitelji, čiji otac može na vratima svoga doma staviti natpis kao Jozua:"Ja i moja kuća hoćemo da služimo Bogu"(Joz 24 15). Blago obiteljima koje imaju takvu majku, da njezina djeca kad odrastu mogu reći za svoju majku kao Kolping:"Nikada na nj nisam ništa vidio, što ne bih morao poštivati"! - To je dakle sveta i apostolska služba roditelja i nitko im ne može oduzeti te službe niti ih oslooboditi te dužnosti apostolata na vlastit ognjištu.

Godine 1951. proglašena je u Sjedinjenim Državama Ameri "majkom godine" gospodja Marija Augusta Trapp. Tko je bila ta žena? - Kao mlada djevojka stupila je u obitelj austrijskog ob dovjelog časnika Trappa u svojstvu guvernante. Bila je potrebn Barun von Trapp je imao sedmero djece, a žena mu je bila umrla Njegove su metode odgoja bile odviše vojničke, pa tako nijedna žena, bila ona starija ili mladja, nisu mogle izdržati u njegovoj kući. No Marija je malo pomalo svojom ljubežljivošću i raznim drugim postupcima korjenito promijenila atmosferu u ov kući i obitelji. Najprije radošću, pa pjesmom, a vrhu svega n poredivom žrtvom predobila je za svoje metode baruna. Zatim je svojim načinom odgoja djecu toliko očarala i privukla k sebi, bez nje nisu mogla biti ni časa. Postala im je bolja i potreb ja od majke.

God.1929. udala se baruna Trappa i rodila mu troje djece. Tako je sada na brizi imala jedanaestero djece. U svojim memoarima piše:"Pa nismo na svijetu zato, da nam bude dobro, nego da nešto dobro i veliko učinimo!"

Kad su g.1938. nacisti provalili u Austriju, seli se ona sa svojom djecom u Sjedinjene Države. Tamo je opet iskusila svu težinu iseljeničkog života, jer nije bilo lako svaki dan više puta napuniti dvanaestero ustiju. No naučila je svoju djecu lijepo pjevati te s njima priredjivala koncerte i tako zaradjivala potrebno za život. Nastojala je od djece načiniti dobre kršćane i dobre gradjane. Naučila ih je na molitvu, na žrtvu i na revno primanje svetih sakramenata. Godine 1949. šalje joj svoj posebni blagoslov Sveti Otac. Svojim knjigama, u kojima opisuje tajnu svog odgoja, djelovala je apostolski medju tolikim obiteljima.

Jednako tako mora svaki svijetliti svojim dobrim kršćanskim primjerom na svom radnom mjestu. Moramo se nažalost ugledati u inovjerce, koji iskoriste svaku zgodu, da ljudima s kojima dolaze u dodir upoznavši ih sa svojim idejama, nastoje ucijepiti oduševljenje za njih... Koliko bi mogao učiniti dobra naš uzoran primjer, prava riječ na pravom mjestu i u zgodno vrijeme, koliko kakva dobronamjerna i blaga opomena. To osobito kod onih, koji se drže daleko od crkve, jer gaje prema njoj neke predrasude, kojih sami ne znaju riješiti.

Poznajem jednu staricu, koja ima preko 85 godina. Svake nedjelje polazi u crkvu, premda joj je crkva daleko preko dva kilometra te putem posrće. Ipak ona prinosi tu žrtvu svake nedjelje! Kako je to lijep primjer drugima, koji bi tako lako mogli uskladiti svoje obveze i dužnosti i izvršiti svoju nedjeljnu dužnost, a ipak je tako često ne izvrše.

Već je Lacordaire, veliki francuski propovjednik, rekao, da je "najveća sreća jednog zemaljskog čovjeka, ako bar jednom u životu susretne čovjeka koji je doista po Božjem srcu!" Mislim da je još veća sreća i blagodat biti takav čovjek.

Biti takav, znači u isto vrijeme i biti apostol. Znači imati na srcu probitak i napredak Crkve. Znači biti zauzet za slavu Božju. To je pravi crkveni duh, to je najsjajnije izvršivanje Božje volje.

Udijeli nam, Gospodine, milost da mognemo postati takvi odrasli, dozreli, Božji ljudi na Tvoju slavu i na našu duhovnu korišt i korist našega bližnjega. Amen!

+++++++
+++++
+++
+

Sv. MARGARETA, DJEVICA I MUČENICA

13. srpnja

Sv. Margareta se rodila u trećem stoljeću poslije Krista u pokrajini Pizidiji u Maloj Aziji u gradu Antiohiji. Prema svjedočanstvima suvremenika bila je veoma lijepa djevojka. Nakon smrti majke dao ju je otac na odgoj jednoj dadilji u selu. Roditelji su joj bili pogani, ali je ta dadilja bila kršćanka te je potajno malu Margaretu odgajala u kršćanskoj vjeri govoreći joj o Isusu i Njegovoj majci Mariji. Učila ju je takodjer moliti, a i ostale kršćanske tajne. Nije čudo, da je duša male Margarete brzo prihvaćala ljepotu novih istina, zavoljela kršćanstvo i pristala da se krsti. Toliko je uzljubila Isusa, da mu je zavjetovala vječno djevičanstvo, kojem je zavjetu ostala vjerna do smrti. Budno je pazila na porive svoje nutrine i nastojala se svidjeti jedinom svom nebeskom Zaručniku.

Margaretin je otac bio ugledni poganski svećenik. Kad je doznao da mu je kći kršćanka, razumljivo je da se silno razgnjevio i odlučno zatražio od kćeri da se odrekne te nove vjere i žrtvuje poganskim božanstvima. Diviti se maloj Margareti, koja je čvrsto ostala uz svoju vjeru i odlučno ocu odbijala i svaku pomisao da se odreče Isusa, jer je spoznala da je vjera u Njega jedina prava i istinita. Otac ju je dao nečovječno mučiti i zlostavljati. Kad nije mukama i zlostavljanjima uspio odvratiti je od vjere, predade je poganskom sucu Olibriju.

Olibrije je bio zadivljen Margaretinom ljepotom te pokuša najprije lijepim riječima odvratiti je od kršćanstva. Dakako da nisu izostala i laskava obećanja, koja jednako ništa ne postigoše. Kad mu ne uspije tako, dade je mučiti, jer se nadao da će mukama slomiti junački duh male mučenice. Olibrijevi su je ljudi bičevali, gvozdenim je užarenim kliještima štipali i kidali joj meso, u tamnici je mučili gladom i žedju, no uspjeh im je bio uvijek jednak, jer je Margareta ostajala svedjer stalna i vjerna svom nebeskom Zaručniku. Stalno joj je bila na usnama molitva, da mogne izdržati i da ne izda svoje vjere.

Napokon joj je na današnji dan otsječena glava godine 275. Kršćani su njezino izmučeno tijelo pobožno sahranili, a nad njezinim je grobom kasnije izgradjena prekrasna crkva.

Slikari obično prikazuju sv.Margaretu okruženu velikom svijetlošću. U jednoj ruci drži križ, a u drugoj lanac koji je privezala ljutog zmaja, koga gazi nogama. Time je slikovito prikazana duhovna veličina ove svetice. Križ pokazuje njezinu jaku i nepokolebivu vjeru u Krista kog je ljubila i radi koga je trpjela, a zmaj označuje pogansku zabludu i nasilje, koje je junački pobijedila.

Margareta je zaista ono, što kazuje i njezino ime: Biser naše svete vjere!

MARGARITA - BISER NAŠEGA ŽIVOTA

Sv. Ivan evandjelista usvojoj knjizi Otkrivenja usporedjuje Crkvu kao zaručnicu koja divno urešena polazi ususret svome zaručniku (gl.21). Taj ures Kristove zaručnice jesu nebrojene tisuće svetaca i svetica Božjih, čija su imena upisana u knjizi života.

I današnja svetica sv.Margareta, kako to kazuje i njezino ime, blistavi je biser u kruni sv.Crkve, čiji sjaj ne tamni ni stoljećima, a nas, vjerne sinove Crkve, ispunja svedjer udivljenjem.

Kod Mateja evandjeliste čitamo ove riječi:"Kraljevstvo je nebesko kao trgovac, koji traži lijepo biserje. Kad nadje jedno dragocjeno zrno bisera, otidje i proda sve što je imao, i kupi ga"(13,45-56).

Tako je i Margareta bila kao biser na kog je Bog svrnuo svoje oko. Pobrinuo se da preko jedne žene upozna kršćanske istine i da ih zavoli. Bogu žrtvuje i svoje djevičanstvo. Kasnije je nisu mogla ni zamamna obećanja, ni laskave ponude, a niti nastrašnije muke odvratiti od Isusa i njegove ljubavi. Bez straha i s nepokolebivom je vjerom stavila svoj vrat pod krvnički mač i tako ovjenčana dvo strukim vijencem djevičanstva i mučeništva sjedinila se sa svojim Zaručnikom u nebu. Odtada kroz svu vječnost predstavlja jedan od najljepših alemova u kruni svete Crkve. Zavrijedila je da prati Božje Janje kuda god podje (Otkrivenje).

Zar ne, predragi, drag i divan biser Crkve!

Negdje sam pročitao, kako su se crna djeca igrala velikim biserima u prašini, kao što se naša igraju običnim kamenjem. Nije im ni na kraj pameti bilo, da su to neke vrijednosti. Kad je došao iskusan trgovac, ponudi mališanima nekoliko komada novca i oni spremni predadu ovo kamenje.

Kako smo često u životu slični ovoj djeci, kad se često tako lakoumno i djetinje igramo najljepšim biserom, kojeg nam je Bog dao, svetom vjerom. Vrijednost je ovog bisera neprocjenjiva, a ipak koliko kršćana ima koji ga prodaju u bescjenje! Koji je tome razlog? - Ne poznaju vrijednost tog bisera koji posjeduju.

Možda i sami koji puta pod utjecajem okoline mislimo da nam vjera nije potrebna, a da je život bez vjere i Božjih zapovijedi ljepši i udobniji.

Pokušajmo danas pitati nekog za vrijednost vjere.

Moramo odmah na početku spomenuti, da je vjera ono, što su ljudi posjedovali od početka, makar u kom obliku. Jedni tvrde, da nam ona nije potrebna, a drugi ne mogu zamisliti bez nje života. Jedni je mrze i odbacuju, a drugi za nju žrtvuju najdraže i najvrijednije u ovom zemaljskom životu, a to je život sam, jer im za nju nijedna žrtva nije prevelika ili pak premalo vrijedna.

Da pitamo najprije samog Boga, da li nam je vjera potrebna i da li moramo biti s Njim povezani. Na to je pitanje Bog odgovorio na bezbroj mjesta u Svetom Pismu. Kadgod govori o tom da je On naš Stvoritelj i konačna svrha, svaki puta ističe da smo mi Njegova svojina. Tako kod prodoka Izaije čitamo:"Ovako govori Gospodin, Stvoritelj tvoj, Jakove, Tvorac tvoj, Izraele: Ne boj se! Jer sam te otkupio, pozvao sam te po imenu: Moj si!"(43,1) To je Božja poruka svakoj duši:"Moj si!" Kao što poljski plodovi pripadaju marljivom seljaku, jer ih je svojom rukom zasadio i obradio, kao što cvijet pripada vrtlaru, koji ga je s ljubavlju uzgojio, tako i svaki čovjek pripada Bogu svakom kapljicom svoje krvi, svakim drhtajem svoga srca, svakim atomom svoga bića. On nas je stvorio, On nas uzdržava, On je naš početak i zadnja svrha...

No Bog nije samo izvanjim načinom očitovao da Njemu pripadamo, nego je to posebno napisao i na nježnim pločama našega vlastitog srca. Pitajmo samo svoje srce, da li ono osjeća potrebu vjere i potrebu Boga! Što će nam odgovoriti? - To, da ono neodoljivo čezne za savršenom srećom, savršenom ljubavi, savršenim mirom, savršenom pravdom, savršenim posjedovanjem svih zamislivih dobara...To, da je naše srce ranjeno i da neprestano traži lijeka na ovom svijetu, ali ga izliječiti može samo Bog!...To, da sve ljepote ovog svijeta, sve cvijeće, sva glazba, sve krasote, sve umjetnine, sve...sveje to samo slabi otsjaj onoga što naše srce želi. "Za sebe si nas stvorio, Bože, i nemirno je naše srce, dok se ne smiri u tebi!"

A ipak oko sebe susrećemo tolike, koji su našli svoju sreću na ovoj zemlji i ne mare mnogo za ono, što ih čeka u vječnosti. Da li je njihov mir i njihova sreća potpuni i posve zasićeni tako, da si ne želeništa drugo? Možda je taj mir sličan miru pustinjskog pijeska, koji samo čeka prvi nalet vjetra koji će se s njime poigrati po miloj volji.

Neka dobra i pobožna djevojka ležala je na samrtničkom krevetu. Pozovu liječnika bezvjerca. Pogledao je bolesnicu i ustanovio da je njezina bolest neizliječiva. Videći mlado stvorenje koje sigurno polazi u naručje smrti, nije se liječnik mogao svladati te reče:"Kad bih ja bio na vašem mjestu, ja bih se otrovao i time bih svemu učinio brzi kraj!" Bolesna ga djevojka pogleda sažalnim očima i tihim glasom upita:"A da li bi doista, gospodine doktore, tada svemu bio kraj?" Slijedila je iza toga šutnja, koju je liječnik konačno prekinuo:"Imate pravo! Ja se već godinama borim protiv svake misli na vječnost, ali moram priznati da mi to nikako ne uspijeva. Nemam mira ni danju ni noću. Idem što prije odavde, da me ne bi takve misli opet zaokupile". - I ode!...

Mislim, da je teško, gotovo nemoguće, uvijek i neprestano ušutkavati srce i vlastiti glas savjesti, koji se od vremena do vremena bude i bune, podižu nemir i neke daleke slutnje i dozivlju dušu na ostavljene staze pravih puteva. Redovito se javlja pod oblikom pitanja:"A što, ako ipak iza smrti nije sve svršeno? Što, ako pakao ipak nije priča? Što Što ako se ipak jednom moram pojaviti pred nekim sa svim svoji

zlim i dobrim djelima, jer pred tim Sucem ne može biti niti ostati ništa sakriveno?... Čovjek može sebe ušutkavati, ali njegova ladja života neosjetno ali sigurno klizi prema luci života, prema ponoru smrti. Kakav će biti susret s Bogom, u koga nije vjerovao?

Prekoračimo sada u duhu prag vječnosti i podjimo onima, koji su daleko od lažnog i varavog svijeta. Oni gledaju ljudski život iz perspektive smrti i vječnosti. Kad bi kojim slučajem mogli zapitati prokletnike u paklu, zar nam nije poznat odgovor koji bi od njih dobili na pitanje, da li nam je potrebna vjera!

Jao onim nesretnicima, koji će tek u sjaju paklenog ognja ugledati istinu vjere i strahovitu svoju zabludu, svoj životni, svoj kozmički fijasko, koji se više nikada ne može i ne će popraviti...

Ipak! Ostavimo tamne likove ovih jadnika i podignimo svoje oči prema svijetlim visinama, gdje divni Jeruzalem, kako evandjelista naziva nebo, stoji ukrašen kao zaručnica pripravljena svome zaručniku. Tu je mnoštvo od svakoga plemena i jezika i puka. Zar nam i ovdje nije odmah jasan odgovor, koji bi nam ovi sretnici dali na pitanje, da li nam je vjera potrebna! Zar nam odmah nije jasno, da ovo stanje njihove neizrecive radosti stoji upravo u tome, što su vjerovali i po toj se vjeri spasili!

Oni to govore s perspektive vječnosti. Nama to još izgleda daleko i nejasno. No sve ovo treba gledati očima vjere a ne očima matematike...

Jednoj kršćanskoj duši ne treba jačih motiva za vjeru. Zato treba da podjemo u životu tragom betlehemske zvijezde, koja će nas sigurno dovesti tamo, gdje je Isus, tamo gdje je Janje, tamo gdje je nebeski Jeruzalem.

Neka nas nauči tom putu i današnja svetica, sveta Margareta, taj pravi biser junaštva i odlučnosti. Neka nas nauči kako treba živjeti, da se mogne zavrijediti čast biti i okrunjen. Svaki vojnik, koji dobije odlikovanje, krvavo ga je stekao na bojnim poljima. Svaki naučenjak, prije no što je postigao svjetsku slavu, duge je noći probdio i mučio se, dok je otkrio veličine i stigao do novih spoznaja. Tako ni kršćanin ne će moći dobiti krune bez borbe. Borbe duhovne, ne tjelesne, ne vremenite, ne za vremenite ciljeve, nego za svoju dušu, za Boga, za vjeru, za vječnost. Amen!

+++++++
+++++
+++
+

SV. VINKO PAULSKI

Sv. Vinko se rodio u malom selu Ranquines u blizini grada Dax u Francuskoj 24. travnja 1576. Roditelji su mu bili seljaci. I sam je do svoje dvanaeste godine pasao stada svojih roditelja. Živo je želio postati svećenik, pa se još kao pasti znao zavući u obližnju kapelicu i moliti se Majci Božjoj. Odlikovao se još kao dijete kreposnim i uzornim životom. Stoga su njegovi roditelji zamolili oo.franjevca iz Dax-a da ga prime u svoju školu. Oci su to rado učinili, a Vinko je brzo napredovao kako u nauci tako i u kreposti. Iza četiri godine je već primio četiri niža klerička reda, kako je to tada bio običaj. Tada ota Vinkov proda dva vola da može sina poslati na sveučilište u Saragosu, a kasnije u Touluse. Na studijama se najvićim dijelom izdržavao vlastitim radom poučavajući druge. Godine 1600. je zaredjen za svećenika. Životno mu je načelo kao svećenika bilo: "Savršenost se sastoji u jednoj stvari, a to je vršenje Božje volje. Treba se priučiti da u svakoj prigodi hoćemo samo ono što hoće Bog. Ništa drugo nego to!"

Božja Providnost je odredila Vinku težak i trnovit put do konačnog cilja i polja djelovanja. Oko godine 1605. je otputovao u Marseilles radi neke baštine. Na povratku je bio napadnut od turskih gusara i bio je odveden u zarobljeništvo. Dopremljen je u Tunis i prodan u ropstvo. Najprije je Vinka kupio neki ribar, a naskoro je preprodan nekom alkemisti, kod kog je proveo godinu dana. Kad mu je gospodar bio pozvan na turski carski dvor, prodao je Vinka nekom francuskom seljaku Vilimu Gautier-u, koji je bio otpao od kršćanske vjere i posta musliman. Tu je Vinko obradjivao polja kao marljiv težak. Nekog dana jedna od triju gospodarevih žena, Zulma, zamoli Vinka da joj pjeva pjesme svoga kraja. Vinko joj je otpjevao psalam "Na rijekama babilonskim..." i "Zdravo Kraljice". To je na Zulmu tako djelovalo, da je ukorila muža radi otpada od njegove vjere i sklonila ga da napuste Tunis i da se vrate u Francusku. Poveli su sasobom i Vinka. Tu se Gautier odrekao islama i natrag prešao u katoličku vjeru, stupio u red "Milosrdne braće sv.Ivana od Boga", a Vinko se vratio u Paris.

Tu je upoznao pobožnog kardinala Berulle, koji je Vinka oduševio za herojske kreposti. Vinko postaje najprije župnik u pariškom predgradju Clichy, gdje je sagradio lijepu crkvu i sav se posvetio siromasima i bolesnicima, kojima je postao i svećenik i otac. Nakon 15 mjeseci napustio je ovu dužnost i postao odgojitelj i kućni svećenik grofa Emanuela de Gondy, koji je bio kraljevski zapovijednik galija. U toj je službi ostao četiri godine. Tada opet napušta dvorac i preuzima župu Chatillon-les-Dombes u blizini Lyona. U toj je župi po prvi puta došla do izražaja Vinkova revnost i ljubav prema dušama. Za pola godine obnovio je duhovni život i mnoge povrati u krilo Crkve. Tu započinje i njegova karitativna djelatnost. Osnovao je dva društva: jedno za ženski svijet, a drugo za muškarce. Zadaća je ovih društava bila, da se brinu za siromašne bolesnike, nezaposlene i prosjake. Nakon devet mjeseci vraća se Vinko opet u dvorac obitelji Gondy.

Kako je grof Gondy bio zapovijednik francuskih galija, mogao je Vinko posjećivati galijaše-veslače koji su živjeli u skrajnjoj bijedi i zapuštenosti. Bez vjere u Boga i čovjeka, bez ikakve nade u život, otvrdnuli i puni očaja očekivali su smrt kao izbaviteljicu iz svog paklenskog života na koji su bili osudjeni. Zato je Vinko isposlovao da je imenovan dušobrižnikom svih galijaša i za njih je u Marseilles-u podigao jednu bolnicu. Jednom se čak i sam dao okovati umjesto jednog bjednika, koji je bio krivo osudjen na galiju. Na galiji je ostao tako dugo, dok za to nije saznao grof Gondy koji ga je oslobodio i s najvećim slavljem dopratio u Pariz. Ipak je Vinko kroz čitav život patio od zadobivenih rana od okova, kojima je bio sapet.

U slijedećim je godinama Vinka obuzimao nemir, kad je vidio da svojim slabim silama i bijednim sredstvima ne može ublažiti sve boli, koje bi trebalo liječiti. Okupio je oko sebe najvrsnije i najpožrtvovnije svećenike, a središte je njihovo bilo bolnica Saint-Lazare. Zato su se i prozvali lazaristi. Oni su kao pučki misionari obilazili po seoskim župama i propovijedali i poučavali narod u tajnama vjere.

Za njegu bolesnika i siročadi osnovao je družbu milosrdnih sestara, koje su se odmah po nošnji razlikovale od drugih žena. Govorio im je:"Vaš je samostan ulica, vaša klauzura poslušnost, rešetke strah Božji, a koprena čednost". Ta se bratovština ubrzo raširila po čitavoj Francuskoj, a stotinu godina iza osnutka već je brojila 300 kuća i 1500 sestara. Danas redovnice sv.Vinka služe po svem svijetu i imaju preko 38 tisuća članova.

Vinku još to nije bilo dovoljno. On osniva jedan zavod za djecu koja su nadjena na ulicama. Te je novorodjene nahočadi bilo tada u Parizu godišnje preko 400, a za njih se nije nitko brinuo. Ponekad je znao pokoje takvo preživjelo dijete kupiti za osam sua kakav prosjak i s njime prosjačiti, a počesto su ih znali i iznakaziti da pobude samilost. Nekolikocgodina iza Vinkove smrti te "gospodje ljubavi" imale su u tom zavodu na njezi 800 djece.

Vinko je dalje osnovao sirotišta, ubožnice, domove za pale djevojke, zavode za umobolne...

Nadaleko je bila poznata i Vinkova karitativna djelatnost za vrijeme gladi u graničnim područjima Francuske, od koje je kasnije nastala i kuga.

Preko 40 milijuna zlatnih franaka prešlo je preko ruku Vinka, ali samo za druge. Čitav je Vinkov život čudo ljubavi za drugoga. Vidjeli su ga kako po ulicama nosi nadjenu djecu, kako dijeli kruh, kako propovijeda, kako uči, kako opominje, ali i kako kleči pred svetohraništem. Tamo je bila snaga.

Blaga smrt izbavila ga je svih muka. Umro je godine 1660. Blagi mu je osmjeh lebdio na usnama. Imao je i zato. Koliki su ga tamo dočekali! Nije došao sam pred Boga!

Zar nije istinita riječ Sv.Pisma: "Slijede ih njihova djela".

APOSTOL LJUBAVI PREMA BLIŽNJEMU

Oštri kritičar našega vremena Julius Langbehn napisa je ove riječi:"Naš najveći cilj nije da nešto znamo, nego da budemo dobri! Nemaš veće dužnosti, nego da svojoj braći u ljubavi služiš. Ljubav je najbolja politika!"

Čitav život i rad velikog sveca sv.Vinka Paulskoga jest zaista ostvarenje i oživotvorenje ove ljubavi prema bližnjemu. Životni mu je cilj bio da bude svet i da u svetosti služi bližnjemu. Tom je "politikom ljubavi" zaista i spasio u ono doba svoj narod od materijalneni moralne propasti.

Dovoljno je samo letimično prijeći njegov život pa da se čovjek veoma brzo može uvjeriti, kako je Vinko bio sav predan bližnjemu. Njegova svetost učinila ga je tako osjetljivim za tudju bijedu, da je, čim bi je opazio u kakvojgod form počeo razmišljati kako da je ukloni. I to ne samo u ovom sluča nego općenito i zauvijek. Očinskom se brigom posvetio upravo o ma, koje je život odbacio u zakutke i koji su bili smatrani smećem ljudskog društva i njegovim balastom. Nitko nije za nje otišao tako daleko, da se ne bi mogao popraviti uz pomoć Božje milosti. Zato za sebe izabire upravo najbeznadnije slučajeve i doživljuje sjajne uspjehe. Uvijek je istinita ona, da se lju bavi nitko ne može oprijeti, barem ne trajno opirati.

Ne bi bila pomoć djelotvorna da ne izliječi potpuno. Prema tome se Vinko nije brinuo samo za materijalno poboljšanj nego je nastojao da korjen zla posve iščupa. Polazio je od tog da je grijeh uvijek i u najviše služajeva uzrok sve bijede, te je njega trebalo svagdje i posvud iskorijeniti.

Njegovom smrću nije prestalo Vinkovo djelo. Njegovi duhovni sinovi Lazaristi i duhovne kćeri "milosrdne sestre" blagotvorno je produženje njegova života i čudesno umnoženje njegova plemenita srca.

Kad bi se upitali, odakle i gdje je Vinko naučio ta djelotvornu ljubav i u čijoj je školi bio, ne bismo morali ići daleko, ne dalje od Nazareta i Jeruzalema. Škola Učitelja iz Nazareta je ta, koja ovakve ljude stvara. Isus je sam rekao:"Ka što sam ja ljubio vas, tako se i vi ljubite medju sobom"(Iv. 13,34). "Ovako izgleda veliko i božansko kolanje ljubavi: Lju je od Boga sišla k nama. Ljubav od nas prelazi našoj braći lju dima i ljubav konačno od svih tih ljudi uzdiže se k Bogu"(Wörmüller). "Odakle bi čovjek imao dobrotu, kad Bog ne bi bio prvobitan ocean dobrote i kad On ne bi jednu kap svoje krvi prolio da u njom može oblikovati naše srce"(Lacordaire).

Karitas dakle ili ljubav prema bližnjemu, ili kako se običava nazivati socijalni smisao za tudju bijedu, proizaš je iz Božanskog Srca Isusova. "U zapovijedi ljubavi:,Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe' krije se više socijalne mudr ti, nego u svim programnim točkama sociologa čitavoga svijeta. Gdje vlada ovo načelo, tamo se kao sama od sebe sredjuju sva ostala pojedinačna socijalna pitanja, koja neprestano iskrsav uslijed napretka čovječanstva"(Bartmann:Jesus Christus unser Heiland und König).

Isusovi su apostoli i učenici riječju i djelom slijedeli svoga Učitelja, koji je bio sama Dobrota i Ljubav. Tako čitamo kod sv.Pavla:"Rod je svijetla:svaka dobrota i pravda i istina"(Efež 5,9). Ili na drugom mjestu:"Obucite se dakle kao izabranici Božji, sveti i ljubezni, u srdačno milosrdje, dobrotu, poniznost, krotkost i strpljivost podnoseći jedan drugoga i praštajući jedan drugomu...a povrh svega imajte ljubav, koja je veza savršenstva"(Kol 3,12-14). Ili opet:"**Bratskom ljubavi** pretječite jedan drugoga...U potrebama svetima pomažite... Nikom ne vraćajte zlo za zlo...Ne daj, da te zlo nadvlada, nego zlo nadvladaj dobrim"(Rim 13,10,13,17,21).

Ta ljubav Učiteljeva predivno se sjajila na prvim kršćanskim općinama. Po njoj su se svi osjećali kao braća i svi su bili jedno srce i jedna duša (Dj.Ap.4,32). "Udivljenja je vrijedno - piše Lucijan - kako ovi ljudi pritiču u pomoć jedan drugomu u nesreći". Ljubav je u ono vrijeme preobrazila svijet i njegovo lice. "Sila prigiba čovjekovu šiju, ali ljudska srca osvaja samo dobrota".

Sv. Klement završava svoju poslanicu ovim riječima: "Spašavaj one, koji su u tjeskobi, smiluj se poniženima, podigni pale, pokaži se milosrdan nevoljnima, liječi bezbožne, obraćaj zavedene našeg naroda, hrani gladne, izbavljaj zarobljene, podiži slabe i tješi plašljive"!

Sv. Lovro djakon (+258), kad mu rimski prefekt zapovijeda da preda crkveno blago, dovodi pred prefekta golemo mnoštvo siromaha i nevoljnika, slijepih i hromih i reče:Ovo je blago i bogatstvo Crkve. Za njih je sve utrošeno".

Za razdoblje Srednjeg vijeka i njegovu karakteristiku donosi protestant Uhlhorn ove riječi:"Nijedno vrijeme nije za siromahe tako mnogo učinilo kao Srednji vijek, i to ne samo milostinjom i osnivanjem redova, nego i požrtvovanim osobnim zalaganjem u službi siromaha i bijednika, kojima je obilovao baš Srednji vijek. Nikada nije Crkva vidjela veće poštivanje siromaha, nikada ljubezniji postupak"(Die christliche Liebestätigkeit,II,22).

U naše vrijeme - kao uostalom više-manje i u svim vremenima - ima mnogo sebičnosti i tvrdoće srca, ali takodjer i mnogo predivnih primjera kršćanske ljubavi prema bližnjemu. Koliko je samo pomoći iskazano nakon ova dva posljednja svjetska rata! Kolike su svote uložene u otstranjenje ruševina i izgradnju novih gradova i država. Koliko idealnih redovnika i redovnica, ali i laika, rade danas u bolnicama, sirotištima, leprozorijima i ubožnicama. A "možda na zemlji nema ništa veće, nego je žrtva koju doprinosi nježni spol sa svojom ljepotom i mladošću, često otmjena roda, da u bolnicama ublažuje nečist ljudske bijede, što u tolikoj mjeri ponizuje ljudsku oholost i tako je odbojno za našu mekušnost" - **rekao je Volter.**

U pohvalu kćerima sv.Vinka iznosim ovaj dogadjaj: Jedan učenjak (Förster) pripovijeda: Jednom sam susreo čovjeka, koji je proputovao gotovo čitav svijet. Taj je čovjek mnogo pr proživio i vidio, o čemu mi možemo samo sanjati. Upitao sam ga, kad se osjećao najsretnijim u životu. On odgovori: Kad sam bio u Münchenu. Imao sam tifus i ležao sam u bolnici. - Začudio sam se toj izreci, ali mi taj čovjek potvrdi: Jest tada sam bio najsretniji. Njegovala me je jedna časna sestra. Nikada ne mogu zaboraviti njezinu evandjeosku blagost i strpljivost. Bio sam tudjinac, a ona je osim mene imala toliko drugih bolesnika, koje je morala posluživati dan i noć.; no kroz svih dugih osam tjedana nikada nisam na njezinom licu zamijetio da je nestalo dobrote, nikada nisam vidio ni najmanju crtu mrzovolje ili razdražljivosti. Da, tada sam bio u nebu!"(Förster, Jugendlehre).

Ta časna sestra je ovakav način naučila u školi sv. Vinka!

Znamo li i mi služiti bližnjemu radi Boga? - "O našoj ljubavi prema bližnjemu ovisi i naša vječnost. Krist se poistovjetuje s bližnjim.- U bjedniku, patniku mene ćete ljubiti, mene tješiti, mene grliti. Ne shvaćate? Svaka čovjekova rana mene boli, svaka čovjekova patnja u meni gori, svaki novi čovjekov grijeh za mene je novi križ. Ljudske suze ujedno su i moje suze, njihove patnje moje rane, njihovi grijesi moji biči koji nemilosrdno zuje nad mojim tijelom. Promislite dobro, raširite ruke i pohitite u pomoć bjedi! Zar ne poznate moj glas? Ja gladujem, ja žedjam, ja ležim napušten, ja jecam jecajima siromaštva. Ja pružam prema vama sklopljene ruke, moje suze teku po uprljanom i poderanom haljetku siromaha...Zar me ne poznajete? Moj križ tereti ramena, moje su boli u dubinama duša, u zajednici ja se sjedinjujem s patnicima; svi su oni Krist. Ja vapijem, ja zovem, ja čekam milosrdje; ja, koji sam vas otkupio od grijeha. Jeste li već jednom shvatili, da milosrdje nije darivanje, nego sveta dužnost!"(O.Prohaszka,Elö vizek forrasai, str.303-304)

Nije laka zadaća zapovijed ljubavi, ali nam je od Boga naložena! To je naš prvi i najozbiljniji poziv. "Čije je srce ispunjeno ljubavlju, taj je vječni darivatelj" - veli sv. Augustin.

Uz pomoć Božju i dobru našu volju i mo ćemo pridonijeti ublaženju bjede. Na taj način može svaki rješavati socijalno pitanje u svom malom formatu.

Učimo od sv.Vinka kako se ljubi Bog i kako se u Bogu ljubi bližnji! - Amen.

+++++++
+++++
+++
+

PROROK ILIJA

20. srpanj

Izraelskog kralja Salamona naslijedio je njegov sin Roboam. Pokorio mu se samo južni dio Palestine s gradom Jeruzalemom, dok je sjeverni dio sebi izabrao za kralja Jeroboama. Tako se Davidovo kraljevstvo podijelilo na dva dijela i za kratko se vrijeme raspalo. Roboamovo se kraljevstvo nazvalo Judinim kraljevstvom, a Jeroboamovo Izraelskim kraljevstvom. Glavni grad u Judinom kraljevstvu je bio Jeruzalem, a izraelsko nije ni imalo nekog glavnog grada.

U sjevernom izraelskom kraljevstvu često su nastajale bune i ratovi i rijetko bi koji kralj umro naravnom smrću. Ovakav nered u zemlji bio je uzrok i dubokoj moralnoj bijedi, te je Izrael pomalo napustio vjeru svojih otaca: poveo se za poganskim Feničanima i počeo štovati njihovog boga Baala. To se najočitije vidjelo za kraljevanja Ahaba, kad je službeno Izrael prešao na idolopoklonstvo. Ahab je bio ratnik i sagradio si je na jednom brežuljku utvrdjeni grad kojeg je prozvao Samaria. U tom se gradu napose štovao bog Baal.

Jeruzalem je imao posvećeni hram pravom Bogu, te je slično i Samarija izgradila sebi hram bogu Baalu; u tom su hramu posvećeni svećenici prinosili žrtve Baalu plešući kod toga i zadavajući si sami rane, da ih bolje čuje Baal.

Stari Izraelci koji su čuvali tradiciju vjere u pravoga Boga gledali su ovakav život s negodovanjem i sa strahom gledali prema Samariji. Medju takvim se pravovjernim Izraelcima napose isticao prorok Ilija, koji se nije ustručavao prekoriti i samog kralja Ahaba zbog idolopoklonstva.

Ime Ilija znači:"Jahve je moj Bog". Živio je u pokori. Nikada nije brijao brade niti šišao kose. Odijelo mu je bilo od kozje kože. Nikada nije pio vina niti spavao na mekom krevetu. Stan mu je bio na gori Karmelu: to je zapravo bila jedna obična špilja.

Kad je idolopoklonstvo prevršilo svaku mjeru, ustao je Ilija s Karmela i pošao ravno kralju Ahabu: "Tako mi Boga Izraelova, čiji sam sluga, kunem ti se, da ne će ni rosa ni kiša sići na kraj, dok ja ne kažem!"

Kralj je dao potjerati proroka iz grada Samarije. No s Ilijom je otišla i plodnost onog kraja, jer nije bilo kiše. Nastala je silna vrućina, a oblaci kao da nisu imali vode. Nije čak ni noćne rose bilo!...Sunce je spržilo svu travu i zemlja je opustjela i bila bez svakog života.

Ilija je kroz to vrijeme živio sakriven uz jedan potok. Spavao je u šašu i trstici i pio vodu iz potoka, a hranu su mu donosili gavrani. No i trska se počela sušiti i voda je u potoku konačno presušila.

Tada Ilija dodje u kuću neke siromašne udovice i tamo živio od ulja i brašna, koga na čudesan način nije nedostajalo.

Tu je Ilija ostao, dok mu Bog nije naredio da podje kralju Ahabu. Kad je kralj ugledao isposnoga starca, pošao mu je ususret i zapita ga:

- Nisi li ti onaj, koji buniš Izrael?

- Ne Izrael , nego tebe i tvoju kuću, jer si zaboravio zapovijedio Boga, koji je jedini pravi Bog, odgovori Ilija

Ovaj ga puta Ahab nije protjerao, te je Ilija neustrašivo korio kralja. Iz njegovih su ustiju izlazile riječi prekora i oštrih opomena. Ganuo je srca Ahaba i svih prisutnih, koji su ga slušali, ali i smeo Baalove svećenike.

Kad se Ahab obratio, Ilija je na gori Karmelu molio Gospodina, da osvježi zemlju kišom, kao što je duše njihove osvježio svojom riječi. Molio je da bude milostiv i da svome narodu pošalje blagotvornu kišu. Tada je sjeo na zemlju, stavi ruke na lice i govorio svome pratiocu:

-Gledaj prema moru! Što vidiš?

- Ne vidim ništa! - odgovara ovaj.

- Gledaj još sedam puta! - zapovijedi Ilija.

Sedmi puta pratioc ugleda kako se pojavio mali oblačak bijele boje. Spustio se nad morem i bivao sve veći i bijelji.

- Idi kralju Izraela - reče Ilija, i reci mu, da se razveseli i odmori kod kuće. Ja već čujem, kako sipi i osvježuje kiša koja dolazi.

Za to se vrijeme onaj oblak raširio i prekrio cijeli svoj, smrklo se i počela je lijevati divna topla kiša. Gora Karmel je izgledala kao nepresušivi izvor, od kojeg je dolazi osvježenje svoj zemlji.

I lija je bio prorok, bio je glas Božji koji je potsjećao na Boga, podržavao pravu vjeru i navještao budućnost. Izraelski su proroci vraćali cijeli narod na pravu vjeru, pa i kraljeve kad je trebalo. POtsjećali su začudnom jasnoćom na prošlost, rasvjetljavali najvećom iskrenošću sadašnjost, prijetili proročkom moći u budućnosti. Nisu bili ni svećenici ni knezovi: bili su uvijek Božji ljudi i kao takvi uvijek objavljivali Božju riječ.

I Ilija je bio običan čovjek iz puka. Narod nije u njemu vidio Božjeg čovjeka, jer je taj narod ostavio pravog Boga. Patrijarsi kao kao znak Božjeg blagoslova posjedovali velike obitelji, brojne sinove i kćeri, silna stada i bogatstvo uživali veliki ugled. Ilija prorok naprotiv nije imao ni žene ni djece, ni ovaca niti ikakvog zemaljskog blaga. Činilo se više kao da je skitnica. Glas mu je bio opor, a držanje otmje

Izbjegavao je udoban ali pokvaren život grada. Gavrani su mu bili sluge, gorski potoci podrumi s vinom, špilje njegove dvorane, a zemlja kraljevski ležaj. No zato je umjesto svega posjedovao Božji duh. Patrijarsi su bili bogati, jer su morali oblikovati i proširiti izabrani narod. Suci su bili jaki, jer su morali učvrstiti narod u obećanoj zemlji i uzdi

uzdići ga do moćnog kraljevstva.

U Ilijino pak vrijeme trebalo je taj isti narod dozivati na pravi put i uzdržati u njemu dohovni život. Ta je uloga bila namijenjena prorocima. Oni svjedoče za istinu i pravdu; zato ne smiju imati svoje vremenite časti, oni ne posjeduju blago niti se smiju odati ikakvom uživanju.

Ilijin je glas odzvanjao, a Izrael ga je slušao, jer je posjedovao svu istinu kojom je potresao ljudska srca. Makar su Ilijine vanjske riječi bile opore i stroge, Božji je glas bio blagi zov. Osjetio je Boga u dašku vjetra.

Nalazio se u pustinji vrlo žalostan i htio je umrijeti. Svojevremeno je to isto želio i Mojsije. Tada pristupa Božji andjeo i hrani ga, nakon čega Ilija putuje 40 dana sve do Božje gore Horeb. Tu se nekad Gospodin objavio Mojsiju u obliku gorućeg grma. Ilija se zavuče u neku špilju.

- Što radiš u spilji?- progovori mu neki glas.
- Gorčina me ubija - odgovori Ilija, jer ne mogu služiti svome Bogu. Narod je izraelski ostavio svoje oltare i poubijao svoje proroke.
- Izidji iz spilje - reče još jednom glas, i stani na podnožju brda. Gospodin će proći kraj tebe.

Ilija sidje i gle, silan vjetar se podiže tako da je čupao stabla i lomio stijene. No u tom silovitom vjetru nije bio Gospodin. Tada snažan potres potrese zemlju da su se lomile stijene i tresla brda. Ni u tom potresu nije bio Bog: Ilija ni u tome nije osjetio Božju blizinu. Tada prodje mimo njega vatra kao tisuću munja spojenih u jedno. Ni u toj vatri nije bio Gospodin. ..Eto najposlije blagog daška vjetra, dah proljeća, koji je prošao mimo Ilije. Tu je bio Gospodin i pokretao Ilijino srce.

Ilija pokri svoje lice plaštem. No Bog mu progovori:
- Što radiš, Ilija?
- Izgaram od žara za moga Boga, a pun sam gorčine na sinove Izraelove, koji su ostavili tvoje oltare - odgovori on.
- Idi i ispuni što ti budem nadahnuo!

Ilija je poslušao i pošao ispuniti svoje poslanje. U srcu je nosio blagost i poučljivost primljenu od Boga, a na ustima mu je još uvijek bila vatra za one, koji su kršili Božji zakon...

Pod kraj života izabrao je čovjeka Ezekijela, kojeg je pozvao sebi na službu i kao nasljednika. Pratio je posvud, pa je bio svjedok, kako je Gospodin poslao vatrena kola i kako je njegov učitelj bio uzet sa zemlje i nestao, a ostao je samo njegov plašt.

Ilija nije mrtav. Prije sudnjeg dana treba doći na zemlju, da umre i podvrgne se zakonu smrti, od koje nisu htjeli biti izuzeti ni Isus i Njegova majka.

PROTIV SVAKE POLOVIČNOSTI

"Dokle ćete hramati na obje strane? Ako je Gospod pravi Bog, onda držite uz Njega! A je li to Baal, onda idite za njim"(3.Kralj 18,21).

Tako je neustrašivi i vatreni revnitelj za vjeru u Izraelu prorok Ilija govorio svome narodu. Vidio je nepostojanost i neodlučnost, polovičnost i prevrtljivost svoga naroda i njegova kralja. Stoga je odrešitim riječima kušao utvrditi vjeru u onima koji je još nisu bili izgubili, a kolebljivce da privede na vjeru djedova. Kad je trebalo, Ilija je znao i prijetiti oštrim riječima. Radi grijeha otpada od vjere zadesila je Izraelski narod teška Božja kazna, koju je osjetio upravo kao kaznu za grijeh otpada. Već je Izaija prorok govorio:"Časti moje ne dajem nikome drugom"(Iz 48,11). A u knjizi Sirahovoj opominje:"Nemoj biti neposlušan strahu Gospodnjem i ne približuj mu se srcem razdijeljenim"(1,36).

Ako je već u St.Zavjetu Gospodin tražio, da mu služe "srcem nerazdijeljenim", koliko to više traži u Novom Zavjetu od onih, koji su otkupljeni krvlju Sina Božjega! Isus sam oštrim riječima osudjuje svaku polovičnost:"Nitko ne može služiti dvojici gospodara; jer ili će jednoga mrziti, a drugoga ljubiti ili će uz jednoga prianjati, a drugoga prezirati. Ne možete služiti Bogu i mamoni"(Mt 6,24). Još oštrije progavara u Knjizi Otkrivenja sam Gospodin mlakoj duši:"Znam tvoja djela, da nisi studen ni vruć; o da si studen ili vruć. Ali jer si mlak, a nisi ni studen ni vruć, izbacit ću te iz usta svojih"(3,15). Zar možemo zamisliti oštrije osude polovičnosti i teže kazne za one, koji misle služiti Bogu "razdijeljenim srcem"?

Polovičnost i kolebljivo hramanje na obje strane sasvim se protivi duhu jednog kršćanina. Zato ističe sv.Pavao: "Ne vucite tudji jaram s nevjernicima!...Kakvu zajednicu ima svijetlo s tamom? Kako li se slaže Krist s Belijalom? Ili kakav dio ima vjernik s nevjernikom? Kakva je veza hrama Božjega s idolima?"(2.Kor 6,14-16). Sličnu misao navodi i sv.Jakob:"Čovjek s dvije duše nestalan je na svojim putevima"(1,8).

Pravi kršćanin može biti samo onaj, koji čitavim svojim bićem: svim mislima i djelima i svim životom pripada Kristu i Njemu jedinomu služi. "Jao onima - opominje sv.Augustin - koji bi htjeli u svom srcu jedan dio doznačiti Bogu, a drugi dio djavlu! Bog će se radi toga razgnjeviti i otići, a doći će djavao, koji će zaposjesti čitavo srce!" I sv.Toma ističe:"Jao grešniku koji hoće da u isto vrijeme dvjema cestama unidje u obećanu zemlju!"

Zar onda nije sv.Ilija imao pravo, kad je dovikivao svome narodu:"Dokle ćete hramati na obje strane? Ako je Gospod pravi Bog, onda držite uz Njega! A je li to Baal, onda idite za njim!"

Koliko ima kršćana, koji tako hramlju, kao što su hramali i Ilijini suvremenici, jer bi htjeli služiti dvojici gospodara! Slični su onoj ženi, koja je zapalila pred kipom sv. Jurja dvije svijeće: jednu na čast svecu, a jedna neka bude onom zmaju, kojeg svetac probada!...Svoju je "pobožnost" ovako razjasnila:"Ne valja se nikom zamjeriti!"

Pravi vjernik ne će stvarati uvjerenje po modi svoga vremena, a jednako tako on ne poznaje nikakvih nečasnih kompromisa, gdje bi on morao biti na duhovnoj šteti.

Jedan je biskup svojim vjernicima u poslanici napisao ovo:"Ćudorednu pokvarenost vremena karakterizira jadna slabost volje za ono što je dobro i istinito. Čovjek više nema odvažnosti, da se otvoreno izjasni za ono što je pravo...Ljudi su postali kukavice u svojim djelima...Želimo li da u svijetu bude bolje, tada treba ojačati naše volje".

Iz svakog naime hramanja moguća su dva izlaza: jedan odvodi od Boga, a drugi vraća k Bogu. Žalosno je iskustvo, da upravo oni neodlučni i polovični vjernici lagano u vrijeme kušnje otpadaju od vjere. Prvotno su radi svoje polovičnosti izgubili nutarnju radost nad čistom savjesti. S grijehom su izgubili slobodu Božje djece, a život im biva usmjeren na zemaljsko, jer nebesko za njih nema više okusa. Kako se svijetlo duha u njima ugasilo, nevide pravo što i kako treba raditi. I tako malo po malo, ali sigurno, odlazi mlaki kršćanin na staze nevjere, a kakva je konačna njegova sudbina, to zna samo Bog.

Jedan kažnjenik piše:"Znam obitelj koja je zadovoljno i sretno živjela i nije u njoj bilo razdora. Sve je naime bilo u redu, dok su i roditelji i djeca vjerovali u Boga. No naskoro je otac na svom radnom mjestu došao u sredinu i okolinu koja nije vjerovala, a to je djelovalo negativno na njega. Oni su mu se rugali, a on da ne bude drugačiji od ostalih, počeo se povoditi za njima. Dospio je tako daleko, da je divlje psovao svaki puta, kad bi počelo zvoniti Pozdravljenje. - Jednog dana dodjeniz posla kući i nadje najmladje svoje dijete kako kleči i sklopljenim rukama moli. U divljem ga je bijesu pograbio i bacio materi uz grozne psovke. Od tada je sotona ušao u ovu kuću. Ono je dijete kasnije u životu zašlo na krive puteve i postalo zločinac. Taj dječak bio sam ja! Danas sjedim u tamnici i nitko se više ne brine za mene"(Koch, III,539,8,2).

Da je njegov otac i u novoj sredini ostao odlučan i postojan u svom uvjerenju, spasio bi i sebe i svoju obitelj a i svu djecu od životne propasti. Nikad čovjek ne propada sam, kao što se nikad i ne spasava sam!

Jedan izlaz iz polovičnosti bio bi dakle jedna stalnost, koja ne bi smjela slabiti u nama.

Drugi izlaz iz polovičnosti bio bi odlučan obrat k Bogu. Dok čovjek po toj nutarnjoj neodlučnosti neprimjetno pada sve dublje sve do potpunog gubitka vjere, jedini spas iz takvog stanja jest odlučan i momentan obrat na protivan put. Tek radikalan preokret u duši može takvog čovjeka spasiti.

Sam Krist zahtijeva od nas sveti radikalizam, kad kaže:"Kraljevstvo nebesko trpi nasilje i silnici ga osvajaju" (Mt 11,12). Čovjek mora nanijeti silu sebi i svojoj nižoj nara te odlučno koracati putem, kojim je ispred njega stupao Krist. Jer "uska su vrata i tijesan put, koji vodi u život i malo ih ima, koji ga nalaze"(Mt 7,14)."Djavao se boji odlučnih duša, govorila je sv.Terezija, jer zna iz iskustva koliko su mu nani jele štete. Sve, čimegod ih je htio pokvariti, poslužilo je na korist njima i drugima, dok se sam s gubitkom morao povući."

Jedna mlada i vrijedna majka pripovijedala je svom župniku ovu zgodu iz prvih godina svog braka:"Iza drugog djeteta rekao mi je liječnik i još drugih pet profesora našega grada, da ne ću nikako moći roditi treće dijete, jer da će me ono stajati života. Kad sam došla kući, rekla sam mužu:Ako je to tako, onda ću umrijeti kao mučenica svojih bračnih dužnosti Mučenice,koje su u nebu, radije su umirale no da počine i jeda grijeh! Danas medjutim, nadovezala je ta mlada majka, evo još živim. Zdrava sam i sretna sa svojim dobrim mužem, a imam 24 (sretne djece" (Koch, XII,872,3).

Da se ova žena i majka povela za duhom vremena, bila bi ubojica svoje djece, a ovako je uz žrtvu postala junakinja i mučenica vrijedna svakog poštovanja. Kad se trebalo odlučiti nije ni časa kolebala ili očijukala s grijehom, nije slušala zavodljivi glas napasti, nego je svoje srce i pamet ravnala prema svetom Božjem zakonu. No zato ju je Bog nagradio za njez nu veliku vjeru i još veće pouzdanje.

Sv. Ilija, gorljivi revnitelj za Božju slavu i Božji zakon, ispituje danas i našu savjest. Ispituje svu našu polovičnost, svu našu mlakost, mlitavost i lijenost. Dobro vidi sve naše hramanje i neodlučno klimanje na sve strane, a najmar odlučnosti da služimo svome Bogu.

No zar se i nas ne tiču njegove riječi: Ako je Bog Bog, zašto ga ne slijedite? Zar ovdje ima dvoumice?

Gospodine, udijeli nam milost, da mognemo samo Tebe ljubiti i tebi jedinomu služiti. Amen!

+++++++
+++++
+++
+

Sv. MARIJA MAGDALENA

22. srpnja

Sin Božji prolazio je ovom našom zemljom. Razgovarao je s grješnicima i s njima za stolom sjedio, jeo i pio. Narod je za njim grnuo i svaki je želio vidjeti ono sjajno lice i pogledati u njegove duboke oči. Poznavali su ga dobro, znali su da je iz Nazarete, poznavali su mu roditelje i rodbinu, ali su se medjusobno ipak pitali:"Nije li to Ilija? Ili Ivan Krstitelj? Ili možda koji od proroka?" Nitko se nije mogao oteti njegovom čarobnom uplivu. O njemu su govorili ribari na Genezaretskom jezeru kao i visoki svećenici narodni vodje u Jeruzalemu. Jedni su govorili da ima vraga, dok su drugi tvrdili, da je Bog pohodio svoj narod...

Pozivali su ga k sebi i prevrtljivi farizeji. Tako je nekog dana sjedio u kući bogatog farizeja Simona. Ovaj nije u Isusu gledao ništa drugo do običnog "tesarova sina", i zato mu nije prema tamošnjim običajima pomazao glavu uljem niti mu dao prijateljski poljubac kod ulaska u kuću. I Isusovi su pratioci neopranih ruku sjeli k stolu...

Dok je večera bila u najboljem toku, eto novog nepozvanog gosta - Marija iz Magdale! Nitko pošten u gradu nije htio s njome razgovarati, jer je bila javna razvratnica. Sada medjutim evo je do nogu Učitelja iz Nazareta, s alabastrenom posudom u ruci. Nije mnogo marila za prezrive i sablažnjive poglede farizeja. Sve ono prijašnje u njoj je je izgorjelo, a ostala je samo bol i kajanje, što se čita na licu. To više nije ona prijašnja Magdalena! I sama je osjećala da tako ne može više nastaviti živjeti. Željela je čuti riječ opraštanja, ohrabrenja, ali nitko za nju toga nije imao, jer su je svi prezirali. Tada je ostavljena od svih pomislila na Učitelja iz Nazareta; čula je o njemu i njegovim čudesima, čula je o njegovoj novoj i čudnoj nauci, pa je došla da od njega dobije odobrenje, ohrabrenje, polet i oprost. Ona zna da je on govorio da zdravi ne trebaju liječnika, nego bolesni. A ona je tako bolesna!...

Sada je stajala pred njim. Od čitavog društva zapažala je samo njegov pogled. Odmah je znala da je to Onaj kog je tražila. Nije se usudila pogledati Ga u oči, nego je klekla do Njegovih nogu, razbila posudu i dragocjeni alabaster izlila po njegovim nogama, a s pomasti se miješale njegine suze, koje je kosom otirala.

U dvorani nitko ne progovori ni riječ! Svima je zastao dah. Svi su očekivali, što će na to Učitelj.

Domaćin se medjutim ljutio i u sebi govorio:"Da je ovo prorok, znao bi tko i kakva je ova žena koja ga se dotiče, da da je grješnica"(Lk 7,39). No Isus upita Simona:"Simone, imam ti nešto reći...Dvojica su bili dužni jednom vjerovniku, jedan pet stotina a drugi pedeset. Kad nisu imali odakle platiti, oprosti obojici. Koji će ga više ljubiti?

- Mislim onaj, kome je više poklonio.

- Pravo si sudio - odgovori mu Isus. Vidiš li ovu ženu? Udjoh u tvoju kuću, vode mi za noge nisi dao, a ova suzama obli moje noge i svojom ih kosom otire. Cjelova mi nisi dao, a ova otkako udje ne prestaje cjelivati moje noge. Uljem nisi pomazao moje glave, a ona pomasti pomaže moje noge. Zato ti kažem: Oprošteni su joj mnogi grijesi, jer je mnogo ljubila".

Tada se Isus okrenu ženi do svojih nogu i reče joj:
- Oprošteni su ti grijesi. Spasila te tvoja vjera. Idi u miru! (Lk 7).

I dok su se drugi čudili kako Ovaj može opraštati grijehe, Magdalena je ustala lagana i sretna, suznim pogledom zahvalila Gospodinu na daru novog života, kojeg je zaista i počela provoditi od tog časa. Od tog je dana služila Gospodinu sve do zadnjih momenata njegova zemaljskog života.

Ljubav ju je dovela i pod križ. Stajala je ondje zajedno s Njegovom Majkom i dijelila njezine boli. Pomagala je takodjer i kod Isusova ukopa, nakon čega se prežalosna vratila natrag u Jeruzalem.

Prošla je noš i subota.

U ranu zoru polazi s pomastima ka grobu s drugim ženama. Ona prva opaža, da je grob otvoren i da Isusa nema; Juri javiti učenicima i apostolima, da su ukrali Gospodina. Tada se natrag žalosna vraća praznom grobu i plače, pita sve okolo i traži ga. Tad dolazi Isus i pita je:"Ženo, što plačeš?" "Gospodine, (mislila je da je vrtlar) ako si ga ti uzeo, reci gdje si ga stavio". No kad je Isus nazove njezinim imenom, ona odmah u njemu prepozna Njega. Sva sretna pada k njegovim nogama:"Rabboni - Učitelju!"

Sada opet juri i javlja presretna:"Vidjela sam Gospodina!"....

Evandjelje od tog vremena više ne spominje Marije Magdalene. Dvije su mogućnosti, kako kaže predaja: jedna da je protjerana od Židova otišla u Francusku, gdje živjela strogim pokorničkim životom. Druga je verzija predaje, da je otišla u Efez, gdje je ostala sve do svoje smrti.

Ova je svetica živi svjedok onoga, da je grijeh, koji se obično nastanio u ovoj ispočetka tako nesretnoj duši, ipak postao sredstvo posvećenja. Radi toga je ona čitav život tiho pjevala zahvalnu pjesmu svom Učitelju. Amen.

VJERA I LJUBAV MARIJE MAGDALENE

Danas Crkva slavi blagdan velike pokornice sv. Marije Magdalene, koja je iz ustiju samog Spasitelja primila oproštenje svojih brojnih grijeha. Prije svog obraćenja živjela je lakomisleno. Sveti oci kažu da je bila ogrezla u blatu grijeha i miliji joj je bio ovaj život, nego strogi propisi Mojsijeva Zakona i život po Božjoj volji. Iz ovoga je lako zaključiti, da joj je i vjera bilaslaba, gotovo nikakova. Nije joj se mililo hodati Božjim putevima.

Božje milosrdje medjutim ne osudi nikoga prije vremena, nego čeka na pokoru, kako bi moglo spasiti koju izgubljenu dušu. Ono poput orla kruži u širokim krugovima oko čovjekove duše i samo čeka pogodan čas, da je mogne istrgnuti iz sotonina ropstva.

Tako je i za Mariju Magdalenu došao dan milosti.

Jednom je ugledala Isusa iz Nazareta i od tada nije imala više mira. Više nije mogla uživati u svom načinu života, nije nalazila u njemu radosti i zgadio joj se. Neprestano je osjećala u sebi blagi poziv na povratak i pokoru. Sreća njezina što se nije oglušila Božjem pozivu. Jednog se dana odlučila i pošla Isusu, koji se nalazio u kući otmjenog Židova Simona. Tamo je suzama pokajnicama oprala Isusove noge, a tamo je čula i one dugo očekivane riječi:"Vjera ti je tvoja pomogla...Oprošteni su ti tvoji grijesi...Idi u miru!"

Samo oni koji su osjetili mir i radost čiste savjesti mogu shvatiti svu nutarnju sreću ove očišćene duše, koju je prije razdirao očaj nad stanjem grijeha i nezadovoljstva. Ovim je Isusovim riječima oslobodjena bila nesnosnog tereta.

Čime je Marija Magdalena zaslužila ovu tako veliku milost? Na to je pitanje odgovorio sam Isus:"Vjera ti je tvoja pomogla!"

Ako se samo načas stavimo u njezin položaj, lako ćemo shvatiti, da joj nije bilo lako. Ona, otmjena Magdalena,treba da se pred tolikim svijetom ponizi! Što će o njoj drugi govoriti? Što će o njoj reći svi oni, koji su je dosada smatrali idolom? A što će joj konačno reći i sam Gospodin? Zar ne bi imao pravo, da je odbaci s gnjušanjem i ostavi je konačno njezinom grijehu? Onda će biti uzaludno njezino poniženje, onda će joj se smijati čitav Izrael! Što da načini? - Ipak njezina joj vjera kaže, da će Gospodin drugačije postupiti, kad vidi nju do svojih nogu raskajanu, nego što bi to učinili oholi farizeji. Ona osjeća, da je Isus jedini liječnik njezine bolesti, jedini njezin spas, jedina vrata za izlazak iz ovakvoga stanja, u kojem više ne može ostati. "Kad je griješila, kaže sv. Augustin, nije poznavala nikakvoga obzira. Tako i sada, kad se radilo o njezinom spasenju, još manje poznaje kakav obzir". Sv.Grgur Veliki kaže:"Budući da se u svojoj nutrini u najvećoj mjeri stidjela same sebe, ništa nije marila za to, što će izvana doživjeti kakvu sramotu ili poniženje".

Vjera je njezina bila velika i u toj se vjeri s puno pouzdanja bacila pred Isusove noge. I u toj je vjeri od Božje Sina zadobila oproštenje svojih grijeha. Tako je vjera od jedn velike grješnice učinila jednu veliku pokornicu. No Magdalena ustraje uz Isusa do kraja: prati na Golgotu svog Učitelja, ustraje s njim u agoniji smrti, ali zato dočekuje i njegovo uskrsnuće. Stog biva i nagradjena za svoju veliku vjeru i ljubav: Gospodin joj se ukazuje i tako smiruje i usrećuje potpuno jednu dušu gladnu Boga, koja Mu se posve predaje.

I mi smo sretni što posjedujemo istu vjeru Magdalene. Ona je nju podigla na tako visoki stupanj svetosti. Ta je vjera u nama rasla dan na dan primjerom i savjetima naših roditelja i odgojitelja. Ta vjera obasjava naše životne pute prema vječnosti. Ta nas vjera uči, da ovaj svijet nije naše konačno boravište, nego da smo već i ovdje gradjani neba ,koji moraju svojom vjernošću Bogu na ovom svijetu zaslužiti gradjansko pravo u nebu. Prosvijetljeni vjerom ne dozvoljavamo da nas zaslijepi blještavi sjaj prolaznosti, nego da znamo birati u životu one stvari koje nam mogu koristiti za uljepšanje duše Kolikima su, a nerijetko i nama, prolazni užitci zastrli jasan pogled na neprolazne vrijednosti i začas smo se znali izgubiti. No neizmjerno je Božje milosrdje čekalo na nas i dal nam vremena popravka i pokore, pomoglo nam da jasno uvidimo zlo i da ga se odrečemo.

Možda smo se često pitali što će reći ljudi, a veoma malo što će reći Bog. To osobito u časovima, kad nas je struja grijeha vukla za sobom. Tada je trebala jaka vjera, koja je jedina bila kadra istrgnuti nas iz bujice i zadržati na dobri putevima. Zato takvi jaki ljudi u vjeri danas uživaju nutarnji mir i radost, koju je teško opisati ljudskim riječima.

Gospodin ne slavi samo vjeru Marije Magdalene, nego i njezinu ljubav. "Oprošteni su joj mnogi grijesi, jer je mnogo ljubila"(Lk 7,47). Prije ljubila svijet i mnoge zavodila svojom ljepotom na zlo. Sada je osjetila da je grijeh otrovan. Zato sada poklanja ljubav samo Bogu. No ona jednako tako, i j neisporedivo više poklanja sve svoje osjećaje Bogu bez ikakvog pridržaja. Kako da ne ljubi Onoga, koji je nije prezreo onda, kad je bila u blatu zla i grijeha! Sada njezina ljubav zadivljuje i druge: dok Petar i ostali apostoli bježe, ona ustraje do kraja i ne boji se nikakvih Isusovih protivnika. Ona posta Isusov vjerni pratioc sve do kraja, a kasnije vjerna pratilic Njegove majke. Nju nije prestrašila niti omamila niti ona str na tama Velikog Petka, kad je sav narod zaslijepljen i prestr šen bježao glavom bez obzira s Kalvarije. Ona ne gubi vjeru nego poklanja svu ljubav Onome, koga su svi ostavili, u kome s se svi prevarili i razočarali. Ljubav joj govori, da je sve t prolazno, da će tama proći i doći dan uskrsnog jutra. Ona to ne zna, ali srcem osjeća i zato ljubi nesebično. Sv.Pismo sla ljubav:"Ljubav je jaka kao smrt...Vode mnoge ne mogoše ugasit njezin plamen, niti je rijeke potopiti"(Pjesma nad Pjesmama 8,6, 7). No to je samo karakteristika pročišćene ljubavi, koj više ne pozna nikakvog egoizma, nego je sve njezino uživanje u darivanju i žrtvovanju za ljubljenu osobu.

U evandjelju je takodjer dirljivo opisana ta Marijina ljubav. Nakon Isusova uskrsnuća ona ne zna gdje je Gospodin. Trči apostolima i javlja, da su Gospodina ukrali. Vraća se opet trkom natrag i raspituje se, gdje bi mogao biti. Kad joj se Gospodin javlja, ona misli da je vrtlar, pa ga moli da joj vrati tijelo njezinog Gospodina. Tek kad je Isus nazove njezinim imenom, ona Ga prepoznaje i u neizrecivoj radosti pada do Njegovih nogu. To je zaista lijepa nagrada od Gospodina, kojom je pokazao da mu se mili ljubav i čežnja jedne duše.

No još se jedanput mora Magdalena dijeliti od Gospodina: On uzlazi na nebo, a ona čeka nestrpljivo čas ponovnog sastanka. To vrijeme ostatka zemaljskog života iskorištava da u oštroj pokori plače svoj prijašnji griješni život. Ovakva Marija Magdalena pokornica nema ništa zajedničkoga s onim slikama, ili boljem slikarskim kičem, gdje je prikazana Marija kao pokornica na posve nedoličan način...

Zar nije ispravno sada pogledati malo i na sebe! I naše je srce stvoreno za ljubav. Rekao je sv.Augustin:"Svi mi želimo sretno živjeti i nikoga nema na tom širokom svijetu koji ne bi još i prije no što izreče ovu rečenicu, u cijelosti je potvrdio i odobrio". "No sve što je ispod Boga ne može ispuniti čežnju nijedne duše"(sv.Toma). Zato je lijepo molio biskup Sailer:"Daj mi, o Bože, djetinje srce za vjeru, majčinsko srce za ljubav, a muževno srce za djela".

Na kraju da spomenemo jednu modernu Mariju Magdalenu i njezin put do sreće. To je nekadanja "princesa kazališta" Eva Lavallière. Gdjegod se pojavljivala, žela je uspjehe. Brala je požudno cvijeće ovog života i uživala u njegovim čarima. Svojom glumom i ljepotom osvajala je sve, plivala je u izobilju, slavi i obožavanju. No začudo! Upravo kad je bila na vrhuncu slave, osjećala se nekako nezadovoljnom. "Usred najvećih uspjeha, priznala je kasnije iza svog obraćenja župniku u Chanseaux-u, nosila sam posvuda sa sobom neiskazanu žalost. Katkada sam morala zaplakati!" Jednoj je svojoj prijateljici rekla:"Čini mi se da me svaki dan progoni neki glas i govori mi:Eva, ti nisi za to stvorena!" Ponekad mi dodje da očajavam. Pomišljala sam i na to da sebi oduzmem život"(Koch, XII 815,3).

Svoju sreću i mir našla je i ta "Magdalena" do Isusovih nogu: posvetila se Bogu i bližnjemu čineći mnogobrojna djela milosrdja.

Evo i za nas pouke. Eckehart je rekao:"Tko bilo što ljubi osim Boga, nije Boga dostojan". Usrećiti i zadovoljiti nas potpuno može samo Božja ljubav. Amen.

+++++++
+++++
+++
+

SV. JAKOB

25. srpanj

Sv. Jakob apostol, koji se još naziva "stariji", potječe iz čestite židovske obitelji. Rodio se u ribarskom gradiću Betsaidi. Otac mu se zvao Zebedej, takodjer ribar, a majka Saloma, jedna od onih pobožnih žena, koje su slijedile posv Isusa i bile svjedoci i Njegowe muke i smrti, ali i uskrsnuća. Jakov je imao i brata Ivana, koji je takodjer postao apostol Isusov i evandjelista. Obojica braće bavila su se ribarenjem, dok ih Gospodin nije pozvao sa sobom. Spremno i odmah se odazivaju, ostavljaju sve, ladje, roditelje, kuću i mjesto i odtada neprestano slijede Isusa (Mt 4,22).

J akob je sa svojim mladjim bratom Ivanom i sv.Petro pripadao najužem krugu Isusovih apostola. Oni su i jedini svjedoci posebnih dogadjaja u Isusovom životu: kod čudesnog ozdravljenja Petrove punice(Mk 1,29), kod oživljavanja Jairove kćeti, na gori preobraženja (Mt 17,9); njih trojicu Isus uzim i na Maslinskoj gori, da budu svjedoci njegova straha pred muku i smrt (Mt 26,37). Samo oni, koji su gledali Isusovo preobraženje na Taboru, mogli su gledati njegovu smrtnu agoniju u Getsemaniju.

Isus je Jakova i Ivana nazvao "boanerges - gromovnic To ime može značiti njihovu govorničku sposobnost, ali i jaku ljubav i privrženost do Učitelja.

Kad su se jednom povratili iz nekog samaritanskog sela, koje nije htjelo primiti vijest evandjelja, predlože Jakov i Ivan da se zazove oganj s neba na ovakve ljude i da ih uništi. Isus ih je medjutim ukorio:"Ne znate, čijega ste duha. Sin čovječji nije došao da pogubi duše, nego da ih spasi".

Drugom je zgodom došla njihova majka Saloma moleći Isusa, da njezina dva sina sjednu u Njegovu kraljevstvu jedan s desne a drugi s lijeve njegove strane. To je pitanje ili molba izraslo u njezinoj duši zato, jer se ona, kao uostalom i mnogi drugi apostoli, ispočetka nadala, da će Isus osnovati veliko zemaljsko Izraelsko kraljevstvo, u kojem bi bilo poželjno; kad bi njezini sinovi bili blizu središta ili vrha vlasti. Isusu je bila doduše draga privrženost Jakoba i Ivana ali ipak ukori njihovu sebičnost:"Ne znate što molite". Kad s mu na Njegovo pitanje odgovorili da mogu piti kalež, kaže im: "Kalež ćete moj, istina, piti, ali da sjednete s desne meni ili s lijeve, nisam vlastan dati ja nego pripada onima, kojima je pripravio Otac moj". Odmah na to dodaje jednu divnu pouku učenicima:"Koji hoće da bude medju vama velik, neka bude vaš sluga. A koji hoće da bude medju vama prvi, neka bude vaš sluga. Kao što Sin čovječji nije došao, da njemu služe, nego da on služi i da život svoj dade u otkup za mnoge" (Mt 2o, 2o-28).

Jakob je s ostalim apostolima vidio više puta Isusa

nakon uskrsnuća.

Nakon uzašašća Gospodinova zajedno s drugim apostolima i sa Bl.Djevicom Marijom čeka na dolazak Duha Svetoga u dvorani Posljednje večere (Dj.Ap. 1,13). Kad je Duh Sveti svojom vatrom zapalio i srce apostola Jakoba, on neumorno i neustrašivo propovijeda evandjelje. Igrao je veliku i odgovornu ulogu u prvim počecima širenja kršćanstva.

Život je završio mučeničkom smrću oko 42. godine u Jeruzalemu. Po naredbi Heroda Agripe, unuka onog Heroda koji je dao pobiti djecu u okolici Betlehema, Jakobu je bila mačem otsječena glava. Na taj se način ispunilo proročanstvo Isusovo, da će piti kalež muke zajedno s Njim. Obećanje tada nije dobio, da će sjediti s desne Gospodinove, no ovakvim je završetkom života zaista zaslužio da sjedne odmah kraj Gospodina u Njegovu duhovnom kraljevstvu. Jakob je prvi izmedju apostola koji je završio svoj život mučeničkom smrću i tako prvi od dvanaestorice, koji je primio vijenac mučeničke slave.

Predaja kaže, da je i onaj krvnik, koji je pratio Jakoba na stratište i trebao da ga ubije, bio dirnut neustrašivim njegovim držanjem, molio ga prije smrti za oproštenje i da se je nedugo iza toga odrekao svoga zanata i dao se pokrstiti.

Po jednoj drugoj predaji se kaže, da je sv. Jakov prije smrti propovijedao evandjelje u Španiji, gdje je mnoge obratio na kršćanstvo. No to ne će odgovarati povijesnoj istini. Činjenica jest, da je Jakob poginuo u Palestini od ruke Heroda Agripe i da prije toga sigurno nije bio u Španiji. Tek kasnije su njegovi ostaci u VII st., nakon što su Arapi razorili Jeruzalem, preneseni u Španiju, gdje su pretstavljali veliko mjesto hodočašća, i njemu su na Zapadu posvećene mnogobrojne crkve. Odtuda je vjerojatno nastala legenda, da je Jakob bio i za života u Španiji kao apostol.

Na mjestu, gdje su bile pohranjene njegove kosti, načinjena je prekrasna crkva i razvio se veliki grad Santiago di Compostella. Španjolci su ga izabrali za narodnog zaštitnika.

SRETAN ČOVJEK KOJI VJERUJE

Čitamo u Sv. Pismu Staroga Zavjeta, kako je jednom kraljica od Sabe posjetila nadaleko poznatoga i mudroga kralja Izraelskoga Salamona. Ponijela je sa sobom bogate darove. Kad je razgledala sve bogatstvo i sav sjaj njegova dvora, kad se uvjerila o njegovoj mudrosti, izjavila je:"Istina je bila što sam čula u svojoj zemlji o tebi i tvojoj mudrosti...Sretni tvoji ljudi, sretne tvoje sluge, što uvijek stoje pred tobom i slušaju tvoju mudrost..."(3.Kralj 1o,1-9).

Ako je kralj Salamon samo radi svoje mudrosti i bogatstva zavrijedio tolike hvale kraljice od Sabe, koliko s više prava mi možemo danas na blagdan sv.Jakoba apostola reći:"Sretni tvoji sluge, o Gospodine Bože, i blago njima kad su vjerovali u Tebe, jer te danas svaki dan gledaju i s tobom su!"

Sv. Jakob je već za ovog života bio stalno s Isusom. Kolike li sreće već ovdje, koju je "gromovnik", kako ga je nazvao sam Isus, sigurno i našao uz Njega, jer nije Isusa ostavljao cijelog života. S njim je dijelio i dobro i zlo, i ljubav i mržnju, i glad i žedj, a s Njim je na kraju pio i mučenički kalež...

Mladi student iz Torina i ideal talijanske mladeži Giorgio Frassati (19o1-1925) napisao je tri mjeseca prije svoje smrti:"Moj je život jednoličan, ali svakog dana sve bolje shvaćam kolika je milost, što sam katolik. Bijednih li nesretnika, koji nemaju vjere! Živjeti bez vjere, bez baštine, bez konačne istine za koju se može boriti, to i ne znači živjeti. A mi nikada ne smijemo napola živjeti. Moramo živjeti punim životom. Moramo se unatoč svih razočaranja potsjećati, da smo mi jedini koji posjedujemo istinu. Imamo vjeru koju branimo, imamo nadu da s njom obogatimo svoju domovinu. Zato neka bude daleko od nas svaka sjeta koja može biti samo ondje, gdje nema vjere. Gore srca i uvijek samo naprijed"(Koch,II.383,7,2).

1. Sretan čovjek koji vjeruje, jer posjeduje istinu. Ono sudbonosno pitanje čitavog staroga vijeka, koje je izgovoreno Pilatovim ustima:"Što je istina?" muči čovjeka. Ako se to pitanje kao i pitanje zagonetke života i životnog smisla rješava bez obzira na vječne kršćanske istine, ne će se moći nikada konačno i potpuno riješiti. Rješenje svega može biti samo Bog. Rekao je jedan mudrac, da nema laži, koje dosada čovjek već nije smatrao istinom, i istine, koju je držao za laž. To je ljudski razum, ako ga ne vodi Božje svijetlo! Tumara u vlastitoj tami i ne će se moći snaći, ako mu ne dodje odozgo jasno svijetlo.

Za nas kršćane ne postoji nikakav "problem života". Mi znamo da nismo nikakva puka slučajnost na ovom svijetu, da nismo slučajno bačeni na ovu zemlju, nego da smo stvoriteljskom Božjom voljom odvijeka odredjeni da upravo u ovo vrijeme ljudske historije živimo i ispunimo svoje životne dužnosti. Već tim samim što nas je Bog pozvao iz ništavila u život, već je to dovoljan razlog da Mu budemo zauvijek zahvalni. Pogotovo pak

kad znamo da smo pozvani ne samo na običan život, nego na puninu života i to ne naravnoga nego nadnaravnoga, onakvog života, kakvim živi sam Bog. To je svrha života! To je cilj i kraj, za kojeg se vrijedi boriti. To je vrijednost, za koju se isplati sve staviti na kocku. To je zgoditak, koji nam se svakome nudi i kojeg svaki od nas može postići. To nije tama, to nije neizvjesnost, to nije bajka. Za tu istinu je sišao sam Bog na zemlju i dao svoj život u potvrdu svojih riječi. Za tu istinu su milijuni kroz dva tisućljeća svjedočili svojim životima i svjedočit će još stotine i tisuće milijuna do kraja svijeta, da je Isus Istina, put i život, da je On sreća, da je On početak i kraj, da je On nagrada.

To je kršćanstvo, koje posjeduje istinu.! Pa neka onda netko kaže, da je kršćanstvo vjera pesimizma! Ne, to je znanje i sigurnost! Zato govori sv.Pavao:"Radujte se svagda u Gospodinu, opet velim:Radujte se"(Filip 4,4).

2. Vjera dalje donosi čovjeku nutarnji mir. Jedan obraćenik (W.Faber) na dan svoga obraćenja nije smogao riječi, kojima bi opisao svoju nutarnju sreću i blaženstvo.Njegove je osjećaje opisao jedan njegov prijatelj. Faber, koji je kasnije postao svećenik i redovnik oratorijanac, na taj opis njegove nutarnje radosti nadodao je samo ovo: mir, mir, mir!

Nakon dugog lutanja konačno je našao mir, "koji svijet ne može dati". Taj mir dolazi od Boga, jer je Bog "Bog mira". Kad se naime čovjek izmiri s Bogom, kad skine teret grijeha i krivnje sa svoje duše, tada se osjeća poput djeteta na majčinu krilu i najvećim sretnikom na svijetu.

Rekao je sv.Augustin: Opraštanje grijeha jest razlog zbog koga mora Crkva i dalje opstojati na zemlji. Život pa i najboljeg kršćanina, kolikogod on bio plodan dobrim djelima pravednosti, ne može se živjeti bez opraštanja grijehe, jer svaki čovjek pogriješi i potrebno je oproštenje, da mogne nanovo zadobiti svoj unutarnji mir." Sv. Ignacije pak kaže:"Tko traži mir svoga srca, ne može ga naći, doklegod nosi u sebi razlog svoga nemira".

3. Koliko sreće i zadovoljstva doživljujemo u našim crkvama, pred našim svetohraništima! Tu čovjek osjeća, da se nalazi pred živim, ali skrivenim i šutljivim Bogom. Tko da opiše sreću jedne dobre i dostojne sv.Pričesti!

4. Ova vjera nam daje i jednu sigurnost u smrti. Kako je lijepa smrt, kada s punom vjerom možeš drhtavim rukama zagrliti križ i biti siguran, da te On ne će ostaviti.

Na grobu Albana Stolza stoji natpis:"Tko ima sreću da je kršćanin katolik i da vjeruje...neka se ovdje sjeti moje siromašne duše"!

Tko od nas ima sreću da još živo vjeruje, neka ne propusti danas pomoliti se velikom vjerniku sv.Jakobu, da sačuva tu vjeru na slavu Božju i na svoju radost i mir.Amen.

+++++
+++
+

SV. ANA

26. srpanj

U svetim knjigama Staroga i Novoga Zavjeta ne nalazimo ništa o roditeljima Bl.Djevice Marije. Sve što znamo o njima uzimamo iz pobožne kršćanske predaje, koja se nalazi u t.zv. "Jakobovom evandjelju". Ono doduše nema ugled i vrijednost Sv. Pisma, ali nam svakako donovi mnoge istinite podatke. Odlomci su se iz tog evandjelja u prvo kršćansko vrijeme čitali javno u kršćanskim crkvenim općinama.

Prema toj kršćanskoj predaji sv. Ana je bila kraljevskog roda. Po ocu je potjecala iz Levijeva plemena, a po majci iz plemena Jı dina i iz porodice slavnog kralja Davida. - Od djetinjstva je bila urešena svim krepostima; bila je pobožna, čedna, ponizna, umiljata, radina, ugodne vanjštine, - pravi ponos svojih roditelja. Odlično je poznavala Zakon i proroke i svake je subote revno polazilau hram te tamo slušala tumačenje Gospodnjeg zakona i premu njemu upravljala svoj život.

Kad su joj bile 24 godine udala se za kreposnog i plemenitog mladića Joakima, s kojim je kroz cijeli život živjela u najljepšoj slozi i ljubavi. Bila mu je vjerna kao Sara, ljubezna kao Rahela i mudra kao Rebeka.

Jedina stvar koja je mutila njihovu sreću bila je ta, što Bog nije blagoslovio njihov brak djecom. Bili su već u poodmakloj dobi, a nisu imali poroda od srca. To je pobožne supruge boljelo, jer je neplodnost kod Izraela smatrana sramotom, nesrećom i Božjom kaznom za grijehe. To je shvaćanje nastalo od tog, što su se sve izraelske obitelji nadale, da će Bog upravo njih izabrati vrijednima, da iz njih pozove Mesiju koji treba otkupiti Izrael od zla.

Predaja pripovijeda, da je jedne godine o blagdanu Pashe Joakim donio kao dar za žrtvu jedno janje Gospodinu. Kad ga je donio u hram i kušao predati svećeniku Rubenu, ovaj ga odbije s motivacijom:"Nisi vrijedan da se približiš oltaru, jer je Gospodin kaznio neplodnošću tebe i tvoju ženu radi vaših grijeha". Doživjevši tu sramotu Joakim se nije htio vraćati natrag kući, nego je žalostan pošao u pustinju, gdje da će u postu i molitvi izmoliti sebi porod. Govorio je, da se ne će vratiti domu, dok Gospodin milostivo ne pogleda na njegovu tugu i ne usliši njegovu molitvu.

Za to je doznala i Ana, što je njoj bilo još teže, te se i ona dade na post i pokoru s istim cilje. Predaja kaže, da je jednom i drugom na čudesan način uslišana molitva, te se Joakim vratio natrag svojoj kući.

Kad se napunilo vrijeme, rodila je Ana žensko dijete, kojemu su dali ime Marija, što znači Božji blagoslov. Nije teško zamisliti si radost, koja je pohodila dom Ane i Joakima kad su dobili porod i tako skinuli sramotu sa sebe i sa svoje obitelji.

Ovo dijete, koje je još nerodjeno i nezačeto već bilo posvećeno Gospodinu, odgajano je bilo u domu sv.Ane u Božjem strahu. Kršćanska starina i pobožna predaja najradije prikazuje sv.Anu kako tumači svojoj kćeri Božji zakon i uči moliti, a ova je pobožno sluša i pažljivo prati razlaganje.

Kad je Marija navršila potrebitu dob, morali su je roditelji odvesti u hram i predati je, da bude kod svetoga šatora dan i noć služila Gospodinu. Kako god bio žalostan rastanak od svog ljubljenog djeteta, ipak je duboka nutarnja radost ispunjala srca sv.Ane i pobožnog Joakima, kad su znali da imaju porod i da su ga posvetili Gospodinu. Mirno su se vratili oboje svojemu domu.

Predaja kaže, da je doskora iza toga umro Joakim, a samo nekoliko godina iza toga i Ana je predala Gospodinu svoju plemenitu dušu.

NAJLJEPŠI UZOR MAJKE

Neki govornik je svu veličinu makedonskog kralja Filipa izrazio riječima:"Bio je otac Aleksandra Velikoga!" - Zaista bolje nije mogao izraziti njegovu veličinu.

I veličinu sv.Ane mogli bismo, dakako još većim pravom, izraziti riječima:"Bila je majka Bl.Dj.Marije!" Ana je svojim suzama i molitvama izmolila od Gospodina Onu, koju je očekivalo cijelo čovječanstvo.

Zato kliče sv.Ani Ivan Damašćanski:"Pjevaj veselo hvalu Gospodinu, jer ne samo da si jedanput, nego triput blažena, odabrana od Boga, da rodiš Djevicu slavnu u svom rodjenju, buduć čista od svake ljage i posve sveta, uzvišena nad svaki stvor, jer je Ona rodila na svijet Spasitelja svijeta..."

Kako mora da je sveta ona, kojoj Bog povjerava na čuvanje svoje veliko blago: svoju Miljenicu i Odabranicu, buduću Majku Spasitelja svijeta! Kako mora da je bila dobra ova majka, koja je odgajala i odhranila uz pomoć Duha Svetoga najsvetiju ženu, Bezgrješnu Djevicu. Božji je duh lebdio nad životom Anine Kćeri, jer je odmah od početka, od začeća, bila oslobodjena svake ljage i napunjena Duhom Svetim, kako bi mogla biti dostojan stan samom Bogu. Anino dijete Marija najveća je proslava majke - Ane.

Zaista danas ne možemo modernom svijetu postaviti ljepši uzor majke no što je bila Ana, uzor-majka.

Dobra je majka veliki dar dobrog Boga. Majke su tihe i svijetu nepoznate ali stvarne junakinje života; katkada i mučenice svog materinjeg poziva.

Kad je zimi godine 1953 majka unesrećenog mladića Maria Renarda dala svoj bubreg da ga liječnici presade u tijelo njezina sina, sav je svijet ostao zabezeknut: svi su listovi slavili tu veliku majku.

Možda je nezapažen ostao slučaj, da je jedna majka, videći svoje malo dijete koje se igralo na željezničkoj pruzi i nije vidjelo vlaka, skočila u zadnji čas na tračnice i izgurala dijete i tako spasila, makar je sama završila pod točkovima vlaka svoj mladi život!

Divne su to junakinje koje zadivljuju sav svijet jakošću i nesebičnošću svoje materinske ljubavi.

Upravo na tom pitanju materinstva se vidi, koliko se razlikuje današnji svijet od vremena sv.Ane. Onda je bila prava sramota ne imati djeteta i otimati se pozivu materinstva. Danas je medjutim upravo obratno. Nekoć se sreća obitelji mjerila prema broju djece u obitelji, a danas se prema broju djece mjeri nesreća obitelji.

Ima medjutim i takvih slučajeva, gdje bi mlada žena i htjela imati koje dijete, ali onda nastupe razne tete, svekrve, pa i muževi i djedovi, koji naprave takvu paklensku buku oko te sirotice, da ona ne može ustrajati u tom i ili uopće ne zanese djeteta, ili ako je već ~~dijete na~~ putu, ubija plod svoje ljubavi.

Ne isplati se govoriti o tim grijesima s prijetnjom Božje kazne! Ona će sigurno doći i to ne tek na onom svijetu, nego redovito već na ovom. Ona žena, kojoj ne pomaže takva pouka, malo će mariti i za riječi, koje bi čula s ovog svetog mjesta.

Sv. Ana je i uzor majki u njihovom poštenom životu. Ono nije prava majka, koja je plaštem ženidbe prekrila svoj nemoralan život. Takve ne će osjetiti radost toplog obiteljskog života, a još manje blagoslova, kojeg daje Bog ženi u njezinoj djeci.

Sv.Ana je i uzor ženama u vjernosti, koju duguju svome mužu. I o tome ne valja puno govoriti: svaka žena znade svoje dužnosti, a ujedno i svaka zna, da bračni život jest samo jedan dio obiteljskih dužnosti i da je brak jedna velika dužnost, a ne mjesto i sredstvo iživljavanja, a najmanje protiv Božjega zakona. Bog se ne da ismijavati!

Pomislite vi, drage majke, danas, da li se nalazite medju živim ili duhovno mrtvim majkama. Na kojoj se strani nalazite: medju dobrim, požrtvovnim, plemenitima, pobožnima, vjernima, - ili možda na drugoj strani?

Molite se, da vam sv.Ana isprosi milost, da budete mogle svoje dužnosti savjesno i sveto ispunjati.

Mi, vaša djeca, svakodnevno ćemo se takodjer moliti, da vaša majčinska žrtva bude nagradjena Božjim blagoslovom zahvalne i dobre djece. Amen.

+++++++
+++++
+++
+

SV. IGNACIJE LOJOLA

31 srpnja

Ignacije, veliki Božji borac i čovjek Božje providnosti, rodio se 1491 godine u gradu Loyola na obroncima španjolskih Pireneja. Imao je sedmero braće i pet sestara. Kao najmladjeg roditelji su ga poslali na dvor španjolskog kralja, gdje se od malih nogu priučio običajima viteškog života. Osobito je zavolio pjesmu i glazbu.

Otprilike u svojoj 26. godini posveti se vojničkom pozivu, gdje je ubrzo napredovao do višeg oficira. Na poseban se način istakao u trogodišnjem ratu, kad je francuski kralj Franjo I. zaratio sa španjolskim kraljem Karlom V. kad je branio tvrdjavu Pampelonu, koju su opsjedali Francuzi. Za vrijeme opsade jedno tane razbije Ignaciju koljeno. Kad su Francuzi zauzeli Pampelonu, prenesu teško ranjenog Ignacija u bolnicu, gdje mu je pružena liječnička njega. Nakon teške operacije bio je prenesen u njegov grad Loyola. No tamo su liječnici ustanovili, da su mu se kosti na koljenu krivo srasle i da je potrebna još jedna operacija, kojoj se hrabri čovjek s velikom srčanošću podvrgao. Sve je boli podnosio bez ikakve tužbe i jauka. Nakon toga je morao dugo ostati u krevetu bez kretanja. Da skrati vrijeme, čitao je viteške romane, kakvih se u ono vrijeme moglo naći na plemićkim dvorcima. No u njegovom dvorcu ih nije bilo, pa se morao zadovoljiti životopisima svetaca, a posebno evandjeljima.

Upravo čitanje tih životopisa i samog evandjelja probudili su u Ignacijevoj duši divljenje prema osobama Isusa i njegovih svetaca, te odluči poći njihovim stopama. Jednako tako je odlučio stupiti u služb. najvećeg Kralja i boriti se pod njegovom zastavom.

Prizdravivši pošao je Ignacije na hodočašće Majci Božjoj u glasoviti benediktinski samostan Montserrat, gdje kod jednog redovnika obavi općenitu ispovijed čitavog života. Proveo je u molitvi čitavu noć, a ujutro otpaše mač i stavi ga na oltar Gospin te se istog dana povuče u jednu spilju blizu Manreze. U toj je osami proveo deset godina u molitvi i strogom postu. Tu je napisao i dragocjenu knjižicu "Duhovne vježbe", koja je milijunima, izgubljenima u životu, opet pokazala pravi put prema Bogu.

Nakon toga podje na hodočašća da posjeti sveta mjesta u Palestini. Putovao je uz najpreraznije poteškoće, a hranu si je svakodnevno isprosio kao prosjak.

Na povratku iz Palestine upiše se u školu, premda je imao 33 godine, da stekne potrebno znanje za apostolski rad. Svršivši osnovu, nastavio je nauke na sveučilištima u Alcali i Salamanci. Već za vrijeme studija osjetila se velika njegova briga i požrtvovnost za druge, osobito oko njihova duhovnog dobra. U oba mjesta ova je bio osumnjičen radi krivovjerja i zatvoren. Izašavši svaki puta na slobodu, uputi se konačno u Pariz, koji je bio u to vrijeme središte života.

U Parizu je Ignacije jače raširio svoj barjak. Počeo je skupljati oko sebe mladiće, koji su bili prožeti apostolskim duhom. Prvi mu se javio, odnosno prvoga je predobio nekog Petra Fabera, a medju ostalom prvom desetoricom nalazio se i sv.Franjo Ksaverski i Simon Rodriguez. Kad je Ignacije vidio da se ovim načinom može dobro apostolski raditi, naumio je osnovati jednu družbu, te je sazvao svojih šest drugova i oni su o crkvi na Montmartres-u položili prve zavjete. Ovim trim zavjetima čistoće, poslušnosti i siromaštva pridodali su i četvrti, da će naime propovijedati nevjernicima evandjelje.

Nekoliko godina kasnije pozove Ignacije opet svoje drugove i predloži im pravila družbe, koja je odobrio papa Pavao III i družba se nazvala "Družba Isusova". Još za života Ignacijeva silno se proširila i brojila preko tisuću članova. Svuda, gdje su ovi muževi stigli, radili su na prosvjeti, na duhovnom uzdizanju i na širenju Kristova kraljevstva na zemlji. Geslo im je bio, kao i njihovom utemeljitelju- Sve na veću slavu Božju.

Napor, velika odricanja i briga za družbu pomalo su skrhali i zdravlje Ignacijevo. Zato se sve više u njemu radjala želja, da zamijeni ovaj život s onim boljim. "Kako mi se gadi zemlja, kad mislim na nebo",- znao bi uzdisati. To je kod njega razumljivo, jer je kod njega zaista Bog bio središte njegova života. Sve što ga je snalazilo u životu, i studen i glad i žedj i progonstvo, sve je to rado podnosio "na veću slavu Božju". S velikom je ljubavlju služio bližnjima u bolnicama, ubožnicama i kaznionicama. S veseljem je podnosio prezir i porugu, nezahvalnost i neuspjeh. Sve je to bilo u planu njegova rada i sve je to konačno utkano u velebno djelo Božje proslave i posvećenja duša.

Prije je bio vitez i časnik zemaljskog kralja. Sada je hrabro razvio duhovnu zastavu i još neustrašivije vojevao za Božju slavu i čast. U tome je davao nezaboravan primjer i bio predivan uzor svojoj prvoj braći, a i svim njegovim sinovima i štovateljima kroz stoljeća.

Shrvan od napora umro je 31.srpnja 1556. u svojoj 65. godini. Svetim ga je proglasio papa Grgur XV 1622.godine.

TAJNA BOŽJEG POZIVA

Na razne načine i na raznim mjestima Bog zove čovjeka.

U plemićkom dvorcu Loyola na obroncima španjolskih Pireneja ležao je ranjen španjolski mladi časnik. Bio je hrabar ali mu je sada na krevetu, za koji je prikovan, dosadno i moli lektiru. Kad nije bilo romana, nude mu živote svetaca i evandjelje. S dosadom prihvaća te knjige, ali ih naskoro zavoli, one ga oduševe i on odluči promijeniti smjer svog života. Kao što vidimo, spremno se odazvao Božjem pozivu, kojeg je osjetio čitajući junaštvo svetaca i svu ljubav Isusovu u evandjeljima.

Kad prizdravi, odlazi iz dvorca, uredjuje račune s Bogom od djetinjstva, povlači se u tišinu pustinje i pokore i tamo duhovno sazrijeva za novi - apostolski poziv. Tu si postavlja načelo, da će sve raditi na slavu Božju.

Tko ljubi Krista, želi da Ga i drugi ljudi ljube. Uočio je opasnost za Crkvu u ono doba, te sam oduševljen okuplja mladiće, u koje prelijeva svoje oduševljenje za Božju stvar i oni se žrtvuju za bližnjega.

Tako je Ignacije s pravom postao čovjek Božje Providnosti. Sam je jednom rekao:"O kad bi čovjek znao, što je Bog s njime htio učiniti, da je u odlučnom času svog života htio poslužati zov milosti!" - Tako bi i on bio zaboravljen, da se nije u onom odlučnom času odazvao glasu milosti. Tko da s druge strane izbroji i odvagne vrijednost svega onoga, što su do danas pružili Crkvi sinovi sv.Ignacija! Na povećanju Božje časti, na širenju Božje slave, na obrani svetih prava Crkve, na proširenju znanosti, na apostolskom i misionarskom polju, gdje su nenatkriljivi; a makar zadnje spominjemo, nije ni najmanje djelo duhovnog obrata koji se zbiva po duhovnim vježbama, koje se obavljaju prema mislima i nacrtima, koje je dao sv. Ignacije.

Povijest jedne duše i nije drugo no povijest Božje ljubavi, koja je nastojala osvojiti tu dušu, predobiti je za sebe i uključiti u plan spasavanja svijeta. U tom svom nastojanju Bog poštuje slobodu svojih stvorova i ne sili nikoga, nego ljubavlju i dobrotom, blagim i tihim pozivima nastoji primamiti čovjeka u svoj naručaj. Već je Izaija rekao:"Ovako govori Gospod Bog: Ja, Gospod,dozvao sam te u dobroti svojoj. Držao sam te za ruku i čuvao te" (Iz 42, 5-6). A sv.Pavao opominje:"Gledajte da ne odbijete onoga, koji govori"(Hebr 12,35).

Kako Bog prcgovara duši? - Na to odgovara sv.Grgur Nazijanski:"Bog zove ponajprije po samom sebi. Zove po svojim andjelima; zove po apostolima; zove po duhovnim pastirima. On zove i nas. Često nas doziva k sebi po čudesnim dogadjajima, često različitim kaznama. Poziva nas na popravak i pokoru. Poziva nas svojim dobročinstvima, životom kojim nas svakog dana ponovno dariva; zove nas mislima koje su duboko u nutrini duše; zove nas prijetnjom vječne kazne, ali i dobrostivim milosrdjem"

Čitamo u knjizi Duhovnih vježbi sv.Ignacija, da prije

svakog razmatranja treba moliti:"Ne daj, Gospodine, da budem gluh na tvoj poziv, nego da se najspremnije odazovem". Bog je tako dobar i traži svaku pojedinu dušu svojom ljubavlju. Njegova milost izlazi poput vojske nevidljivih andjela ovim svijetom. Jedni od tih andjela nose sjajne haljine. Kad susretnu slomljenog i satrvenog čovjeka, kome je duša ispunjena najvećom gorčinom, oni mu se milostivo nasmiješe, pridignu ga i čovjek novom voljom nastavi svoj životni put. Druge opet Božja milost iznenadnim životnim udarcem ili nesrećom nastoji istrgnuti iz sotoninih ralja i spasiti za sebe. Treće opet, koji su zaslijepljeni ohološću, nekakvim poniženjem nastoji osvijestiti. Nebrojeno mnogo puteva nalazi Bog, da dodje i približi se čovjeku. I ako čovjek ima barem malo dobre volje, on se pred Božjim posjetom neće zatvoriti, nego će dragog Gosta najspremnije primiti i ukonačiti.

Veliki umjetnik Fridrih Chopin, koji je bogatstvo poljske narodne duše iznio u predivnim melodijama, taj čovjek elegancije i sjaja, razmašeni ljubitelj najotmjenijeg društva, iznenada teško oboli. Njegova je bolest bila smrtonosna. Bio je mlad i pun želje za životom. Ali je trebalo sve ostaviti. Najžalosnije je bilo to, što je izgubio svaku vjeru. Nekoliko dana prije njegove smrti posjeti ga jedan njegov prijatelj, koji je bio svećenik, a nekoć su zajedno polazili u školu. U razgovoru spomene prijatelj-svećenik, da je tog dana imendan njegova pokojnog brata. Zamoli nadalje prijatelja umjetnika, ne bi li htio, da mu dadne koju uspomenu za taj dan i taj neobičan susret. Chopin zapita:

- Što bi želio? Što da ti dam?
- Daj mi svoju dušu! - uzvrati svećenik.
- Ja te razumijem! Uzmi je! - odgovori Chopin.

Na to mu svećenik utisne u ruku sliku Raspetoga i reče:

- Vjeruješ li, dragi prijatelju?
- Vjerujem!
- Kao što te nekoć tvoja majka učila?
- Kao što me majka učila, dok sam bio dijete.

Na to Chopin suznih očiju ispovijedi svoje grijehe, primi svete sakramente umirućih. Njegovom dušom zavlada neizrecivi mir. Zadnje su mu riječi bile: "Nalazim se na izvoru sreće. Dovidjenja u nebu!" Iza toga izdahnu.

I u tom je slučaju pobijedila Božja milost.

No sv. Augustin kaže: "Koliko ih ima, koji dobro čuvaju, ali prema Bogu su gluhi!" I sam se Gospodin tuži: "Jeruzaleme... koliko puta sam htio skupiti djecu tvoju kao što kvočka skuplja piliće pod svoja krila, ali vi ne htjedoste!" (Mt 23,37).

Strašno je oglušiti se Božjem pozivu i prezreti Božji pohod milosti! Tako Gospodin preko proroka Izaije progovara Izraelu: "Vi, koji ostavljate Gospodina; koji zaboravljate svetu Goru moju, koji postavljate sto bogu sreće i vino mirisno prinosite kao naljev božici sudbine, vas odredjujem za mač. Vi ćete svi pripasti na klanje, jer niste se odazvali, kad

sam vas zvao, jer niste slušali, kad sam govorio, nego ste činili, što je zlo u očima mojim i izabrali ste, što mi se nije dopadalo" (Iz 65, 11-12).

Preko proroka Jeremije Gospodin jednako tako prijeti i opominje:"Ja ću pustiti na Judu i sve ostale jeruzalemske stanovnike svu nesreću, kojom sam im zaprijetio, jer sam im govorio, a oni ne poslušaše; jer sam ih zvao, a oni se ne odazvaše"(Jer 35,17).

Iz povijesti nam je poznato, kako su se jezovito ispunile te Gospodinove prijetnje.

Gospodin i nas poziva!

Govori nam preko naše savjesti želeći nas dovesti k sebi. Možda daleko lutamo i zamaramo Dobrog Pastira, koji traži svoje izgubljene ovce. - Možda je već prošao čas naše milosti i našega pohodjenja! No tješimo se, da svaki trenutak ovdje na zemlji vrijedi vječnost. Vrijedi zato, jer možemo svakog trenutka ovdje na zemlji sebi kupiti vječnost, sretnu ili nesretnu!

Zato je već vrijeme, da konačno spoznamo trenutak Božjeg pohodjenja te velikodušno molimo zajedno sa sv.Ignacijem: "Uzmi, Gospodine, svu molu slobodu. Primi pamćenje, razum i svu moju volju. Sve što imam ili posjedujem, sve si mi to Ti dao. Ja ti, Gospodine, sve to opet vraćam. Raspolaži time po svojoj volji. Meni pak daruj samo svoju ljubav i svoju milost i dosta sam bogat i ne tražim više ništa!" Amen.

+++++++
+++++
+++
+

BL. AUGUSTIN KAŽOTIĆ

3. kolovoza

Bl. Augustin se rodio u Trogiru oko godine 126o. Otac mu se zvao Nikola, a majka Dragoslava i bili su oboje plemićkoga roda i uzorna kršćanskog života. Nije poznato, da li su osim Augustina imali još djece, kao ni to, kako se Augustin zvao prije ulaska u red oo. dominikanaca.

Kad mu je bilo sedamnaest godine odlučio je, čini se preko volje svojih roditelja, za redovnički stalež. Govorio je da u toj stvari treba slušati više Boga nego roditelje. U redu je brzo napredovao i u znanosti i u duhovnom životu. Tako je uskoro postao uzor svim redovnicima samostana. Kao pravilo života postavio si je izreku sv.Augustina:"Pravo živjeti znade onaj koji znade pravo moliti".

Radi natprosječne nadarenosti poslali su ga poglavari na više studije najprije u Italiju, a zatim u Pariz. Tamo je svršio teološke i filozofske nauke i vratio se u domovinu, gdje je vršio službu učitelja i propovjednika. Propovijedanje mu je najbolje potkrepljavao njegov uzoran život.

U više je samostana vršio dužnost priora, a sagradio je i nekoliko samostana. Iz dalmacije je zalazio u Bosnu, gdje se borio protiv krivovjerja bogumila. U Italiji je pak propovijedao protiv krivovjeraca Saracena.

Za vrijeme njegovog boravka u Italiji pozvao je Augustina papa Benedikt Xi k sebi. Kako je u medjuvremenu ispražnjena zagrebačka biskupija, jer je biskup Ugrin Mihael premješten u biskupiju u Ostrogon, posvetio je papa Augustina za biskupa i imenovanmvao ga zagrebačkim biskupom. Bilo je to godine 13o3. Tako se Augustin preselio u Zagreb, gdje je počeo savjesno vršiti svoju biskupsku i pastirkku službu. Svojom pobožnošću, dobrotvornošću i učenošću bio je pravi ponos zagrebačke biskupije. Uredio je zagrebački kaptol i točno odredio red službe kanonika. Odredio je takodjer da kanonici poučavaju mladež u kršćanskom nauku. Brinuo se takodjer za crkvenu glazbu i pjevanje. Nadogradio je zagrebačku katedralu, koja je stradala od Tatara. Nastojao je podići moralni život i klera i vjernika, što je činio svojim uzornim životom i pastoralnim savjetima. Svoju je biskupiju obišao cijelu svake godine i tom zgodom dijelio obilnu milostinju i blagosivao bolesnike.

Radio je biskup Augustin i na tome, da pojedine plemićke obitelji medjusobno izmiri. Tako je pomirio knezove Frankopane, bana Stjepana Babonića i njegovu braću Ivana i Radoslava. Njegovim nastojanjem, a posredovanjem kardinala Gentilisa otišao je u Budim gdje je uspio da je bio okrunjen za hrvatskog kralja Karlo Robert i tako je opet nastao mir i prestala trvenja oko prijestolja. Kao zahvalu za njegov rad poklonio je kralj Karlo biskupu Augustinu plašt sv.Ladislava, koji se dotada nalazio u Budimu.

Kad je papa sazvao crkveni sabor u Vienni u Francuskoj, pošao je i Augustin na taj sabor. Na njemu su bili osudjeni Templari, odredjena pomoć za križarske vojne i donesene spasonosne odredbe za popravak života svećenika i redovnika.

Vrativši se u Zagreb imao je Augustin dosta neprilika s velikašima, koji su otimali crkvena dobra i sebi ih prisvajali. Na saboru u Kaloči u Madjarskoj odlučili su biskupi Ugarske i Hrvatske, da Augustina pošalju u tom predmetu papi u Rim, kako bi se dokrajčile slične borbe i pravdanja. Augustin se založio za prava crkve, ali je tim izgubio naklonost kralja Karla. Stoga se više nije ni mogao ni želio vratiti iz Avignona, gdje se tada nalazio papinski dvor, natrag na biskupsku stolicu u Zagreb. Zahvalio se na zagrebačkoj biskupskoj stolici a na poziv napuljskog kralja pošao je i preuzeo biskupiju u Luceri u Apuliji. Tu je bio svega kratko vrijeme, jer je za nekoliko godina umro u Luceri, gdje se i danas nalazi njegovo tijelo.

Na njegovu su se grobu dogadjala brojna čudesa, a štovanje mu se sve više širilo. Javno štovanje bl.Augustina je dozvolio papa Ivan XXII godine 1325., a potvrdio ga je papa Klement XI godine 17o2.

Za nas je osobita čast, što je sin našega naroda postigao tako svet stupanj i tako visoki stupanj duhovnog života, a ujedno i zato, što je za zagrebačku biskupiju učinio neprocjenjivih usluga u ono vrijeme kako na crkvenom polju, tako i na socijalnom i političkom.

"DOBRO ZNA ŽIVJETI TKO ZNA DOBRO MOLITI"

Rimski vojskovodja Cezar nalazio se na ratnom pohodu u Galiji (južna Francuska). Na povratku u Italiju htio je pod svaku cijenu osvojiti grad Uxellodonum, koji je bio lijepa i dobro utvrdjena gradjevina na jednom brijegu. Opkolio je grad sa svih strana i odlučio da gradjane opsadom i gladju prisili na predaju. Dao je razoriti sve izvore vode. Kolikogod su branitelji bili hrabri i neustrašivi, morali su se ipak za izvjesno vrijeme predati, jer je grad bio otsječen od svijeta bez hrane i vode i svaka je borba bila uzaludna(Koch,XIV,526,3).

Često jednu ljudsku dušu usporedjujemo gradom na gori. Dok je u prijateljstvu s Bogom i u milosti posvetnoj ona je divna i lijepa, da očara svakoga, koji je vidi. No ona izaziva zavist i mržnju pakla i djavao nastoji i upotrebljava sva sredstva, da je osvoji za sebe i da taj predivni grad Presv.Trojstva razori.

Čitav se čovjekov život zapravo odvija u borbi izmedju tih dvaju svjetova: u stalnoj borbi izmedju djavla i Boga. Medjutim u toj je borbi čovjek dotle siguran da ne će podleći, dok se moli, jer je molitva nesavladivi izvor duhovne snage:"Pravo zna živjeti, tko zna pravo moliti".

Sigurno je jedno: blaženi Augustin, ponos zagrebačke biskupije, zahvaljuje svoju veličinu i veliko kršćansko savršenstvo upravo molitvi. Ona je bila sastavni dio njegova života. Bez nje nije mogao zamisliti ni jednoga dana. Ona ga je kao jednim sigurnim mostom spajala s Bogom, od kojeg je crpio duševnu snagu u različitim životnim teškoćama. Kao biskup nastojao je oduševiti za molitvu i svoje svećenstvo i svoj vjerni puk. Svaki važniji pothvat u životu počimao je toplom molitvom, te je Gospodin upravo čudesno blagoslivljao njegove korake i njegove pothvate.

I današnjem modernom čovjeku jest molitva jednako potrebna, kao i ljudima Augustinova doba. Današnji je naš čovjek, izgleda, zaboravio na ovo dragocjeno sredstvo i ujedno na svetu dužnost kršćanskog života. U brzom tempu života i u užurbanosti kao da ne nalazi vremena, da se časkom istrgne iz svega i porazgovori sa svojim Stvoriteljem. Žuljevite i tvrde ruke naših suvremenika, koje su opterežene radom, teško se sklapaju na molitvu. Srce našeg suvremenika prepuno je toliko ugodnih i neugodnih utisaka i čini se da je prazno, ali ipak u njemu kao da nema mjesta i kao da ne osjeća potrebu da se združi s Bogom. No ipak, ili bolje, zaista, to je sudbina današnjeg suvremenog čovjeka, da bude kao grad na gori, otsječen od svoje pozadine, bogate hranom i pićem. Nije li tako najočitije osudjen na duhovnu propast!

Gospodin Isus kao da drugačije misli o molitvi! Reka je prije svoje muke apostolima, a preko njih i svima nama:"Bdijte i molite, da ne padnete u napast. Duh je istina volja, ali je tijelo slabo"(Mt 26,41). Ili na drugom mjestu:"Bdijte dakle moleći se na svakom mjestu u svako doba, da budete dostojni uteći od svega onoga, što će se zbiti i pokazati pred Sinom Čovječjim"(Lk 21,36).

Isus, koji je svojim životom i svojom molitvom svima nama dao najljepši primjer, kako i koliko treba moliti, rekao je i ove značajne riječi:"Molite i dat će vam se; tražite i naći ćete; kucajte i otvorit će vam se. Svaki, koji moli, prima i koji traži, nalazi i koji kuca otvorit će mu se"(Mt 7,7-8).

Apostoli su bili takodjer muževi molitve. Sv. Pavao potiče vjernike:"Pristupimo dakle s pouzdanjem k prijestolju milosti, da primimo milosrdje i nadjemo milost, kad nam ustreba pomoć"(Hebr 4,16).

I rimski nas katekizam uči:"Budući da Bog nikome ništa nije dužan, to nam ne preostaje ništa drugo, nego da molitvom sebi isprosimo ono, što nam je potrebno. Zato nam je i dao molitvu kao potrebno sredstvo, kojim ćemo postići ono što želimo".

A sv.Alfonso Liguori u svojoj knjižici "Veliko milosno sredstvo molitve" govori:"Svaki, koji moli, siguran je, da će se spasiti. A svatko, tko ne moli, siguran je, da će propasti. Svi sveci (osim nejake djece samo su po molitvi došli u nebo, a svi su prokletnici samo zato došli u pakao, jer nisu molili. Da su molili, ne bi bili zauvijek propali. Radi toga

će ovim nesretnicima kroz svu vječnost najveću zdvojnost i bol prouzročiti misao, da su se tako lako mogli spasiti, da su htjeli sebi molitvom isprositi milosti. Ali sada je za njim svako vrijeme molitve zauvijek prošlo".

Sv. Ciprijan ističe sličnu misao:"Ako je molio Onaj, koji je bio bez grijeha, koliko više mora moliti grješnik! Ako je Isus proveo čitave noći u molitvi, koliko više moramo mi podvostručiti svoje molitve i biti budni!"

Sveti Augustin kaže:"Djavla ćemo pobijediti jedino tada, kad se budemo držali Božje ruke. Ako se naprotiv sami borimo protiv njega, on će nadvladati nas". "Najodličnije sredstvo, koje će nas sačuvati od pada jest ovo: uvijek moramo u molitvi moliti Boga, da nas On drži za ruku te uvijek moramo misliti na to, da ćemo se mi, čim nas On pusti, odmah sunovratiti u ponor. Konačno, ne smijemo se nikada previše pouzdati sami u sebe, jer bi to bila najveća ludost"(Sv.Terezija).

Jedan katolički profesor na šetnji po siromašnim četvrtima grada Dublina naidje na ženu, koja je umirala na nekom slamnatom ležaju u bijednoj kolibi. Kraj nje je ležalo njezino mrtvo dijete. Kad je profesor ušao, žena tiho upita:"Jeste li vi liječnik?" - "Ne", odgovori zbunjeno profesor, "ali on će skoro doći". Žena ga zamoli:"Molite se, da Bog ne uzme moju dušu k sebi u grijesima". Profesor klekne i stade moliti, dok ne dodjoše liječnik i svećenik. "Bog vam naplatio - tiho reče žena - sad sam mirna". Taj profesor priča:"Zamislite, da sam ovoj ženi ispričao sve što stoji napisano u rimskim i grčkim klasicima, što bi joj sve to koristilo? Možda ćete reći da joj to ne bi koristilo, jer žena nije bila naobražena. Dobro! No pretpostavimo da je ona pripadala visokim naobraženim krugovima, što bi joj tada sve koristilo? Filozofija, nauka, sve su to lijepe stvari, ali su samo ukras života. S njima se još dade izaći na kraj u dvoranama salona ili uz šalicu čaja" (Koch, XII, 525,2,).

Svakome će od nas doći čas, u koji nam ne će ništa koristiti sve što posjedujemo ili što značimo u ljudskom društvu. U tom času rastanka jedina će nam molitva biti od koristi. Stoga se već sada naučimo na nju, pa će i u onom presudnom času i naša usta i naše srce šaptati Svevišnjemu ljubav, odanost i zahvalnost, kao i molbu, da nas ovaj zadnji čas ne ostavi, nego pomogne svršiti zadnji životni boj. Amen.

+++++++
+++++
+++
+

SV. DOMINIK

4. kolovoza

Na prekretnici XII i XIII stoljeća Božja je Providnost poslala sv.Crkvi dva sveta apostola: Dominika i Franju Asiškoga. Posvud je vladalo neznanje, popustila je stega, a krivovjerja su se obilno širila. U takvo je doba ugledao svijet današnji svetac sv.Dominik. Rodio se 1170. u španjolskom mjestu Calereuga. Pripadao je staroj plemićkoj španjolskoj porodici Guzman, koja se odlikovala uzornim kršćanskim životom. Njegov otac i stariji brat Antun umrli su na glasu svetosti, a majka Aza Ivana i mladji brat Manes uzdignuti su službeno na čast oltara. U takvom je obiteljskom krugu Dominik od najranije mladosti počeo živjeti uzornim kršćanskim životom.

Kad mu je bilo 15 godina upisao se u visoku školu u Valenciji. Tu je, kao nekoć sv.Bazilije i sv.Grgur Nazijanski, poznavao samo dva puta: u školu i u crkvu. Već je kao student vršio djela milosrdja: kad je u tom gradu i okolici zavladala glad, prodao je Dominik sve što je imao, i vlastite knjige, da mogne pomoći gladnima. Jednom je čak htio sebe prodati u ropstvo Saracenima, da spasi sina neke udovice. No Bog je imao s njime druge planove.

Deset je godina Dominik ostao u naucima, a onda je zaredjen za svećenika. Posredstvom biskupa u Osmi Dominik je imenovan kanonikom njegovoga kaptola i kao takav odlikovao se propovijedanjem. Znao je tako govoriti, da je ganuo i najokorjelije grješnike.

Kad je kastiljski kralj Alfonz VIII poslao biskupa Diega iz Osme u Dansku, da u njegovo ime isprosi ruku danske kneginje, pratio ga je sv.Dominik. Na povratku prolazili su kroz južnu Francusku i u ljetu 1206. prisustvovali u Montpellieru _ velikom savjetovanju francuskog svećenstva i biskupa, kojemu su pretsjedala dvojica papinih poslanika, kako da se stane na kraj opasnom krivovjerju Katara ili Albigenza. To se krivovjerje toliko proširilo, da je vjera u Francuskoj čitavoj bila u opasnosti i bilo se bojati, da će Francuska za kršćanstvo biti izgubljena.

Ovi su krivovjerci i njihovi propovijednici obilazili selima i gradovima Francuske bosonogi i čedno odjeveni. No njihovo lice i njihova nauka bili su tamni i mračni. Učili su da je čitav vidljivi svijet djelo zlog duha; nijekali su otkupljenje po Isusu Kristu i zabacivali sakramente. Nisu vjerovali u uskrsnuće tijela, brak i radjanje djece smatrali grijehom. Tko umre u grijehu, njegova duša mora ponovo doći na svijet, ali u tijelu neke životinje: to se opetovalo sve dok se ta duša ne bi posve očistila.

Katolički su propovijednici uzalud govorili. No Dominik i biskup preporuče Francuskim propovjednicima, da treba nastupati jednostavno i čedno. I sami su pošli propovijedati. No začudo, oni su imali uspjeha. Osobito sv.Dominik, koji je

počeo propovijedati oslanjajući se izričito na pomoć Bl.Djevice Marije, čije je štovanje sa velikim žatom širio. Uspjeh se vidio, jer je obratio veliki broj krivovjeraca.

Strogi je propovijednik činio tešku pokoru, mnogo molio i neustrašivo nastupao braneći Kristovu vjeru. Nerijetko bi noćio u sušama ili iskopima uz cestu, a hranu je sebi isprosio. No unatoč toga i sam je bio otac siromaha i nevoljnika. Dobri svećenik, koji je odjeven u bijele haljine obilazio francuske gradove i sela, svima izgledao kao Božji andjec, svijetla i nebeske utjehe. Govorio je tolikim žarom, da je sve oko sebe osvajao.

Krivovjerci su doskora uvidjeli, da je sv. Dominik najveći neprijatelj njihove zablude. Zato su ga napadali kletvama, porugama, lažima i zlostavljali ga. Nerijetko su mu radili i o glavi. No on se nije bojao. Kad ga jednoga dana zapitaju, što bi učinio, da su ga uhvatili, on je rekao: "Molio bih vas da me što okrutnije izmučite prije smrti, da na taj način zadobijem što sjajniju nebesku krunu."

Da se što uspješnije odupre krivovjercima i smanji njihov upliv na neuki svijet, sagradio je u Prouille-u, u blizini albigenske utvrde Fanjeau samostan redovnica, kojima dade pravila sv. Augustina. Njihove molitve i žrtve imale su taj cilj, da izmole što više Božje milosti za njegov misionarski rad.

Jednako je tako sveti Dominik okupljao oko sebe idealne mladiće, koji su kao vjerovjesnici imali u prvom redu čuvati vjeru svoga naroda. Tako je 1215. u Toulouse-i nastao prvi svećenički dom, klica velikog reda dominikanaca, koje je potvrdio papa Honorije III. godine 1216.

Jedva je skupio oko sebe svoje učenike i već ih Dominik šalje na apostolsko putovanje. Četvoricu je poslao u svoju domovinu Španiju, sedmoricu u Pariz, koji je u ono vrijeme bio središte učenog svijeta. A sam se uputio u Rim. Doskora se njegova družba toliko umnožila, da je svoje duhovne sinove mogao razaslati i po drugim krajevima. Osim Francuske i Italije došli su sinovi sv. Dominika i u Englesku Madjarsku, Njemačku i Spaniju. Morali su biti siromašni kao i njihov utemeljitelj, a glavna im je bila zadaća da propovijedaju Kristovu nauku.

Sv. je Dominik neumorno radio za slavu Božju i spas neumrlih duša, i to u sve dane svog zemaljskog života. Kroz dan bi bio zauzet apostolskim radom, a noću bi dugo, dugo molio pred svetohraništem. Tu je u molitvi crpio onaj žar, kojim je propovijedao i neodoljivo osvajao ljudska srca. Kao vatreni propovjednik i širitelj molitve svete krunice i sam je neumorno molio krunicu. Na taj je način sebi i svojoj braći osigurao Božju pomoć i Božju milost, koja obraća ljudske duše.

Pod kraj života je imao samo jednu želju, a to da kao mu čenik žrtvuje život za vjeru. Stoga se godine 1221. uputi kao misionar prema krajevima Kuna, ali je Božja providnost drugačije odredila. U Valenciji je teško obolio. Stoga ga braća vrate natrag u Bolognu.

Kad je svetac opazio da se približava kraj života, okupio je oko sebe braću i duhovne sinove i gorljivo im preporučio obdržavanje svetih pravila reda. Zatim su ga na njehovu želju iz kreveta stavili na zemlju, gdje je primio svete sakramente umirućih. Posljednje su mu riječi bile:"Imajte ljubav! Sačuvajte poniznost! Skupljajte sebi blago svetog siromaštva".

Umro je 6.kolovoza 1221. u Bologni.

Svecem ga proglasio papa Grgur IX. godine 1235.

IZVAN CRKVE NEMA SPASENJA

Upitamo li, dragi vjernici, mornare, što za njih znače svjetionici, postavljeni na ulazu luka, odgovorili bi nam:"Bez njih je nemoguća sigurna plovidba. Njihovo svijetlo razbija noćni mrak, ono je naš spas i siguran putokaz u luku".

Pitamo li brodolomce, koji se u čamcima za spasavanje približavaju luci, da li bi se bez tih čamaca bili mogli spasiti, odgovorili bi vam:"Bez njih bismo bez svake sumnje sada bili u morskim dubinama".

Zapitate li dijete, što za njega pretstavlja mati, odgovorilo bi vam:"Mama je meni sve; Ona je prva moja učiteljica, najbolja savjetnica, andjeo čuvar. Moj je životni put posut njezinim žrtvama, njezinim suzama, njezinim znojem i okićen njezinom ljubavlju...".

Ne govori se uzalud, da je ljudski život sličan moru. Svaki od nas mora preploviti ovo more i stići u luku spasenja. Tko ima sigurnu ladju, lako će stići na drugi kraj. Koja je ladja sigurna? - Jedina je Petrova ladjica sigurna, ladjica Kristove Crkve.

Njoj je Božanski Učitelj odredio životnu ulogu - da ljude privodi vječnom spasenju. Ona se na svom putovanju ravna prema svjetionicima vječnih istina, koje joj je kao najdragocjeniju baštinu ostavio utemeljitelj Krist.

Crkva je jedina, koja svojim čamcima za spasavanje kupi ljudske brodolomce i natrag ih dovodi na sigurno, na obalu, krijepi ih životvornom snagom sakramenata, njeguje ih i ozdravlja i dovodi u nebesku domovinu.

Crkva je jedina prava duhovna majka čovječanstva,

U njezinu se riznicu prelijeva ljubav dvaju najvećih srdaca - Isusa i Marije. Njezino materinsko oko bdije nad životnim stazama svoje djece.

Crkva je jedina neprevarljiva učiteljica života, najbolja savjetnica u svakoj sumnji i nedoumici, ona je poput vidljivog andjela čuvara.

Ako imamo to pred očima, odmah je jasno da izvan Crkve nema spasenja. Tko se želi spasiti, mora to spasenje i način kako da ga postigne potražiti u krilu Katoličke Crkve. Njoj su povjereni ključevi nebeskog kraljevstva. Ona ima ključeve riznice milosti otkupljenja.

Samo je Katolička Crkva njiva, na kojoj se sije pravo sjeme, koje će donijeti plod za božje žitnice!

Samo je Katolička Crkva vinograd, čije su loze nakalamljene na životvorni Trs koji je Krist. Kao što otsječena mladica postaje mrtva, tako i čovjek postaje duhovno mrtav izvan Katoličke Crkve: on se suši, umire i kod konačnog obračuna baca se u peć.

Samo je Katolička Crkva otajstveno Tijelo Kristovo, t.j. oni koji njoj pripadaju barem duhom. Prema tome izvan i neovisno od nje nema spasenja. Tko se želi spasiti, mora ući u nju kroz tajanstvena vrata krštenja, sinovskom odanošću slijediti njezine majčinske opomene, naputke i savjete. Drugog puta do spasenja nema.

Gospodin je jasno rekao apostolima:"Idite po svem svijetu i propovijedajte evandjelje svakomu stvorenju. Koji uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se, a koji ne uzvjeruje, osudit će se"(Mt 16,15-16). - Ove su riječi jasne i nije im potrebno nikakvo tumačenje.

Jednaka je nauka i svetih otaca. Sv.Ignacije mučenik piše:"Ne varajte se, braćo moja, koji se pridruži onome, koji prouzroči raskol, ne će baštiniti kraljevstvo nebesko"(Epist. ad Philad n.3). A sv.Irenej govori:"Gospodin će suditi svima onima, koji se nalaze izvan Istine, t.j. izvan Crkve". To jednako potvrdjuje i sv.Augustin:"Nitko ne može doći do vječnoga spasenja i vječnoga života, koji nema Krista za glavu; a nitko ne može imati Krista za glavu, koji se ne nalazi u njegovom tijelu, koje je Crkva.

Četvrti lateranski sabor ističe:"Postoji samo jedna sveopća Crkva. Izvan nje nitko ne može biti blažen".

Jačih dokaza nije potrebno navoditi!

Ta je misao bila misao vodilja i današnjeg našega sveca sv.Dominika, t.j. misao da treba i one, koji se nalaze izvan Crkve i koji se teško spasavaju, natrag dovesti u krilo Crkve. Zato je on revnošću prvih apostola, neustrašivošću prvih mučenika i dobrotom i ljubavlju prvih Kristovih učenika zalazio medju krivovjerne Albigenze i nastojao ih dovesti natrag u Crkvu. Koliko je trebalo molitava i žrtava, da oni osjete pravu ljubav Crkve i Krista i vrate se natrag!

S pravom se postavlja pitanje, a što će biti s onima koji se nalaze izvan Katoličke Crkve? Da li su svi ti milijuni osudjeni na propast odbačenja od Boga?

Najprije treba naglasiti, da svi oni, koji su valjano kršteni, pripadaju Kristovoj Crkvi. To prestaju biti tek onda, kad hotimice prigorle kakvo krivovjerje. Krivovjerci se pak ne mogu spasiti sve dok opet ne private pravu vjeru.

Što se tiče pogana, sv.Toma Akvinski ističe:"Na božansku providnost spada, da svakom pribavi ono, što mu je potrebno za spasenje, samo ako sam ne stavlja zapreke. Prema tomu ako nevjernik slijedi nagnuća naravnog razuma koji teži k dobru a izbjegava zla, valja sigurnim smatrati, da će mu Bog pomoću nutarnjeg nadahnuća otkriti ono, što mu je potrebno vjerovati, ili će mu poslati onoga koji ga može poučiti, kao što je nekoć poslao Petra stotniku Korneliju"(De veritate,q.14.a.11.ad 1).

Slično govori i papa Pijo IX :"Poznato je nama i vama, da oni, koji su u nesavladivom neznanju i obzirom na našu svetu vjeru, ali vjerno vrše naravni zakon, te koji naviknuti slušati Boga vode pošten i čestit život, mogu djelovanjem božanskog svijetla milosti postići vječni život"("Quanto conficiamur od 10.VIII.1863.).

Kako smo mi sretni što smo se rodili kao djeca svete Katoličke Crkve. Odrasli smo poput Samuela na stepenicama Božjeg oltara u Božjem svetištu. Na uzburkanim životnim valovima prepuštamo se djetinje sigurnom vodstvu svete Crkve koju vodi Duh Sveti. Nikada ne bismo smjeli smetnuti s uma, da izvan te Crkve nema spasenja. Zato ne valja nikada popuštati napastima koje bi nas htjele navesti, da ovoj našoj duhovnoj majci okrenemo ledja. Ponekad će nas vjernost Crkvi stajati i pregaranja i svladavanja, ali gledajmo uvijek pred sebe ravno na svijetle primjere i ne ćemo skretati.

Nekom je mladom Englezu praujak ostavio oporučno baštinu od 5.000. funti. Baština je medjutim ovisila o jednom uvjetu: kad postane punoljetan, trebao se javno odreći katoličke vjere. Mladi Englez nije ni časa krzmao: bio je jači od novca! Niti ta golema svota nije dostajala da on poklekne! Ostavinski mu je sud produžio rok razmišljanja još tri godine. Kroz to su vrijeme dolazili mladom čovjeku različiti ljudi i nagovarali ga i savjetovali na otpad, ali je sve bilo uzalud. Tako je mladić izgubio zemaljsko blago, ali je sačuvao kud i kamo veće...

Nemojmo zaboraviti: samo kao vjerni sinovi i kćeri jedne svete Katoličke Crkve uplovit ćemo u luku spasenja! Izvan nje nema milosti, nema Boga!

Neka nam dobri Bog dadne po zagovoru sv.Dominika tu veliku milost ustrajnosti. Amen!

+++++++
+++++
+++
+

SV. LOVRO

lo. kolovoza

Rimski su vjernici bili sakupljeni u katakombama sv.Kalista. Tu ih je natjerao edikt cara Valerijana, koji je opet počeo progoniti kršćane. Na posmrtnim ostacima mučenika služio je sv.Misu papa Siksto. Kod mise su svi ojačani kruhom jakih za dnevne borbe i možda za progonstvo i mučeničku smrt.

Papa je obavljao bogoslužje sa svojih sedam djakona, koji su zajedno s vjernicima sa strahom gledali na svoga biskupa, jer su neprijatelji najviše njega željeli dobiti.

Medjutim Bog je ipak tako odredio! Nenadano je prekinula taj tajanstveni mir buka naoružanih vojnika, koji su prodrli u katakombe. Strgnu s oltara papu Siksta i s njime povedu i četiri djakona. Djakon Lovro nije bio s njima. Bilo je to sredinom 258.godine.

Dok su vojnici odvodili papu, plakao je Lovro:"Oče, kamo ćeš bez svoga sina!" Htio je naime Lovro zajedno s njime, ali Siksto nije dozvolio. Medjutim Lovro pokuša opet:"Kamo ćeš, sveti biskupe, bez svoga djakona? Je si li ikad prinio žrtvu, a da ti ja nisam služio kod oltara? Zašto me više ne voliš? Zar sam ti bionevjeran? Nemoj me ostaviti, sveti Oče"! Tada mu Siksto prišapne, da razdijeli sav imetak siromasima, jer da će ga za tri dana i on slijediti. - Sveti je biskup umro raspet na križu.

Iza Sikstove smrti Lovro je odmah podijelio sve imanje sirotinji i potrebnima. Radilo se naime o crkvenom blagu. Prodao je skupocjeno crkveno posudje i sav novac razdijeli.

Za par dana je uhvaćen i Lovro. Vojnici ga predvedu pred gradskog prefekta, predkojim je Lovro bez ikakvog ustezanja ispovijedio katoličku vjeru. Prefekt drugo nije ni očekivao. No tada prefekt kaže, da je on čuo da je Lovro ne samo kršćanin nego i djakon u crkvi. Kao takav on mora imati kod sebe i crkveno blago, jer on, prefekt, zna, da kršćani za vrijeme svojih noćnih sastanaka upotrebljavaju zlatno i srebrno posudje, a svijeće da gore na skupocjenim svijećnjacima. Prefekt izjavi, da zlato i srebro pripada caru. Lovro je mirno slušao. Tada mu kaže:"Jest prefektu! Naša crkva ima dragocjenosti. Strpi se samo tri dana i ja ću ti pokazati sve naše blago".

Upravitelj pristane...

Lovro je tri dana po gradu skupljao sirotinju i bijednike, kojima je porazdijelio dragocjenosti Crkve, a bilo ih je više od 15oo. Sve je to doveo pred gradskog prefekta. "Pogledaj ovamo, prefekte! To je blago naše crkve, naše biserje i naši dragulji. Nama naime nije ništa dragocjenije nego naša braća koja trpe. U njima prepoznajemo lice našeg Gospodina"!

Jasno, da je prefekt na to planuo:

- Ti se, bjedniče, usudjuješ izrugivati rimskoj vlasti! Znam da želiš umrijeti, ali ću ti prirediti postelju kakvu zaslužuješ!

Nato Lovru po naredbi prefektovoj najprije grozno izbičuju; potom ga udari na grozne muke, ali ih je Lovro s pomoću Božje milosti srčano podnosio. Nisu mučitelji od njega čuli nijednog jauka ili tužbe. Na to bezdušni okrutnik zapovijedi, da se sveca postavi na usijanu tavu, da se živ ispeče.

U strašnim je mukama Lovro molio:"Blagoslovljen si Gospodine, Bože moj, jer si toliko milosrdan prema meni svome nevrijednome sluzi. Podaj mi svoju milost, da prisutni vide da ne ostavljaš svog vjernog slugu, nego da ih tješiš u vrijeme pogibelji!"

Pristupi andjeo koji otire znoj s čela i krv sa rana!

Prefekt viče:

- Mučit ću te čitavu Noć! - Lovro odgovara:

- Moja noć ne pozna tame. Ovdje sve pliva u podnevnom svijetlu!

Iza kratkog vremena Lovro se obraća mučiteljima:

Sada me možete okrenuti na drugu stranu, jer je ova već dobro pečena! - Oni to i učine.

Prefekt je bjesnio nemoćan, jer je vidio, da Bog krijepi one, za koje je on htio postati Bog a oni da kao crvi gmižu u prahu pred njim. Toga nije doživio, jer kršćanin za svog Boga radosno trpi, postajući time najsličniji svom božanskom Uzoru.

Lovro medjutim podiže oči k nebu, moli za obraćenje Rima i predaje svoju dušu Bogu...

Predaja kaže, da se iza toga, vidjevši tako junačku smrt djakona Lovre, obratilo na kršćanstvo preko 170 rimskih vojnika, a medju njima i nekoliko rimskih senatora. Ovi uzmu tijelo svetog mučenika i iznesu izvan gradskih zidina, gdje ga sahraniše.

Kad je Crkva dobila slobodu, sam je car Konstantin na grobu djakona Lovre sagradio veličanstvenu crkvu, koja je jedna od sedam glavnih crkvi grada Rima. Druga je crkva sagradjena u čast sv.Lovre odmah kraj papine knjižnice.

Štovanje se sv.Lovre brzo proširilo po cijeloj Crkvi

BOŽJI HRAST

Bio je krasan sunčan dan. Blagi je povjetarac šuštao kroz granje i trsku na obalama Jordana. Ova inače pusta mjesta danas kao da su oživjela, jer je sa svih strana dolazilo mnoštvo da čuje Isusa iz Nazareta. Medju njima su se našli i učenici sv.Ivana Krstitelja, koji je čamio u podrumima mamertinske tamnice čekajući smrt. Svi su se došli uvjeriti, da li je taj Učitelj iz Nazareta zaista obećani Mesija. Isus im je govorio o Ivanu Krstitelju:

- Što ste izašli da vidite? Zar trsku, koju vjetar ljulja? Ili čovjeka obučena u mekane haljine? Eto, koji nose meke haljine u kraljevskim su dvorovima! Ili, što ste izašli da vidite? Proroka? - Da, kažem vam, još više nego proroka" (Mt 11, 7-9).

Danas se obnavlja spomenuti prizor s Jordanskih obala. Svi ste vi došli ovamo u velikom broju ostavivši kod svojih domova sve svakodnevne brige i probleme, sve svoje poslove. Mogao bih vam postaviti Isusovo pitanje:"Što ste izašli da vidite? Što vas je privuklo u tako lijepom broju na ovo sveto mjesto. Što ste izašli da vidite? Zar trsku, koju ljulja vjetar, ili možda čovjeka obučena u gospodske haljine?"

Vaš bi odgovor sigurno bio jednodušan: svi ste došli odati poštovanje i udivljenje velikanu i junaku, svetom mučeniku i zaštitniku vašemu sv.Lovri djakonu. Ovaj mladi mučenik poput duhovnog stražara čuva vaše mjesto i bdije nad našim dušama. On nas je privukao, spomendan njegove mučeničke smrti nas ponukao da ponovo danas oživimo u svojim dušama divljenje i želju za nasljedovanjem. Došli smo da mu zahvalimo za dobročinstva, koja primamo njegovim zagovorom od Boga, kao da se i dalje preporučimo u njegov moćan zagovor.

Kako je to čudesno! Već se 17 stoljeća obnavlja svake godine ovaj prizor i uvijek je nov! Kroz toliki niz godina nije zaboravljen, nije izbrisana njegova uspomena. To je zato, što su uvijek svježa dobročinstva, što je uvijek jasan njegov uzoran i junački lik, koji neprestano novom snagom privlači mlade i stare generacije kršćanskih vjernika.

Tajna njegove veličine jest u tome, što nije bio trska, nego snažan hrast! Njega ni silni orkani nisu mogli slomiti niti saviti.

Odgojio ga je sv.Siksto, kasnije papa. Budno njegovo oko bdjelo je nad ovim dječakom i kasnije mladićem i pazilo na njegov duhovni rast. Neobično ga je volio i zaredio ga sebi za djakona. Lovro sav žar svoje mladosti ulaže za Krista. Svu svoju ljubav predaje za svoju braću kršćane, napose najbijednije, sirotinju, nevoljnike i bolesnike. Lovro se kao djakon po dužnosti za njih brine, uklanja bijedu gdje može, tješi pomaže, liječi, podiže i sokoli. Kad nadolazi vrijeme progonstva, sve crkveno imanje predaje siromasima, jer smatra da je kod njih najbolje pohranjeno s duhovnim kapitalom.

Veličina njegova duha očituje se i u tome, što je željom želio, da sa svojim biskupom Sikstom ode u smrt i žalostan je morao ostati, dok je biskup pobjedonosno polazio u smrt kao na gozbu. No ni Lovro nije morao dugo čekati, jer su za par dana došli i po njega neprijatelji. Tad mu se ispunio dugo željeni čas.

To je veličina kršćanskog duha, kadu čovjeku postoji takva ljubav do Boga, da sve zemaljsko, pa čak i sam život, izgleda kao sitnica, da se dobije Boga i njegovuljubav.

Lovro čak i u mukama moli Gospodina da pokaže svoju jakost, moli za obraćenje Rima, za sve koji se nalaze izvan Crkve. On se na užarenom roštilju šali sa svojim krvnicima. Ljudi misle, da su to bajke! Nije li medjutim istina, da velika ljubav nerijetko veoma umanjuje ili čak posve uklanja svaku fizičku bol!...

Zar nismo imali pravo reći, da Lovro nije bio trska, nego čvrsti hrast, ukorjenjen u vjeri Kristovoj. Obučen ne u meke haljine popuštanja, nego kušan u vatri kao zlato. Često je govorio s Pavlom:"Znam kome sam povjerovao!"

Ljepšega uzora si nijedan čovjek današnjice ne može zamisliti ni poželjeti.

Možda je istina da danas iščezavaju ljudi kova sv. Lovre. Sve manje je onih, kojima ne bi morao vikati sv.Ilija prorok da se ne klimaju na lijevo i na desno. Kad čovjek površno pogleda današnji svijet, učini mu se na prvi pogled, da u njemu uopće nema drveća i stoljetnih šuma, nego da raste sam šaš i trstika: svi se prigibaju, svi se savijaju! Dovoljan je i jedan mali dašak vjetra napasti, naših ljudskih slabosti, i evo ti već pada taj "hrast" u močvaru grijeha i svojih slabosti kojima postaje rob. Što bibilo od takvih slabića, kad bi njihova vjera došla u kušnju kao vjera sv.Lovre. Zar ih ne bi orkan kakvog progona odnio kao pljevu i rastepao po svem svijetu! Trska se lomi; kad je polomljena po njoj se gazi; kad je pregažena, na nju se više nitko ne obazire...

To je zajednička oznaka svih ljudi-razlomaka, svih onih koji nisu niti vrući niti hladni, svi koji uredjuju svoje uvjerenje prema prilikama ili možda prema koristima, prema zemaljskim interesima. No znamo dobro, da takve ljude nitko ne poštuje. Slava im je kratkotrajna, smrću su zaboravljeni...

Čovjek naprotiv koji zna što hoće, koji ne koleba u svom uvjerenju, takav ima čast i kod ljudi i kod Boga. I kod svojih protivnika! - To zapamtimo! Njegova uspomena ostaje vječna. On ne pada pod udarcima sile, njega smrt ne briše sa zemlje.

On je"pobijedjeni"pobjednik! On je nepobjediv. On je neuništiv, jer je Bog s njime. Amen.

+++++++
+++++
+++
+

SV. ROK

Sv. rok rodio se oko 1295. u francuskom gradiću Montpellier-u. Bio je odlična roda. Roditelji, iako bogati i plemeniti, odlikovali su se uzornim kršćanskim životom. Sin Rok je bio dijete vrućih molitava roditelja, koji su dugo bili bez djece. Odgajali su ga u Božjem strahu i iskrenoj pobožnosti. Otac mu je umro kad je imao 12 godina. Životopisci sv. Roka tvrde, da mu je otac na umoru preporučio ljubav prema bližnjemu, pomaganje bijednima i bolesnima, što je Rok tako vjerno u životu izvršio.

Kad mu je i majka umrla, rasprodao je i porazdijelio sve imanje i zaputio se tragom svetih apostola u Rim preko Pirineja i Alpa. Sve je proputovao pješke, obučen u priprosto odijelo, sa štapom u ruci i tikvicom za vodu o pojasu.

Čim je prešao granicu Italije, čuo je da u talijanskim gradovima hara strašna kuga. Odmah se u gradu Aquadente prijavi za njegu bolesnika. Lako je dobio dozvolu, jer su od tih bolesnika svi bježali bojeći se zaraze. Ipak je upravitelj ispočetka odbio, jer je Rok bio nježne konstrukcije. No Rok mu odgovori:"Zar se ne čita u Pismu, da nije ništa teško onima koji se uzdaju u Božju pomoć, samo ako svoja djela čine na veću Božju slavu." Tim i drugim riječima upravnik se odmah dao sklonuti zadivljen kršćanskim heroizmom ovoga mladoga i nježnoga čovjeka.

Sv.Rok je dugo ostao u bolnici i požrtvovno njegovao najteže bolesnika kao pravi milosrdni samaritanac. Bio je pravi andjeo tješitelj osobito onih najzapuštenijih, za koje se nitko od rodbine i znanaca nije brinuo.

Iz toga je grada pošao dalje po drugim gradovima Italije gdjegod bi se pojavila ova pošast, uvijek prvi i najspremniji za svaku uslugu i za svaku ljubav. Tako je samaritanski djelovao u gradovima Firenzi, Ceseni, Riminiju, Novari i najposlije u samom Rimu.

U gradu Piacenzi, gdje je dvorio zaražene bolesnike, i sam se zarazi i oboli od ove bolesti. Medjutim on, koji je tolikima pomogao njihovoj bijedi, nije htio da sam bolestan padne drugima na teret. Zato skupi svoje zadnje snage, ostavi bolnicu, kamo su ga bili smjestili, izadje iz grada i povuče se u šumu do potoka Trebbia. Tu se predao u Božje ruke i smireno čekao smrt. No drugo je bila Božja volja: svakog je dana pas nekog plemića Gotthard donio Božjem sluzi komad kruha. Tako se sam Bog pobrinuo za onoga, koji je tolikima pomogao. Kasnije ga je u njegovoj osami pronašao sam plemić Gotthard koji je na sebe preuzeo njegu sv.Roka sve dok svetac nije posve ozdravio.

Ozdravivši Rok se vraća natrag u grad Piacenzu, gdje se ponovo predao njezi zaraženih bolesnika.

Kad je kuga prestala, vraća se sv.Rok natrag u svoju Francusku u grad Montpellier. Putovao je i natrag kao i u Rim.

No kad je došao u rodni grad, dogodilo mu se isto što i Isusu, kad je došao u Nazaret:"K svojima dodje i svoji ga ne primiše"(Iv 1,11). U vrijeme Rokova povratka u Francusku vladao je odnosno bjesnio rat, pa nije ni čudo, da je sv.Rok to doživio: budući da se vratio iz tudje zemlje, svi su mislili da je uhoda, jer nije htio odati pravoga imena ni porijekla. Odvedu ga u grad na sud. Sudio mu je vlastiti njegov stric,koji ga nije prepoznao. Konačno je pala osuda i on je bačen u tamnicu, gdje je odležao pet godina.

Kad je osjetio da mu se priblužava kraj života, zamoli da mu pošalju svećenika. Kad je svećenik ušao u ćeliju, začudi se, jer je sva ćelija bila u nekom sjaju. Svetac je primio sakramente s najvećom pobožnošću i naskoro iza toga umre godine 1327. Imao je tek 33 godine.

Tek sada, nakon smrti, otkrili su gradjani Montpelliera tko je zapravo bio pokojnik! Sahranili su ga s najvećim počastima i s učestvovanjem svih gradjana, da nekako poprave ono, što su ga nevinoga i svoga sugradjanina osudili na zatvor.

Sahranjen je bio najprije u stolnoj crkvi u Montpelliera, a kasnije/je prenesen u crkvu u Arles. Ljudi su ga počeli odmah iza smrti štovati kao sveca i zazivati njegov zagovor. Osobito su se utjecali sv.Roku u raznim bolestima i pošastima. Tako je Kuga u gradu Constanzi prestala upravo zagovorom sv. Roka (XV st.).

LJUBAV SU OČI KRŠĆANINA

Veliki apostol naroda iz Tarsa sv.Pavao, zadivljen osobom Isusa Krista, kojeg je ljubav učinila našim bratom, članom naše ljudske zajednice i našim Spasiteljem, ovako kliče u svojoj poslanici:"Objavila se dobrota i čovjekoljublje našega Gospodina i Spasitelja...koji je dao sama sebe za nas, da nas otkupi od svakoga bezakonja"(Tit 3,4; 2,14).

Primjer svoga Gospodina slijedili su toliki sveci, koji su takodjer zadivili/svijet svojih djelima ljubavi osobito prema bližnjemu, sebi ostavili trajnu uspomenu, a kod Boga stekli vječnu slavu.

Jedan od takvih velikana i nesebičan apostol ljubavi prema bližnjemu.bio je i današnji svečar sv.Rok. Kad poznajemo njegov život, s pravom bismo mogli i na njega primijeniti riječi Pavlove, da se i u svetom Roku objavila i pokazala Božja dobrota i čovjekoljublje, jer je zaista čitav život posvetio njezi bližnjega i služio mu je iz čiste ljubavi prema Bogu.

Ostavši kao mladić bez roditelja prodaje sve što ima i odmah podijeli sirotinji, siromašno se obuče i zaputi kao prosjak na hodočašća u Rim na grobove sv.Apostola.

Došavši u Italiju javlja se za njegu bolesnika. Prelazi iz grada u Grad i slijedi pošast kuge, koja kao da bježi pred njim. Dolazi kao andjeo iz Montpelliera i nosi sa sobom ljubav, nježnu skrb za najveći jad, herojsku strpljivost i nadčovječansko svladavanje. Tako je započela Rokova samaritanska služba, koja ne će završiti sve do svršetka njegova zemaljskog života. Svima je bio sve, jer sve zaboravlja i u svima samo gleda Krista patnika.

Kad biva sam zaražen njegujući druge, potajno iz bolnice bježi van, krade se izvan grada u šumi i tu odluči čekatisvoj svršetak. Tolikima je pomogao u bijedi, sam pak vlastite bijede nije htio natovariti bližnjemu na ledja. No Bog svojih ne zaboravlja: šalje mu na čudesan način hranu po jednom psetu, a kasnije čini, te ga preuzima iz šume neki plemić, koji se pobrinu za njegovo liječenje, te Rok potpuno ozdravi.

Svijet je tek poslije svečeve smrti saznao njegovu veličinu, veličinu ovog apostola ljubavi. Počeli su zazivati njegovu pomoć za svoje prerazne bijede i Gospodin je pomagao na svečev zagovor.

Dok pred našim očima lebdi ovaj veliki lik, pokušajmo ući malo u sebe.

Ako je točno i sigurno, da je ljubav oči kršćanina, koji tim očima mora gledati svijet i sav svoj život, onda je takodjer istina, da danas ima mnogo slijepih kršćana, jer ima tako malo ljubavi!

A ipak još u našim ušima odjekuje Gospodinov zahtjev "Novu vam zapovijed dajem, da ljubite jedan drugoga, kao što sam ja ljubio vas. Od ove ljubavi nitko nema veće..."(Iv 15, 12-14).

U agoniji križa Gospodin moli:"Gospodine, oprosti im jer ne znaju što čine". Time potvrdjuje onaj zahtjev:"Ljubite i neprijatelje svoje (činite dobro onima koji vas mrze) i molite se za one, koji vasprogone i kleveću, da budete sinovi Oca svoga nebeskoga...(Mt 5,44-46).

Ljubav je bit kršćanstva. Ljubav je svijetlo na stazi, ljubav su oči kršćanina, ljubav je vodič na putu za vječnost. Ljubav prema Bogu i prema bližnjemu. Veli sv.Ivan apostol da je lažac koji kaže da ljubi Boga, a ne ljubi bližnjega. Ali ne nekom sentimentalnom ljubavi, nego ljubavlju požrtvovnosti i dobrih djela.

Gospodin i k nama dolazi s riječima:"Progledaj!" Trebale bi se otvoriti naše kršćanske oči i gledati kroz ljubav.

Mi smo sebični i tjesnogrudni, mi smo oholi, naduti i puni sebe; usta su nam puna uvredljivih riječi za svaku sitnicu; vidimo trun, a kod sebe ni grede, nitko nam nije dorastao, nitko dovoljno dobar;naše kršćanstvo nam je samo veliko ime, a ne život!

Molimo se sv.Roku, da se izmijenimo u prave žive ljude i da prestanemo biti lutke. Amen!

SV. JELENA KRIŽARICA

18. kolovoza

Sv. Jelena rodila se u malom mjestancu Drepanum u Maloj Aziji godine 248. Roditelji su joj bili priprosti ljudi i imali gostionicu u tom mjestancu. K njima su često zalazili rimski vojnici i njihovi oficiri. Tako je dolazio i mladi tribun Konstancije Klor, komu je za oko zapela veoma lijepa gostioničareva kći Flavija Jelena. Kad je posljednji puta ostavljao Drepanum, isprosio je Flaviju Jelenu za sebe i poveo je sa sobom u Rim. Nije se obazirao na prigovore, da je ona pučanka, a on visoki rimski časnik, jer ju je iskreno ljubio. Iako je još bila poganka ona mu je bila pravi andjeo čuvar, koja ga je vjerno pratila na svim njegovim pohodima.

Nitko nije bio sretniji od Konstancija Klora, kad mu je žena rodila sina (čini se u Nišu), kojemu je dao ime Konstantin. U to je vrijeme Konstancije Klor zauzimao sve viša mjesta u vojsci: od tribuna je postao vojskovodja, a naskoro je podijelio i carsku čast s Maksimilijanom. No njegove su želje i častohlepni snovi išli i dalje...Po prvi je puta počeo misliti da njegovom konačnom napredovanju k vrhuncu časti smeta nizak rod njegove žene, te ju je jednog dana jednostavno protjerao, a sina Konstantina zadržao na dvoru. On se medjutim oženi Maksimijanovom pastorkom.

Bio je to strašan udarac za mladu Jelenu. Činilo joj se, da je zauvijek zapalo sunce njezina života. Pune je tri godine živjela daleko od muža i sina. U bijedi prognaničkog života upoznala je nesretna žena kršćansku vjeru, koja svim umornima i opterećima i onima koji trpe daje novu domovinu i novu snagu i pouzdanje. Primila je nakon pouke sveto krštenje te je sada bila uvjerena da ipak njezin život nije promašen, jer se Bog njezinim kušnjama poslužio da je privede k sebi. Započela je novi život, koji je utučenost i osjećaj nesreće pretvorio u život tihe nutarnje sreće i mira.

Njezin muž Konstancije Klor umro je 306., a naslijedio ga je sin Konstantin. Kad je Konstantin zasjeo na prijestolje, dao je odmah pozvati majku na dvor i počastio je naslovom "Augusta", što znači uzvišena ili carica.

Tad se borilo šest pretendenata na carsko prijestolje. Konstantin ih je redom sve svladao, a najsjajnija mu je pobjeda nad Maksencijem na milvijskom mostu, gdje mu se po predaji prije bitke ukazao znak križa s natpisom "U ovom ćeš znaku pobijediti!". Konstantin je dao na vojničke znakove staviti taj znak i obeća da će prigrliti kršćansku vjeru, ako pobijedi protivnika. Iza slavne pobjede onim glasovitim "milanskim ediktom" g.313 podijeli kršćanima slobodu u rimskom carstvu. Tako je kršćanstvo nakon 300 godina skoro neprestane borbe dobilo konačno slobodu i izašlo iz katakomba na svijetlo sunca, da se proširi po svem svijetu. Time je ujedno Konstantin zadao i konačan smrtni udarac poganstvu, koje se nije moglo boriti sa sada ravnopravnom vjerom kršćana.

Konstantin je majci Jeleni stavio na raspolaganje sve blago carskih riznica. Jelena je pak obilno dijelila milostinju siromasima i potrebnima. Svi su u njoj gledali pravu majku naroda. Sv. Ambrozije slavi Jelenu zbog svetosti njezina života, sv. Rufin slavi njezinu vjeru, a povjesničar Sokrat iznosi njezinu duboku poniznost i preziranje raskoši.

Zadnje godine svoga pokorničkog i blagotvornog života provela je Jelena u Svetoj Zemlji. Onamo je došla 326.god. da posjeti mjesta, koja je posvetio Gospodin svojom prisutnošću. S dubokom se poniznošću i strahopočitanjem uspela na Kalvariju, ali se silno zgrozila kad je na mjestu, gdje je bio nekad križ Gospodinov, našla hram božice Venere. Odmah je dala porušiti taj hram i na istom mjestu dalje dala kopati. Saznala je naime da su prema rimskom običaju na mjestu smaknuća odmah zakopali s tjelesima mrtvih i mučila. I nada je nije prevarila. Doskora su iskopana tri križa. Pronadjen je i natpis i tri čavla, kojima je Isus bio prikovan. Nije se medjutim moglo znati, koji je od ovih križeva križ Isusov. Na to jeruzalemski patrijarha Makarije savjetova, da ove križeve dotakne jedna bolesnica na umoru. Na dodir trećega križa odmah je ozdravila. Tako je sam Gospodin pokazao koji je njegov križ.Nastalo je veliko veselje u Jeruzalemu, a sveta Jelena s velikim strahopočitanjem poljubi sveto drvo križa.

Uz pomoć sina Konstantina podigla je na mjestu raspeća dvije divne bazilike povezane jednim dvorištem. Jedan dio križa dade tamo pohraniti, a drugi pošalje svome sinu u Rim, koji je u Rimu takodjer sagradio divnu crkvu u koju je smeštena relikvija svetog Križa. Pojedini dijelići sv.Križa poklonjeni su i drugim odličnijim crkvama ili redovima širom cijeloga svijeta.

Još je dugo vremena ostala sveta Jelena u Gospodinovoj domovini, provodeći dane u molitvi, pokorničkim djelima i djelima ljubavi prema bližnjemu: njegovala je bolesnike, hranila siromahe i oslobadjala robove. Svima je i u Jeruzalemu postala majkom, kao što je to nekoć bila Bl.Djevica Marija nakon Gospodinova uskrsnuća, a koju je Isus pod svojim križem učinio majkom čovječanstva.

U visokoj starosti je Jelena preminula. To je bilo godine 328, kratko iza kako se povratila u Rim.

Sahranjena je u carskoj grobnici uz sve carske povlasti i počasti, a uz nju je kasnije smješten i njezin sin Konstancije.

SVETI ZNAK SPASENJA

Veliki obraćenik Bruckeru svojoj jednoj paraboli piše ovako:"Čitav ljudski rod, koji je bio, koji jest i koji će biti sakupio se u velikoj dolini. Pozvao je k sebi sve filozofe svih vremena i ovako im prozborio:

Gospodo! Pročitao sam sva vaša djela. Moram reći, da sam se kod tog posla veoma ražalostio. Kad sam sve pročitao našao sam se u težkom neznanju, koje je bilo veće nego prije čitanja. Dakle, gospodo folozofi, pozvao sam vas u ovu dolinu, da vam otkrijem težak problem, koji me muči i grize. Postavit ću vam tri pitanja: Odakle sam? Koji je smisao mog života? Što me u budućnosti čeka?

Tada ljudski rod časkom zastane, pa nastavi:

- Htio bih imati jednu knjižicu od 1o-2o strana, u kojoj će se nalaziti sve istine u malo riječi i potpuno jasne; knjižicu, koja bi bila jasna svakom misliocu, pjesniku i svim ljudima. Eto, moja gospodo, ta knjižica je moja želja.

Čuvši to filozofi se prestraše i mnogi od njih iščeznu. A Ljudski Rod nastavi:

- Ne samo da ja tu knjižicu želim, nego tražim da mi netko od vas pokaže primjerom sve kreposti i sve vrline, koje budu sadržane u toj knjižici. Jednako tražim, da taj primjer može nasljedovati muž, žena i dijete. Možete li mi dati tu knjižicu, možete li mi dati takav primjer?

Tri četvrtine filozofa iščezne. Ljudski Rod osjeti u svom srcu veliku tugu, ali ipak nastavi dalje:

- Ne samo da mi treba ta mala knjižica i besmrtni primjer, nego bih htio i besmrtnu ustanovu, koja će mi garantirati te istine i oživljavati primjer!

Tad ljudski rod pogleda na dolinu i na filozofe, ali su svi iščezli. Oblile su ga suze.

Dok se ljudski rod tako žalostio, opazi kroz kristalnu zavjesu suza kako mu se primiče čovjek odjeven u priprostu haljinu, a teški križ mu prigiba ledja. Kose su mu duge i lijepe, ali poprskane krvlju koja je mlazovima tekla iz njegovih rana. Čovjek je gledao Ljudski Rod veoma milo. Lagano mu se približi i nježno prozbori:

- Tražio si istinu. Ja je donosim...Tražio si besmrtni primjer, pogledaj mene! Ja sam tvoj Bog, koji sam postao čovjekom, da ti mogneš imati vječni ideal i vječni primjer. Tražio si vječnu ustanovu, da ti oživljuje taj uzor i te istine, koje sam ja donio svijetu. Ta je ustanova moja Crkva i njezino neprevarljivo učiteljstvo. Želiš li knjigu najkraću, a najbogatiju sadržajem? Ta knjiga je moj Križ!

Ni u koje vrijeme nije čovječanstvo mučilo toliko problema kao upravo danas. Nikada nije održano toliko konferencija, sastanaka i sjednica da se nadje pravedno i pravo

rješenje krize, koja pritište današnji svijet. Mobilizirane su sve moralne i materijalne snage, da se pokaže čovječanstvu put k sreći. Napisano je tisuće knjiga, koje traže izlaz; skoro bezbrojne radiostanice emitiraju bez prestanku u svemir najrazličitije nacrte i programe, a ipak je rezultat taj, da se čovječanstvo sve više saplića u labirintu najrazličitijih pogleda i nazora na svijet i život.

Gdje da tražimo krivnju odnosno izlaz iz nemogućeg stanja? Možda je razlog u tome, što se traži izlaz i rješenje bez onoga, koji je rekao:"Ja sam put, istina i život".

Čini se nadalje da je naše vrijeme slično vremenu, u kojem je živjela današnja svetica sv.Jelena, kad je Križ Kristov bio zakopan,a na mjestu gdje je on trebao stajati kao znak ljubavi i praštanja, stajao hram Venerin, hram čovjeka, koji je sve ljudsko uzdigao na pjedestal božanstva i time sebe skinuo sa svog pravog dostojanstva, jer čovjek bez Boga u perspektivi njegova izvora ili svršetka nema smisla.

Nemojmo se čuditi da su Rimljani, kad su zauzeli i razorili Jeruzalem, kršćanske svetinje bacili u smeće i zasuli zemljom sve, što bi sjećalo na kršćanstvo! Ta oni su bili pogani i oni nisu ni mogli poznavati toplinu Ljubavi niti slatku sigurnost Istine. Žalosnije je to, kad oni, koji su kršteni u tom svetom znaku, koji im je majka bezbroj puta utisnula u čelo, kojima su u tom znaku oprošteni grijesi i zla djela, kad ti zaborave i popljuju taj sveti znak, to je bolno i žalosno!

Posve je razumljivo da ne može križ resiti grudi u kojima je grijeh porušio sve. Jasno je da ne može biti Isusovog Križa u kućama, gdje se život odvija protivno nauci Njegovoj. Žalosno je, što je taj križ popljuvan i bačen upravo od onih, kojima je nekoć bio svetinja i koji su upravo po njemu primili tolike milosti i dobročinstva.

Na mjestu je sada ovdje da se upitamo, da li je čovječanstvo danas sretnije, kad je izbacilo iz svoje sredine taj sveti Znak. Da li su možda ti ljudi sretniji, kad ne gledaju one drage raširene ruke, koje bi tako rado zagrlile svakog čovjeka dobre volje, pa i grješnike, i možda, odnosno sigurno njih najviše.

Priča jedan kažnjenik: imao sam sretan život. No žena je otišla od mene, dobra moja žena, jer sam je zlostavljao. Imao sam i dobru majku, ali sada više nemam nikoga. I ja sam nekoć bio sretan. No jednog sam dana zamrzio na križ, dohvatio ga sa zida i razbio u komadiće... Nisam znao, da sam s njim razbio i svoj život i svoju sreću!...

To nije osamljen primjer! Križ najbolje odgaja! Križ najsigurnije i bez riječi odgaja kremen-karaktere. On čini ljude spremne na svaku žrtvu, on najbolje oplemenjuje, on će ipak i ubuduće biti vječan ponos čovječanstva.

Neki je mladić oženio jednu djevojku sumnjive prošlosti, ali jer ju je volio, nadao se da će mu ipak biti u jednoj drugoj sredini dobra žena i mati njegove djece. I nije se prevario: živjeli su više godina u skladnom životu i sreći.

No jednog mu dana neki "prijatelj" prišapne, da mu je žena nevjerna. To je tako poražno djelovalo na ovoga čovjeka, da je zgrabio svoj vjenčani prsten, skinuo ga s prsta i zamahnuo da ga baci kroz prozor. U tom mu času padne pogled na Križ...Bilo mu je dovoljno. Shvatio je opomenu, otjerao"prijatelja" i opet je život bio sretan.

Nije to samo jedan primjer, kako je upravo Križ spasio obitelj od rasula i propasti. On je vez u obitelji, jer uči i roditelje i djecu snositi jedan drugoga, opraštati male slabosti, podnositi terete itd. On oca uči, da on mora biti žrtva za obitelj, a ne da mu obitelj znači neko lagodno uhlebljenje, gdje će on paševati, a drugi će biti njegovo, makar i moderno roblje njegovim voljicama i željicama. Majka uči od križa svoju pravu dužnost. Mati biti, znači biti goruća svijeć koja neprestano izgara i troši se za muža i djecu. Nije cilj života na zemlji nastojati što dulje očuvati mladenačku svježinu i vanjsku privlačivost, nego učiniti mnogo dobra, usrećiti mnoge ljude, dati Bogu čast. - Biti dijete znači poštivati svoje roditelje, ljubiti ih, kad odrastu pomagati im i u starosti im biti utjeha i pomoć.

To je nauka križa. Tako on uči. Tako križ rješava ovu stranu socijalnog pitanja. Tako križ znači utvrdjenje i osiguranje i narodnog života i znači jednu sigurnu garanciju medjusobno snošljivog života! Zašto se onda kršćanima predbacuje posve drugačija nauka? Zar zato što mnogi kršćani ne uče od Križa! Onda su jednaki poganima i još gori...

Nikakav zajednički život ne može biti bez križa! Da pak bude omogućen, treba naučiti njegovu mudrost. Treba ondasmoći i snage da se taj križ uzme i nosi! Koji ne znaju križa, ti ga i ne žele. - Kako je strašno, kad dijete pod majčinim srcem ne dočekaju tople mamine grudi i nježan zagrljaj, nego hladno orudje liječnika, koje zauvijek uništava njegovo i vremenito i vječno sretno bistvovanje...

Vrijednost križa zna pokoji bezbožnik jednako dobro kao i vjernik. Tako je i Proudhon zadržao raspelo u svojoj kući, makar nije htio vjerovati. Kad su mu prijatelji prigovarali, odgovori:"Pustite križ, neka stoji! Zar ne vidite kako je Krist raširio ruke da njima blagoslovi i zaštiti moj brak!

Pomolimo se danas sv.Jeleni, koja je pronašla ponovo drvo Kristova križa, da po njezinom zagovoru uzmognemo opet postaviti na časno mjesto i u sebi i u svojoj kući Gospodinov Križ. Neka po njezinom zagovoru opet zablista njegov sjaj svima, bogatima i siromašnima, sretnima i jadnima, svim ljudi i današnjeg siromašnom čovječanstvu, tako nesretnom, a koje tako grčevito žezne za srećom. Neka mu nada otkupljenja donese malo smirenja i utjehe. Amen.

+++++++
+++++
+++
+

SV. STJEPAN KRALJ

20. kolovoza

Madjarska se jedva može pohvaliti s tako velikim mužem kao što je bio sv.Stjepan. - Rodio se 975. u Ostrogonu. Otac Geza bio je veliki knez. Kršten je tek u 12.godini od praškog nadbiskupa Adalberta.

Već je od najranije dobi pokazivao sklonost svetom radikalizmu i nije trpio nikakve neodlučnosti ili popustljivosti. To se osobito ispoljilo kod Stjepana kasnije kad je postao kralj. Madjarski je naime narod bio nedavno pokršten, ali je zaostalo, osobito kod plemstva, dosta poganskoga duha i praznovjerja, koje je trebalo iskorijeniti. Nije se zadovoljavao prividnim kršćanstvom, te je revno nastojao da njegovi podanici revno vrše vjerske dužnosti.

Takvo je medjutim nastojanje Stjepanovo često bilo "tvrd govor" za jedan dio plemstva. Stog je nastala prava buna protiv njega, a na čelu pobune nalazio se šomočki plemić Koppány. Već su bili uspjeli buntovnici zauzeti više mjesta i gradova, koje su temeljito opljačkali, te je prijetila opasnost i samom glavnom gradu. Stjepan je uspio skupiti svoje vjerne, a zatražio je pomoć i od bavarskog plemstva, te je uspio ovu pobunu svladati i unijeti opet mir u zemlju.

Oženio se Gizelom, kćerkom bavarskog vojvode iz Regensburga. Njegov tast njemački car Oton III savjetovao mu je, da Madjarsku proglasi kraljevinom. To i učini: zatražio je od pape iz Rima kraljevsku krunu, koju mu papa Silvestar II pošalje. Na blagdan Marijina uznesenja je kruna iz Rima poslana, a na dan 27.ožujka godine 1000. bio je Stjepan u Ostrogonu svečano okrunjen.

Slavno je vladao svojom zemljom 27 godina. Izdao je zakone, koji su njegovo ime neizbrisivo upisali u povijest madjarskog naroda. Pored ostrogonske osnovao je i kaločku biskupiju, osam drugih biskupija i mnogo opatija i župa. Pobrinuo se za dovoljan broj klera, jer još nije bilo dovoljno domaćeg klera, koji je uz vršenje Božje službe vršio i ogromnu prosvjetiteljsku ulogu medju narodom. Mnogo duhovnoga dobra učinili su u Madjarskoj osobito redovnici Benediktinci.

Sam je kralj nerijetko dolazio svome narodu i rado govorio o kršćanskoj vjeri. Tu se ispoljavala osobito njegova gorljivost, njegova beskompromisnost i sveti žar za Božju stvar. Riječi su se njegove veoma rado slušale, jer je sveti kralj sve to potvrdjivao vlastitim životom i svojim živim primjerom. Osobito je bio muž ustrajne molitve za sebe i svoj narod. Životopisac govori, da je "rukama milosrdja i ljubavi k sebi prigrlio Kristove siromahe, dapače u njima samoga Krista, tako da nijedan putnik ili siromah nije otišao iz njegova dvora žalostan ili bez utjehe njegove dobrote".

Kao vladar osobito se odlikovao pravednošću. Prema nepravdi je bio nepomirljiv i strogo po zakonima kažnjavao svaki prekršaj. Bio je ozbiljan čovjek bez smiješka na licu.

Toliko je volio pravdu, da je rijetko kojem osudjeniku uspjelo dobiti pomilovanje, ako je bilo zlodjelo zaista veliko. To je tek koji puta postigao i izmolio od kralja njegov odgojitelj sv.Gallert.

Kao što svaki čovjek "kriz mnoge nevolje mora ići u nebesko kraljevstvo" (Dj Ap 14,21) tako je i sv. Stjepan morao mnogo trpjeti. U njegovu životu morao je podnijeti mnogo teških udaraca i kušnji. Osobito je bio nesretan u svom obiteljskom životu. Sinovi su mu još u djetinjoj dobi umrli. Jedino je mladi Mirko doživio 24 godine. Upravo kad se spremao, da od oca preuzme kraljevinu, Gospodin njegovu čistu, svetu i plemenitu dušu uzme k sebi u lijepo nebo. Za svetog je kralja to bio najveći udarac. S njegova je lica za uvijek izčeznuo svaki smijeh. Osim toga bolesti su sve više navaljivale na njegovo tijelo i uništavale mu zdravlje. Još je imao samo jednu želju, da naime umre na blagdan Marijina uznesenja.Tako je i bilo. Gospodin je ispunio ovu njegovu posljednju želju i njegova se plemenita duša 15 kolovoza lo38 godine preseli u vječnost. Njegovu je smrt oplakivao čitav narod. Sahranjen je uz prisustvo golemog mnoštva naroda u stolnoj crkvi u Stolnom Biogradu, (Szekesfehervar) koja je posvećena Majci Božjoj na nebo uzetoj.

Na njegovu grobu dogadjala su se mnogo čudesa i narod ga je počeo štovati kao sveca, što je i Crkva potvrdila.

T O J E O N !

Neki je pukovnik u Maroku upitao svog tumača: "Opiši mi poglavicu urodjeničkih četa, s kojim se trebam boriti!" Tumač na te riječi kratko odgovori: "Kad ga vidiš, reći ćeš: To je on!"

Nešto slično mogao bih i ja danas reći svima vama, dok u vašim očima čitam pitanje i želju: Opiši mi sveca, koji nas je privukao ovamo i skupio na ovom svetom mjestu! Mogao bih reći: "Pogledajte samo njegovu sliku i odmah ćete sami reći: "To je on!"

Osebujna je to pojava i ličnost, kojoj nema ravne u povijesti jednog naroda. Kad bi se pred našim očima izredale sve veličine madjarskog naroda, svi najslavniji i najzaslužniji ljudi, koji su svojim radom i životom zadužili svoj narod da ih se nikada ne zaboravi, tada bi izvan svake sumnje prvo mjesto zauzeo veliki i sveti kralj Stjepan. Izmedju svih drugih odmah bismo njega prepoznali i rekli: "To je on!

Najveći i najzaslužniji kralj jednog naroda! Još više! Veliki svetac i Božji ugodnik, koji nije radio samo oko posvećenja svoje duše, nego je svim silama radio oko toga, da njegova zemlja bude Božja i njegov narod Božji narod.

Doista, dosta je samo stati pred njegovom slikom, da odmah uočimo njegove glavne crte i prepoznamo njegov lik govoreći: "To je on!"

Svetački sjaj oko njegove okrunjene glave ističe veličinu njegove duše, koja je posve pripadala samo i jedino Gospodinu Bogu. Odmah poslije primitka svetog krštenja mladi Stjepan dušom i tijelom prijanja i oduševljava se za svetu vjeru. Kao mladi vojvoda odlikovao se kreposnim i uzornim kršćanskim životom. Na njegovu se licu redovito počivala crta ozbiljnosti kao da je već unaprijed gledao i naslućivao golemu ulogu, koju mu je Gospodin namijenio u povijesti njegova naroda. Svoju mladost nije proveo u zabavama i razonodi, nego u ozbiljnoj pripravi za odgovornu službu, koju mu je Bog odredio.

Kao mladi vojvoda primao je sinove svetog Benedikta, koji su dolazili kao vjerovjesnici njegovu narodu. I sam je, gdjegod se pružila prigoda, pripovijedao Kristovu vjeru narodu, koji se teško dijelio od poganstva.

Uzvišeni lik svetog Stjepana zasjao je punim sjajem osobito iza njegova svečanog krunjenja 27.III lo00.godine za madjarskoga kralja. S najvećim je počitanjem primio kraljevsku krunu od svetog Oca pape, koji ga naziva apostolskim kraljem. Trideset i osam godina slavno je vladao i mudro vodio svoj narod prema njegovoj vremenitoj i vječnoj sreći. Dosta je samo letimice pregledati povijest, pa da odmah uočimo svu veličinu svetog apostolskog Kralja Stjepana. Doista! To je On! Samo sv. Stjepan mogao je izvesti ono, što je učinjeno u pokrštenju jednog naroda, koji bi bez svog velikog kralja sigurno izčeznuo s lica zemlje, kao i toliki drugi narodi u ono vrijeme, a ovako od razdijeljenih i nesložnih plemena, postao je složan narod, koga je zaslugom svetog Stjepana povezivala jedna vjera te isti životni ideali.

Sv. je Stjepan imao teških časova u svome životu. Koliko je put trebalo uzeti mač u junačku desnicu i ustati na obranu svoga naroda i svete vjere. Opet izmedju svih vitezova i ratnika prepoznalo se ozbiljnog i neustrašivog kralja koji je udario na neprijatelja i redovito uvijek uz Božju pomoć pobijedjivao. To je on! Takav je bio sveti Stjepan. Čitav svoj život i sve svoje sposobnosti posvetio je svome narodu i zato je udario temelje, na kojima počiva sva povijest i kultura kasnijih pokoljenja.

No sv. Stjepan nije bio velik samo kao kralj. Bio je jednako toliko, možda i više, velik kao Božji svetac. Pored svoje ozbiljnosti odlikovao se velikom ljubavlju prema siromasima. Služio je najradije Kristu u siromasima. Često je čitave noći molio, da tako molitvom sebi i svome narodu isprosi Božji blagoslov, a osobito Božju pomoć u teškim časovima.

Bio je velik u podnošenju životnih udaraca, koji su bili teški. Djeca su mu umrla. A Gospodin njegova omiljenog sina, koji se odlikovao rijetkom svetošću i čistim životom, sv. Mirka uzima k sebi u njegovoj 24 godini života. Teška je to i neizlječiva rana bila dobrom ocu, ali je i taj udarac primio iz Božje ruke predano i bez mrljanja.

Bio je napose veliki štovatelj Majke Božje. Njoj je posvetio čitav svoj narod. Nju je odabrao za Zaštitnicu i Kraljicu svoga naroda. I jedina mu je želja bila, da podje s ovog svijeta na njezin blagdan. Tako je i bilo. Pun zasluga pred Bogom i ljudima sveto je u Gospodinu preminuo, 15. VIII 1o38. godine.

Tako izgleda lik sv. Stjepana. Doista prepoznajemo ga! Tko je On! Veliki svetac i kralj sv. Stjepan!

Takav je bio on! A mi!

Rekao je francuski mislilac L. Veillot: "Budi drsko kršćaninom!" - Zar je to pretjerano rečeno?

Onaj koji ljubi Boga, nastojat će svim silama i na svakom mjestu da Ga i drugi ljube; nastojat će promicati Njegovu slavu svagdje i svuda i posvud se pokazivati dobrim kršćaninom.

Kao što ne dozvoljavam, da netko vrijedja moju rodjenu majku, da ne bih trebao dozvoliti da preda mnom netko vrijedja mog Boga kojeg ljubim!

Neka slobodno svi oko mene kažu:"To je on, kršćanin, koji se Bogu moli, koji Boga ljubi"! To nije sramota, nego odlika i čast. Crvenilo na licu nije na mjestu onda, kad je u pitanju moja vjera ili Božja čast.

Kad bi sada upitao nekog svoga bližnjega, da li on ili drugi ljudi zapažaju na meni karakterne crte jednog pravog kršćanina, kakav bi bio odgovor? Da li drugi ljudi, kad govore o meni, mogu reći da sam to ja, pravi kršćanin, čovjek riječi i djela, čovjek Božji? - Ili će možda na takvo pitanje mahnuti rukom i ne odgovoriti, jer ne bi htjeli iznositi moje negativne crte...

I za nas vrijedi riječ sv.Pisma:"Tako neka se svijetli svjetlost Vaša pred ljudima, da vide vaša dobra djela i slave Ova vašega, koji je na nebesima"(Mt 5,16).

Jednako za nas vrijede i one druge riječi Sv.Pisma: "A kojigod zataji mene pred ljudima, zatajit ću i ja njega pred Ocem svojim, koji je na nebesima"(Mt 1o,23).

Gospodine, udijeli nam po zagovoru sv.Stjepana milost svete ustrajnosti. Amen.

+++++++
+++++
+++
+

S V . B A R T O L

24. kolovoza

Sv. Bartol, zvao se i Natanel, rodio se u Palestini u Kani Galilejskoj od priprostih i pobožnih roditelja, a i sam se odlikovao pobožnim životom. Kao i svi Izraelci i on je sa čežnjom očekivao Mesiju, nadu Izraela.

Jednog dana pohodi Bartola njegov prijatelj iz Betsaide, po imenu Filip, i sav zanesen reče Bartolu:"Za koga pisa Mojsije u zakonu i proroci, našli smo ga: Isusa, sina Josipova iz Nazareta". Natanael je neko vrijeme gledao svoga prijatelja bez riječi, a onda reče:"Iz Nazareta da može što dobra doći"? Nije mogao vjerovati, da bi silni Mesija došao iz jednog mjesta kao što je Nazaret, koji tada nije imao više od 600 duša. Filip, koji je vidio da ovdje malo koriste riječi, kaže svome prijatelju Bartolu:"Dodji i vidi!"

Isusa su našli negdje na obali jezera. Kad je Isus ugledao Filipa s Bartolom, zaigra blagi smješak na njegovim usnama i reče Bartolu:"Evo, zaista je ovo Izraelac, u kome nema lukavštine". Natanael zbunjen odgovori:"Odakle me poznaješ?" No odgovor koji je dobio, bio je još zagonetniji:"Prije nego li te pozva Filip, vidjeh te kad si bio pod smokvom". Time je svaki Bartolov otpor bio slomljen. Odmah je prihvatio spoznatu istinu svom dušom:"Rabi, ti si Sin Božji, ti si kralj Izraelski". I nehotice je dao Isusu naziv, kakvim ga zove Sv. Pismo.

Bartol je spoznao da je pred njim Mesija, i otdada sav njegov život i sve njegovo srce pripada Njemu. Ova nutarnja radost sjala mu se i na licu. Zato mu i kaže Isus:"Jer sam ti rekao: Vidjeh te pod smokvom, vjeruješ, vidjet ćeš i više od toga". Tad se obrati i drugim prisutnima i kaže:"Zaista vam kažem: Odsad ćete vidjeti nebo otvoreno i andjele Božje, gdje silaze i uzlaze nad Sina čovječjega"(Iv 1,45-51).

Ove su riječi i susret s Isusom tako djelovali na Bartola, da se nije mogao oteti ovom dojmu ni kad se vratio kući ni kod ribolova.

Kad je bio svjedokom prvog Isusovog čuda u Kani Galilejskoj, napušta sve i odlazi s Gospodinom te postaje jedan od dvanaestorice. Bio je Isusov vjeran pratilac kroz tri godine javnog naučavanja i svjedokom mnogih čudesa. Time se je Bartolova vjera danomice jačala i učvršćivala, a ljubav prema Isusu rasla.

Nakon Isusova uskrsnuća primio je zajedno s ostalim apostolima Duha Svetoga. Nutarnje ojačan počeo je odmah propovijedati evandjelje po Judeji, a zatim se uputi narodima Arabije, Perzije, Indije, Frigije, Likaonije i Armenije. Područje njegova djelovanja su zemlje izmedju Sredozemnoga i Kaspijskoga mora. Predaja kaže, da je imao mnogo uspjeha i da su mnogi povjerovali Evandjelju po Bartolovu propovijedanju.

Godine 71. po Kr. umro je u Armeniji mučeničkom smrću: na zapovijed okrutnoga Astijaga bila mu je živom oderana koža i nakon toga odrubljena glava. Prema predaji dogodilo se to u gradu Albanopolisu. Njegovo je tijelo kasnije preneseno u Rim, gdje je u njegovu čast sagradjena velika crkva i gdje su ga vjernici častili s pouzdanjem u njegov zagovor.

I naš je hrvatski narod mnogo štovao ovog svetog apostola i mučenika, što dokazuju brojne crkve i kapele podignute njemu u čast. Zazivali su ga osobito u časovima velikih kušnji za vrijeme ratnih opasnosti.

"IZRAELAC U KOM NEMA LUKAVŠTINE"

Sastali su se negdje na obali Genezaretskog jezera: mladi Natanel, sin Tolmajev, i Isus iz Nazareta. Bio je taj susret za Natanaela odlučan za čitav život. Već je prije kod kuće pod smokvom razmišljao o Mesiji, a sada se nalazi pred njim! Bio je malo zbunjen: nije se naime nadao, da bi silni Mesija, koga su očekivali vjekovi, došao iz jednog malog i nepoznatog Nazareta. Ipak se ubrzo uvjerio, da je njegov prijatelj Filip, koji ga je i doveo Isusu, imao pravo i da je to zaista Mesija. Isus pak, vidjevši mladog Natanaela, svima prisutnima daje divno priznanje o njemu:"Evo zaista Izraelac, u kom nema lukavštine!"(Iv 1,47). Gospodin hvali njegovu istinoljubivost i poštenje, koje su odlike tako privlačive na svakom kršćaninu, a napose na jednom mladiću. Bartol nije poznavao nikakvog farizeizma, nikakve namještenosti ili prividnosti, nikakvog pretvaranja ili glume...Zato ga Isus voli, poziva za sobom i uvrštava u broj svojih apostola, koji će kasnije postati stupovi novoosnovane Crkve.

Bio je Bartol u Isusovoj školi tri godine. Tu je odgojen, da bude kasnije dostojan propovijednik Evandjelja i član apostolskog zbora.

Pojava sv.Bartola je draga kršćanima upravo radi te svoje iskrenosti i neizvještačenosti, radi koje je i dobio lijepu pohvalu iz Isusovih ustiju.

Treba se sjetiti, da Isus nije ništa toliko mrzio kao farizeje, koji su se drugačije prikazivali izvana pred ljudima, a drugačiji su bili u svojoj nutrini. Oblačili su duge haljine sa resama i sa širokim skutovima, da im se ljudi klanju i zovu ih učiteljima, a sakrili su ključ savjesti i zaključali vrata nebeskog kraljevstva, pa niti su sami ulazili niti su druge puštali da udju. Dugo su molili na javnim mjestima, davali obilnu milostinju, a sve zato da ih svijet vidi i da im se divi, dok su potajno proždirali udovičke kuće i imanja i iskorištavali slabe i zapuštene... Usta su im bila puna hvale i Božjih riječi, a Boga su učinili sredstvom svojihsebičnih ciljeva.

Zato takve farizeje Isus oštro osudjuje:"Zmijska legla! Kako možete dobro govoriti, kad ste zli!...Teško vama, književnici i farizeji, licemjeri! Čistite spolja čašu i zdjelu, a iznutra ste puni grabeža i neumjerenosti...Teško vama, što ste kao okrečeni grobovi, koji se spolja ljudima vide lijepi, a unutra su puni mrtvačkih kostiju i svake nečistoće...Kako ćete pobjeći od osude paklene?...(Mt 12,34; 23, 13-33)

Farizejstvo ili licemjerje nije preživjela stvar. Taj duh namještenosti i pretvaranja, neiskrenosti i laži još i danas susrećemo kod mnogih kršćana. Kad bi Gospodin pogledao nas i rekao nešto o nama, da li bi to bila pohvala, koju je uputio kod prvog susreta s Bartolom? Pohvala naime, da smo mi kršćani u kojima nema nikakve himbe, ni laži, ni pretvaranja ni neiskrenosti... Da li bi se tada mogli pozvati na svoja djela, koja stalno činimo na svijetlu dana da ih svi mogu vidjeti i prosuditi ih kao dobra i nedvosmislena.

Možda se i kod nas dogadja, da se izvana gradimo pravedni, pošteni i čestiti i pomalo preziremo ostale, koje nazivamo grijješnicima, a pred Bogom i u Božjim očima možda smo zaista slični pobijeljenim grobovima. Svoju nutrinu, koja nije takva da se može javno pokazati, možda pomno krijemo od znatiželjnih pogleda ovoga svijeta. Time dakako, ako to stoji, stavljamo vez na oči, da ne gledamo istine koja nam je gorka.

Apostol Petar u svojoj poslanici lijepo opominje kršćane:"Odbacite svaku zlobu i svaku lukavštinu i himbu i zavist i svako klevetanje"(2,1). A sv. Jakob piše:"Ako tko misli, da je pobožan, a ne zauzdava svoga jezika, nego vara svoje srce, njegova je pobožnost isprazna"(1,26). Već nam psalmista iz Starog Zavjeta govori slično:"Tko je taj čovjek, koji ljubi život, koji želi sebi godine, da okusi sreću? Jezik svoj ustavljaj od zla, ust svoja od prijevarna govora. Kloni se zla! Čini dobro! Traži mir! Idi za njim"!(Ps. 33, 13-15)

"Po mom mišljenju poštenje nije samo posljedica, nego i preduvjet svake pobožnosti.Ta čemu je čovjek na svijetu, ako ne zato, da istinu govori, za nju svjedoči i nju u svom životu provodi" (Langbehn).

Sv. Vinko Paulski daje jedno divno priznanje o samom sebi u tom pogledu:"Otkako sam se posvetio službi Božjoj, nisam nikada ništa potajno činio, što ne bih smio činiti i javno. Ja sam naime kod svojih čina toliko prožet mislima na sveznajućeg Boga, da se Njega bojim više nego svih ljudi".

I mi smo na krštenju posebno posvećeni Bogu kao i Vinko Paulski. Zato bi se i naš čitav život trebao odvijati u duhu te iskrenosti prema ljudima i Bogu. Daleko bi od nas trebale biti sve riječi i sva djela dvostrukog karaktera, sva himba i svaka laž, svaka neiskrenost i svaka dvojbenost. Malo će nam koristiti sva naša pobožnost, ako ne budemo imali Kristova duha!

Kako se nažalost često puta dogadja, da ona usta koja primaju Isusa u sv.Pričesti, tako lako tvrdo i grubo odbiju siromaha; da usta koja znadu moliti, znadu takodjer nemilosrdno

kritizirati, ogovarati, a nerijetko čak i klevetati bližnjega! A pisano je:"Nemojte suditi i ne ćete biti osudjeni...Kakvom mjerom mjerite, onakvom će se i vama odmjeriti"(Lk 6,37-38).

Poznati njemački pisac Ignacije Klug u svojoj knjizi "Vječni putevi" pripovijeda, kako su negdje gradjani nekog grada dogovorili, da će pokušati proživjeti jedan dan, a da nitko ne izgovori nijedne laži niti bilo u čemu prevari svoga bližnjega. Dogovoreno - učinjeno! Kad je došao dogovoreni dan, odmah su se osjetile posljedice, kaže ovaj pisac. Kao par karakterističnih slučajeva nabraja: nije bilo na tržnicama varanja s cijenama i s mlijekom i drugim namirnicama, nego su svi dobili upravo ono što su tražili. U dnevnim novinama nije bio zabilježen nijedan skandal ili kakva prevara, kojih je inače bilo dosta; u sudnicama su optuženi priznavali bez krzmanja sve svoje prestupe, a branitelj se nijedan nije poslužio ničim nedopuštenim u obrani svoga klijenta. Kad su se toga sastali oko crne kave, nekako je razgovor zapinjao i teško su nalazili teme razgovora, jer se tog dana nije ogovaralo i pretresalo tudje pogreške... i tako dalje.

To je bio divan dan!

Po Isusovoj namisli trebali bi biti svi dani takvi! Takav je bio i sv.Bartol!

Takvi bi dani trebali trajati dulje od 24 sata i život bi malo drugačije izgledao. Istina, teško je kod čovjeka iskorjeniti sve njegove slabosti i pogreške, ali bi dobra volja uz pomoć Božje milosti mogla mnogo popraviti i urediti. Kad bi nestalo zlobe i dvoličnosti i svih drugih mana, a ostala samo ljudska slabost, nju bi lako svladala Božja milost!

Popravak može doći samo od nas samih. A da može doći do popravka, treba se početi popravljati. Treba početi biti iskren, nedvoličan, ljubežljiv iskreno, ne samo izvana... Taj popravak ne odgadjati do sutra ili do popodne. Čim ga odgodimo samo za jedan sat, već je to slabi znak naše dobre volje.

Vjerujmo da će Božja milost po zagovoru sv.Bartola potpomoći našu slabu volju! Amen.

+++++++
+++++
+++
+

BL. MARKO KRIŽIN

Bl. Marko rodio se u Hrvatskoj oko godine 158o. od čestitih i pobožnih roditelja, koji su ga od najranije mladosti odgajali u pobožnosti i nastojali usaditi mu mnoge dobre kršćanske kreposti. Od mladosti se isticao u štovanju Bl.Djevice Marije i bio je član Marijine Kongregacije.

Više je nauke svršavao najprije u Beču, a kasnije u Gracu i postigao doktorat filozofije. Kao pitomac zagrebačke nadbiskupije poslan je na nauke i u Rim u zavod Germanicum, gdje je i zaredjen za svećenika, nakon čega se vratio natrag u domovinu. Dao se svim žarom na dušobrižnički rad: živom je riječju iskorjenjivao zlo i usadjivao u srce svog naroda kršćanske kreposti.

Zbog svojih sposobnosti i zamjerne pobožnosti pozvao ga je ostrogonski nadbiskup Petar Pázmány u Ostrogon i imenovao profesorom i ravnateljem sjemeništa u Trnavi, a kasnije i kanonikom i arhidjakonom komoranskim. Unatoč svih časti Marko je znao sačuvatisvoju čednost i ponizan duh.

U ono su vrijeme protestanti činili sv.Crkvi mnogo zla, jer su upravo u Madjarskoj nasilno širili svoju novu nauku. Uz njega je pristao velik dio plemstva. Protestantizmom zadojeni velikaši slali su su obližnja mjesta svoje čete, koje su pljačkale i uništavale katoličke crkve i imanja.

Tako su kalvini postupali protiv katolika i u gradu Košicama progoneći ih nemilo. Kad je za to dočuo Bl.Marko, uputi se s još dva svoja druga, bl.Melkiorom Grodeczom i bl. Stjepanom Pongraczom, u Košice. Namjera mu je bila, da progonjene katolike utješi u časovima progonstva i da ih utvrdi u vjeri.

Katolici su se skupljali u jednoj kraljevskoj kapelici da slušaju Božju riječ iz usta svetih blaženika i da prisustvuju svetoj misi. No saznali su za to i kalvini, da su naime došli neki svećenici. Zato su nenadano došli, uhvatili ove svećenike i strpali ih u zatvor, gdje su ih mučili gladju i žedjom. Kad nisu mogli postići da ih odvrate od vjere, prešli su na strašnije muke: Odrezali su im nos i uši i otsjekli prste i svezali na grede. Na noge su im svezali teške utege i palili ih žive gorućim bakljama. Tako izmučenima i napol živima otsjekli su glave.

To se dogodilo 7.rujna 1619.

Blaženim je svu trojicu proglasio papa Pijo X g.19o5.

" I BIT ĆETE MI SVJEDOCI"

Svaki se katolički narod s pravom ponosi svojim duhovnim velikanima - svecima i blaženicima. Njihova uspomena ostaje vječna, a njihov primjer najbolji i najrječitiji putokaz svima onima koji ozbiljno uzimaju Kristove riječi:"Tko ne nosi križa svoga i ne ide za mnom, ne može biti moj učenik" (Lk 14,27). Ili one druge:"Vi ćete svjedočiti za mene" (Iv. 15,27).

I mi Hrvati s ponosom ističemo imena svojih svetih sunarodnjaka, koji su takodjer žrtvovali svoje živote za vjeru i Krista. Jedan od takvih velikana Crkve i naše drage domovine jest bl.Marko Krizin. On je sam napisao za sebe:"Ja Marko Stjepan Krizin, Hrvat zagrebačke biskupije".

Rodila ga i odgojila sveta hrvatska majka. Od mlada je usadila u njegovo srce klice svetih kršćanskih kreposti. Posebno ga učila ljubiti i čuvati vjeru i gajila u njemu sveti ponos, kojeg nosi u sebi svaki pravi kršćanin. Stavljala mu pred oči svijetle likove Kristovih mučenika, svetaca i svetica Božjih u koje neka se ugleda i pokuša biti kao oni. - Nije stoga čudo, da je Marko izabrao upravo svećenički stalež. Kad je završio nauke, bio je sretan da se mogne ubrojiti po svetom svećeničkom redjenju medju one, koje Krist sam naziva "svojim prijateljima".

Kao učen i svet svećenik mnogo je učinio za Kristovo kraljevstvo u dušama. Narod je utvrdjivao u vjeri i poticao kolebljive na ustrajnost. Kao profesor i odgojitelj mladeži mlada je srca oduševljavao za neprolazne i trajne vrednote svoje vjere, za uzvišene ideale kršćanstva. Kad je čuo, da vjernici u Košicama mnogo trpe od Kalvina, hiti onamo, da im rječju i primjerom bude u pomoći.

Njegov rad nije mogao biti nezamjećen od zaslijepljenih krivovjeraca. Njega zajedno s drugovima uhvate i bace u tamnicu. Najprije su pokušali mladog svećenika obećanjima odvratiti od Kristove vjere i predobiti ga za Luterovo krivovjerje. Kad im to nije uspjelo, udare ga na strašne muke, koje je Božji svetac najstrpljivije podnosio. Njegovo izmrcvareno tijelo palili su gorućim bakljama i tako mislili u njemu ubiti vjeru u Krista. Umro je, ali ostao pravi pobjednik, pravi svjedok za vjeru i Krista. Na njemu su se ispunile Kristove riječi: "Gdje sam ja, ondje će biti i sluga moj!" (Iv 12,26). Na blaženoga Marka možemo primijeniti riječisv. apostola Jakoba: "Blago čovjeku, koji pretrpi napast, jer pošto je prokušan, primit će vijenac života, koji je Gospodin obećao onima, koji ga ljube." (Jak 1,12).

Sv. Klement Aleksandrijski ističe: "Svaki mučenik daje trostruko svjedočanstvo: za sebe, da pravom postojanošću u vjeri prijanja uz Boga; protiv svog protivnika, koji je uzalud navaljivao na njegovu postojanost, te konačno daje svjedočanstvo za Gospodina, jer dokazuje, da je u njegovoj nauci božanska snaga uvjerenja, koje ne može pobiti ni sam strah od smrti.

A time potvrdjuje istinitost kršćanske nauke, kojom pokazuje, kako je moćan Bog u onome, koji ga ljubi."

Kršćanski su mučenici kroz svu povijest Kristove Crkve najjači i najočitiji svjedoci, koji svjedoče za istinitost naše vjere. Od svega, što čovjek jest i što posjeduje, najdraži mu je život. Od smrti zazire prirodjenom i naravnom odbojnošću. A ipak, kad dodje onaj odlučni momenat, kad bezbožni progonitelj rikne nad svojim životom: "Odpad ili smrt!", kršćanski mučenici bez oklijevanja i razmišljanja govore: "Radije smrt!" Koliko se junaštva krije u toj kratkoj izreci!

Junaštvo svetih mučenika još više dolazi do izražaja u samom načinu, na koji je podnešena žrtva njihova života. Što sve nije upravo sotonska domišljatost bezdušnih mučitelja izmislila, da umiranje svetih mučenika učini što groznijim i strašnijim! Zato piše Laktancije: "Jedva bi ulični razbojnici i muževi snažne tjelesne gradje smogli toliko snage, da pretrpe strašna mrcvarenja, ali i oni viču i jauču nadvladani bolima, a ovdje dječaci i djevojke nadvladavaju bez riječi svoje mučitelje. Ni sama vatra nije kadra da i jedan samo jauk istisne iz njihovih ustiju." Uzalud su dakle progonitelji vikali: "Tormento interrogemus eum! - Ispitat ćemo ga na mukama" jer su sveti mučenici upravo na mukama dali najsjajnije svjedočanstvo za Krista.

Predaleko bi nas dovelo, kad bi ovaj čas htjeli navesti sve svjedoke, koji su kroz 2o stoljeća svjedočili za Krista. Pred našim bi se očima stvorilo more svježe, mučeničke krvi, koje potopom preplavljuje svijet; čitavo brdo mrtvih tjelesa onih, koji su umrli jedino radi toga, jer su ljubili Boga i jer su pod svaku cijenu, pa i uz žrtvu samog života htjeli ostati vjerni svome Bogu i svojoj vjeri.

Nemojmo misliti, da su samo Božji sveci bili pozvani, da svojim životom svjedoče za Krista. Svaki je pojedini od nas pozvan na ist životnu zadaću: da bude Kristov svjedok!

Od nas se ne traži, barem ne od sviju, da poput velikog Pavla propovijedamo ili da pišemo knjige i učene rasprave; ili da misionarimo poput sv. Franje Ksaverskoga i tolikih drugih. Ali smo svi redom pozvani, da svjedočimo za Gospodina djelima svagdanjega života, svojom postojanošću i vjernošću malim dužnostima.

Svjedoči za Gospodina dijete, koje sluša i poštiva i ljubi svoje zemaljske roditelje.

Svjedoči za Gospodina mladić ili djevojka, kad svoju mladost provode u čistoći, u poštivanju svoga očinstva i materinstva.

Svjedoče za Gospodina naši muževi i žene, kad svoje obiteljsko gnijezdo savijaju s Kristovim blagoslovom i nikada ne kaljaju izvore života.

Svjedoči za Gospodina svaki kršćanin, koji u svakom svome činu traži i poštiva volju svoga Boga. Neka nam blaženi naš mučenik Marko izmoli tu veliku milost, da doista riječju i životom budemo Kristovi svjedoci. Amen.

S V. J E R O N I M

Rodio se sv. Jeronim oko 340. godine u tadašnjem dalmatinskom gradu Stridonu.

Bio je po naravi nadaren, pa je otišao u Rim da nastavi početne nauke, gdje je završio gramatiku, retoriku i filozofiju. Nakon toga se dao na put u Njemačku u Trier, gdje je prvi puta došao u dodir i pobliže se upoznao sa samostanskim načinom života. Tako mu se svidio taj način života, da je odlučio i sam postati redovnik i provoditi takav život.

Na svom studiju u Rimu i Akvileji imao je Jeronim izvrsne učitelje te je uz svoju prirodjenu nadarenost brzo napredovao, a osobito se odlikovao u poznavanju jezika a osobito poznavanje latinskog i grčkog jezika, što će mu kasnije veoma dobro doći.

Živo je želio posjetiti Svetu Zemlju i mjesta, kojima je za svog zemaljskog života Gospodin hodao. Došavši u Antiohiju oboli teško i jedva se nekako oteo smrti. Kadje prizdravio nije više nastavio put za Jeruzalem, nego se povukao u pustinju Chalcis na jugoistočnom dijelu Sirije. U toj pustinji je bilo već više drugih svetih pustinjaka.

U tom pustinjačkom životu naučio je Jeronim ono, što mu nisu mogle dati retorske i filozofske škole Rima: naučio je samozataju i odricanje, bogoljuban i savršen kršćanski život. Istina je da su Jeronima dopratile u pustinju i njegove slabosti i njegova prošlost. Zato je ispočetka imao dosta muke dok je sve svladao i mogao napredovati u kršćanskoj savršenosti. Sam piše: "Pokorničkom vrećom pokrio sam svoje udove, moja se koža osušila, mnogo sam trpio. Iz straha pred paklom protjerao sam sebe ovamo, u domovinu skorpiona i divljih zvijeri. Ipak sam se ne jednom u duši vraćao na rimske plesne zabave. Moje je lice upalo od posta, a moje je tijelo bilo gotovo mrtvo, a ipak je u njemu gorio jarki plamen tjelesnih želja..." Od drugih je pustinjaka učio vještinu duhovne borbe:" Tjednima sam postio, danju i noću u suzama vapio Gospodinu. Udarao sam se u prsa, dok Gospodin nije zapovijedio tišinu oluji i ponovo vratio mir mojoj duši".

Vrijeme je provodio u molitvi i učenju. Uz mnogo je teškoća naučio hebrejski jezik, kojeg ga je učio jedan židovski rabin potajno noću. Htio je znati hebrejski jezik, jer je na njemu pisano sv. Pismo Staroga Zavjeta.

Iz pustinje se Jeronim vraća u Antiohiju, gdje biva zaredjen za svećenika. Odtada je puno putovao. U Carigradu se upoznao sa sv. Grgurom Nazijanskim, a u Rimu je naskoro postao tajnikom pape Damaza. Papa Damas povjerio je Jeronimu da prevede sv. Pismo Staroga i Novoga Zavjeta, kojeg se posla Jeronim prihvatio. Spreman je bio, jer je bio najučeniji čovjek svojega vremena, kako svjedoče složno svi i njegovi suvremenici i kasnija pokoljenja. Na tom je prijevodu radio punih 15 godina, dok ga nije konačno završio. Taj je prijevod Crkva upotrebljavala sve do naših dana, a većinom još i danas.

Iza toga Jeronim ponovo zaželi poći u Gospodinovu domovinu. Uzme svoj putnički štap i otputuje s nekoliko svojih prijatelja i pobožnim rimskim ženama Paulom i Marcellom u Svetu Zemlju. U Betlehemu je izgradio jedan samostan za redovnike, a tri samostana za redovnice, kojima na čelo postavi uglednu i svetu udovicu Paulu.

U tihoj ćeliji nastavlja rad na prijevodu svetih knjiga. Borio se kao lav protiv svakog krivovjerja i svake zablude. Uživao je glas najučenijeg čovjeka svog vremena, koga su za savjet pitali i najznamenitiji ljudi: rimski pape, pa i sam biskup iz Hipona, sv. Augustin. Zato se sv. Jeronim s pravom naziva "Doctor Maximus. - Najveći Naučitelj".

Morao je veoma mnogo trpjeti, pa i od onih, kojima je mnogo dobra učinio. Njegovi su ga neprijatelji progonili svojim klevetama, ali on poput lava nije klonuo, nego se borio za čast i slavu Božju te za čistoću nauke rimske Crkve. On je neustrašivo ustao protiv Jovinijana, koji je napadao redovničko i svećeničko djevičanstvo ne štedeći ni djevičanstva same Bl. Dj. Marije. Ustao je protiv Vigilancija, koji je branio štovanje svetaca i svetih relikvija; protiv Pelagija, koji je napadao potrebu Kristove milosti. Došao je u sukob i sa jeruzalemskim patrijarhom. Provala Gota u Rim godine 41o ispunila je njegovo rodoljubno srce velikom žalošću. Pelagijevci su zapalili njegov samostan i on je morao bijegom spasiti svoj život. Već je bio starac od 8o godina, ali se mladenačkim poletom sve do svoje smrti godine 42o borio za istinu i pravdu Kristove Crkve.

Njegovi posmrtni ostaci sahranjeni su u crkvi Santa Maria Maggiore u Rimu.

SVAKI KATOLIK MORA CIJENITI SV. PISMO ALI I ŽIVU RIJEČ BOŽJU!

U jednoj anglikanskoj crkvi, gdje su pokopane mnoge glasovite ličnosti, može se na mramornoj ploči čitati i ovaj natpis: "U sumnji sam živio, u nesigurnosti umirem, a kamo idem, ne znam!"

Možda će sličan natpis staviti na svoj grob i mnogi čovjek naših dana. I on je pun sumnja. Živi kao da nema života preko groba, ali ipak strepi pred smrću. Diči se svojim znanjem, a neznalica je u najvažnijim životnim pitanjima. I dok promatramo veliku duševnu bijedu najvećeg djela čovječanstva, onda se i nehotice pitamo: "Gdje je razlog, da ljudi ovako žive, da lutaju bez svrhe i umiru bez nade?" - Bila bi velika krivica; tko bi se usudio ovako nešto prigovoriti Bogu. Zar nije sv. Pavao rekao Atenjanima na areopagu: "I učinio je (Bog), da od jednoga sav ljudski rod stanuje po svoj zemlji i postavio je odredjena vremena i medje stanovanja njihova, da traži Boga ne bi li Ga kako napipali i našli, premda nije daleko ni od jednoga od nas.

Jer u njemu živimo, mičemo se i jesmo!" (Dj Ap 17,26-28).

Ako nitko nema prava da prigovori Bogu, da ga je ostavio bezpomoćna u svijetu, da luta bez nade i umire u očaju, još manje ima pravo da tako govori katolik. Njemu je Bog stavio toliko sredstava na raspolaganje, da samo sebe mora kriviti, ako živi u sumnji i nesigurnosti. Na jedno osobito sredstvo želio bih svratiti vašu pažnju. To je riječ Božja. Riječ Božja pisana, ali i živa riječ Božja.

Godine 1867 dojašio je u jedno selo u južnoj Africi neki trgovac. Na ulasku u selo igrala su se burska djeca na pješčanom tlu. Najednom opazi trgovac kako se u ruci djece nešto svjetluca na sunčanom svijetlu. Dodje bliže i djeca mu za nekoliko komadića brušenog stakla dadu svoje svjetle kamičke. Trgovac odmah podje u grad i navrati jednom draguljaru. Ovaj odmah prepozna dragulje i u čudu zapita: "Prijatelju, odkuda vam to? Pa to su dijamanti!" Trgovac nije htio odati svoje tajne. U svoj tišini kupio je toliko zemljišta oko onoga sela, koliko je mogao obradjivati. Postao je bogat. Tim je danom počelo iskorištavanje južnoafričkih nalazišta dijamanata.

Toj djeci, koja su svoje dijamante dala za brušeno staklo, slični su mnogi i premnogi ljudi naših dana. Često u svojoj kući imadu najrazličitijih knjiga i romana, ali ćemo sv. Pismo jedva kod koga naći. Zar je čudo da čovjek, koji se kroz cijeli život hrani čitanjem knjiga vrijednosti, mora na svoj grob staviti natpis: "U sumnji sam živio, bez nade umirem!" Sva naime svjetska književnost u usporedbi sa sv. Pismom, tom riječju Božjom, nije ništa drugo no prolazna zvijezda koja svoj sjaj prima od sunca.

Svaki bi dakle kršćanin, želi li da ne bude neznalica u najvažnijim životnim pitanjima, mora čitati i proučavati sv. Pismo, pisanu riječ Božju. Ono je, kako je to lijepo rekao Lacordaire, "drama životnog cilja, propovijest čovječanstva, filozofija svetaca, zakonik izabranog naroda Božjega. Ono je skup istina, koje su mu potrebne, povelja njegovih prava, riznica njegove nade, bezdan njegove utjehe. Ono nam govori o Kristu, Sinu Božjemu i našemu otkupljenju".

Kako nam divan primjer u tome daje današnji svečar i naš zemljak sv. Jeronim. Koliko je vremena on utrošio, da sveto Pismo što bolje upozna, da ga može čitati na jezicima kojima je pisano! Nije to bio posao! Stajalo ga je mnogo žrtava, mnogo znoja i muke, dok je mogao ne samo čitati sv. Pismo na izvornim jezicima, nego ga prevesti i na latinski i tako ga učiniti pristupačnim svima kršćanima latinskog Zapada. Njegova je zasluga u tom pogledu neprocjenjiva. Otvorio je tako vrata prebogate riznice Božje mudrosti, iz koje će milijuni crpsti i vjekovima hraniti svoje duše vječnim Božjim istinama.

Zar bi i za nas sv. Pismo smjelo biti knjiga zapečaćena sa sedam pečata? Ta prema riječima Sv. Augustina, sv. Pismo nije ništa drugo, nego listovi, koje smo primili iz nebeske domovine. Listovi su to koji nas opominju, da provodimo čestit život na zemlji". Sudbonosno bi bilo prezreti

ili omalovažiti ova pisma i ove poruke.

Jednog dana dodje neki učeni bogoslov posjetiti svog prijatelja u bolnici. Bio je bolestan na uho. Zabunom mu je bio uštrcan sublimat, od kojeg je u uhu nastalo gnojenje i nesretnik je trpio velike boli, na koje se i potužio bio svome prijatelju. Kad ga je bogoslov počeo tješiti, okrene se bolesnik prema noćnom ormariću kraj kreveta, otvori pretinac i pokaže svom prijatelju bogoslovu dvije stvari: revolver i Bibliju. Začudjenom bogoslovu protumači:"Jedna je od tih dviju stvari morala pobijediti. U mojim strašnim bolima bila su samo dva izbora...Hvala dragom Bogu, pobijedila je ova mala knjiga!"

Tako bi svakom katoliku morala biblija biti izvor snage, utjeha u boli, radost u potištenosti. Ona to može učiniti bolje i savršenije nego sva literatura svijeta.

No za katolika još to nije dosta. Ona isto tako mora biti i ljubitelj žive Božje riječi, koju navješta njegov zamjenik na zemlji. "Tumačenje riječi Božje prosvjetljuje i urazumljuje malene"(Ps 118,13o). Nema sumnje da bi teško griješio svećenik koji bi zanemario navištanje Božje riječi nedjeljama i blagdanima, ako za to nema opravdana razloga. No jednako tako nema sumnje, da bi zlo činio i svaki vjernik, koji bi namjerno izbjegavao nedjeljno tumačenje Božje riječi od svećenika. Isus je išao tako daleko, da je ovakav prezir i omalovažavanje Božje riječi označio kao siguran znak zabačenja. Čujte što je rekao Židovima:"Tko je od Boga, riječ Božju sluša. I zato vi ne slušate, jer niste od Boga"(Iv 8,48). To je zaista ozbiljna i teška opomena!

Možda bismo bili na pravom putu, kad bismo upravo tu tražili jedan od uzroka opadanja vjerskog života kod vjernika. Riječ je Božja zanemarena, propovijedi se ne slušaju, i ako se slušaju, po njima se ne uredjuje život. Tako pomalo ulazi u duše neki nehaj ohladjivanja i nemara.

Donoso Cortes, svojedobno španjolski poslanik u Parizu, bio je jedan od najmarljivijih polaznika propovijedi, pa i onda kad ih je držao najjednostavniji seoski župnik. Kad su ga jednom upitali kako on, čovjek takve inteligencije i tako profinjena duha, može slušati priproste govore seoskog svećenika, odgovori:"Kad svećenik govori s propovijedaonice i navješta Božju riječ, uvijek ja iza njega vidim Boga"!

Ako je u ono vrijeme trebalo slušati i primati Božju riječ, koliko je to višempotrebno danas! Danas svakome treba posebna mjera nadnaravnog rasvijetljenja. Milost Božja, koja je često jednostavnu riječ Božjeg službenika rasvijetliti, dat će vam novih spoznaja i nove duševne hrane.

Neka sv.Jeronim izmoli svima nama od Boga tu veliku milost da jednom potpuno shvatimo, da "ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi, koja izlazi iz ustiju Božjih" (Mt 4,4). Amen.

+++++++
+++++
+++
+

BLAGDAN ANDJELA ČUVARA

(Andjeoska nedjelja)

"Evo ja šaljem svoga andjela, da ide pred tobom i čuva te na putu i dovede na mjesto, koje sam pripravio" (Exod 23,20-23)

Tako je Gospodin govorio svome izabranom narodu, kad ga je iz Egipta vodio u obećanu zemlju Kanaan. Pred Izraelcima je bio dug i naporan put pun opasnosti. Da ukloni iz njihova srca strah, Gospodin im šalje svoga andjela, koji će ih pratiti na njihovu putu i dovesti do cilja.

Na sličan način postupa Bog sa svakim pojedinim čovjekom. Nijednog Bog ne ostavlja prepuštena samom sebi, nego mu odmah kod rodjenja daje nerazdruživog i vjernog pratioca - andjela čuvara. "Jer je andjelima svojim zapovijedio", kaže starozavjetni psalmista,"da te čuvaju na svim tvojim putevima" (Ps 90,11). Ili na drugom mjestu:"Andjeo Gospodnji stoji oko njih koji se boje njega i izbavlja ih"(Ps 34,8).

Nauka je Crkve, da svaki čovjek ima svog andjela čuvara. "Bog nam šalje svoje andjele ne samo prigodice i u nekim pojedinim slučajevima, nego je on svakome od nas od prvoga početka našega života dao andjela čuvara"(Rimski Katekizam). Slično govori sv.Origen:"Uz svakoga od nas stoje dva andjela: andjeo pravednosti i andjeo zloće. Kad su u našem srcu dobre misli i kad u njemu počne klijati pravednost, tada nam bez sumnje progovara dobri andjeo. Ali kad se u duši stade širiti korov zla, tad nam progovara djavolski glasnik"(Orig. in Lec 12

Sam je Isus jasno istakao da svaki čovjek ima svog andjela čuvara. Kad je branio djetinju nevinost, kaže:"Gledajte da ne prezrete jednog od ovih malenih, jer vam kažem: andjeli njihovi gledaju uvijek lice Onoga, koji je na nebesima"(Mt 18, 10).

Sad znamo da nijedan od ljudi nije osamljeni putnik kroz svoj život, nego da ima pomoćnike i savjetnike na svakom svom koraku. Kako je to utješna nauka Crkve!

Činjenica je, koju potvrdjuje svakodnevno iskustvo, da čovjek, što biva stariji, postaje sve više osamljen. Dijete ima najviše prijatelja: dovoljan je samo jedan pogled ili jedna riječ pa da postaneš prijatelj djetetu! Jednako tako ili bar veoma slično jest i sa mladeži: radi njihove mladenačke svježine i lepršavog i prpošnog nedužnog karaktera i životne vedrine i optimizma okruženi su s mnogo prijatelja. Što čovjek medjutim više stari, sve se više sužava krug njegovih prijatelja. Stoga se stariji ljudi sve više osjećaju osamljenima i zapuštenima, a taj osjećaj dolazi pogotovo do izražaja na času smrti, kad valja poći pred pravednoga Suca.

Bog je to dobro znao, pa zato daje svakom čovjeku pratioca i pomoćnika, povjerljivog i najvjernijeg prijatelja,

Andjeo bdije nad povjerenom dušom i jedina mu je želja, da je dovede k Bogu. Zato i kaže duhovni pisac Meschler:"Sve što su andjeli za nas i što nam pomažu, proizlazi od Boga, ondje imade svoj početak i svoj cilj".

Kakvu zadaću imaju andjeli čuvari?

Oni su vodiči. - Vječno naše spasenje izvrgnuto je brojnim opasnostima, a uz to smo i sami slabi ljudi, koji lako skreću s pravoga puta te postoji opasnost da se izgubimo i tako izgubimo i vječni cilj. Andjeo čuvar nas upućuje na dobro, potsjeća i vraća na pravi put, potiče i savjetuje da ustrajemo i da se klonimo zla.

Mnogi su sveci bili od Boga odlikovani tako, da su u vidljivom obličju gledali svog andjela čuvara, s kojim su mogli i razgovarati. Tako sv.Franciska Rimska, koju je andjeo u vidljivom obliku stalno pratio, savjetovao, s kojim je razgovarala, koji ju je nagovarao na dobro, a kažnjavao ako bi što i malo pogriješila.

Spomenimo samo jedan slučaj zaštite andjela čuvara. Dogodilo se to u Francuskoj krajem prošlog stoljeća. Nekom radniku u gradu Fainsu ukrali su prosjaci dječaka Eugena Loupa kome su bile istom tri godine...Prosjaci-cigani su poveli dijete sa sobom i moralo je u prašini na rubovima cesta sjediti i prositi milostinju za svoje okrutne gospodare. Jadni je dječak tako služio svoje goaspodare četiri godine i nije znao ništa o svojim roditeljima koji su ga tražili na sve strane ali uzalud i bili su uvjereni da je negdje smrtno nastradao. No negdje u svojoj sedmoj godini dječaku se pružila prilika i on pobjegne od cigana. Roditeljima se nije znao vratiti, a znao nije ništa nego jednu molitvicu, koju ga je naučila majka, a koju je on krišom i kod cigana molio andjelu čuvaru. Novine su objavile tu okolnost i pročitala je to i njegova majka. Odmah se dosjetila, poslala molitvenik iz kojeg je dijete naučila tu molitvicu i to je bio dovoljan dokaz, da je to zaista njezin Eugen. Tako je andjeo čuvar vodiobrigu, da dijete opet dodje svojim pravim roditeljima.

Neki će možda reći, da je to slučajno bilo, no mi koji znamo da se na ovom svijetu ništa slučajno ne zbiva, a još manje bez Božjeg pripuštenja, sigurni smo da se Bog poslužio andjelom čuvarom i učinio dobro djelo dječaku radi njegove vjernosti u molitvi.

Takvih slučajeva ima mnogo...

Neka nas stalna prisutnost andjela čuvara u našoj blizini očuva od grijeha i nauči nas živjeti u strahu Božjem.

Dao Bog, da uz njegovu vjernu pratnju stignemo u blaženu vječnost, gdje se više ne ćemo dijeliti od njih, nego s njima zajedno pjevati slavu Bogu. Amen.

+++++++
+++++
+++
+

SV. TEREZIJA OD DJETETA ISUSA

3. listopada

Sv. Mala Terezija ugledala je svijetlo dana 2. siječnja 1873. u normandijskom gradiću Alenconu i na krštenju je dobila ime Marija, Franciska, Terezija. Bila je deveto i posljednje dijete bogobojaznih roditelja Martina i Marije Guerin. Četvero braće je mlado poumrlo, a ostale su same četiri sestre: Marija, Paulina, Leona i Celina.

Već u svojoj prvoj godina Terezija je bila teško obolila. Kad je medjutim ozdravila, počela se tjelesno divno razvijati, te je postala opća radost i veselje svog očinskog doma, a otac ju je nazvao "malom kraljicom". Po naravi je bila veoma živa, pomalo sklona na srdžbu, ponosna, ali i veoma osjetljiva. Pokazivala je posebnu ljubav i suosjećala sa svima koji su trpjeli. Bezgranično je ljubila svoje roditelje i u svojoj je naivnosti molila Boga da ih što prije uzme k sebi da budu posve sretni...Tek je u svojoj petoj godini shvatila što je molila, kad je izgubila svoju dragu majku. Taj ju je dogadjaj učinio još osjetljivijom i pomalo plašljivom.

Nakon smrti majke otac se preselio sa svojom obitelji u Lisieux. Majčinu ulogu oko odgoja male Terezije preuzela je njezina sestra Paulina, koja je djetetu postala zaista "druga majka" sve donjezina ulaska u karmelski samostan: Paulina je je naime ušla u karmelićanke u Lisieux-u 1882. Terezija je prisustvovala Paulininom oblačenju ali je odmah iza toga opet na smrt obolila. Na obilne molitve njezinih sestara i njezinog oca Gospi od Pobjede mala je Terezija nenadano čudesno ozdravila. To je bio povod, da je još nježnije štovala nebesku Majku. Od tada je nastojala da i ona podje putem svoje sestre Pauline.

Nedugo iza ozdravljenja prima prvu sv. Pričest. O tom je dogadjaju napisala kasnije u svojim uspomenama: "Kako je sladak bio prvi cjelov Gospodina Isusa mojoj duši!"

Godine 1886. otišle su joj obje druge sestre, Marija i Leona, u samostan, te je sa sestrom Celinom ostala sama uz staroga oca. Tada je imala trinaest godina.

Počela se tad ozbiljno baviti mišlju o ulasku u samostan, ali je bila premlada: bez posebne dozvole nikako nije mogla ući prije 15. godine. To se nije usudila reći ni ocu ni sestri, koja je takodjer željela u samostan, ali je morala ostati uz oca do njegove smrti. Ipak je za vrijeme jednog hodočašća u Rimu zamolila preko svih propisa i običaja sv. Oca za dozvolu ulaska u samostan. "Čini, dijete, što poglavari odrede". -"Ali, sveti Oče, ako vi dozvolite, nitko se ne će protiviti". Papa joj odgovori: "Ti ćeš ući u samostan, ako to dragi Bog želi!" Terezija je to shvatila kao dopuštenje. I zaista joj je doskora podijeljena dozvola ulaska da smije s petnaest godina ući u Karmel. Težak joj je bio rastanak od starca oca, koji je poput Abrahama vodio i svoje pretposljed-

dijete da ga žrtvuje Bogu. No u njoj je sve kliktalo, jer se time ispunjala njezina davna želja.

Kroz devet godina svoga redovničkog života vjerno je služila svome Zaručniku. Ljubomorno je pazila da joj ne izbjegne nijedna prilika, gdje bi god mogla nešto za Isusa pretrpjeti. Znala je govoriti:"Ne ću da mi izmakne i jedan iver križa". Veliku joj je bol nanijela u samostanu vijest, da joj je otac teško obolio i da ga već drugi put udarila kap. Tom zgodom piše sestri Celini:"Ne tužim se kod Gospodina radi svoga križa. Zadivljuje me njegova neizmjerna ljubav, koja ga potiče, da tako postupa. Bog mora da na poseban način ljubi našega oca, kad mu daje da toliko trpi...Bez trpljenja nema prave ljubavi na zemlji. Tko ljubi Isusa, mora, po riječima sv.Pavla, svoje vlastito tijelo zajedno s njime raspeti na Kalvariji...Kad me stigne trpljenje, ja govorim Isusu: Ti si, moj Isuse, za vrijeme svojih 33 godine dosta radio na zemlji. Sada se ti malo odmori. Ja ću mjesto tebe raditi i trpjeti!"

Mnogo je trpjela takodjer i od različitih bolesti kao i od nerazumijevanja i zapostavljanja od svoje poglavarice. No nikada se nije ni najmanje potužila niti išta prigovorila. Prikazivala je svoje patnje za obraćenje grijешnika i pogana. Govorila je:"Na molitvi i žrtvi zasniva se moja snaga; to je moje najjače oružje, koje daleko više može nad ljudskim dušama, nego sve riječi. To znam iz iskustva...Do konca svijeta ne ću mirovati. Istom onda kad andjeo progovori: Od sada više ne će biti vremena! , tada ću otpočinuti i uživati blaženu vječnost, jer će broj izabranih biti popunjen, a do tada želim samo trpljenje sa žrtvom. To je jedino što želim u ovoj suznoj dolini!"

Posebno se odlikovala u žrtvi za misionare, svoje najteže boli žrtvovala za njih da im olakša njihov teret. Zato je Crkva i proglasila "zaštitnicom misija".

Nekoliko dana prije smrti je rekla, da želi duše naučiti putu duhovnog djetinjstva, koje se sastoji u savršenom predanju u Božju volju i posvemašnjem pouzdanju; u jedinoj zadaći na zemlji, da svakodnevnim malim žrtvama Isusu donose cvijeće, da njegovo srce osvoje vjernom ljubavlju.

Približavanjem smrti rasla je u ovoj svetoj duši sve veća radost. Unatoč velike čežnje za nebeskom domovinom uvijek je bila puna ljubežljive susretljivosti prema svojim susestrama. Kolikogod je trpjela, uvijek je govorila, da bi htjela još više trpjeti, jer da još sve ovo nije dovoljno.

Umrla je s riječima na usnama:"Ja Ga ljubim...Moj Bože, ja te ljubim".

Svoje je obećanje održala: bezbrojnim je dobročinstvima obasula sve one, koji se njoj mole ili traže njezin zagovor.

MALI PUT DUHOVNOG DJETINJSTVA

Jednom je božanski Spasitelj okružen mnoštvom naroda uzeo pred sebe dijete i rekao učenicima:"Zaista vam kažem: Ako se ne obratite i ne budete kao djeca, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko"(Mt 18,3).

Drugom zgodom, kad su apostoli raspravljali tko je najveći u nebeskom kraljevstvu, dao je Isus zaključnu riječ:"Koji se ponizi kao dijete, onaj je najveći u kraljevstvu nebeskom" (ib.18,4).

Kad su pak majke jedne večeri donosile djecu Isusu da ih blagoslovi, a apostoli ih u tom priječili zbog Isusova umora, Isus je ustao na obranu malenih:"Pustite djecu neka dolaze k meni i ne branite im, jer je takvih kraljevstvo Božje...Tko ne primi kraljevstva Božjega kao dijete, ne će ući u njega" (Mk 10,14).

Time je Gospodin jasno označio kakav treba biti onaj koji želi ući u nebesko kraljevstvo: treba biti bezazlen kao dijete, sve svoje pouzdanje staviti u nebeskog oca kao dijete u svoga oca, od kojeg jedinog očekuje sve dobro.

Najbolja učiteljica takvog duhovnog života duhovnog djetinjstva jest sv.Mala Terezija. Od nje treba naučiti kako valja shvatiti gornje Isusove riječi i kako ih ispuniti.

Svoj "mali put duhovnog djetinjstva" prvi put je sv. Terezija objavila g.1895. u 9.poglavlju svoga dnevnika. Tu piše svoj glavarici:"Vi znate, majko, da je uvijek bila moja želja da postane svetom. No kad sam sebe usporedjivala sa svecima, uvijek sam ustanovila da je izmedju njih i mene takva razlika, kakvu vidimo u prirodi izmedju jednog brda čiji se vrhunci gube u oblacima, i neuglednog pješčanog zrnca kojeg prolaznici gaze nogama.

No umjesto da se obeshrabrim, ja sam sebi govorila: dragi Bog ne može uliti želja, koje se ne bi mogle ostvariti. Dakle i ja, premda sam malena, mogu težiti za svetošću. Nemoguće mi je postati većom. Moram ostati takva kakva jesam, i to sa svim svojim bezbrojnim nesavršenostima. Ali ja ću pronaći sredstvo, da dodjem u nebo jednim posve kratkim i novim putem. Živimo u vrijeme pronalazaka. Sada više nije potrebno penjati se stepenicama u više katove: stepenice kod bogatijih zamjenjuje dizalo. I ja bih željela pronači jedno takvo dizalo da se uzdignem do Isusa, jer ja sam posve malena, a da bih se mogla penjati strmim stepenicama savršenosti. Kad sam pitala Sv.Pismo da mi pokaže to dizalo, predmet mojih želja, čitala sam riječi koje su izašle iz ustiju same vječne Mudrosti:"Ako je tko medju vama posve malen, neka dodje k meni!"

Približila sam se dakle Bogu, jer sam spoznala da sam našla što sam tražila. No htjela sam još točnije znati, kako On postupa s posve malenima. Zato sam još dalje ispitivala.Tada nadjoh:"Kao što majka miluje svoje dijete, tako ću ja tebe tješiti, nosit ću te na svom srcu i njihati na svojim koljenima" (Ps 66,13).

Nikada nisu nježnije riječi obradovale moju dušu. Dizalo, koje me trebalo dovesti u nebo, to su tvoje ruke, Isuse! Radi toga ne treba da budem veća. Što više, moram ostati malena i postati još manja. O moj Bože, ti si nadvisio moje očekivanje. Slavit ću tvoje milosrdje! Ti si me od moje mladosti poučio i do ovog časa ja sam navještala tvoja čudesa...Slavit ću ih sve do najveće starosti".

U tim je riječima ocrtan novi put duhovnog djetinjstva sv.Male Terezije. Tri su bitne oznake tog puta u nebo:

1. Spoznaja vlastite nemoći. Poput slabe djece priznajemo da je Bog sva naša nada i snaga. Bog je naš otac, a mi kao djeca poniznim srcem očekujemo njegovu neizmjernu ljubav, koja nam govori da nas on, jer smo upravo tako mali i slabi, ne će napustiti i zaboraviti.

Takvo je duševno raspoloženje nama mnogima strano, jer smo prepuni vlastite vrijednosti i snage. No na prvim kušnjama vidimo kako posrćemo i kako je naša jakost zapravo sama slabost. Ne shvaćamo da je jakost djeteta upravo u njegovoj nemoći i priznanju da je slabo. Sv.Terezija kaže:"Da budem u Isusovom naručju uzdignuta do neba, ne trebam rasti...Isusu je omilila moja mala duša, jer ja ljubim svoju ništetnost i siromaštvo i slijepo se povjeravam njegovom milosrdju". Sv.Terezija ide čak tako daleko da kaže:"Sve u meni čini Isus, a ja ne činim ništa osim da ostanem mala i slaba".

2. Siromaštvo. Dijete ne posjeduje ništa, ništa ne naziva svojim. Sve pripada njegovim roditeljima. Upravo to stanje skrajne neimaštine potiče oca , da djetetu pribavi sve što mu treba. Kad dijete odraste i počne samo zaradjivati, očeva se darežljivost suzuje. Na tosv.Terezija primječuje:"I kod siromaha dijete dobiva što mu je potrebno. No kad odraste, otac ga više ne će hraniti, nego mu kaže: sad idi, sad se sam probijaj kroz život. Da toga nikad ne bih morala čuti, nisam htjela rasti, nego sam se osjećala nesposobnom da sama sebi zaradjujem kruh, t.j. moje uzdržavanje za nebo. Nikada nisam mogla sama nešto učiniti. Ostala sam dakle malena i nemam drugog posla, nego da berem cvijeće ljubavi i žrtve i donosim ga dragom Bogu i time njega razveseljujem".

3. Pouzdanje. Poniznost srca i siromaštvo duha iziskuje nadopunu, koja se sastoji u pouzdanju. To je sigurno sredstvo da Boga sklonemo na darežljivost. I sv.Terezija je rekla, da se od dragog Boga dobiva onoliko, koliko se od njega nada. Pouzdanje mora biti u duši i u časovima neuspjeha i tame.

Duša na ovom putu savršenstva mora posve nasljedovati dijete i vladati se prema Bogu onako kako se dijete vlada prema svom ocu. To znači ljubiti, rado se žrtvovati, puno puta razveseliti svog nebeskog oca.

Završimo molitvom same svetice:"O Isuse, mi te molimo, svrni svoj božanski pogled mnoštvu malenih duša, te sebi u tom svijetu odaberi legiju malenih žrtava zadovoljštine, duše koje su dostojne tvoje ljubavi. Amen.

++++
++
+

SV. FRANJO ASIŠKI

4. listopada

Sv. Franjo, Božji Sirotan rodio se godine 1181./82. u Assisi-u. Njegov je otac Pietro Bernardone bio bogat trgovac suknom. Mnogo je trgovao osobito s južnom Francuskom, gdje se nalazio i onda, kad je primio radosnu vijest, da mu se rodio sin prvijenac. Franjina majka zvala se Pikarda. Bila je veoma pobožna, vrijedna i plemenita, a poticala je vjerojatno iz Francuske.

Mali se Franjo lijepo razvijao. Bogati je otac Bernardone u nj polagao sve svoje nade. Mislio je, da će Franjo još više podići ugled njegove kuće i zgrnuti još više blaga i bogatstva u njihov dom. No u Franji nije bilo trgovačkog duha. On se više zanosio viteškim idejama, volio je pjesmu i razonodu. Mladež Assisi-ja izabrala je Petrova sina za svoga "kralja" i ovjenčala ga cvijetnim vijencem. U vrtovima bogatog trgovca često bise priredjivale veselice i zabave, gdje se sastajala bezbrižna mladež, koja je u živahnom i vedrom Franji gledala svoj ideal.

Iako su najljepše pjesme navirale na njegova usta, iako je sam znao biti najdosjetljiviji, Franjo je uvijek ostao potpuni svoj gospodar, trajno čestit, uljudan i pristojan. Bio je utjelovljena dobrota. Osobito je rado pomagao siromasima i dijelio im obilnu milostinju. Štoviše, stvorio je i odluku, da neće nikad nikoga odbiti, koji ga u ime Božje bude nešto zamolio.

Kad je Franji bilo 2o godina, bukne rat izmedju Perugie i Asizija. Kod mjesta Ponte San Giovanni bili su teško poraženi Asižani i odvedeni u ropstvo. Medju njima nalazio se i Franjo. Preko godinu dana Franjo je svojom vedrinom podržavao duh medju zarobljenicima. Bodrio ih je na ustrajnost i u njima podržavao nadu u povratak kućama i obiteljima. Tako je i bilo. Kad se Franjo vratio kući, oživjeli su vrtovi trgovca Bernardone-a, a asiška je mladež opet gledala u svojoj sredini svoga "kralja". No ne za dugo! Franjo je u svojoj nutrini sve više osjećao unutarnje nezadovoljstvo sa samim sobom. K tome još nadodje teška bolest, koja ga je mjesecima prikovala uz krevet i dovela na rub groba. Njegovo je srce sve jače osjećalo svu taštinu i prazninu svega prolaznoga. No ono, jš nije bilo konačno osvojeno za Boga i planove, koje je Bog imao s njime. Ozdravivši opet ga okruži njegovo društvo "cvijetne mladeži". Godine 12o5 stupi u vojsku vejvode iz Tarenta i uputi se u Napulj. No došao je samo do Spoleta. Tu mu se u snu javi Gospodin, koji ga vrati natrag u rodni grad.

Vidjenjem u Spoletu započinje novi odsjek u Franjinu životu. Malo po malo nestalo je veselih zabava u očevu vrtu. Umuknuo je kikot bezbrižne mladeži, jer se njihov "kralj" potpuno promijenio. Izbjegavao je društvo i tražio jadne siromahe i gubavce, kojima je povezivao rane i cjelivao im bolne udove.

Nekoliko mjeseci još nije bio na čistu, što Gospodin s njime namjerava. Jednom se zgodom molio u crkvici sv. Damjana u Porcijunkuli. Molio se pred raspelom. Tu osjeti kako mu Raspeti govori: "Podji Franjo, i popravi moj dom, jer će se srušiti!" On Spasiteljeve riječi doslovno shvati. Preda svećeniku sav novac i još mu više donese za popravak crkvice sv. Damjana. Budući da je Franjo i onaj novac, koji je dobio za prodano sukno takodjer donio za popravak crkve sv. Damjana, te se njegov otac na nj veoma razgnjevi i baci ga u kućni zatvor. Pokušavao ga je nagovaranjem i prijetnjama "dovesti k pameti", ali bez uspjeha. Tada dovede sina pred mjesnog biskupa nadajući se, da će natrag dobiti novac, koji je Franjo poklonio za popravak crkvice u Porcijunkuli. No tu otac doživi neočekivani prizor. Franjo svuče svoje haljine te zajedno s novcem sve stavi do očevih nogu govoreći: "poslušajte me i razumijte! Do sada sam Petra Berbardone nazivao svojim ocem, a od sada hoću da služim Gospodinu. Od sada više neću govoriti: "Oče moj Petre Bernardone, nego ovako: Oče naš, koji jesi na nebesima!"

Tako sin bogatog trgovca postade vitezom Kraljice siromaha. Još je jasnije spoznao volju Božju na dan sv. Matije, 24.II 1209 kad je kod svete Mise slušao evandjelje: "Idući propovijedajte i kazujte: Približi se kraljevstvo nebesko. Bolesne liječite, mrtve dižite, gubave čistite, djavle izgonite... Ne pribavite si ni zlata ni srebra ni bakra u svojim pojasima. Ni torbe na put, ni dviju haljina ni obuće ni štapa, jer je radnik dostojan jela svoga." (Mr 10,7-10).

Od tog časa započne Franjo u svem siromaštvu propovijedati Kristovo evandjelje. Sam je sebe nazivao "glasnikom velikog Kralja". Pojava Božjeg Sirotana snažno je djelovala na sve, koji su ga slušali. Mnogi su se obraćali na pravi put, a bilo je i takvih, koji su pošli za njim i sami se oduševljavali za sveto siromaštvo. S njima je Franjo prošao gradove Italije propovijedajući Kristovo evandjelje. Kad je Franjo imao dvanaest učenika, uputi se Svetom Ocu papi, da dobije potvrdu svoga reda. Klečeći pred papom Inocentom III progovorio je sv. Franjo: "Gospodine papa! Mi ne molimo ništa drugo, nego da smijemo siromašno živjeti i siromašni biti!" Evandjeosko siromaštvo bio je njegov životni ideal. Papa se iz početka promišljao. No iduće noći u snu vidi, kako se golema i predivna crkva sv. Ivana Lateranskoga, "glava i majka sviju crkvi, uslijed snažnog potresa počela rušiti. No gle! U tu je baziliku stupio čovjek obučen u čudan habit, pripasan bijelim užetom. On je počeo rasti i bivati sve većim. Svojim je rukama pomaknute stupove postavio na njihovo mjesto, popravio sve i spasio crkvu, da se nije srušila Papa je shvatio svoj san. Rado je podijelio dvanaestorici svoj blagoslov i dozvolu, da smiju propovijedati sveto Evandjelje. Bio je to rodjendan reda sv. Franje, koji će svečano odobriti papa Honorije III.

Sada su mala braća sve više razvijala svoju djelatnost na veliku dobrobit čitave svete Crkve. Sv. je Franjo osnovao i red za žene, koji povjeri sv. Klari. A doskora i treći red za svjetovnjake.

Tako je red sv. Franje postao golemim stablom, koje je svojim prostranim granama ocjenjivao cijeli svijet. Sinovi sv. Franje živjeli su u siromaštvu i ljubavi. Često su morali mnogo trpjeti, ali vedrine nikada nije nestalo s njihova lica. Još za života svog Osnivača prvi su franjevci pretrpjeli mučeničku smrt u Maroku navještajući Kristovu nauku inovjercima.

Rijetko je srce jednog čovjeka plamtilo tolikim žarom ljubavi, kao srce svetog Franje. Gospodin je tog Serafa ljubavi odlikovao posebnom čašću. Na brdu Alvernu Gospodin mu je utisnuo svete svoje rane na ruke, noge i bok. Tako je mogao ne samo raditi i živjeti, nego i trpjeti zajedno s Gospodinom. Bilo je to dvije godine prije njegove smrti. Bolest, koja se opet pojavila, još ga je više približavala nebu. U toj bolesti Gospodin je poslao svog andjela, koji je preko divne Hharfe samo jednom povukao svoje gudalo. Franjo je kod toga osjetio toliko milje rajske slasti, da je molio, neka više toga ne čini, jer bi morao umrijeti od duševne radosti.

3 listopada 1226 u čednoj kolibi nedaleko Porcijunkule umirao je sv Franjo okružen svojom braćom. Zamolio ih je, da mu posljednji puta odpjevaju njegovu pjesmu suncu. Sam je izrekao posljednje stihove ove pjesme:

"Blagoslovljen si, Gospodine, i radi naše sestrice
smrti, kojoj nijedan čovjek izmaći ne može!
Jao onima, koji umiru u smrtnome grijehu!
Blago onima, koji su ispunjavala tvoju presvetu volju,
jer njima druga smrt ne može naškoditi!"

Njegova je pjesma umukla. Ustavilo se srce, koje je grijalo silnom ljubavlju za Gospodina. A s prozora čednog stana asiškog siromaha odjekivala je oproštajna pjesma malenih ševa, koje je svetac za života toliko volio.

Papa Grgur IX proglasio je ispitavši oko 40 čudesa, već godine 1229 16 srpnja, Franju svetim, a slijedeće godine 20 veljače 1229. odabra ga pokroviteljem cijele Crkve.

SIROMAH IZ ASIZA

Veliki francuski propovjednik Bossuet je rekao jednom zgodom:"Sveti Franjo Asiški je kao drugi Krist ljubio iskreno, zanosno i od srca sve ljude, sve narode i sve stvorove te je uz Pavla postao najautentičniji kršćanin. Postaoje srce kršćanstva, pa je stoga kroz stoljeća ostao miljenik ljudi". - Zaista je iza Isusa i Marije malo tko ljudi bio čovjeku tako bliz kao Sirotan iz Asizija...

Iza sebe je ostavio čitave vojske dobrovoljaca evandjeoskih savjeta. Njima je kratko vrijeme prije smrti preko brata Benedikta napisao svoju posljednju volju:"Budući da radi slabosti i boli sam ne mogu pisati, svoju ću volju braći sadašnjosti i budućnosti očitovati u tri riječi: oni treba da se kao uspomenu na mene, moj blagoslov i posljednju moju volju ljube medju sobom i to kao što sam ja njih ljubio i još ih uvijek ljubim. Zatim treba da visoko štuju našu dragu gospodju Neimaštinu. Konačno treba da budu vjerni i podložni poglavarima i svim klericima svete Crkve".

Tako je Franjo govorio svojoj braći kao njihov duhovni otac. Ima li Franjo što reći čovjeku našega vremena?

I danas mnogo ljudi živi u velikom siromaštvu. No to siromaštvo im stoji na tijelu i duši kao jedan ogroman teret kojeg nose teška srca. Nije rijedak slučaj da proklinju sve oko sebe i zavidnim okom promatraju svakoga, kome je po sudu njihovom bolje nego njima. Činise da je zahvatila i današnjeg čovjeka neka groznica sticanja i pretjerana gramzivost za zemaljskim dobrima...

Pred takvog čovjeka stupa Siromah iz Asiza, koji je iz ljubavi prema svojoj zaručnici Neimaštini sve ostavio (a imao je što ostaviti!). Kad ništa nije posjedovao, mogao je mirno reći:"Bog moj i sve moje!" - On nas uči, da nije sva sreća u zemaljskom dobru. Ne znači to, da čovjek ne bi smio imati i potrebna zemaljska dobra, ali znači to, da ne smije srce naše biti tako zalijepljeno za ta dobra, da za ništa drugo više nije sposobno. Kad bi i nama Bog bio naše najveće bogatstvo, drugačije bi izgledale u tom svijetlu sve zemaljske stvari!..

Ima takodjer i danas na zemaljskoj kugli ljudi, kojima viri iz očiju glas i oskudica. Njihove se mršave ruke i sjajne oči okreću za koricom kruha, a nema im je tko dati. Upravo takvima je Franjo najradije dolazio i dijelio s njima isprosjačeni komadić kruha i s njima se zajedno divio Bogu i njegovoj prirodi. Naučio je i takve bjednike zahvaljivati se Bogu i na ovim najmanjim dokazima njegove ljubavi.

U svebpćoj trci za što ugodnijim životom blijedi istina o odricanju, siromaštvu, žrtvi i askezi. Zaboravljaju da iza svakog užitka, bio on kakav mu drago, ako nije duhom ispunjen, srce ostaje prazno. Takvom čovjeku današnjice manjka Franjin duh dobrovoljnog siromaštva, kojemu su duhovne i vjerske vrijednosti nada sve vrijedne, a sve drugo nije ništa.

U svim teškoćama i neprilikama života sv.Franjo ima i današnjem čovjeku nešto reći, pokazati mu pravi put i reći da je on sve to već prošao.

Ima problema stambenih, gdje u skučenim prostorima dolazi do nerazumijevanja, svadja, srdžbi i mržnji, čega inače ne bi bilo, da toga nije. Tu im Franjo govori, da je on napustio sve svoje odaje i dragovoljno odabrao spilju i šumu, pa neka tako i oni ove svoje probleme i teškoće rado podnose za njegovu ljubav.

Jednako tako nema kuće, gdje smrt nije u crno zavila stanovnike i prouzročilačesto nenadoknadiv gubitak. No i u ovim prilikama evo sv.Franje, koji govori:"Blago onima koji su ispunjavali tvoju svetu volju jer njima druga smrt ne može nauditi".

Rat je prošao, ali njegove posljedice nisu posve nestale. U prvom redu nije prestala mržnja i netrpeljivost medju ljudima i ona gramzivost koja je karakteristična za pojedine epohe povijesti. Uvredu i nepravdu mnogi ne mogu zaboraviti i ne poznaju opraštanja te u srcu i dalje gaje osvetničke misli. Tako i dalje čovjek pred čovjekom zatvara srce i ostaje tvrd i bezosjećajan. Tu opet dolazi Sv.Franjo koji svojim pomirljivim stavom i molbom za mir u ime Krista uklanja svadju tako, da mržnja nestaje, da se uvrede praštaju i zaboravljaju i da opet nastaje mir.

Možda smo i sami postali uskogrudni i nepomirljivi... Možda i nas ne dira tudja bijeda, možda nas tudja žalost ostavlja ravnodušnima i hladnima. Možda i mi gledamo puni zavisti i bjesa na one koji su bogatiji i imućniji. ..Evo opet Siromaha iz Asiza koji svojim dragovoljnim siromaštvom, svojim srcem punim ljubavi i svojom neograničenom ljubavlju prema čovjeku i bližnjemu u ime Kristovo donosi novu ravnotežu, novi mir, novu ljubav i razumijevanje.

Svetac iz Asiza govori, da treba od ovoga svijeta uzeti i njegovo dobro i njegovu radost, ali samo u vidu slave i ljubavi Božje, a ne vlastitog užitka spojenog s grijehom. Prema tome je Franjo propovjednik i za naše moderno vrijeme. I za danas radi toga, jer i danas može ljudsko srce ispuniti i zadovoljiti samo Bog i njegova ljubav, a sve ga drugo ostavlja praznim i žalosnim.

Hvalimo i mi danas Gospodina sa svim stvorovima, kako je to činio Franjo. Sa suncem i mjesecom, sa svim stvorenjima na zemlji i pod zemljom; s bistrom vodom, s jutrom i večerom, sa zemljom i svim plodovima, sa svim životinjama, sa svim cvijećem...

Nošeni krilima velike ljubavi prema Bogu i bližnjemu lako ćemo snositi životne teškoće i u danom času smrt pozdraviti kao dragu svoju sestricu, koja će nas dovesti u dragi Očev dom i na toplo Očevo srce. Amen.

+++++
+++
+

SV. LUKA EVANDJELISTA

Prema pouzdanim kršćanskim izvorima sv.Luka se rodio u Antiohiji, glavnom gradu rimske provincije Sirije, koji je po veličini bio odmah iza Rima i Aleksandrije, s oko pola milijuna stanovnika, medju kojima je bilo Grka i Židova. Luka je potjecao iz poganske familije grčkog porijekla, po zanimanju je bio liječnik i čovjek široke naobrazbe. Kroz čitav je život ostao neoženjen.

U njegov su grad kršćani došli prvi puta nakon kamenovanja sv.Stjepana, kad je izbio prvi veći progon kršćana u Jeruzalemu. No ti su kršćani propovijedali evandjelje samo Židovima, a ne poganima (Dj.Ap.11,19). Kasnije su nadošli i drugi, "ali neki od njih bijahu Ciprani i Cirenci, koji došavši u Antiohiju, stadoše propovijedati i Grcima, navještajući Gospodina Isusa"(ib. 11,2o).

Luka u svom životu nije vidio Gospodina, ali je vrlo vjerojatno da je od ciparskih ili cirenskih vjerovjesnika saznao za Isusa i evandjelje. Križ, koji je poganima bio ludost, osvojio je srce mladoga poganina i uglednog liječnika te se dao poučiti i krstiti. Dogodilo se to negdje oko 4o.godine, a prije dolaska Pavla i Barnabe u Antiohiju.

Novokrštenika Luku nije čekao mali posao u Božjem kraljevstvu. Njega koji je dosada liječio bolesna tjelesa ljudi, pozvao je Gospodin da bude vjerovjesnik i liječnik bolesnih duša. Zbog naobraženih Grka odlučio je napisati treće evandjelje, a poslije i djela apostolska. Bio je vjeran pratilac sv. Pavla na njegovim putovanjima.

Dalje mnogo više ne znamo o Lukinom životu, jer on koji je tako točno opisao sve u svojim spisima, o sebi posve šuti a što je jedna lijepa crta poniznosti i skromnosti.

Intimna povezanost Lukina s Pavlom počela je vjerojatno negdje u Antiohiji prije Pavlovih misijskih putovanja. Prema tome zaključujemo i to da ga je Pavao vrlo brzo uvrstio u red propovijednika evandjelja. U Djelima Apostolskim i nehotice spominje Luka da se u Troji pridružio Pavlu i pratio ga do Macedonskog grada Filipa, gdje je ostao sam, a Pavao je produžio za Solun. U Filipima je Pavao osnovao prvu kršćansku općinu i htio da Luka ostane na tako važnom mjestu, gdje je Luka ostao više godina. Na trećem putovanju Pavao ga uzima iz Filipa sa sobom u Jeruzalem; dapače pratio je Pavla i dalje u Cezareju i sve do Rima, gdje je sa sv.Pavlom ostao dvije godine u sužanjstvu. O tome je Pavao izričito dva puta posvjedočio, kad u svojoj poslanici Kološanima piše:"Pozdravlja vas Luka, liječnik ljubezni".

Luka je napisao evandjelje za rimske kršćane, koji su se iz poganstva obratili na kršćanstvo. To je evandjelje poklonio svom odličnom prijatelju Teofilu. Lukino se evandjelje obično naziva evandjeljem ljubavi i milosrdja, jer tako dirljivo opisuje Spasiteljevu ljubav prema siromasima, bijednicima i

nevoljnim griješnicima. Veoma je savjesno istražio sve podatke te zato u njegovom evandjelju nalazimo ono, čega nema u druga tri evandjelja. Tako na pr. samo Luka donosi prikaz Marijina naviještenja, Marijin posjet rodjakinji Elizabeti, pa popis pučanstva u rimskom carstvu, poklon pastira, prikazanje u hramu; samo Luka spominje oživljavanje mladića iz Naima, Isusov posjet Mariji i Marti, ozdravljenje deset gubavaca, pa zatim usporedbe o milosrdnom samaritancu, izgubljenom sinu, nepravednom upravitelju, o bogatašu i siromahu Lazaru, o farizeju i cariniku; samo Luka govori o Isusovom raspoloženju u Getsemanskom vrtu, o krvavom znoju, o obraćenju desnog razbojnika... Tako je Luka spasio kršćanstvu mnogo dragocjenih pojedinosti iz života i javnog naučavanja Isusova.

Kad je dovršio evandjelje, počeo je pisati svoje drugo djelo, koje danas nosi naziv "Djela apostolska". U tom je djelu po nadahnuću Duha Svetoga kao povjesničar i očevidac opisao prve početke i razvoj mlade Kristove Crkve. U prvom mu je redu bio cilj i namjera da dokaže, kako je širenje kršćanstva djelo Duha Svetoga. Nadalje je htio dokazati da kršćanstvo i kršćani nisu neprijatelji rimskog carstva. Možda je upravo Lukina zasluga, da je prvi puta Pavao bio izbavljen iz rimskog sužanjstva, u kom je proboravio dvije godine.

Iz Rima je Luka otputovao, vjerojatno po kakvoj misiji, jer ga ne vidimo s Pavlom nakon oslobodjenja ovoga iz sužanjstva. Kad je Pavao opet po drugi puta u zatvoru u Rimu, evo opet Luke uz Pavla:"Luka je jedini sa mnom"(II.Tim 4,11). Sigurno da je velika utjeha Pavlu bila i ta, što ga je sve do stratišta pratio njegov vjerni prijatelj Luka.

Iza mučeništva sv.Pavla Luka odlazi iz Rima u Grčku, gdje je kao biskup djelovao do kraja svog života. Umro je kao mučenik u gradu Patari, čini se negdje u 80.godini života.

Posmrtni su mu ostaci preneseni kasnije godine 357. u Carigrad, gdje se i danas nalazi jedan dio njegovih moći.

Prema jednoj pobožnoj predaji Luka bi trebao biti i slikar, a ne samo liječnik, te bi bio trebao naslikati prvi portret Bl.Djevice Marije, koji se čuva u Rimu. Osnova će te legende biti ta, što je Luka najvjernije, najživlje i najljepše ocrtao lik Bl.Djevice, ali ne kistom i bojama, nego svojim perom i svojom ljubavlju.

EVANDJELJE KAO IZVOR ISUSOVA ŽIVOTA I NAUKE

Poznati ruski pisac Mereškovskij najviše medju svim svojim knjigama volio Sv.Pismo Novoga Zavjeta. Sam o tome piše: "Novi Zavjet našega Gospodina Isusa Krista preveden na ruski. Petrograd 1890. Mala knjiga u 32°, 626 strana. Tiskana je u dva stupca sitnim slovima, uvezana u crnu kožu. Prema opasci na prvoj strani vidi se, da je posjedujem već 28 godina. Čitam je svaki dan. I doklegod budu gledale moje oči, čitat ću je kod svakog svijetla dolazilo ono od sunca ili iz srca...Čitat ću je u najsjajnijim danima i u najtamnijim noćima, u raspoloženju i neraspoloženju. Čini mi se da mi je uvijek novo i nepoznato ono što čitam, kao da toga nikad ne bi mogao dočitati, nikada do kraja spoznati...Tisak je na naslovnoj stranici izlizan, da se jedva može čitati; zlatorez je izblijedio, papir požutio, koža istrunula, hrbat poderan, listovi ispadaju. Trebalo bi je ponovo dati uvezati, ali je šteta. Da kažem istinu, plaši me misao da bih se samo na nekoliko dana morao odijeliti od nje" (Koch, XI, 257,2).

Tako je taj pravoslavni Rus poštivao i cijenio pisanu Božju riječ.

I mi svake nedjelje i blagdana slušamo iz tog istog evandjelja pojedine odlomke Božje riječi. Posvetimo zato danas na blagdan svetog evandjeliste ovih par riječi upravo tom evandjelju, toj pisanoj Božjoj riječi. Što su zapravo evandjelja, tko ih je napisao i što ona znače za nas kršćane?

Pored usmene predaje sveta su evandjelja glavni izvor Isusove nauke i njegova života. Napisali su ih pisci nadahnuti Duhom Svetim, koji su bili ili očevici ili svjedoci rada i života Gospodinova. Poznamo četiri: Matej, Marko, Luka i Ivan.

Što su oni napisali u evandjeljima? Otvorimo evandjelje sv.Ivana odnosno Ivanovu poslanicu:"Što bijaše od početka, što čusmo, što vidjesmo očima svojim, što razmotrismo i ruke naše opipaše o Riječi života...Što vidjesmo i čusmo, javljamo vama, da i vi s nama imate zajednicu"(1, 1-4).

Evandjelisti su dakle neposredni svjedoci Isusova života. Zabilježili su i za sva pokoljenja sačuvali ono, što su sami svojim očima gledali ili rukama pipali, ili čuli neposredno iz ustiju apostola ili kao sv.Luka iz ustiju preblažene Djevice Marije. Sadržaj je tih evandjelja, kako kaže sv.Ivan, "život vječni, koji bijaše kod Oca i javi se nama"(1.Iv 1,2). Prema tome evandjelja nisu mrtvo slovo, nego ona govore o životu, o vječnom životu, o Isusu Kristu, po kom i mi dobivamo život.

A sv.Augustin piše:"Evandjelisti su kao udovi izveli ono, što su pod vodstvom Glave spoznali kao ispravno. Što je naime On htio da mi znamo i budemo poučeni o njegovim riječima i djelima, to je njima, kao svojim rukama koje pišu, naredio da napišu". Pisac pak K.Adam kaže:"Evandjelja šire oko sebe svježi dah samoproživljenoga. Ona su kao cjelina neposredni odjek onoga, što e apostolska Crkva naučavala".

Glasoviti branitelj kršćanstva Hettinger pita:"Gdje u širokom svijetu možemo naći jednu knjigu, za čiju je istinitost proliveno toliko potoka krvi!"

Evandjelja su do danas sačuvana upravo onakva kakva su proizašla iz pera evandjelista. Budno oko kršćanske starine ljubomorno je pazilo na svako slovo i svaki zarez kod prepisivanja. Da je zaista tako najbolje svjedoče pronadjeni najstariji rukopisi. Dosada smo imali najstarijih tekstova evandjelja iz 4. i 3.stoljeća, u kojima je bilo citata iz sv.otaca i apologeta iz 2.stoljeća. Najnovija istraživanja u Palestini su pokazala i starije tekstove, koji jednako tako potvrdjuju istovjetnost tekstova. U njihovoj autentičnosti nema nikakve sumnje, što danas priznaju svi protivnici.

Zato je već i Rousseau rekao:"Pečat istine, koji nose evandjelja, tako je velik, tako iznenadjuje i u tolikoj se mjeri ne da imitirati, da bi onaj, koji bi izmislio evandjelje, bio veći od junaka o kom ona govore."

Sv. Jeronim svima nama stavlja na srce spasonosnu opomenu:"Čitaj uvijek i uvijek Sv. Pismo. Još i više kažem: Nikada ga ne odlaži iz svojih ruku!" Kad bismo to poslušali i tako činili, za nas bi životni primjer Gospodinov bio stalna i najrječitija propovijed, najsnažnija pobuda da sami misli i nauku ovog svetog evandjelja provedemo u život. Sveci Božji i nisu bili ništa drugo no živo evandjelje, najbolja obrana kršćanstva i Kristove vjere.

Poznato je da je ruskom piscu Dostojevskom za vrijeme četirigodišnjeg robovanja u Sibiru bila najveća utjeha upravo Sv.Pismo, kojeg je čuvao pod jastukom. Često ga je čitao i drugima. Razmišljao je nad svakom rečenicom i tako crpio nove duhovne snage. I kad mu se približavao kraj života, posegnuo je opet za evandjeljem i žena mu pročita otvoreni odlomak sv.Mateja u glavi 3., retku 14-15:"Ali Ivan branio mu govoreći: Ja treba da budem kršten od tebe, a ti dolaziš k meni. Isus mu odgovori:Pusti sada jer tako nam dolikuje, da ispunimo svaku pravdu". Kad je pisac čuo te riječi, zamisli se i reče ženi:"Jesi li čula! Ne zadržavaj me! Moje je vrijeme došlo. Ja moram umrijeti". Tada pozove svećenika...Kad je svećenik otišao, pozva k sebi svoju djecu, uzme njihove ruke u svoje i reče ženi da otvori sv.Pismo i čita Isusovu priču o izgubljenom sinu. Uronjen u svoje misli slušao je zatvorenim očima. Tada reče slabim glasom:"Djeco moja, nikada nemojte zaboraviti što ste netom čuli. Imajte uvijek neograničeno pouzdanje u Boga i nikada nemojte zdvajati, da li će vam On oprostiti. Ja vas veoma ljubim, ali moja ljubav nije ništa prema beskonačnoj ljubavi Božjoj. Pa kad bi se dogodilo da po nesreći počinite i koje nedjelo, nemojte zdvajati. Vi ste Božja djeca. Ponizite se pred svojim ocem. Izmolite sebi njegovo oproštenje i on će se radovati vašem pokajanju, kao što se obradovao povratku rasipnog sina"(Koch, XI.178,2).

Molimo danas evandjelistu Luku, da nam izmoli milost, da uvijek visoko cijenimo evandjelje i da ga rado čitamo i nasljedujemo. Amen.

+++++
+++
+

SV. ŠIMUN I JUDA APOSTOLI

28. listopada

U popisu apostola koji donose Djela Apostolska (1,13) spominju se Šimun Revnitelj i Juda Tadej jedan pored drugoga. Prema jednoj staroj predaji propovijedali su zajedno evandjelje Šimun u Egiptu a Juda u Mezopotamiji. Zatim bi zajedno bili u Perziji gdje bi pretrpjeli mučeništvo: Šimuna su prepilili nadvoje, a Judi Tadeju je odrubljena glava.

O Šimunu znademo vrlo malo. Njegovu se imenu pridjeva još i "Revnitelj", što dokazuje njegovu veliku revnost za stvar Božjeg kraljevstva. Rodio se u Kani Galilejskoj i radi toga ga nazivaju "Kananejcem". Kad su se apostoli razišli nakon Isusove smrti da propovijedaju evandjelje, Šimun je prema nekim izvorima otišao u Afriku i u Egipat. Ipak je najsigurnije, da je propovijedao u Egiptu i u Perziji, gdje je i završio svoj život mučeničkom smrću.

Sv. Juda Tadej je rodjeni brat sv.Jakoba mladjega. Otac mu je Kleofa, a majka Marija, koju spominje evandjelje (Iv 19,25) bliža rodjakinja bl.Djevice Marije. Bio je oženjen čovjek i dosta imućan, ali je ipak na Gospodinov poziv ostavio sve i pošao za Njim. Umjesto zemlje obradjivao je ljudske duše.

U duši Jude apostola živjela je nada, da će Mesija obnoviti židovsko zemaljsko kraljevstvo. Kad je jednom Isus govorio, da će se objaviti svijetu, upita ga Juda Tadej:"Kako to, Gospodine, da ćeš se nama objaviti, a ne svijetu?"(Iv 14,22) mislio je tu naime obnovu židovskog kraljevstva. Isus mu odgovara:"Tko mene ljubi, moju će riječ držati i moj će ga otac ljubiti i k njemu ćemo doći i kod njega ćemo se nastaniti". To je bio ujedno i odgovor Gospodinov na pitanje Judino: kad će doći u Jerizalem i objaviti svima svoju snagu i svoje novo kraljevstvo. Tek je kasnije Juda Tadej saznao za pravi karakter Isusova kraljevstva, koje je posve duhovne naravi.

Ne znamo mnogo o njegovu apostolskom djelovanju. Predaja, koja o tom govori, dosta je nepouzdana i proturječna. Mnogo puta zamjenjuje Judu, Isusuvog apostola s jednim od 72 Isusovih učenika, koji se zvao Tadej. Širio je Evandjelje u Perziji, Siriji i Mezopotamiji. Ondje je i podnio mučeničku smrt. Sigurno je jedino to, da je sa svojim bratom Jakobom najprije svojim sunarodnjacima u Jeruzalemu propovijedao Isusovu nauku. O tom nam svjedoči njegova poslanica, koja je pisana izmedju godine 64 i 66. Upućena je Židovima, koji su poprimili kršćanstvo.

Sv. Juda Tadej umro je mučeničkom smrću negdje oko godine 7o. Život i smrt svetih apostola Šimuna i Jude Tadeja bila je proslava Onoga, kome sv. Juda na koncu svoje poslanice kliče: "Onomu, koji vas može sačuvati bez pada i postaviti neokaljane pred slavom svojom u klikovanju, jedinomu Bogu spasitelju našemu po Isusu Kristu Gospodinu našemu: slava, veličanstvo, jakost i vlast prije svih vjekova i sad i u sve vijeke. Amen."

MOŽEMO LI JOŠ BITI KRŠĆANI?

Već je skoro dvadeset stoljeća prošlo od onog svečanog časa, kao je Gospodnji andjeo na betlehemskim poljanama zaplašenim pastirima javio radosnu vijest: "Ne bojte se! Jer gle! Javljam vam veliku radost, koja će biti svemu narodu, jer vam se danas rodio Spasitelj, koji je Krist Gospodin, u gradu Davidovu." (Lk 2,1o-11).

Sjaj betlehemske zvijezde obasjao je čedni stan novorodjenog Spasitelja, a nebesa su andjeoskim pjesmama pozdravila početak nove ere, novog razdoblja, koje započinje osobom Isusa iz Nazareta.

Skoro već dvadeset stoljeća dijeli nas od svetih apostola i mučanika Šimuna i Jude Tedeja, koji su bili jedini od stupova Kristove Crkve. Vjerni posljednjoj volji svog Učitelja: "Idite i naučavajte sve narode..." propovijedali su Raspetoga, širili njegovo Evandjelje i svojom krvlju potvrdjivali istinitost svojih riječi. Njihov mučenički lik najbolja je obrana nauke, koju su propovijedali i širili medju neznabošcima.

O da! Kroz proteklih 2o stoljeća koliko je duša našlo svoj posljednji mir i blaženstvo u Bogu zahvaljujući upravo Kristu i njegovoj Crkvi svoje spasenje? Samo sv. Ivanu, apostolu i evandjelisti bilo je dano, da se zagleda u predivne odaje neba i da ushićen napiše u svojoj Knjizi Otkrivenja: "Gle, mnoštvo veliko, kojega nitko nije mogao izbrojati, od svakog plemena i naroda i puka i jezika, gdje stoje pred prijestoljem i Janjetom, obučeni u bijele haljine i palme u njihovim rukama". I nadodaje: "Ovo su, koji dodjoše iz nevolje velike i opraše haljine svoje očistivši ih u krvi Janjetovoj." (Oktrv 7,9,14).

Psalmista Starog Zavjeta je rekao: "Bog gleda na djecu čovječju, da vidi tko je razuman, tko se povodi za Bogom. Ali su svi zašli s pravoga puta, svi su se pokvarili! Nema ga, koji bi činio dobro, nema nijednoga." (Ps 13,3-4).

Možda se gdjekome navedene riječi čine preoštrima. Možda će netko ukazati na velikog broj onih, koji i danas ne mogu sebi zamisliti život bez Boga, bez Krista i blagoslova njegove svete Crkve. Jest istina je! I danas je premnogima Krist jedini put, Istina i Život! No unatoč toga veoma veliki broj ljudi ipak pokolebano pita: Možemo li još u naše moderno vrijeme biti kršćani? Cijeli i potpuni? Može li Crkva i današnjem čovjeku biti ono, što je ona bila prošlim pokoljenjima? Ili je možda ona kao voditeljica čovječanstva zastarjela? Možda su ipak njezine zapovijedi prestroge i danas ih se ne može održavati? Možda bi ipak trebalo onaj "kruti" Zakon sa Sinaja ublažiti i prilagoditi prilikama i potrebama našeg vremena?...

Dozvolite mi, dragi vjernici, da vam na to odgovorim jednom slikom iz života jednog otoka usred mora. Stanovnici su toga otoka živjeli sretno i zadovoljno, bez ikakovog straha, jer je njihov otok bio ogradjen čvrstim i jakim zidovima, koji su zaštičivali stanovništvo otoka od bure i poplave mora.

No jednoga dana iskrcali su se na otoku neki nepoznati ljudi i počeli nagovarati stanovništvo, da poruše svoje obrambene zidove, jer su oni suvišni i omedjuju njihov vidokrug. Ljudi nagovoreni poslušaše savjet. Poruše zidove oko otoka i sad su doista mogli vidjeti dalje. No gle nadošla je prva bura. Preplašeni skupili su se usred otoka na jednome mjestu i čekali sigurnu smrt u valovima pobješnjelog mora, koje se razlijevalo na sve strane, jer obrambenih zidova više nije bilo.

Čitava je ova zemlja taj neobični otok. Stanovnici toga otoka jesmo mi. Obrambeni zid koji štiti život čovječanstva jeste Zakon Sinaja, lo zapovijedi Božjih. Možda i sami mislimo, da taj zid svetih Božjih zapovijedi treba porušiti, jer omedjuje i skučuje našu slobodu. Možda smo to i u svojoj duši učinili. A sada što vidimo? - Pitamo se: Gdje će ovo čovječanstvo, koje živi bez obzira na Dekalog, svršiti? Bojimo se i molimo Gospodina, da zalutale opet privede na pravi put, a nama udijeli snage, da porušeni zid opet podignemo, ako želimo živjeti.

Prigovara se Crkvi da je i ona zatajila. Braćo moja! Crkva je produženi Krist. Ona nastavlja njegovo djelo spasavanja ljudskih duša. Ona je mistično Tijelo Kristovo. Ona je sigurna ladja, koja pod čvrstom desnicom sv. Petra u osobi rimskog biskupa, nasljednika apstola, plovi morem života prema sigurnoj luci vječnog spasenja. Ona je kroz svoju dvotisućgodišnju povijest milijune privela njihovu konačnom cilju. Na svojim je grudima i svome krilu milijune odnjihala i odgojila. Zar da ona danas nije ista duhovna majka čovječanstva? Zar danas ona nije neprevarljiva učiteljica ljudi? Zar više nije uz nju Duh Sveti koji je vodi i čuva od svake zablude? Imamo li razloga, da u to sumnjamo?

Nadalje! Ako promatramo nauku njezina božanskog Osnivača Krista Gospodina, koju istinu od te nauke možemo označiti kao nesuvremenu? Zar možda prvu i najveću zapovijed u Zakonu: "Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom misli svojom." Ili druga, koja je ovoj jednaka: "Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe?" (Mt 22,37-39). O da se čovječanstvo doslovno drži tih dviju najvažnijih zapovijedi u Zakonu, kako bi sretniji bio život medju ljudima!

Koju stavku iz Gospodinova Ustava, koji je dao u svom govoru na Gori (Mt gl. 5.,6.,7), možemo izbrisati, da nam život na zemlji bude lakši i ljepši? Zar možda ove riječi: "Blago siromašnima duhom... Blago žalosnima, krotkima, milosrdnima, onima koji su čista srca... Blago progonjenima?" O da! Dok bude svijeta i vijeka uvijek će biti onih, kojima život nije priredio krevet od ruža, koji su raspeti na križ najrazličitijih duševnih i tjelesnih patnji. Reći: "Nema Boga! Nema vječne naplate i vječne kazne! Nema dobrostivog Krista i velike ljubavi njegova Srca!" Tako govoriti značilo bi uništiti svaku nadu u njihovim izmorenim dušama, natjerati ih u najveći očaj i zdvojnost. Vjera je jedina, koja ih pridiže i tješi, koja im daje snage, da svoj križ nose do kraja.

Rekao je glasoviti matematičar i veliki vjernik F. Gaus u pismu svom prijatelju Bolyai-u:"... Daj, da teret života hrabro i bez mrljanja do kraja podnesemo, ne izgubivši nikad svida onaj viši cilj..." Pisano je naime: "Zar nije trebalo, da Krist to pretrpi i tako udje u svoju slavu?" (Lk 24,26).

Zar je možda nesavremena Crkva, koja preko svetog Pavla u njegovoj poslanici Rimljanima(gl. 12 i 13.) donosi tako sposonosne opomene i savjete?

O kad bi ljudi svoj život uredili prema tim riječima, kako bi sve bilo drugačije! Ova bi zemlja doista postala rajem, za kojim toliko žudimo svakom žilicom svoga bića.

Nama danas sveti apostoli Šimun i Juda u grimizu svoje mučeničke Krvi kao Kristovi svjedoci potvrdjuju ono, što i mi sami uvidjamo:

U bolesti Krist je naš liječnik!
U žegi i žedji - On je Izvor žive vode!
U grijesima - On je naše oproštenje!
U slabosti - On je naša snaga!
U smrtnoj borbi - On je naš život!
U tami neznanja - On je naša svjetlost!
U gladu i slabosti - On je naš Kruh i naša hrana.
Krist je naša sreća, On je naše sve!

Zato na koncu sa Židovima u babilonskom sužanjstvu govorimo: "Neka mi jezik prione za nepce, neka usahne desnica moja, ako zaboravim tebe, Kriste Spasitelju i Učitelju moj, Tebe sveta, katolička i apostolska Crkvo. Amen."

+++++++
+++++
+++
+

SV. KARLO BOROMEJSKI

4. studenoga

Sv. Karlo se rodio 2.listopada 1538 kao treće dijete milanskog senatora i grofa Gilberta Boromeja i Margarete Medici u talijanskom gradu Aroni. Oca je imao naslijediti najstariji sin Fridrih, a Karlo je odmah od mladosti odabrao svećenički stalež. Prema tadanjim disciplinskim propisima Crkve već je u osmoj godini primio niže kleričke redove i kleričko odijelo. Dobio je i crkveno imanje blizu grada Arone. Trebao se brinuti za uzdržavanje toga imanja i samostana na njemu, a preostali su dohoci pripali njemu. No već tada se Karlo pokazao kao veliki dobročinitelj.

Navršivši 14 godina pošao je na visoke škole u Paviju. I na naukama se odlikovao poštenjem, čestitim životom i pobožnošću. Nakon svršenih studija promaknut je na čast doktora crkvenog i gradjanskog prava.

U to je vrijeme njegov ujak postao papom. Na njegov poziv morao je poći u Rim, gdje ga je ujak već u njegovoj 22. godini imenovao kardinalom i upraviteljem milanske nadbiskupije i svojim državnim tajnikom.

Brat Fridrih mu je naglo umro u mladoj dobi. Ta je smrt Karla duboko potresla i od tada se odlučio još nesebičnije posvetiti Bogu. Karlo je odbio da naslijedi svoga starijeg brata, odrekao se svih imanja i počeo se spremati na svećeničko redjenje. Zaredjen za svećenika, uskoro je bio posvećen i za biskupa.

Od tog je vremena prekinuo sa svakim svjetskim životom i počeo živjeti strogim pokorničkim životom. Stavio si je u zadaću, da svoju biskupiju preuredi i u materijalnom i u duhovnom pogledu. Njegova je biskupija bila vrlo prostrana, imala mnogo crkvi i samostana na svom području, ali je vjerski život bio veoma slab i veliko vjersko neznanje. Revni je biskup nastojao najprije reformirati kler i u njemu podići vjerski život. U tu je svrhu osnovao više sjemeništa, gdje su se spremali i odgajali mladići za svećenički stalež.

Dva puta je godišnje obišao cijelu biskupiju: nije bilo nijednog mjesta, ni crkve ni kapelice kamo nije zašao, nijedne škole koje ne bi posjetio. Sa svećenicima je održavao godišnje sastanke i točno bdio da se zaključci točno provode u život. Radi toga je došao sv.Karlo na glas i zvali su ga susjedni biskupi "učiteljem biskupa".

Jednako je Karlo bio velik i na dobrotvornom polju. Svoju je cjelokupnu baštinu podijelio siromasima, prodao svoje skupocjeno pokućstvo i podijelio novac stotini djevojaka, koje nisu imale sredstava za miraz.

Osnovao je više sirotišta za djevojke, dom za pale djevojke, dom za prosjake, dom za nezaposlene, dom za prosjake, odmaralište za rekonvalescente. U Paviji je osnovao zavod za

polaznike visokih škola zvan "Boromeum", a u Milanu kolegij "Helveticum" za švicarske studente.

Najsjajnije je došla do izražaja Karlova ljubav za siromahe za vrijeme velike epidemije kuge u Milanu 1576. i 1577. godine. Uprava grada i skoro sve činovništvo od straha pre kugom napustilo je grad te je nastalo strahovito stanje. Nije bilo ni liječnika ni njegovatelja u bolnicama. Sv. Karlo se vraća brzo u Milan i usprkos svim savjetima ostaje medju svojim vjernicima. Najprije je pohrlio u katedralu, gdje se molio, da Bog odvrati svoju kaznu od naroda. Onda je ispraznio svoj biskupski dvor, čak i svoj krevet, i sve dao prenijeti u bolnicu. Pred gradom je dao podići velike barake, koje su služile za primanje bolesnika. Pobrinuo se za bolničare i svećenike koji su njegovali bolesnike. Sam je obilazio danju i noću grad, dijelio lijekove i pomoć i tješio jadne i bolesne. Na vlastitu zarazu nije ni mislio.

S kugom je došlo drugo zlo - glad, jer je prestala svaka trgovina i promet. Civilne su vlasti pobjegle od straha pred smrću... I tu je Karlo pribjegao u pomoć: naručio je od susjednih država namirnica i porazdijelio gladnom narodu. Kad je nadošla zima, trebalo je obući gole. Kad više nije imao novca, dao je skinuti sa svog dvora svu svilu i sve ukrase i dao sašiti haljine za sirotinju. Čak je razdijelio i svoj kardinalski grimiz.

Uredio je i pokorničku procesiju kroz grad, gdje je sa svojim svećenstvom prolazio bos s konopcem oko vrata i križem na ramenima. Molio je Gospodina, da se smiluje njegovom narodu.

Takav je život ubrzo skršio njegovo zdravlje. Već u 46. godini svali ga smrtonosna bolest u krevet. Obavljajući svoju životnu ispovijed ganuo je svog ispovjednika do suza svojom skrušenošću. Kad je primio sakramente umirućih, naredio je da ga obuku u pokorničko odijelo i posipaju pepelom. Umro je dok je svećenik molio molitve za umiruće.

Svetim ga je proglasio papa Pavao V. godine 1610.

Sv. Karlo Boromejski postao je uz sv. Ambrozija drugim apostolom Milana.

UVIJEK AKTUELNA ZAPOVIJED

"Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim...a bližnjega svoga kao samoga sebe"(Mt 22,37-39).

Tu je zapovijed savršeno ispunio sveti biskup Milana sv.Karlo Boromejski. Može se mirno reći da je darovao svome bližnjemu čitava sebe, sa svim svojim i umnim, duševnim i tjelesnim sposobnostima kao i sa svim svojim materijalnim sredstvima.

Ujedno je bio i duhovni pastir svoga stada i živi primjer i uzor svake kršćanske kreposti i svećenicima i vjernicima. U vrijeme najveće pošasti kuge Karlo ne bježi iz Milana nego ostaje uz svoje vjerne bilo da ih tješi ili još više da im pomaže u duševnim i tjelesnim patnjama.

U njegovoj blizini svatko osjeća blizinu Boga i Božje ljubavi, kojom je on upaljen. Čitav je njegov život bila jedna jedina pjesma ljubavi prema bližnjemu.

Mislim da se suvremenom čovjeku ne može postaviti ljepši i suvremeniji primjer od sv.Karla. Današnjem svijetu koji baš ne obiluje tom kreposti ljubavi ni prema Bogu, a niti previše prema bližnjemu.

Zašto danas ima malo ljubavi prema Bogu? Mislim da je prvi razlog taj, što Ga ne poznaju dovoljno. Ne poznaju ga, jer se ne trude da Ga upoznaju. Ne može se ljubiti nepoznato biće. Ne može ljubiti Boga onaj, komu je glavna briga da si uredi život na zemlji, kao da mu je ovdje jedina i konačna postojbina. Ne može ljubiti Boga onaj, koji je ogreznuo u grijehu, nego mora najprije grijeh ostaviti i čistim se srcem vinuti do Boga.

Ljudi često zaboravljaju da sve na ovom svijetu prolazi tako brzo i čovjek se u starosti osjeća praznih ruku i čini mu se da je život prošao utaman i da je bio sterilan. Onaj koji sve usredsredi na zemlju i ovaj život, ne će nikad naći konačnog i potpunog zadovoljstva.

S druge se strane opet čudimo, da ima tako malo ljubavi i trpeljivosti prema bližnjemu. Mislim da se ne moramo čuditi, jer po našem kršćanskom shvaćanju najdublja i najtrajnija ljubav prema bližnjemu izvire upravo iz ljubavi prema Bogu. Razlog je taj, što u našem bližnjemu prema Kristovoj nauci gledamo samoga Krista i u njemu Njega ljubimo. S druge opet strane ne možemo ljubiti Boga, ako u Bogu ne ljubimo i svoga bližnjega. Ljubav prema Bogu jest mjerilo ljubavi prema bližnjemu, a jednako je i obratno. To je najdublji temelj i najdublji razlog svake prave kršćanske ljubavi prema bližnjemu, koja onda ne zna ni za granicu niti za mjeru. - To se najbolje vidi i na današnjem svečaru sv.Karlu Boromejskom, koji je zaista pokazao, da se u Bogu može ljubiti bližnji sa svim požrtvovanjem i sa svom nesebičnosti.

Bez tog nadnaravnog temelja ljubavi prema bližnjemu, ona postaje nestalna i prevrtljiva. Nestalna radi toga, jer je ona osnovana bilo na vanjskim odlikama bližnjega, njegovoj vanjštini ili pravilnim linijama. Nestankom tih odlika nestaje i ljubav i dopadnost. Možemo bližnjega ljubiti i radi koristi koju imamo od njega. To medjutim nije ljubav nego žedja za vlastitom koristi. Možemo nekoga ljubiti i od straha, no ni to nije ljubav, nego strah od kazne ili strah pred gubitkom neke nagrade ili kojeg drugog dobra. Tko pravo kršćanskom ljubavi ljubi bližnjega, taj ga ljubi radi Boga, taj gleda u bližnjemu Isusa i radi Isusa ga ljubi uvijek i svagdje i u svako vrijeme: i kad nestane vanjska privlačivost, i kad se ne nadamo koristi, čak i kad doživljujemo nezahvalnost i zlobu. To je prava, nesebična ljubav. Za takvu posve nesebičnu ljubav tvrdimo da je ima malo...

Što je sve Bog učinio, da čovječje srce pridobije za sebe! Sjetite se samo Nazareta, sjetite se samo Betlehema, sjetite se Isusovih puteva po Palestini, sjetite se njegovih zadnjih časova... Što je sve Bog učinio za čovjeka, da ga opet takne svojom ljubavi i privuče ga k sebi! Apostol veli, da je prošao zemljom čineći dobro. Isus je prvi pravi pionir nesebične ljubavi prema čovjeku. On je pokazao, kako mora čovjek ljubiti čovjeka, kad za one, koji su ga ubili i izmrcvarili, moli Nebeskog Oca da im oprosti, jer da ne znaju što rade.

Samo su oni pravi kršćani, koji idu Isusovim stopama i koji na taj način pokazuju Božje čovjekoljublje, da ljube i Boga i ljude kao što je to činio Isus. On žalosne tješi, bolesne liječi, mrtve uskrisuje, grješnicima vraća izgubljeni mir. On postaje najveći siromah, da druge učini bogatima nadnaravnim neprolaznim darovima. On sebe žrtvuje kao janje odredjeno za žrtvu i daje svoj život, da ga čovjek može imati u izobilju.

Štaviše, Isus se i dalje daje zatvoriti u uske prostore svetohraništa, da može biti naša duševna hrana i tako davati neprestano novi život ljudskim dušama kadgod to zažele. Prema tome on i dalje liječi bolesne, tješi žalosne, uskrisuje duhovne mrtvace, kao što je to radio za zemaljskog života. Prema tome nam pokazuje, da prava ljubav ne pozna granica ni nakon smrti.

Samo onaj, tko u srcu nosi kamen mjesto srca, može ne ljubiti svoga brata bližnjega. Ta ljubav već u naravnom pogledu pretstavlja veliku odliku kod svakog čovjeka, pa i nevjernika. Uzdignuta na nadnaravni stepen ta ljubav pretstavlja jednu veličinu, za koju ni Bog nije smatrao premalenim sebe žrtvovati i postati učiteljem te i takve ljubavi.

Neka danas svaki od nas izmjeri temperaturu svoje duše. Neka vidi kakva je njegova ljubav. Sakriveni Bog u nama bit će naš sudac. - Učimo od sv.Karla.

Ako danas nismo na ovo sveto mjesto došli uzalud, nego ako postanemo malo bolji, to će biti veliki uspjeh i veliki dar Božje ljubavi. Amen.

S V. E M E R I K (Mirko)

5. studenoga

Sv. Mirko se rodio g.1oo7. u madjarskom gradu Stolnom Biogradu od pobožnih roditelja sv.Stjepana Kralja i majke sv. Gizele. Na krštenju je dobio ime svoga krsnog kuma njemačkog cara sv. Henrika (Heinrich=Imre=Emericus=Mirko). Oca je imao na kraljevskom prijestolju naslijediti najstariji Stjepanov sin Oto, a Emerik se trebao posvetiti duhovnom staležu. Vjerojatno je i radi toga sav njegov odgoj bio usmjeren prema tom duhovničkom staležu.

Najljepši je uzor svihckršćanskih kreposti sv.Emerik dobio bez sumnje od svojih roditelja Stjepana i Gizele. No i izvrsni učitelji, koje mu je pribavio sv.Stjepan učinili su od Emerika sveca, ponos madjarskog naroda. Najvažniju je ulogu u odgoju sv.Emerika odigrao i pobožni opat Gall. Kako je god mladi Emerik napredovao u nauci, jednako je tako dobro napredovao i u krepostima. Primjer svetih roditelja i njegovog svetog učitelja budio je i u Emerika želju za takvim svetim duhovničkim životom. Osim toga rado se susretao na dvoru sa odličnim i svetim muževima, koji su sve svoje žrtvovali za dobrobit svoga naroda, što je u mladom Emeriku budilo mladenački ponos i želju za nasljedovanjem. To je u ono vrijeme bilo lako pronaći i medju laicima, jer je madjarski narod tek nedavno biopokršten, a poznato je da su novoobraćenici često uzor-kršćani. Uz to je pobožan duh redovnika benediktinaca iz samostana Cliny-a iz Francuske vršio velik upliv i u Madjarskoj, jer su mnogi redovnici bili pozvani da pomognu pokrštenje Madjara i odgoj mladih madjarskih generacija u kršćanskom duhu.

U takvoj se sredini ubrzo razvio genij svetog mladića Emerika. Već je kao mladić živio životom punim odricanja, posta i pokore. Molitva mu je bila svagdanja hrana. Kad bi svi legli na počinak, Emerik bi se potajno ustajao, palio svijeće u svojoj sobi i pjevao psalme, koje je naučio od svog učitelja opata Galla. Majka je njegova to primijetila, ali se nije htjela protiviti takvoj praksi svoga sina.

Emerik je posebno štovao Bl.Djevicu Mariju. Nije ni čudo, jer se opat Gall brojio medju najveće Marijine štovatelje, a Emerik je njegov učenik. Čini se, a to je i vjerojatno, da je upravo pobožnost bl.Djevici Mariji ponukala svetog mladića, da zavjetuje vječno djevičanstvo upravo Njoj u čast. To je i učinio jednom u crkvi u Veszpremu.

Veliki je preokret u Emerikovu životu proizvela smrt njegova starijeg brata Otona, koji je bio odredjen kao prijestoljonasljednik. Sada je sva očeva nada pala na Emerika kao prijestoljonasljednika. Sada je i Emerik trebao posvetiti mnogo svoga vremena proučavanju onoga, što će mu kasnije kao kralju biti od potrebe i koristi. I u tome se Emerik odlikovao velikom bistrinom uma i zdravim prosudjivanjem, iz čega se moglo zaključivati, da će biti dobar i razborit vladar, nasljednik svoga vrijednoga oca Stjepana.

Briga je očeva bila i ta, da svome već odraslom sinu Emeriku pronadje dostojnu ženu. Našao je djevojku kraljevskog roda, kćer poljskog kralja, kojom je zaručio svoga sina. No Emerik je nagovorio svoju zaručnicu, da žive čistim životom što je i uspio i tako je proživio s njom sve do svoje rane smrti.

Upravo kad je otac Stjepan mislio da će predati svome sinu Emeriku vlast, uslijed jedne nezgode u lovu pogine on nesretnim slučajem. Bilo je to 2.rujna 1o31.godine. Na njemu su se ispunile riječi knjige Mudrosti:"Dopao se Bogu, bio je ljubljen od njega; jer je živio medju grješnicima, bio je uklonjen. On je bio otet, da mu zloća ne preokrene razuma, i da lukavština ne zavede duše njegove...Rano svršivši ipak je živio mnogo godina. Jer je bila mila Gospodu njegova duša. Zato je pohitjela iz sredine zloće"(4,1o-13).

Emerik je sahranjen u katedrali u Stolnom Biogradu. Svetim je proglašen g.1o83, svega 5o godina iza smrti.

ČETIRI OBRAMBENA ZIDA ČISTOĆE

Sv.Pavao napisao je u svojoj poslanici Korinćanima: "Ne znate li da ste hram Božji i Duh Sveti da stanuje u vama?" (3,16). Malo dalje govori još izrazitije:"Tijelo nije za bludnost, nego za Gospodina i Gospodin za tijelo...Proslavite dakle i nosite Boga u tijelo svome"(6,13;2o).

Tu je nauku divno proveo u svom životu sv.Emerik. Dugo je klečao u crkvi sv. Jurja u Veszpremu prije no što je zavjetovao Bogu trajno djevičanstvo. Svoj je zavjet održao do kraja života. Pjesnik Silesius kaže:"Raj može biti jedino u čistom srcu. Ako ga ne nosiš u svome srcu, nikada ne ćeš u nj unići!"

Tu čistoću treba u svojoj nutrini ograditi sa četiri obrambena zida.

Prvi obrambeni zid nosi natpis: <u>Bdijte!</u> Nikada nitko ne će sačuvati svoje čistoće, ako ne bude paziona svoje misli, svoje oči i svoja djela. Glava je naša kao košnica i tisuće stvari preleti dnevno kroz mozak. Medju njima ima mnogo ružnih misli i predodžba, koje žele zaokupiti našu maštu i dočarati nam nečistoću kao jedinu slast na ovom svijetu. Sv. Petar apostol upozorava:"Bdijte, jer protivnik vaš djavao obilazi kao ričući lav, tražeći koga da proguta"(1.Petr. 5,8). Ne valja se zanositi, da nama takve misli i predodžbe ne mogu nauditi. Sv. Ćiril Jeruzalemski kaže:"Možda govoriš: imam čvrstu vjeru i zato mi sjetilnost ne može nauditi. Mirno se mogu predati takvim mislima. Zar ne znaš da je često i slabi korjen znao raspuknuti i najjaču pećinu? Ne uzimaj u sebe sjeme grijeha, jer ti ono može uništiti vjeru". Marko Aurelije kaže:"Ne priželjkuj ništa, što bi se zidovima moralo skrivati!"

Jednako tako valja paziti i na oči. One su prozor duše, kroz koji može u nju sve ulaziti. Sv.Luka piše:"Svjetiljka je tijelu tvome oko tvoje. Ako oko tvoje bude zdravo, sve će tijelo tvoje biti svijetlo, ako ti bude bolesno, i tijelo će tvoje biti tamno"(11,34). Starozavjetni mudrac Sirah opominje: "Ne zuri naokolo po ulicama gradskim i ne skitaj se po zabitnim mjestima! Odvraćaj oči od lijepe žene i ne promatraj tudje ljepote! Ženska je ljepota zaludila već mnoge. Na njoj se upali strast kao oganj"(9,7-8). Svetog kralja Davida zaveo je na grijeh i zločin samo nesmotren pogled... Treba dakle bdjeti!

Drugi obrambeni zid nosi natpis: Bježite! - Bijeg nije uvijek sramota i kukavičluk. Kaže sv.Filip Neri:"U borbi za čistoću noge nose pobjedu. Najbolji je onaj koji najbrže trči". Duhovito primjećuje sv.Jeronim:"Čovjek, koji spava u blizini zmije, nikako nije siguran. Moguće je da ga ne će ujesti, ali je jednako tako moguće, da će ga ujesti".

"Tko ljubi pogibao, u njoj i pogine!"(Sir.3,26)

Valja stoga izbjegavati zlo društvo. Pokvarena jabuka kadra je zaraziti i pokvariti sve zdrave. I tu opominje stari Sirah:"Sine moj! Ne idi na put sa zlima! Drži noge svoje daleko od staze njihove!"(Prič 1,15).- Nadalje treba izbjegavati i zle knjige, treba paziti na kino i kazalište, što gledamo. Francuski novinar Louis Veillot kaže:"Najoštriji bodež, najstrašniji i najopasniji otrov jest pero, koje vodi prljava ruka!"

Treći zid nosi naslov:Bori se! Poznata junakinja iz Betulije Judita spojila je srčanost sa čistoćom. Tko hoće ostati čist, mora se boriti! Ima divnih duša, koje su u borbi radije dale život, nego popustile. Mučenica čistoće Marija Goretti, koju svi znamo! Slično je učinila i "crna Marija Goretti" crnačka djevojka Florentina, koja se radije bacila u bijegu u ponor no da dopadne rukama beščasnika. Slično je završila svoj mladi život i rimljanka Annarella Bracci, koju je preko loo tisuća ljudi ispratilo na zadnji počinak. Nije bila princeza, ali je pred požudom pokvarenjaka znala reći ne! - I od nas Bog traži odvažnu volju, koja se lako ne lomi i ne savija!

Četvrti obrambeni zid jest:Molitva! - Isus opominje: "Bdijte i molite, da ne padnete u napast"! Uz najbolju volju ne ćemo sačuvati čistoće, ako zanemarimo molitvu.

Jednako tako treba često pristupati sakramentima ispovijedi i pričesti, koju će davati dovoljno snage. "Punina milosti izlivena na dušu koju je zahvatila oluja napasti, dušu tako smiruje kao ulje razliveno na uzburkane valove"(Hettinger).

Ovih se načela duhovnog života treba držati, i onda je moguće sačuvati svoju čistoću.

Molimo se sv.Emeriku, da smognemo uvijek dovoljno odvažnosti i odbijemo od sebe napast, kako bi naše duše ostale poštedjene od blata i grijeha. Amen.

+++++++
+++++
+++
+

S V. L E O N A R D O

6. studenoga

Da na današnji dan dodjemo u bavarski gradić Tölz, bili bismo svjedoci neobične svečanosti: na dan sv.Leonarda konjanici na ukrašenim konjima u staroj narodnoj nošnji jašu prema kapelici sv.Leonarda. Za njima polaze u povorci pedeset i jedna kola, jednako tako sva okićena i urešena cvijećem. Kad čitava povorka stigne na vrh brda kraj same kapelice sv.Leonarda, tri puta obidju svi kapelicu, a za vrijeme ophoda moli se stara molitva sv.Leonardu:

Sv.Leonarde, uz nas stoj!
Čuvaj našu štalu i naše blago od svake nesreće!
I nas zaštićuj na svim putevima,
A osobito nam kod Gospodina izmoli obilje Božjeg blagoslova!

Tada cijela povorka zastane, a svećenik umjesto sveca blagosliva ljude, konje i njihova kola.

O životutoga sveća znademo vrlo malo, premda ga štuje cijela Bavarska, Francuska, a i naša zemlja. Živio je u prvoj polovici šestoga stoljeća, a rodiose na dvoru franačkog kralja Klodviga I. Čini se, da mu je otac obnašao na kraljevskom dvoru neku visoku službu. Leonardo nije medjutim pokazivao nikakve volje ni ljubavi do takvoga života na dvoru. Zato je otišao iz dvora u Reims svetom biskupu Remigiju i postao njegov učenik. U samostanu Micy podijelio mu je sveti opat Maksimin redovničko odijelo. Kad je opat Maksimin umro, krenuo je Leonardo dalje i u šumi Pouvain nedaleko Limoges-a sagradio je samostan, iz kojeg se kasnije razvio glasoviti samostan u Noblac-u.

Njegov povučeni redovnički život nije ga priječio da revno propovijeda Božju riječ i osobito da pohadja one, koji su radi svojih nedjela čamili u tamnicama. Svetac je donosio lijekove za njihovo tijelo, a korisne savjete, opomene i pouke za njihove duše. Osobito se brinuo za njih kad bi odslužili odmjerenu kaznu: dao im je prilike da svojim radom na poljima zarade dnevno uzdržavanje. Tako je sv.Leonardo postao veliki zaštitnik seljaka i poljodjelaca uopće. Nije čudo da još i danas seljak moli njegov blagoslov i pomoć za svoje usjeve i svoja polja, kao i za svoje blago.

Bog je proslavio svoga slugu mnogim čudesima.

Sveti je Leonardo završio život 559.godine. Štovanje su mu najviše proširili redovnici cisterciti.

S V. M A R T I N

11. studenoga

Sv. Martin se ubraja medju najznačajnije ličnosti svoga vremena. S pravom se stavlja uz bok sv.Atanazija, Ambrožija, Jeronima i Augustina. Tajna njegove veličine nije toliko u dubini njegova uma, koliko više u jednomizvanrednom stilu života. Njegova duboka i jaka vjera podkrijepljena djelima učinila ga je Apostolom Galije. Najveća je zasluga sv.Martina, što je osim naobraženih krugova i radništva tada primilo kršćansku vjeru i seosko stanovništvo.

Rodio se krajem 316. ili početkom 317.godine u rimskoj naseobini Sabaria Sicca u današnjoj Madjarskoj. Otac mu je bio rimski časnik. Roditelju su mu bili pogani. Kad mu je bilo oko lo godina, netko je Martina potajno poveo na mjesto, gdje su se sakupljali kršćani i prisustvovao je sv.Misi. Mnogo toga što je vidio, dakako, nije razumio, ali je odmah naslućivao da je to mnogo uzvišenije nego žrtve u njihovim poganskim hramovima. Zato je jednog dana odlučio upisati medju pripravnike za sv. krštenje, t.zvane katekumene. Od tada je revno pohadjao pouke, a i u praksi počeo izvršivati propise kršćanske vjere. Otac to nije gledao najljepšim okom, pa je , da to spriječi, poslao sin već u 15.godini u Paviju i odredio ga za vojnički život i za vojničku karijeru. No ni u vojničkoj sredini, osobito poganskoj, nije zaboravio na Krista i ostao vjeran Bogu. Njegov životopisac Sulpicius Severus kaže, da je Martin više nalikovao na redovnika nego na vojnika.

Martinova je legija ubrzo premještena iz Pavije u Francusku u Amiens, gdje je vršio službu ophodnog časnika(circuitor). Jednom se tako za oštre zime vraćao u tabor, kad je susreo nekog prosjaka, koji ga zamoli za milostinju. Kako kod sebe nije imao ništa novca, dohvati svoj vojnički plašt i mačem ga razdvoji te polovicu pruži siromahu, da se njime ogrne. Slijedeće noći je imao čudno vidjenje u snu: vidio je Krista obučena u onu polovicu plašta, koju je poklonio siromahu...

Mladi je časnik duboko dirnut tim vidjenjem. Od tog vremena Martin marljivo polazi s ostalim katekumenima dalje na pouku. Naskoro je ostavio vojnički stalež, ali je vojničko odijelo mogao skinuti tek za dvije godine. Neko je vrijeme živio u mirnoj povučenosti, a tada podje sv.Hilariju, kod kojega se dao poučavati u kršćanskim tajnama. Sv.Hilarije je podijelio bivšem časniku niže kleričke redove i htio ga kao djakona imati u svojoj biskupiji. No Martin to odbije, uputi se u svoje rodno mjesto svojim roditeljima, ne bi li i njih pridobio za vjeru.

Kod kuće se odmah dao na posao. Majku je ubrzo predobio, ali s ocem nije imao sreće, jer stari tribun nije htio ni čuti za kršćanstvo. Ni kod svojih sunarodnjaka nije Martin imao puno uspjeha. Vrlo ih je malo obratio, a usput je navukao na sebe mržnju Arijanaca, zbog čega je morao pobjeći da spasi život. Zaputi se u Italiju i kod Genove se povuče u samoću i započe pustinjački život.

Nakon četiri godine pozvao ga je opet iz Italije sv. Hilarije. Martin se oddazove i podje u Poitiers, ali n blizini grada načini za sebe pustinjačku naseobinu. Pridruže mu se još neki i tako je osnovana pustinjačka naseobina, u kojoj su se strogo obdržavali propisi i pravila. Ovaj je samostan naskoro postao glasovit i dao je mnogo svećenika i biskupa.

Martin je proveo više od deset godina u tom samostanu kao opat, kad se smrću biskupa ispraznila biskupska stolica u Tours-u. Narod i kler jednodušno izaberu Martina za novog biskupa.

Kao biskup živio je strogim i jednostavnim životom. Stanovao je uskromnoj ćeliji samostana u Marmoutier. Iz te ćelije polazio je u svoje biskupske vizitacije. Bio je pravi apostol tadašnje Galije. Posvud je nastojao uklanjati poganstvo, podizao crkve, samostane i kapele, a Gospodin je potvrdjivao njegov rad obilnim čudesima i uspjesima.

Strogi asketski život odricanja provodio je sve do u duboku starost. Mnogo je postio i uvijek spavao na goloj zemlji. Sile su ga nenadano ostavile na jednom pastirskom pohodu. Plačući su stajali oko njegova kreveta njegovi učenici, moleći ga da još ostane i da ih ne ostavlja sirote. Tada Martin ustade i pomoli se Gospodinu: "Gospodine, ako sam još potreban tvome puku, ne izmičem pred radom. No neka se vrši tvoja volja!" Ipak je Gospodin drugačije odredio i za Martina je došlo vrijeme počinka i nagrade!

Kad je vidio da mu se približuju posljednji časovi, naredio je da njegovo tijelo stave na golu zemlju posutu pepelom. Govorio je, da se kršćaninu dolikuje ležati samo na zemlji i u pepelu pokore, jer da drugo i ne zaslužuje, kad je toliko griješio za cijeloga života. Posljednje riječi uputio je sotoni koji se pokušavao približiti njegovom krevetu, odnosno ležaju: "Što se šuljaš, nemila grdobo! Kod mene nemaš što tražiti! Ja idem u krilo Abrahamovo!"

Kratko vrijeme iza toga dao je Bogu svoju dušu. Bilo je to godine 397.

Posmrtni Martinovi ostaci sahranjeni su u stolnoj crkvi u Tours-u. Uskoro je Tours postao jedno glasovito proštenište i najposjećenije mjesto u Francuskoj.

Diljem katoličkoj svijeta njemu je iza Blažene Djevice Marije, čini se, posvećeno i blagoslovljeno najviše crkvi i kapela.

U ČEMU JE MARTIN NAŠ UZOR

"Na glavu pravednika prosipa se bogat blagoslov...Spomen pravednikov ostaje"(Prič. 10,6-7).

Te se riječi Sv.Pisma odnose na svakog sveca Katoličke Crkve, jer na svakome od njih počiva obilat Božji blagoslov. No jednako je tako i svaki pojedini svetac izvor obilnog blagoslova za nas ljude. Njegova se uspomena prenosi od koljena na koljeno i njegovo se ime ne zaboravlja.

Štovanje sv.Martina je tako prošireno katoličkim svijetom, da se jedna nadje biskupija i narod, gdje ne bi bilo crkve njemu u čast i gdje ne bi vjerni narod slavio njegovu uspomenu i molio njegov zagovor. Svima je poznat svetac blagog lica, koji s puno samilosti dijeli svoj plašt na dva dijela i jednog pruža goloj sirotinji. Koliki narodni običaji prenose njegovu dobrotu i samilost kroz stoljeća...

Crkva nam ga stavlja za zaštitnika i uzor, pa je pravo da se i ugledamo u njega i ugledamo.

U značaju sv.Martina ističe se osobito čvrsta vjera, koja je pokretala sve njegove čine u životu. Već u ranoj dobi i protiv volje roditelja želi krštenje. Ta ga želja nije ostavila sve dok nije kao visoki časnok rimske vojske prignuo koljeno i primio zaista sveto krštenje. Kasnije je u Martinovom životu ta vjera igrala veliku ulogu. Njegovi životopisci pripovijedaju, da je tom svojom vjerom činio i čudesna djela uz pomoć Božje milosti, tako da je radi toga bio nadaleko poznat. Bio je zaista Božji čovjek čitavim svojim bićem. - Takva vjera bi trebala biti i u našem životu ona pokretna snaga, koja bi davala i našem životu djela i misli svoj pečat. Kako je naša vjera slaba, oslabila je kod nas i ljubav, oslabila volja za kreposťan život, izblijedila životna načela i zato smo često tako rastrgani u sebi i nesretni.

Sv. Martin je nadalje bio veoma strog prema samom sebi. Već prije krštenja strogo je pazio na sv.čistoću. Kasnije kao vojnik živio je tako uzornim životom, da su mu drugovi u vojsci govorili, da više izgleda kao redovnik nego kao vojnik. Tu strogost je prema sebi nastavio posebno u samostanu prvo kao novak, a kasnije prednjačio u svemu svojim podložnima kao opat i poglavar samostana. Postavši biskup nije promijenio svoj strogi način života odricanja i žrtve. - Današnji čovjek je zaboravio na strog način života i previše je razmažen. Život samozataje i odricanja za njega je stvar prošlosti, koja navodno ne pristaje modernom načinu života. U takvim duševnim raspoloženjima čovjeka veoma se lagano usidri grijeh, kojeg je nakon toga veoma teško odstraniti iz duše, odstraniti ga iz navika u životu. Kad medjutim djavao vidi slabu otpornost ljudske duše prema napastima i grijehu, nije mu teško da tu dušu posve predobije za sebe.

Zato bi bilo veoma korisno naučiti se od sv.Martina da vladamo sobom i budemo gospodari svih svojih duševnih moći.

Onaj kršćanin kome je teška i najmanja žrtva i svagdje nastoji izbjeći sve teškoće u životu, koji se nije naučio sebi nanijeti silu i odreći se nečega i dozvoljenoga, nikada ne će uspjeti postati svoj gospodar. Ne bismo trebali biti kukavice ni u kom pogledu, a najmanje pred malim poteškoćama.

Sv. Martin je nadalje bio blag i dobrostiv prema svakome. Kod njega se nije sretala nadutost, oholost i umišljenost, nego upravo protivno: dobrota, blagost i ljubav prema svima. Već je kao vojnik i katekumen obilno dijelio siromasima. Zar ima ljepšeg prizora od onog, kad siromahu daje polovicu svoga plašta!...

Tako bismo morali i mi nastojati da nam ljubav i dobrota prema bližnjemu, osobito siromahu, ne bude zadnjastvar. Kad nekoga ljubav nagoni na dobrostivost prema bližnjemu, onda nema nikakvih razlika u društvenim klasama ili rasama. Ako kršćani širom svijeta često griješe u toj stvari, ne postupaju kršćanski, pa tko oni bili! Upravo prema toj blagosti, dobroti i ljubavi, koju kršćanin treba pokazati prema svom bližnjemu, postaje sličan svome Učitelju, postaje stvaran apostol Isusov. Ugledajmo se dakle danas i u sv.Martina pa budimo blagi i dobrostivi. Neka nestane iz našeg života neprijaznost i oporost, nego radije postanimo susretljivi, pa i prema onima, koji su nam protivni. Time ih ćemo najlakše učiniti ponovo svojim prijateljima. Tako mora postupati pravi kršćanin.

Konačno je sv.Martin bio i vjeran do kraja. Kad je jednom upoznao Isusa, On je značio za Martina sve u životu. Bogu je služio u samoći, u samostanu, kao biskup. Njegov životopisac tvrdi, da nije ime Isusovo nikad silazilo s njegovih usana. Sve do smrti vjerno je vršio sve svoje dužnosti, podnosio sve nepogode, sva trpljenja. Kad je pak došao kraj, opet je stavio svoj život i smrt u Božje ruke i molio Gospodina, da ga ostavi, ako je još potreban svome puku. Nije se bojao umrijeti, ali nije bio protivan ni prihvatiti još život žrtve. To je vjernost!

To je lijep primjer za nas, kad nas snadje malodušje i bezvoljnost i kad mislimo da nas je i Bog ostavio. To obično ljudi misle onda, kad ih snadje kakva kušnja. No u takvim je časovima i te kako važno pouzdanje u Božju Providnost i vjernost Bogu do kraja.

Ako budemo u čvrstoći vjere, u dobroti i blagosti prema svojim bližnjima i u vjernosti Bogu do kraja svog života pokušali nasljedovati sv. Martina, onda njegov blagdan danas medju nama ne će ostati bez ploda.

Da nam pak to uspije, molimo se njemu, da nas svojim zagovorom kod Boga ojača i okrijepi, da naša dobra volja ne ostane mrtvo slovo, nego da postane život. Amen.

+++++++
+++++
+++
+

SV. ELIZABETA

19. studenoga

Sv. Elizabeta grofica iz Türingena, rodila se godine 1207. na kraljevskom dvorcu u Sarospataku. Njezin je otac bio madjarski kralj Andrija II (1205-1235), a majka se zvala Gertruda Andechs, porijeklom Njemica. Mala je Elizabeta od svoje najranije dobi pokazivala posebne znakove pobožnosti i velike ljubavi prema siromasima. Često bi za vrijeme igre ostavila djecu i skoknula u dvorsku kapelicu, da se ondje pomoli. Kad je ulazila ili izlazila iz crkve, poljubila je crkveni pod po primjeru časnih sestara.

Već godine 1211., dakle u svojoj petoj godini, za uvijek je ostavila svoju domovinu i svoj roditeljski dom. Velika kraljevska pratnja s bogatim darovima odpratila je malu kraljevnu u njemački grad Wartburg, gdje se imala zaručiti s nekoliko godina starijim Ljudevitom, grofom od Türingije. Takve zaruke bile su u to doba u običaju po kneževskim dvorcima. Budući su supruzi bili odgajani jedan za drugoga, a medjusobno su se nazivali brat i sestra.

Na dvorcu u Wartburgu uvijek je bilo veoma živo i veselo. Ljudevitov otac grof Hermann bio je veliki dobročinitelj svih umjetnika i pjesnika. Njima u čast priredjivale su se gozbe i različite svečanosti, koje su se vezale jedna na drugu. Elizabeti je takav bučan život bio težak i njezina se duša još više punila sjetom. Sve se više osjećala stranom u tom dvorcu, jer je nisu privlačile raskošne gozbe i bezkonačne zabave.

Istom je tri godine provela u Wartburgu, kad primi od kuće tužnu vijest, da su nezadovoljni dvorani umorili njezinu majku. Otac je sretnim slučajem izmakao ubojicama i spasio se. Veliki je bio to udarac za dijete, koje se nalazilo daleko u tudjem svijetu. Jedino u povučenosti i molitvi nalazila je Elizabeta svoju utjehu.

Jedva je nešto zarasla bolna rana na srcu mlade Elizabete, kad umre gospodar dvorca Hermann. Iza njegove smrti pokušali su dvorjani nagovoriti njegova sina Ljudevita, da otpremi Elizabetu njezinoj kući. No vjerni zaručnik je govorio: "Kad bi mi bilo ponudjeno čitavo rimsko carstvo, ne bi se dao nagovoriti, da svoju dragu Elizabetu povrijedim i najmanjom nevjerom."

Godine 1221. bilo je objavljeno svečano vjenčanje Elizabete i Ljudevita. Kao supomenu na taj veliki dan pružili su jedno drugome čistim srcem zlatni prsten, koji ih je imao povezivati sve do smrti. Slijedili su sretni dani za mladi bračni par, koji su se upravo pretjecali u ljubavi. Gospodin je njihov brak obdario sa troje dražesne dječice, koja su im bila sva radost i veselje. Elizabeta kao majka svoje djece nije zaboravila svojih siromaha i ubogih. Dobročinstvima i darežljivošću nastojala je popraviti ono, što su prije gospoda iz Wartburga pogriješila.

Kroz dan je šivala haljine i odijela za uboge siromahe, kojih je bilo dosta. Kad je za vrijeme boravka njezina muža u Italiji u Türingiji zavladala velika glad, Elizabeta je svim silama nastojala, da ublaži bijedu jadnog naroda. Postala je pravom majkom narodu, koji je u svojoj nevolji kucao na njezina vrata i na njezino dobrostivo srce. Njezina ljubav nije poznavala granica. Smionim je srcem otvorila blagajnu i svu svotu od 64.000 zlatnika utrošila, da nabavi hrane izgladnjelu narodu. Na vratima Wartburga danomice je 400 prosjaka dobivalo hranu. Podno dvorca sagradila je bolnicu za nemoćne, koji nisu mogli dolaziti u dvorac.

Kad se vratio grof iz Italije, optuže dvorjani, da je Elizabeta previše novca potrošila i ispraznila sve blagajne. Ljudevit je mirno zapitao ozlojedjene dvorjanike: "Da li još Wartburg stoji na svome mjestu? Pustite, neka čini dobro siromasima. Ne ćemo radi toga propasti!"

Slijedeća je godina donijela mladoj Elizabeti mnogo gorčine i patnje. Papa Grgur IX pozvao je sve kršćanske vitezove na križarsku vojnu, da se oslobodi Spasiteljev grob. Silno je oduševljenje obuzelo kršćanska srca. Takodjer i grof Ljudevit primio je viteški križ. Dugo je pred Elizabetom tajio da i on ide na križarsku vojnu. No kad ona dozna za njegovu odluku, bilo joj je neizrecivo teško. Suznih je očiju uzdahnula: "Jao meni prežalosnoj ženi!" No njezin ju je suprug tješio: "Budi hrabra, draga sestro! Kad svi vitezovi polaze, zar bih ja mogao ostati kod kuće? Radi Krista uzeo sam križ i učinio zavjet, da ću poći u svetu zemlju." Ona je na to odgovorila: "Božjoj volji ne ću se suprostaviti. Samo podji u ime Božje!" Težak i bolan bio je rastanak. Ljudevit imenuje svog brata Henrika Raspe za svog zamjenika i ostavi zauvijek svoj Wartburg.

Svi su vitezovi trebali doći u talijansku luku Brindisi, odakle su se brodovima trebali prebaciti prema sv. Zemlji. No Ljudevit još u samoj luci teško oboli. Neka podmukla groznica ubrzo je pokosila njegov mladi život.

Jednog tmurnog jesenjeg dana stigao je nemili glasnik s tužnom viješću u Wartburg. Kad je Elizabeta čula, da joj je predobri muž umro, jecajući i plačući je govorila: "Ah, Gospodine i Bože moj! Sada je za mene čitav svijet, svaka radost i svaka čast mrtva!" Danima, što više tjednima je oplakivala preranu smrt svog supruga. Jedinu je utjehu nalazila podno križa Raspetoga. On kao da joj je govorio: "Zar ne shvaćaš Elizabeto, da želim svoj križ staviti na tvoja ramena? Ona je Gospodinu odgovorila: "Daj mi, Gospodine samo snage da ga nosim!"

I doista, za nju je od tog vremena započeo teški križni put. Ljudevitov mladji brat Henrik uskratio je Elizabeti sva prava. Jedne hladne zimske noći morala je zajedno sa svojom dječicom ostaviti Wartburg. Zebući obilazila je ulicama Eisenach-a tražeći topli zakutak. No nitko se nije usudio primiti Elizabetu s djecom pod svoj krov. Konačno je u nekoj napuštenoj štali našla zaklon. Mislila je na svetu Obitelj, koja je imala sličan put u Betlehemu.

Zato ona zajedno sa svojom dječicom podje u obližnji franjevački samostan i zamoli malu braću, da zajedno s njome zapjevaju Tebe Boga hvalimo kao zahvalu, što ju je Gospodin smatrao dostojnom poći istim putem, kojim je prošla sveta Obitelj.

Sada je ona velika dobročiniteljica svoga naroda, morala prosjačiti koricu kruha za sebe i svoju djecu. Koliko su puta nezahvalni ljudi poslali pse na nju i otjerali je od svojih vratiju! Tako je to bilo, dok nije posredovanjem nadbiskupa Ekberta von Bamberga došlo do izmirenja izmedju Elizabete i Henrika Raspe. Ona je primila dvorac u Marburgu i svotu od 5oo srebrnih maraka kao otštetu. Elizabeta je od srca spremno sve oprostila nemilosrdnom i nepravednom šurjaku.

U gradu Marburgu živjela je osamljena u bolnici, koju je podigla u čast sv. Franji Asiškome. Njezin strogi ispovjednik Konrad od Marburga vodio ju je putem evandjeoske savršenosti u duhu sv. oca Franje. Ona je živjela samo za Boga i svoje siromahe, koje je dvorila Kristovom ljubavlju.

U to su vrijeme došli poslanici iz Madjarske s porukom, da kralj Andrija želi još jednom prije smrti vidjeti svoju kćerku. Koliko su se oni začudili, kad su nekadanju kraljevnu našli u siromaštvu i neimaštini. Ona poslanicima odgovori: "Svog oca preporučam dobroti Božjoj. U nebu ću ga opet vidjeti!" Ona je željela umrijeti u Marburgu.

U to vrijeme car Fridrih II ponudi dvadeset i četiri godišnjoj udovici ruku i krunu. Elizabeta se na tu ponudu samo sažalno nasmiješi. Zlato i sjaj ovoga svijeta nije više imao nikakve privlačne snage za njezino srce.

Ona je sve više poprimala duh Siromaška iz Asizija. Stupila je u treći red sv. Franje. Željela je da je i sahrane u odjeći trećeredaca sv. Franje. Na to nije morala dugo čekati. Doskora teško oboli. Njezino tijelo, koje je bilo izmučeno tolikom dobrim djelima i pokorničkim činima, nije se moglo oprijeti opasnoj bolesti. Osjećajući blizinu smrti, u groznici je preživjela tajnu betlehemske noći. Njezino je lice poprimalo nadzemaljski sjaj, a usne su šaputale: "Govorite mi o Djetetu Isusu!" Oko ponoći opet reče: "Sad je čas, u koji se On rodio na svijet i bio položen u jasle!" Prema jutru, dok je svitalo, izgovorila je posljednje riječi na ovoj zemlji: "Došao je čas, u koji Svemogući k sebi poziva svoju prijateljicu!" Iza tih riječi pojvaio se čudesan osmjeh na njezinu licu, a Gospodin je uzeo njezinu dušu u svijetlo nebeskog Božića.

Ona koju njemački narod s ponosom naziva "Gloria Teutoniae" - Slava Njemačke" bila je četiri godine iza svoje smrti (+17 XI 1231), t.j. 26V 1235 od pape Grgura IX proglašena svetom.

Godinu dana kasnije, t.j. 1 svibnja 1236 izvadili su lijes svete Elizabete iz zemlje, da ga prenesu u magdeburšku katedralu. Za vrijeme svečane sv. Mise pristupio je car Fridruk II i staviosvoju kraljevsku kruhu na njezin lijes govoreći: "Nisam je smio na zemlji okruniti za kraljicu, zato je hoću kao kraljicu u Božjem kraljevstvu ovom krunom počastiti!"

ŽIVOT VELIKE LJUBAVI

Uz ostale velike svece Srednjega vijeka kao sv.Franju Asiškoga, sv.Antuna Padovanskoga i druge Crkva se može pohvaliti i velikom sveticom sv.Elizabetom. Za nju je rekao madjarski pisac Prohászka, da je Elizabeta ideal žene, sestra sv.Franje, model za kist fra Angelica, speculum mundo et angelis".

Kao dijete napustila je rodni madjarski dvor i kroz nepune 24 godine tako duhovno sazrela, da ju je Gospodin uzeo k sebi, a na zemlji je postala "Gloria Teutoniae - Slava Teutonije". No kao što rekosmo, ona nije samo ponos Njemačke, nego cijele Crkve. Prema tome je njezin život i divan uzor svakog kršćanina.

1. Sv.Elizabeta je u prvom redu divan uzor strpljivog i Bogu odanog podnošenja svih udaraca i križeva, koje joj je poslao Gospodin. Na njoj su se ispunile riječi Sv.Pisma:"Svaka loza, koja rodi rod, očistit će se, da rodi više roda"(Iv 15,2).

Božanski je Vinogradar strogo i bolno rezao na ovoj mladoj lozi sve nepotrebne mladice, čistio je i od najmanjeg korova kroz najrazličitije kušnje i patnje, u bolima postavio na njezina ramena težak životni križ. Sve je to Elizabeta prihvatila velikodušnim srcem i spremnom dušom te ga u poniznosti srca nosila do zadnjeg časa života. Već u djetinjim danima, u četvrtoj godini, mora ostaviti roditeljski dom i poći u tudjinu, da po ondašnjim običajima bude odgajana za ženu turinškom grofu. Tudja kuća za dijete nije bio topli roditeljski dom, te je jedino u kapelici pred Raspetim nalazila utjehu i tamo se mogla isplakati.

Naskoro nakon tri godine da joj je majka ubijena, a otac jedva izbjegao smrti. Možemo si zamisliti, kako je u tudjini na ovo dijete djelovala ova vijest.

Kad je imala petnaest godina, vjenčala se za grofa Ljudevita, s kojim ju je vezala iskrena ljubav. Tad joj je sinulo sunce! Bila je zaista sretna supruga, a naskoro i sretna majka troje djece, koji su joj nadoknadili sve pretrpljene dane.

Medjutim kao da Bog nije htio da ova duša uživa dugo u radosti. Dobila je vijest, da je njezin muž na jednom križarskom pohodu umro od neke bolesti. Nije teško zamisliti, kako je ovu dušu, već punu križeva jedva zaraslih, taknuo ovaj dogadjaj. No čini se, da Gospodinu ni ovo nije bilo dovoljno, da Elizabetu učini sebi što sličnijom.

Nakon muževljeve smrti istjerana je iz svog dvora na ulicu zajedno s djecom. Zaklonila se u neku staju radi studeni. Iz zahvalnosti prema Bogu, što joj je dao priliku trpjeti za Njega. - To je zaista divan primjer porpune strpljivosti i predanja u Božju volju.

Mislim da našim ženama ne možemo pružiti ljepši i jasniji primjer od primjera sv. Elizabete. Svaka žena nalazi u životu sv.Elizabete pokoji dio svog vlastitog života. Životni je poziv svakežene, a osobito svake majke taj, da bude kao svijeća koja izgara na oltaru vlastitog žrtvovanja za svoju obitelj. Samo Bog zna što sve takve žene pretrpe, a za njihove muke i dnevni križ malo tko zna osim Boga. Za njih nema svijet razumijevanja, najbliži je ranjavaju, ali je Bog onaj koji je nagradjuje.

Podignite svoje oči, vi drage naše majke, sv. Elizabeti! I nju je Gospodin vodio oštrom i trnovitom stazom. Možda se činilo, da je nepravedan ili nemilosrdan prema njoj! Ali ne! Vrijeme je iskušenja prošlo, a ona je postala ne samo "gloria Teutoniae", slava Njemačke, nego slava i ponos čitave Crkve; primila je kraljevsku krunu iz ruku samoga Boga, kad je stupila preda Nj u času svoje smrti.

2. Sv. je Elizabeta imala veliko i plemenito srce za svaku bijedu i nevolju. Majčinskim je srcem prilazila siromasima i svim bijednicima, koji su od nje očekivali ublaženje svojih boli. Budući da je njzino srce do dna osjetilo svu gorčinu patnje, bilo je tako osjećajno i puno razumijevanja za sve one, koji su jednako tako bili raspeti na križ života. Nošena krilima ljubavi, gledajući Krista u svakome, koji je prema njoj upirao zaplakane oči, prema njoj pružao mršave ruke moleći kruha, ona je pomagala. Obilje njezina doma pripadalo je siromasima. Svoje skupocjene haljine razdijelila je bijednima, a sama se zadovoljila običnim vunenim haljinama. Svoje slobodno vrijeme takodjer je posvetila sirotinji: šivala je i vezla, da ih može usrećiti novim haljinama i zaštititi od studeni i golotinje.

Divna li uzora svima nama! Kad bi u svakome od nas bilo toliko i takve ljubavi, kakvom je sv. Elizabeta prilazila svome bližnjemu, recite iskreno, ne bi li se izmijenilo lice ovoga svijeta? Mi smo tvrdi i bezosjećajni za tudju bijedu i nevolju. Zatvaramo svoje srce, svoja vrata i svoju ruke pred onima, koji s pravom od nas očekuju, da im pomognemo. Postali smo odviše sebični, pravi samoživci, koje mnogo ne dira tudja bijeda i siromaštvo. Zaboravili smo, da je Gospodin rekao: "Budite milosrdni i milosrdje ćete postići!" Jao nama, ako Gospodin bude prema nama onakav, kakvi smo mi prema svome bližnjemu! A bit će onakav, jer će nas suditi prema tome, koliko smo ljubili svoga bližnjega.

Pred nekoliko godina novine su donijele strašan slučaj, koji se odigrao na Bodenskom jezeru. Otac s majkom i svoje petero djece ukrcao se u čamac i otisnuo od obale. Kad je već prilično poodmakao od obale, pobaca svoju djecu u vodu, a iza toga zajedno sa ženom i sam skoči, da nadje smrt u hladnim valovima bodenskog jezera.

Sigurno nije to učinio iz dosade života. O ne! Samo Bog zna, kolika se bura podigla u njegovoj duši, kolika je zdvojnost zamaglila vid i utrnula svaki tračak nade, kad je odlučio, da jednim potezom ruke, dokrajči svoj život.

A takvih i tome sličnih slučajeva ima još!

Zar ne bismo mogli pomoći i utišati buru, koja bjesni u srcu našeg bližnjega? Dobra riječ ohrabruje, dobar primjer, pomoć u nevolji, spasit će često bijednika, koji ne vidi izlaza iz svoje beznadne situacije...

Molimo sv. Elizabetu, da nam izmoli od Gospodina tu milost, da uvijek imamo otvoreno srce i otvorenu ruku za tudju nevolju i bol. Gledajmo i mi Krista u svome bližnjemu i uvjerit ćemo se, da nam nije teško biti dobar i svome bližnjemu činiti dobro. Amen.

SV. KATARINA

25. studenoga

Svetica se rodila krajem trećega stoljeća u Ciliciji. Roditelji su joj bili odličnoga roda, pa su mladoj Katarini, čim je malo poodrasla, doveli najvrsnije učitelje i odgojitelje, koji su se imali brinuti za izobrazbu njihove kćeri. Ubrzo je napredovala u svim vrstama nauke, te je nadaleko slovila kao uzor svake znanosti i ljepote.

Još je bila poganka i nije poznavala kršćanske vjere. Zbog svoje tjelesne ljepote bila je dosta ponosna i tašta. Kad bi joj dolazili prosci, pitala je uvijek da li je dovoljno mudar i lijep kao ona. Tako je redom odbijala sve prosce, jer joj se nije nijedan našao ni dovoljno mudar ni dovoljno lijep, koji bi mogao osvojiti njezino srce.

Jednog je dana upoznala kršćanskog svećenika, koji joj je kazao da zna jednog zaručnika, koji bi bio dovoljno i mudar i lijep za nju, svakako daleko mudriji i ljepši od njezinih dosadašnjih prosaca. Svakako da je Katarina bila znatiželjna. Legenda priča da je slijedeće noći u snu vidjela Isusa, čiji je lik bio tako divan, da je odlučila prihvatiti kršćansku vjeru i samo njemu poklonitisvoje srce. Zato se dala poučiti u vjeri i uskoro je primila sveto krštenje.

Bilo joj je tek 18 godina, kad je rimski car Maksencije počeo progoniti kršćane i u Aleksandriji. Naredjeno je bilo, da svi stanovnici imaju žrtvovati bogovima kao zahvalu za njegove pobjede koje je izvojevao. Za svakoga koji se ne bi pokorio carskoj zapovijedi bila je odredjena smrtna kazna. Kršćani su se našli u velikoj nevolji, te su neki od straha pred smrću potajno žrtvovali bogovima. To je veoma ražalostilo svetu Katarinu, te je neustrašivo stupila pred samog cara, gdje mu je rekla, da su njegovi bogovi puka laž i obmana. Rekla mu je neka pita svoje filozofe, te da će mu oni isto reći, t.j. da su njegovi bogovi zemaljska bića, ljudska stvorenja, koja je puk počeo štovati kao neke bogove. Zato neka i on, car, prigne koljeno pred jednim i pravim Bogom.

Svidio se caru način i neustrašivost ove djevojke, te joj nije učinio ništa nažao. Htio se malo zabavljati, te je za drugi dan odredio da k njemu dodju svi njegovi poganski mudraci koji su trebali javno pred narodom raspravljati s Katarinom. Kad je Katarina stupila pred ove učenjake, rekla je caru, kako kaže njezin životopisac:"Zašto je trebalo skupiti toliko učenjaka protiv jedne žene? Dok si, care, svojim učenjacima obećao nagradu, zašto mene šalješ u borbu bez ikakve nade u nagradu? No moja je nagrada Isus Krist i moja je nada ona snaga, koju On daje onima, koji se za Njega bore".

Tada je započela rasprava. Katarina je s toliko mudrosti odgovarala na pitanja mudraca, da ih je ubrzo sve ušutkala. Sada je sama počela vatreno govoriti o jednom pravom Bogu i o kršćanskoj vjeri. Dokazivala je iz Platonove filozofije i iz starozavjetnih proroka opravdanost Kristove nauke i nitko joj se

nije mogao suprotstaviti: pedeset je filozofa šutke slušalo njezine vatrene riječi. Na to ih car porugljivo upita:"Zar toliko vrijedi vaša mudrost, da vas je mogla ušutkati jedna obična djevojka?" Odgovore caru:"Dosada, veliki care, nismo našli čovjeka, koga ne bismo mogli pobijediti. Ali iz ove djevojke govori duh Božji. Radi toga smo zadivljeni umuknuli, jer se ne usudjujemo niti znamo što prigovoriti!"

Legenda kaže, da su mnogi od ovih filozofa prihvatili razlaganje Katarine i kršćansku vjeru, jer su istoga dana pretrpjeli mučeništvo. Katarinu je pak car pokušao predobiti različitim obećanjima, ali je ona ostala postojana u vjeri. Tada je dade bičevati i zatvoriti u tamnicu, gdje ju je ostavio bez svake hrane.

Jednog dana posjete Katarinu u tamnici carica Konstancija i carev vojskovodja Porfirije. Kad su unišli u ćeliju, bila je sjajno rasvijetljena. Katarina im je odmah sva zanesena tumačila istine kršćanske vjere i uz pomoć Božju i ovo dvoje obratila na vjeru u Isusa Krista. Kad su se oboje priznali kršćanima, car ih je zapovijedio smaknuti zajedno s njihovim ukućanima.

Car je tada ponovo navaljivao na Katarinu da je pridobije za poganstvo. Sada joj je nudio i kraljevsku odnosno carsku krunu, kad više nema Konstancije, ali je sve bilo uzalud. Katarina je ostajala vjerna svome nebeskom zaručniku. Tada car naredi da se pripremi posebno mučilo za ovu odvažnu djevicu: kotači s britkim noževima, koji su se okretali jedan prema drugomu i tako imali sasjeći na sitne komadiće tijelo mučenice. No kad se Katarina približila svome mučilo, na znak njezina križa ovo se mučilo raspalo u komadiće. Sigurno je da se narod divio kršćanskome Bogu koji tako čudesno čuva svoje sljedbenike, i koji ne ostavlja onih koji ga štuju.

Nato car zapovijedi da se mučenici otsiječe glava. To je učinjeno, - i tako je ova odvažna djevojka završila svoj kratkotrajan život, ali tako pun dokaza Božje ljubavi. To se dogodilo izmedju 305. i 312. godine u Aleksandriji.

Legenda kaže, da su andjeli odnijeli Katarinino mrtvo tijelo na brdo Sinaj, gdje se i danas nalazi glasoviti samostan sv. Katarine.

Duša je njezina konačno pripala nebeskom Zaručniku, za koga je živjela na ovoj zemlji i radi koga je odbila sve ono lijepo i dobro, što može pružiti ova zemlja ljudskim sinovima.

Tako Bog naplaćuje vjernost!

ZNANOST I VJERA

Mnogi ljudi, kad žele opravdati svoju nevjeru, pozivaju se na znanost, koja je navodno dokazala da nema Boga. Po njihovu je mišljenju znanost onaj najveći njihov saveznik u borbi protiv sujevjerja, koji bi morao jednim zamahom razmrskati glavu svakoj vjeri u osobnoga jedinoga Boga. Na taj bi način čovjek mogao živjeti slobodan i bez svakog straha i odgovornosti u svijetu kojeg bi mogao urediti prema vlastitim željama.

Često se čuje, da se vjera i znanost nikako ne mogu složiti, nego da tamo, gdje je vjera, ne može biti znanosti, i obratno, gdje je znanost, da ne može biti vjere. Znanost sve mjeri, važe i prosudjuje; ona ultramikroskopima gleda najsitnije dijelove atoma, po njoj se odvija rad najsavršenijih i najzamršenijih strojeva, ona diktira izgradnju velikih tvornica, ona vodi uspješnu borbu protiv bolesti, ona je do u tančine proučila ljudsko tijelo i uopće sav život...

Zato bi mnogi htjeli u ime takve znanosti i pomoću nje dokazati, da je vjera u Boga obmana i laž.

Da li medjutim znanost to dokazuje?

Svaka prava znanost mora biti usmjerena prema istini: ona mora pronaći najvjernije i najistinitije zakone u svakom zbivanju. U tom se slažu svi učenjaci. Oni izričito tvrde, da ne otkrivaju ništa nova, čega već nema u prirodi bilo u kojoj formi opstojanja. Što više napreduje njihova spoznaja, to se više približavaju onoj iskonskoj istini u svakom opstojanju. Medjutim kad se približavaju zadnjim zaključcima, dobivamo znanje, čije se istine nipošto ne protive opstojnosti vječne i neuništive Istine. Naše sve znanje upravo vodi k Bogu, dolazi od njega i po Njemu dobiva svoj zadnji smisao.

Znanost i vjera ne protive se jedna drugoj i s razloga što obje imaju isti cilj, koji je Istina. I znanost je prava znanost samo onda, ako iskreno teži za istinom i kad je pronadje ako je iskreno prihvati. Za znanost ne smiju postojati nikakvi obziri, ako se radi o prihvaćanju istine. Jednako tako jest cilj vjere istina, sam izvor istine, a to je Bog. Ukoliko je Bog praizvor i praslika svih stvorenih stvari, one su istinite i zbivanja njihova su istinita samo u njihovoj praistini - Bogu. Vjera i znanost dva su stupa, na kojima počiva jedna i nedjeljiva istina. Svaka na svom području ima široko polje djelovanja, jedna pomaže drugoj, a obadvije vode skladno do jednoga cilja, do nestvorene istine, koja je Bog.

Ovako postavivši sve stvari nemoguće je da bi znanost bila protivna vjeri ili obratno. Mogli bismo odnos vjere i znanosti isporediti s odnosom, koji vlada izmedju ljudskog oka i dalekozora, kojim se promatraju zvijezde. Kakvogod bilo moje znanje, uvijek imam samo dva oka. Ako medjutim osim znanja posjedujem i vjeru, tada stavljam na svoje oči teleskop. Kao što on pomaže da vidimo život čak i u kapi vode, koja je našem oku čini šutljiva i mirna, ili pak u svemiru da vidimo tisuće zvijezda, gdje svojim prostim okom nismo dotada ništa vidjeli, onda nam

postaje jasniji odnos vjere i znanosti: vjera izoštrava oči naše duše, daje nam odgovore na mnoga pitanja, pred kojima je naš um bez vjere ostao u neznanju.

U Münchenu je na grobu velikog zvjezdoznanca Prauenhofera napisano ovo: "Sidera aproximavit - Približio je zvijezde" Upravo tako i vjera približuje naš razum svetim stvarnostima vječnosti, koje sam razum bez sumnje predpostavlja i želi, ali nije kadar da do njih dodje bez vjere.

Vjera i znanost imadu isti cilj: doći do istine. Područje je znanosti tako prostrano kao što je prostran cijeli svijet, ali je isto tako i ograničeno kao što je ovaj svijet ograničen. Radi se samo otome, da budemo na čistu: da li se mora ugasiti zublja traženja istine, na granicama vidljive prirode jednim mirnim "ignoramus", jednim uvjerenjem, da o onome, što se nalazi preko tih medja, ne moženo ništa znati ili se može prihvatiti ruka, koju nam pruža vjera, da nas povede u natprirodni svije, kao što je Beatrice vodila Dantea prekogrobnim predjelima.

Bog je čovjeku dao razum i vjeru. Kako bi dakle moglo biti moguće, da razum slabi vjeru, da joj protuslovi? To, što netko smatra, da znanstvena uvjerenja čine vjeru nemogućom dokazuje samo to, da je po srijedi nepoznavanje ili vjere ili znanosti.

Može netko svoje tvrdoglavo nijekanje Boga opravdavati naukom ili filozofijom Njemu bismo mogli s Viktorom Hugom reći: "Postoji i jedna druga filozofija, za koju kažem, da je patološka, a koja poriče sunce. Ta se filozofija zove sljepoća... Zanimljivo je kaže isti pisac u svom romanu "Les Miserables" - da ta filozofija, koja pipa po mraku, zauzima oholo, naduveno i sažalno držanje prema filozofiji, koja vidi Boga. Čovjeku se čini, kao da čuje krticu, koja viče: "Kako su bijedni sa svojim suncem!?" Doista je nomoguće, da krtica vidi sunce, makar ono ne znam kako žestoko peklo. Čovjek, koji ne vjeruje, ne će da uvidi, da je slijep kraj zdravih očiju, i zato će jednom - kako reče Gospodin - teže odgovarati pred Bogom.

Veliki je astronom Charles Fritschard rekao: "Što se mene tiče, ja sam iz rezultata modernog istraživanja dobio nove razloge, da dalje ostanem kod jednostavne, kršćanske vjere. U modernim otkričima našao sam mnoge nove i neočekivane tragove veličanstva i moći, mudrosti i ljubavi Stvoriteljeve." (Koch II 509,8,2).

Na koncu pred naše duhovne oči izlazi današnja svetica sv. Katarina. I ona je jednom pred velikom skupinom naroda raspravljala s najučenijim predstavnicima ljudske znanosti u Aleksandriji. Ta učena djevojka je prosvijetljena Božjom mudrošću postidila učene glave i u njima izvela veliki preokret; oni prihvatiše njezinu vjeru i živote sus voje podložili za svjedočanstvo svog uvjerenja. I mi budimo sigurni, da ispovijedamo pravu i jedino spasonosnu vjeru, koja će nama zaslužiti i pribaviti neuveli vijenac vječne slave. Amen.

S V. A N D R I J A

30. studeni

Na obalama galilejskoga mora, u zemlji Zabulonovoj i Neftalijevoj, odjeknuo je glas velikog propovjednika s Jordana "Ispunilo se vrijeme i približilo se kraljevstvo Božje. Pokoru činite i vjerujte evandjelju!" (Mk 1,15).

Oni, koji su dobrim srcem slušali sv. Ivana Krstitelja, osjećali su, kao da nada starih proroka postaje utješna stvarnost, nada proroka Izaije: "Narod, koji hodi u tami, gleda svijetlost veliku. Nad onima, koji stanuju u zemlji tamnoj, sja svjetlost." (Iz 9,1).

Riječi velikoga proroka s Jordanskih obala doprle su i do ušiju dvojice ribara, koji su upravo ispirali i popravljali svoje mreže. Bili su to dva brata Simon Petar i Andrija. Njihovo je srce neprestano zabavljeno neobičnom pojavom Učitelja iz Nazareta. Samo On zaokuplja njihove misli. Ne mogu Ga zaboraviti, jer je na njih učinio silan dojam, kad je sv. Ivan Krstitelj prstom upro u Njega i pred čitavim narodom dao svečano i javno priznanje: "Evo, Janje Božje, što uzima grijeh svijeta. "(Iv 1,29).

Jednog dana Andrija i Zebedejev mladji sin Ivan slijedili su neobičnog Nazarećinina imajući samo jednu želju, da se s Njime upoznaju. Od jednom se uspori še koraci tajanstvenog putnika. Zaustavi se i prijateljski upita: "Što želite?" (Iv 1,38). U svojoj zbunjenosti nisu mogli drugo reći nego samo ovo: "Učitelju, gdje stanuješ?" Na to im Isus odmah odgovara: "Dodjite i vidite!" (Ib 1,39) I oni su ga slijedili, dok je neizreciva sreća ispunjala njihova srca.

Kamo ih je poveo Gospodin, ne znamo. Da li je to bilo neko svratište, ili kuća kojeg prijatelja, pastirski šator ili napuštena špilja, evandjel a nam toga ne spominju. No i najbijednija kolibica bila bi obojici ribara bogata i lijepa, samo da mogu biti uz Onoga, koji ih je učinio dionicima beskrajne sreće. Te su noći ostali kod Isusa. On je govorio njihovim dušama o nebeskom Kraljevstvu. Iza tog razgovora obojica su spoznali, da je Ivanova propovijed na Jordanu bila samo sjena, koja najavljuje dolazak sjajnog sunca, Svijetlosti svijeta.

Drugi je dan Andrija, ne mogavši sakriti svoje sreće i prevelikog unutarnjega zadovoljstva, sav sretan govorio svome bratu Simonu: "Nadjosmo Mesiju!" (Iv 1,41.) I doveo ga Isusu. Obojici reče Isus velike riječi: "Hajdete za mnom i učinit ću vas ribarima ljudi." (Mk 1,17). Oni odmah najspremnije ostave svoje ribarske ladje i mreže i podju za Isusom. Još će se po koji puta navratiti u svoj kraj, ali samo onda, kad Isus dodje u okolinu njihove Betsaide. Oni će mu ponuditi svoju ladju, da iz nje naučava mnoštvo, koje ga je slijedilo i bilo željno čuti njegovu riječ. Baciti će ponovno svoje mreže, ali na Njegovu riječ i onda puni strahopočitanja - ulovivši preobilje riba priznati njegovo mesijansko poslanje.

Andrija je u Gospodinovoj blizini sve više dozrijevao za ribara ljudi. Dobro je razumio Isusove riječi, da je žetva velika, a poslenika malo (Mt 9,37). Za njega je bila velika radost što ga je Gospodin uvrstio medju odabranu dvanaestoricu.

Vidio je Isusova čudesa, koja su dokazivala njegovo božansko poslanje. Andrija je pred Isusa doveo mladića, koji je imao pet ječmenih kruhova i dvije ribice i bio svjedok čudesnog umnoženja kruha. U Jeruzalemu je zajedno s Filipom dovodio pred Isusa pogane, koji su željeli vidjeti Isusa.

Jednako je razumio Isusove riječi, ako zrno ne padne na zemlju i ne istrune, da ne će donijeti ploda (Iv 12,24), pa se stao i on spremati da za Isusa nešto pretrpi. Dobro je upamtio riječi Isusove, koje su se odnosile na njegovu muku i smrt. U Isusovoj školi i Andrija je naučio poznavati i štovati križ i spoznao njegovu neprocjenjivu vrijednost.

Predaja govori, da je Andrija poslije velikog dogadjaja Duhova postao propovjednik Evandjelja na Istoku. Pronio je Kristovo ime suncem oprženim stepama Armenije, klancima divljeg Kurdistana, neprijatnim predjelima uz obale Crnog mora. Zatim se uputio na Zapad prema zemlji divljih Skita: pod šatorima je naviještao divnu i blagu vijest evandjelja pastirima i lovcima. Proputovao je Traciju i Grčku i konačno stigao u Ahaju. Tu ga je u gradu Patrasu dao uhvatiti namjesnik Egej. Htio ga je prisiliti, da žrtvuje poganskim bogovima. No Andrija mu mirno odvrati: "Ja svaki dan prikazujem žrtvu svemogućem i pravom Bogu, ali ne krv i meso junaca, nego neokaljano Janje na oltaru. Sva skupina vjernika hrani se njegovim tijelom, a ipak Janje ostaje živo i nikada ga ne nestaje".

Nakon toga bi Andrija bačen u tamnicu. Narod ga je htio silom osloboditi, no on ih je molio da ga ne liše krune mučeništva, za kojom je toliko čeznuo. Upravitelj je dao načiniti križ u obliku slova X. Tomu se Andrija veselio:"Zdravo, sveti križu, dragi križu! Primio si svoj sjaj i ljepotu od udova Gospodinovih. Odavno sam čeznuo za tobom, vjerno sam te ljubio, neprestano tražio i konačno sada željnom dušom našao. Po tebi me je Gospodin otkupio, po tebi mi je opet doći k njemu. Uzmi me od ljudi i vrati mome Učitelju!"

Dva je duga dana visio na križu i neprestano propovijedao skupljenim vjernicima s križa. Istom su trećega dana silne boli uništile njegov život i predao je svoju bogatu dušu Bogu.

Kad se Andrijina duša pojavila pred Gospodinom i kad je Andrija zapitao ponovno Gospodina gdje stanuje, odgovoreno mu je bilo:"Dodji i vidi!"

Svečevo je tijelo godine 357. preneseno iz mjesta mučeništva u Patrasu u Carigrad, gdje je njemu u čast podignuta i crkva. Odatle je godine 1210. preneseno u talijanski grad Amalfi, gdje se nalazi još i danas. Glava svečeva se čuva u crkvi sv. Petra u Rimu.

K R I S T O V   K R I Ž

"Zdravo, sveti križu! Primio si svoj sjaj i ljepotu od udova Gospodinovih..."(Sv.Andrija).

Kroz svu je ljudsku povijest bila težnja velikih ljudi, da ovjekovječe svoje ime kasnijim pokoljenjima. Egipatski su faraoni gradili piramide i veličanstvene sfinge, koje su pokoljenjima govorile, a i danas govore, o njihovoj moći, slavi i bogatstvu. Rimski su carevi podizali silne koloseje, u kojima je svjetina, željna kruha i igara nasladjivala se u nečovječnim borbama ljudi i životinja. Takva su svjedočanstva zaista spomenici, ali krvavi spomenici jedne prošle moći i slave, ali i okrutnosti i nečovječnosti tirana, koji su na tudjoj krvi gradili svoju slavu ili pak pribavljali uživanje sebi i okolini.

Kad je u punini vremena došao Onaj, koji je imao doći, i kad je nakon svog trideset trogodišnjeg života trebao otići, htio je ljudima ostaviti znak, koji će sva buduća pokoljenja potsjećati na Njega. Mogao je ostaviti grubo istesane jasle, gdje je imao prvi ležaj. Svima bi to bio sveti i dragi znak. Mogao je ostaviti alat nazaretske radionice, kojim je kroz dugi niz godina zaradjivao dnevni kruh. I to bi bila draga uspomena svima.

Ipak je On izabrao znak, za kojega je smatrao da će biti drag i svet svima, neukima i učenima, bogatima i siromašnima. Taj sveti znak Isusov je njegov križ.

Priča se, da je Napoleon pitao svoje generale:"Kako to da mnogi mene mrze, a Isusa naprotiv još i danas milijuni ljube, za Nj se oduševljavaju, za Nj žive i nerijetko i umiru?" Na ovo pitanje nije teško odgovoriti. Napoleon je prolijevao tudju krv, da stekne slavu. Krist je na križu prolio vlastitu krv, ne da stekne slavu, nego da tim ljudima, za koje umire, pokaže svoju neizrecivu ljubav i želju da ih spasi.

Kristov križ govorisvima nama, jer smo svi svojim nedostojnim životom i grijesima sudjelovali u strahovitoj Golgotskoj tragediji, i razotkriva nam pravednost vječnog Oca, neograničenu ljubav Božjeg Sina i neizmjernu svetost Duha Svetoga. Križ je vatreno Božje pismo nevjernoj zaručnici - našoj duši. Zapečaćeno je s pet crvenih pečata - Kristovih rana i potpisano krvlju Kristova Srca.

Drvo križa obavijeno je mnogim tajnama. Ono je bilo nijemi svjedok muka u kojima se gasio zemaljski život Božjeg Sina. Ono je bilo obilno poprskano krvlju Božjeg Sina. Ono je slučalo bolne uzdisaje i tihi šapat Isusovih usana u molitvi nebeskom Ocu, da se smiluje jadnom ljudskom rodu radi najvećeg zločina u svim generacija njegove prošlosti i budućnosti, raspeću Sina Božjega. Odtada ovo drvo postaje drvo života, ključ neba, Kristov kraljevski prijesto, njegovo žezlo, Njegova najrječitija propovijedaonica. Ovdje je najbolje ostvarena divna nauka osam blaženstva.

Neki je francuski pisac stavio ovakav natpis pod križ Kristov:

"Dodjite k Njemu vi koji plačete,
Znadu Njegove oči što je plač;
Dodjite k Njemu vi koji trpite,
Znade Njegovo Srce za sve Vaše rane!
Dodjite k Njemu vi koji žurno prolazite,
On se nikada ne udaljuje i uvijek vas čeka! "

I mi smo nebrojeno puta dolazili pod Kristov križ tražeći utjehe i olakšice u životu. Podizali smo svoje suzne oči prema onim tako blagim očima Patnika, da utješi nas patnike. Svoj smo životni križ položili pod drvo Njegova križa i molili Ga da nam pomogne nositi naš križ.

Ni sami ne znamo koliko smo sretni, što taj sveti znak križa stoji još u našoj sredini. Ne znamo cijeniti njegovu pravu vrijednost. Možda bismo je upoznali, kad bi ga posve nestalo iz naše sredine. Zar ne, koliko ima poštovanja i ljubavi prema tom svetom znaku našega otkupljenja.

Godine 1861. bio je u Indiji u gradu Annamu žestoki progon kršćana. Tako su jednom pred sud u Bagio doveli pogani oko 25-oricu kršćana, muževa i žena, a i djece. Sudski je proces bio veoma kratak: optuženi su odmah priznali da su kršćani, a time su ujedno bili krivci smrti. No prije izvršenja smrtne osude pokušao je veliki mandarin skloniti kršćane na otpad: baci pred njihove noge križ i pozove najprije muževe, da pogaze taj križ. Svi su prisutni očekivali u najvećoj napetosti njihovu odluku. Nije ni čudo, kad je pred njima bio izbor života i smrti. No muževi stoje ponosni poput granitnih stupova i nepomični na svojim mjestima. Mandarin ustade, krvnici priskočiše, i - ubrzo se kotrljalo 25 ljudskih glava u toploj krvi, a tjelesa su se njihova još trzala u grčevima smrti. Obratio se tada ženama i djeci i stavio i pred njih ovaj izbor. No i ovi su svi jednoglasno odgovorili:"Radije smrt!" Mandarin ustaje i naredjuje da se izvrši smrtna osuda. Narod se diže da brani odvažne mučenike, ali ništa ne pomaže. Mandarin je i dalje vikao:"Otpad ili smrt!" Kao odgovor dobivao je stalno isti refren:"Radije smrt!"

Umrli su, ali nijesu htjeli pogaziti znaka svetog Križa!

Nama sigurno manjka takav junačan duh i toliko spremnosti!

Treba biti duboko uvjeren svaki od nas, da su kršćanstvo i križ sudbinski i bivstveno povezani medjusobno tako, da jedno bez drugoga ne može opstojati. Kalvarija i Uskrs! Bez njega nema naših crkvi, naših oltara, nema svijetla, nema oproštenja, nema kršćanstva...

Kad je po naredjenju prokonzula Egeja sv.Andriji donesen križ, naruga mu se prokonzul, što će umrijeti onako kao i njegov Krist koga toliko spominje. Andrija mu mirno odgovori:"O kad bi ti poznavao tajnu križa!"

Rekao je to svetac i nama svima. Zapamtimo to zauvijek!
Amen.

++++++
++++

SV. FRANJO KSAVERSKI

3. prosinca

Sv.Franjo, veliki apostol Indije i Japana, rodio se 7.travnja 1506. na dvorcu Ksavera blizu Pampelone u Španjolskoj. U djetinjstvu je već morao dosta pretrpjeti, jer je u medjusobnim borbama razoren dvorac Ksavera, otac mu poginuo, braća protjerana a majka zavijena u udovičku crninu gledala s Franjom kako polako trne slava Ksaverovih. Kad je to dječak vidio, znao je reći majci:"Moja će zadaća biti, da ime Ksaverovih nikada ne bude zaboravljeno!".

Porastavši podje Franjo na nauke u Pariz. Pod svaku je cijenu htio postati nešto veliko. Mislio je da će mu znanost pomoći do moći i slave. Kako je bio nadaren, uvijek je bio prvi: i u školi, i u sportskim natjecanjima, i u naučnim disputama i u društvenom životu. Čini se da vjera još nije bila zahvatila dublji korjen u Franjinoj duši. Za četiri godine postao je doktor filozofije i malo iza toga preuzeo je katedru u kolegiju Beauvais.

U vrijeme dolazi do velike promjene u Franjinom životu, jer se upoznao s Ignacijem Lojolom, koji se odlikovao strogošću askete, energičnim duhom i jasnom spoznajom svog životnog cilja. Ispočetka Franjo nije za Ignacija puno mario, ali je malo pomalo neodoljiva privlačnost Ignacijeve ličnosti privukla i Franju. Počeo je pomalo shvaćati onaj žar, koji je izbijao iz Ignacija kad je govorio o borbi pod zastavom Isusa Krista. Sada mu je sinulo, da bi i on mogao pod tom zastavom učiniti nešto velika, proslaviti ime Ksavera i postati tako slavan.

U ovom preokretu odigrao je značajnu ulogu pobožni i kreposni Petar Lefèvre, koji je bio iz Savoje, a s kojim je Franjo stanovao neko vrijeme. On je prvi skrenuo Franjin život i oduševio ga za neprolazne i vječne vrijednosti. Riječi pak Ignacijeve:"Što koristi čovjeku sav svijet, ako dušu svoju izgubi" bile su snažan udarac po ledu Franjine ravnodušnosti. Zato Franjo napušta svoj život, u njemu bukti želja za Bogom i posve se prepušta Ignacijevom vodstvu. Zajedno s Ignacijem polaže zavjet vjernosti Kristu Kralju i obvezao se poći širiti Kristovo kraljevstvo kamogod ga pošalje.

Zatim se zaputi s nekoliko drugova za Palestinu, no u Veneciji su čekali punu godinu dana na brod, koji bi ih imao prebaciti. Kako se nitko nije usudio zaploviti po nesigurnom moru, zaredjen je Franjo za svećenika i svi se zajedno zapute u Rim.

U Rimu su našli pismo portugalskog kralja, koji je tražio vjerovjesnike za Indiju. Ignacije predloži Franju, koji bude imenovan apostolskim nuncijem za čitavu istočnu Aziju. Dobio je pismo "svim knezovima i vladarima otočja u Crvenom, Perzijskom Moru i Indijskom oceanu te vladarima svih zemalja s ove i one strane Gangesa". - Uskoro vidimo Franju blistava pogleda na brodu za Indiju...

Stigao je prvo u portugalsku koloniju Goa. Tamo je zvoncem dozivao djecu na vjeronauk i roditelje molio da je puste

Uskoro su ga svi zavoljeli. Brinuo se i za duhovni život Portugalaca koji su tamo bili kao činovnici. Već je nakon par mjeseci Franjo u Rim javio da bi trebalo 10 svećenika, toliko ima posla.

Iz Goe odlazi ribarskim obalama, gdje su se kršćani opet vratili poganskoj vjeri. Nadčovječjim naporima je pokušao opet pridobiti ove slabe duše. Tu je preveo katekizam na malabarski jezik, mnogo propovijedao i puno krstio. U pismu se tuži na napore:"Mnogo puta ruka klone od krštavanja, grlo mi zataji i ne mogu više govoriti, jer toliko puta moram opetovati iste molitve, toliko puta svojim slušateljima iznositi dužnosti krštena čovjeka".

Od ovih Franjo odlazi u susjednu pokrajinu Travankor, gdje je činio i čudesa i ubrzo pridobio čitavo pleme za kršćanstvo. Samo kroz mjesec dana pokrstio je preko deset tisuća ljudi.

Zatim je potražio otoke Ceylon i Manar te preko današnjeg Madrasa došao u najpokvareniji grad Malaku. Tu je radio kao i u Goji: zvoncem je sakupljao djecu i govorio im da mole za one koji žive u smrtnom grijehu. Uspjeh nije izostao i uskoro je imao brojno slušateljstvo i zavidne uspjehe.

Nije imao mira. Kad je vidio da se na jednom mjestu nešto popravilo, odmah je žurio dalje i svojim propovijedanjem oživio vjeru mnogih. Tako je htio posjetiti kršćanske općine Indije, ali ga je neki Japanac tako oduševio za svoju zemlju i narod da je Franjo odlučio poći u Japan. Ukrcao je 1549. s nekoliko svojih suradnika na neki kineski brod. Pravo je čudo što je brod nakon sedam tjedana "usprkos kapetana, mornara i djavla" pristao uz japansko tlo.

Neumorni se vjerovjesnik odmah dao na posao. Dolazio je knezovima, ali jednako tako nije zanemario i ulične nosače i stanovnike priprostih kolibica. Ulazio je takodjer i u budističke hramove i tamo nastojao obratiti njihove svećenike. Oni su priznavali ljepotu Franjine vjere, ali nisu svoje htjeli ostaviti, jer su se bojali da ne bi imali od čega živjeti. Iako jeimao zavidnih uspjeha, stizali su ga i neuspjesi: pred cara nije smio jer nije imao darova i sjajnih odijela; budistički svećenici su se na njega nabacivali kamenjem i izvrgavali ga ruglu; često je bio izložen nepogodama vremena, a često i pc više dana gladan šake riže. No nikad nije malodušje imalo mjesta u njegovoj duši.

Njegov nemiran duh gonio ga je i u Kinu. To je još kopno koje ima puno ljudi koje bi trebalo obratiti. Tražio je zgodu da ga prebace, ali je nije dočekao. Ostavili su ga svi i ostao mu je samo misijski križ. Teško je obolio. Posve sam na pustom otoku Sancijanu u Japanu, željom želeći u Kinu, s punim predanjem u Božju volju predaje svoju dušu Bogu g.1522.

Tako je umro čovjek koji je žedjao samo duše. Za njih je živio i žedja za njima odvela ga je čak u Japan.

Danas je sv.Franjo zaštitnik svih misija i svakog misijskog djelovanja, svih onih kojima je na srcu spas neumrle ljudske duše.

"MENI JE ŽIVOT KRIST, A SMRT DOBITAK"
(Filip 1,21)

Tako je govorio veliki apostol naroda sv.Pavao. S ne manjim pravom iste je riječi mogao govoriti i drugi veliki apostol naroda, "apostol Indije i Japana" sv.Franjo Ksaverski. Njegov pratioc naziva ga vojnikom, koji se posve žrtvovao u službi Krista, vojskovodje: nikakav umor, nijedna žrtva, nikakve rane nisu bile njemu premale.

Takav je bio sv.Franjo. Da se to vidi treba pogledati njegov život.

U mladosti se oduševio za Krista i njegovo kraljevstvo. Što sve nije učinio, poduzeo i pretrpio nošen svojim životnim načelom:"Da mihi animas - cetera tolle! - Daj mi samo duše, a sve ostali mi uzmi!"

Krist je bio njegov besmrtni uzor, On je bio sadržaj njegova života. On je bio svrha njegovih misionarskih putovanja. On je kao vječni ideal lebdio pre njegovim duševnim očima. "Meni je život Krist!"

Kristovim je očima gledao na ljudske duše. Znao je dobro njihovu vrijednost. Da te duše otkupi i spasi Spasitelj nije žrtvovao, kako je govorio sv.Ciprijan, ovaj svijet, ili kojeg čovjeka, zemlju ili more, nego svoju predragocjenu krv. Zato i kaže sv.Pavao:"Kupljeni smo cijenom velikom, ne budite robovi ljudima!"(1.Kor 7,23) Sv.Franjo je shvatio dobro visinu otkupnine jedne besmrtne ljudske duše. Na njoj je gledao kapljice Kristove Krvi. Shvatio je takodjer dobro i Kristovu riječ sa križa:"Žedan sam!" To je bila žedj za dušama, radi kojih je i došao na ovaj svijet.

Zato je taj svijet trebalo osvojiti za Krista. Jedino je Franjino oružje misijski križ i Isusova istina. Ulazio je u sve slojeve, medju svakovrsne pogane i krivovjerce i tumačio im radosnu vijest Evandjelja. Htio je da Isus bude pastir svih i da se svi nadju u jednom ovčinjaku (Iv 10,16).

Kad se radilo o dušama Franjo ne pozna malodušja ili klonulosti, ne štedi nikakvih žrtava. Često mu ja znala ruka klonuti od polijevanja krsnom vodom čela novokrštenika, a glas ga ostaviti tumačeći vjerske istine. Neiscrpivo vrelo duševnih snaga davale su nove energije i njegovim malaksalim tjelesnim silama. Pod kraj života govori:"Bilo je vrijemem kad sam više prianjao uz život nego sada. Dosada sam htio živjeti i služiti Kristu i povećati Njegovu slavu. Danas jedna druga snažnija želja zaokuplja moju dušu: gore u nebo da gledam Boga!" Tako je Franji u ovakvim životnim prilikama smrt bila pravi dobitak, jer je trebala biti bogata nagrada za sve ono, što je pretrpio, podnio i učinio za Krista.

Svaka se vjernost nagradjuje, čak i zemaljska vjernost jest odlična krepost. Kako bi onda Gospodin mogao zaboraviti svog vjernog slugu, koji je tako nesebično i s toliko požrtvovanja žrtvovao svoj život i sve svoje sile, da proširi Kristovu slavu na zemlji u ljudskim dušama!

Ima li ljepšeg životnog načela za svakog pojedinog izmedju nas, nego su to Pavlove riječi: "Meni je život Krist, a smrt dobitak!" Isus iz Nazareta nama ne bi smio biti samo jedna povjesna osoba, od koje nas dijele brojna stoljeća. O ne! On bi nama morao biti posve bliz, uz nas, s nama i u nama! Morali bismo i mi misliti kao Krist, njegovim očima gledati i prosudjivati svijet i život. "Ovo osjećanje treba da je u vama, kako je u Kristu Isusu!", opominje sv. Pavao (Fil 2,5). Kad bismi htjeli svoj nazor na svijet i život uskladiti s naukom Isusa iz Nazareta, ne bismo li toliko toga morali izmijeniti i preurediti? Hoćemo li biti i ostati pravi kršćani, tada je za nas mjerodavno samo to, što i kako Krist naučava, a ne bismo se smjeli povoditi za svojom okolinom, za duhom vremena, ukoliko nas taj duh odvodi od ljubavi Kristove. Kad se oko nas šulja zavodnik-sotona i pokušava nas istrgnuti iz Kristova zagraljaja nudeći nam slasti ove zemlje, kad materija želi zarobiti naš duh, tada se sjetimo ozbiljnih Kristovih riječi: "Što koristi čovjeku, ako cijeli svijet zadobije, a duši svojoj naudi?" (Mt 16,26).

Kad bismo mislili kao Krist, tada bi i čitav naš život bio vjeran odraz njegove nauke, utjelovljeno njegovo evandjelje i najbolja obrana naše svete vjere. Bio bi to najbolji i najpotrebniji apostolat, koji sveta Crkva s pravom očekuje od svakoga od nas! "Koji drži riječ njegovu, u njemu je zaista ljubav Božja savršena; po tom poznajemo da smo u njemu. Koji govori, da u njemu ostaje i taj treba tako da hodi, kao što je On hodio!" (1 Iv 2,5-6).

Pred likom velikog apostola sv. Franje Ksaverskoga ispitajmo svoju savjest te u duhu spomenitih riječi stvorimo korisne odluke za svoj budući život!

Smrt je za sv. Franju bila dobitak. Ona je njegovu dušu oslobodila tjelesnih spona i omogućila joj, da poleti Onome, koga je jedinog ljubila i kome jedinome služila: u zagrljaj vječne Ljubavi koja je Bog. Ona za sv. Franju nije bila gorka. Bio je to samo blagi prelaz s ovog svijeta u drugi. Ta već je sv. Pavao govorio: "Ako smo s njime umrli, s njime ćemo i živjeti, ako podnosimo, s njime ćemo i kraljevati!" (2 Tim 2,11,12). A u svojoj prvoj poslanici Korinćanima (15,55-58) piše: "Gdje je, smrti, pobjeda tvoja? Gdje je smrti žalac tvoj?... Dakle braćo moja ljubezna, budite čvrsti i nepokolebivi i napredujte svagda u djelu Gospodnjem, znajući da trud vaš nije bez ploda u Gospodinu."

S kolikim su mirom umirali pravednici, kako je gorka smrt bila grešnicima!

Jedan misionar iz Koreje pripovijeda: "Jednog dana dodje k meni neki poganin i zamoli sv. krštenje. Ja ga upitam zašto želiš biti kršćanin? On odgovori: "Vidio sam kako kršćani umiru. Vidio sam, kako su ih bacali u rijeku. Vidio sam kako su ih žive spaljivali i kopljima probadali. Svi su umirali takvim mirom i zadovoljstvom, da me to upravo zbunilo i ispunilo udivljenjem. Oni su umirući molili ili jedan drugoga sokolili. Samo kršćani tako umiru.

Radi toga i sam želim postati kršćanin!" I održao je riječ. Postao je revan i dobar kršćanin. (Koch XII 685,2).

Promijenimo svoj život i hodajmo stazom Božjih zapovijedi. Budemo li tako živjeli, tada ćemo i mi u prevažnom času svog života, na času smrti, moći opetovati riječi sv. Franje Ksaverskoga: "Do sada sam želio živjeti, da služim Kristu i povećam slavu njegova imena. Sada imam još jednu želju: Gore u nebo, da ondje gledam Boga!" Budemo li tako umirali, tada će i nama biti smrt najveći dobitak! Amen.

SV. BARBARA

4. prosinac

Sv. Barbara, djevica i mučenica, rodila se krajem trećeg stoljeća u Nikomediji, glavnom gradu Bitinije. Njezin je otac Dioskur bio bogat trgovac, vrlo žestok poganin i posvema odan strašnom progonitelju kršćana caru Maksiminu. Svoju kćerku, koja je bila oštra uma, blage ćudi te izvanredne ljepote ljubio je kao zjenicu svoga oka. Nabavio joj je najvrsnije učitelje, koji su imali uvesti Barbaru u nauku starih filozofa, pjesnika i govornika.

Da se Barbara ne bi prerano udala za kojega od mnogobrojnih prosaca koji su neprestano dolazili, sagradi joj otac kulu, koju dobro ogradi. Iznutra ju je dao najraskošnije urediti. Učinio je to i radi toga, jer se bojao, da Barbara ne primi kršćansku vjeru, koja se sve više stala širiti.

Ne znamo kojim je putem kroz jake zidove Dioskurove kule, kroz željezna vrata pomno čuvara, došla blaga vijest evandjelja do čiste djevice Barbare. Neki misle, da je došla u vezu s glasovitim Origenom, koji ju je upoznao s kršćanskom vjerom. Velika je bila njezina čežnja, da se što prije preporodi vodom krštenja. Da imade i izvanjski simbol svoje vjere, dade u svojoj kupaonici pored dva prozora ugraditi i treći, da tako pred njezinim očima uvijek lebdi istina presv. Trojstva. Čini se da je Origen poslao jednoga od svojih učenika, koji je kao liječnik došao u Barbarinu kulu i ondje pokrstio plemenitu djevojku. Dogodilo se to, dok se otac nalazio na nekom službenom putovanju.

Kad se otac vratio kući, ubrzo primjeti treći prozor na njezinoj kupaonici. Upita Barbaru što to znači da su stavljena tri prozora, a ne samo dva, kako je on naredio zidarima? Ona na to odvažno i bez straha ispovijedi svoju vjeru u trojedinoga Boga. Oca još više razgnjavi to,što je ustrajno i dosljedno odbijala svakog prosca koji je dolazio moleći njezinu ruku. Njezino je naime srce pripadalo Zaručniku djevica i nitko je više nije mogao odijeliti od ljubavi Kristove.

Dioskur pokuša najprije lijepim riječima odvratiti svoju kćer od kršćanstva. Govorio joj je o sjajnoj budućnosti koja je čeka, ako se bogato uda.

Odvažnog djeteta ni to nije moglo pokolebati. Otac se na to toliko razljuti, da je trgnuo sam mač da pogubi vlastito dijete. Barbara medjutim pobježe i sakri se u nekoj spilji, ali samo za kratko vrijeme, jer je i ovdje pronadjena i otac je ponovo zatvori u njezinu kulu. Sada je stade mučiti gladju. Kad nije nakon duljeg vremena ništa pomoglo, sam je odvede pred ondješnjeg suca Marcijana i optuži da je kršćanka.

Sudac je, kaže životopisac Barbarin, videći njezinu ljepotu i visoko podrijetlo, nastojao najprije nagovoriti je da se odreče ovoga praznovjerja. No ni obećanja, a još manje prijetnje kojekakvim mukama nisu mogle Barbaru skloniti na otpad. Tada su sveticu nemilo izbičevali i upaljenim bakljama pržili njezino tijelo i tako izmrcvarenu bace u tamnicu. U tamnici je došla k svijesti i stala moliti za svećenika i za posljednje sakramente. No čudesno je ozdravljena i posve prijašnjega izgleda postala. Kad su je drugi dan doveli ponovo pred suca i kad je on vidio da je posve ozdravljena kao da uopće nije ni bila mučena, stade je opet nagovarati, ali bez uspjeha. Sad je dade još okrutnije mučiti, trgati komade tijela i tako izmrcvarenoj po drugi puta, dade otsjeći glavu.

Otac joj je sve to pratio s velikom srdžbom. Kolikogod ju je prije ljubio, toliko se sada mržnja pojačala. Kad je čuo da je konačno osudjena na smrt, sam sav u mržnji potrči i prijavi se da će on izvršiti smrtnu osudu. Barbara je klečala na zemlji, a otac je sav zapjenjen od bijesa pograbio mač i otsjekao glavu vlastitom djetetu.

Životopisac Barbarin kaže, da je otac iza toga groznog zlodjela na mjestu ostao mrtav.

Ova je svetica zaštitnica dobre smrti. Sv. Stanislav Kostka spominje, da je k njemu, dok je boravio u kući nekog protestanta u Beču, došla svetica s dva andjela i donijela mu sv. poputbinu.

Ona je nadalje zaštitnica rudara.

Štovanje sv. Barbare odobrio je Pijo V, a papa Pijo X ustanovio bratovštinu sv. Barbare, koja je posebno proširena u Francuskoj.

U kršćanskim je zemljama običaj, da se na dan sv. Barbare odreže grančica trešnje i stavi u toplu vodu. Ta će grančica biti za Božić puna cvijetova. Time se želi simbolički označiti, da nas ta rascvjetana trešnja potsjeća na sv. Barbaru, koja je usred poganstva onoga doba cvala kao divna mladica cvijetom svoga djevičanstva i mučeništva.

NIKOMEDIJSKA MUČENICA

Prava veličina je neumrla. Ni ljudi ni vrijeme ne mogu uništiti njezin sjaj, jer se ona sama svojom snagom provlači kroz vjekove i zanosi milijune ljudi.

Kad je krajem trećeg stoljeća završila život jedna odlična Nikomedijska djevojka Barbara pod mačem vlastitog oca, nitko tada nije mislio, da će se nje sjećati, diviti joj se i željeti biti kao ona i ljudi dvadesetog stoljeća. Njezina se veličina ogleda u dvjema njezinim odlikama: djevičanstvu i mučeništvu. To ju je preporučilo Bogu, po tome je postala živi uzor kroz stoljeća svim ljudima dobre volje.

Da li nam je svjež njezin lik? Postala je kršćanska duša usprkos protivljenja svoje obitelji, a posebno oca. Kad jeupoznala svog božanskog Zaručnika, za nju više nitko drugi nije po stojao. Svim je žarom svoje mladosti uzljubila Isusa. Nije postala kršćanka zato, jer je bila siromašna i bjedna, pa je trebala utjehe. Neki naime misle, da kršćanstvo i nije ništa drugo do utjeha sirotinji, da će na drugom svijetu dobiti ono što im manjka na ovom. Barbara je bila odlična roda, visoka položaja, zavidne tjelesne privlačivosti. S te strane joj nije trebalo utjehe. Ipak je prihvatila kršćanstvo iz nutarnjeg uvjerenja, da je ono vjera koja jedina posjeduje istinu. Tražila je ona istinu i kod poganskih filozofa, ali je nije nalazila. Ljiljan je njezina djevičanstva tražio zaštitu, koje nije nalazio izvan kršćanstva. Zato je tako željnim srcem prihvatila istinu od koje se nadala snage dobiti da ostane vjerna svojim idealima.

Najviše jada zadavao joj je vlastiti otac, jer je pokušao da svim sredstvima odvrati svoju kćer od tog praznovjerja, kako je on nazivao kršćanstvo. Kao poganin mrzio je sve što potsjeća na kršćanstvo, a ujedno i ugasiti onaj plamen nečega, što on nije shvaćao, a nalazio je kod svoje kćeri. Pozvao je u pomoć mnoge poganske učitelje, okrutnu silu rimskog suca i progonitelja kršćana, svoj očinski autoritet, ali je sve bilo uzaludno: Barbara je ostala kao pećina . postojana u vjeri i nije kolebala ni jednog trena. Vlastitom je krvi zapečatila vjeru u Isusa i ljubav prema svom nebeskom Zaručniku.

Ravnodušnim se okom ni srcem ne može promatrati ovakva veličina jedne mlade ženske duše, kakvu je pokazala Barbara. Vrijeme u kome živimo ima smisla za junaštvo, priznaje herojima njihovu veličinu i prvacima njihovu spretnost ili vještinu. No najveće su duhovne veličine i najviše cijenjeno duhovno prvenstvo. Elita duha, uzori čvrstine karaktera, heroji ljubavi prema Bogu i ljudima, to su prave veličine.

Naša bi ženska mladost trebala u Barbari vidjeti oživotvorenje svoga ideala. Ne u krvnom mučeništvu, jer to nitko od njih ne traži, nego u ljepoti duša njihova djevičanstva. Makar se današnji materijalizirani život ruga ženskom djevičanstvu, ono zbog toga nije izgubilo svoju vrijednost. Oni, koji su se naužili života bez djevičanstva, pišu knjige s naslovima "Dobar dan, tugo" i sličnima, dok na licima i u srcima nevinih djevo-

jaka blista nutarnja radost. Undušama koje ne posjeduju tu ljepotu; javlja se tihi jecaj čežnje i nemira, kojeg nije lako nositi.

Duhovna vrednota ima svoju snagu i svoju vrijednost u svim stoljećima i u svim poretcima. Poštivaju je i cijene i oni koji je ne posjeduju, a svi joj se dive. Zato je moraju čuvati oni koji je imaju. Ljubomorno i stalno!...

Sv.Barbara se slika s kaležom i hostijom. To je simbolika kako je donijela sv.poputbinu onima, koji nisu mogli primiti svećenika na zadnjem času. Ujedno je to i simbolika izvora njezine snage, da ostane čista. Snaga joj je bio sam Bog, kojeg je tako često primala u sv.Pričesti. On hrani djevičanske duše i čeliči ih u borbi. Bog postaje njezina pratnja u ovom životu, da ona može kao nevina duša pratiti u onom životu Janje kudgod bude pošlo.

Želi li naša mladost ostati pobjednik u svojim duhovnim bojevima za svoju nevinost, eto puta i eto sredstava: Tko misli da će se sačuvati bez ovih vrhunaravnih sredstava sv.ispovijedi i sv.Pričesti, kao i bez molitve, već je danas osudjen na propast i neuspjeh.

"Dodjite, dakle, jedite kruha mojega, pijte vina, što sam ga natočio...Jer je Gospodin, koji umnožava dane tvoje, koji čini mnogima godine života tvojega"(Priče 9, 5,11).

U svijetlu prikazanih misli povodom blagdana sv.Barbare potrebno je pogledati i sebe. Prvotno svoje stanje i svoje poglede na djevičanstvo ili čist život uopće. Da li možda tu trebašto popraviti, što izmijeniti ili dotjerati.

Isto tako treba staviti upit, što je i kako s našom vjerom. Ne naime to samo, da li vjerujemo. To je istina. Nego pitati treba kako vjerujemo, kako se držimo? Kad nas netko možda zapita, kao služavka Petra, zar i mi odgovaramo:"Ne znam toga čovjeka!" Možda se i sa zakletvom odričemo Isusa! Ili ako ne riječima, a ono se djelima Njega odričemo ili se vladamo kao da u njega ne vjerujemo, kao da On za nas nije baš najveće Dobro. Kad se čovjek nadje u nekom takvom društvu ili takvoj sredini, i sam postaje jednak njima: počne svašta govoriti, šaliti se i protiv svog uvjerenja s religioznim sadržajima isl. Bolje je napustiti i ne ići u takva mjesta ili takva društva, da ne bismo posve izgubili vjere i da ne bi naša nutarnja duševna čistoća stradala, potamnila ili možda posve nestala.

"Tko prizna mene pred ljudima...priznat ću i ja njega... tko mene zataji...odreći ću ga se pred nebeskom Ocem..."!

Gospodine, ne odbaci me zbog mojih nevjera, zbog moje mlakosti, zbog moje nečistoće! Ako me Ti ne sačuvaš, propasti ću! Amen.

+++++
+++
+

BL: NIKOLA TAVILIĆ

5. studeni

Bl. Nikola Tavilić rodio se u Šibeniku polovicom 14. stoljeća od vrlo uglednih i bogatih roditelja. Već od svog djetinjstva pokazivao je sklonost za pobožnost i svet život.

Kad mu je bilo nešto preko deset godina, skinuo je svoje plemićke cipele, svukao svoj baršunasti kadifni haljetak i pokucao na vratima franjevačkog samostana u Šibeniku. Odanle je prešao u samostan otaca franjevaca u Bribir. Tu je obavio svoj novicijat i obukao redovničko odijelo svetog Franje. Željan savršenijeg života otišao je u glasoviti samostan Rivotorto u Italiju, gdje je već sv. Franjo oko sebe okupljao svoje učenike. U tom se mjestu mladi Nikola usavršio u redovničkom životu.

Osobito se odlikovao poniznošću, poslusnošću i svetim siromaštvom. Čuvao je iznad svega čisto i neokaljeno srce, koje je izgaralo savršenom ljubavlju prema Bogu i bližnjemu.

Ne znamo točno, gdje je svršio svoje nauke i kada je zaredjen svećenik. Povijest nam je samo to zapisala, da je bio čovjek Božji, koji je čitavim svojim žićem i bićem pripadao Bogu i dušama. Nije se samo zadovoljio, da sam posjeduje neizrecivo blago svete vjere. U sebi je nosio neodoljivu težnju da svijetlom sv. vjere rastjera tamu, koja je obavijala duše tolikih bezvjeraca i krivovjeraca. Nošen tim apostolskim žarom pošao je kao misionar u našu Bosnu, da obraća nevjernike na Kristovu vjeru. Tu je punih 12 godina neumorno radio kao misionar. Sva nerazumijevanja, svi napadaji i sve optužbe nisu mogle umanjiti njegove revnosti. Žrtvovao je za svoj narod, jer je ljubio njihove duše.

Koliko je napora, tegoba i patnji podnio mladi vjerovjesnik u bosanskim klancima i gudurama, to nije nigdje zapisano. No kad u Bosni više nije mogao vidjeti plodove svoga rada, zamoli svoje poglavare, da ga pošalju u Svetu Zemlju, da u Kristovoj domovini radi na spasenju duša. Poglavari su udovoljili njegovoj plemenitoj želji i s Božjim blagoslovom poslali ga u Svetu Zemlju.

Kako je čeznutljivo gledao palestinske vrhunce, kad se njegova ladja približavala svetoj Zemlji! U sebi je nosio samo jednu želju, jednu čežnju svoje mladenačke duše: Proliti krv za Krista i tako mu zasvjedočiti najveću ljubav!

Kad je Nikola došao u Jeruzalem, zajedno sa svoja tri druga: fra Petrom Narbonskim, fra Diodatom iz Ruticinika, te fra Stjepanom Turelskim podje pred muslimanskog suca, da njemu i sakupljenom narodu propovijeda pravu vjeru Isusovu. Pobješnjeli Muslimani uhvate odvažne vjerovjesnike te su ih silili na odpad. No kad toga nisu mogli postići, osude ih na smrt. Nemilosrdno su ih udarali i zlostavljali, dok nisu mislili, da su mrtvi. Poslije nekoliko dana bili su opet sudjeni, mučeni i konačno raščetvovani.

Komadi njihovih mučeničkih tjelesa bili su pobacani u vatru, ali kad ih oganj nije dotakao, zakopani su negdje na nepoznatom mjestu. Dogodilo se to u mjesecu studenom 1391. godine.

POLOŽIO JE SVOJ ŽIVOT ZA KRST ČASNI!

Za vrijeme aragonske bitke izmedju Francuza i Maura bio je smrtno ranjen jedan Maurin. Umirući je zapomagao i dozivao pomoć: "Umirem! Pomozite mi!" Ležao je izmedju dvojice mrtvih suboraca, kad mu se približi francuski časnik. Ugledavši časnika upita: "Jeste li vi svećenik?" Časnik odgovori: "Nisam! Ali sam kršćanin. Mogu te odvesti u ranjeničko prihvatište, gdje se nalazi i svećenik."

"Ah, satniče, davno nisam vjerovao, ali od sada vjerujem. Eto onaj tamo - i pri tom pokaza na svog mrtvog druga - povratio mi je vjeru. On je u svojim zadnjim časovima boreći se sa smrću neprestano dozivao svećenika. Kad je vidio, da ga ostavljaju sile, još jednom uzdahne i progovori: "Ja sam kršćanin! Hoću da umrem kao kršćanin!" I iza toga namoči svoj prst u vlastitu krv, koja je tekla iz njegovih rana i zadnjim silama napiše na kamen, na kome je ležao: "Vjerujem u Boga!" Iza toga izdahnu. Gospodine satniče, sada i ja vjerujem! I ja hoću umrijeti kao kršćanin!" (Koch,III 8,5).

Da je samo jedan rijetki pojedinac, koji je svojom krvlju ispisao vjernost svome Bogu, zavrijedio bi udivljenje i veliko poštovanje. No sv. Crkva može s ponosom pokazati na milijune svoje djece, koje je ona odnjihala i othranila na svojim grudima, koji su krvlju zapečatili svoju vjernost Bogu i svetoj vjeri. Grimizna slova svete mučeničke krvi, koja je obilno tekla pod udarcima krvnika, najsjajniji je pečat istinitosti i božanskog porijekla svete nauke, za koju se ne samo živjelo nego i junački umiralo.

Mi smo Hrvati ponosni, što se medju tim svetim mučenicima nalaze i sinovi naše rodne grude. Upravo danas slavimo blagdan jednoga od njih: bl. Nikolu Tavilića. U njegovim je žilama tekla hrvatska krv. Njegovo je srce kucalo za svete ideale, za koje su premnogi Hrvati umirali boreći se u stoljetnim borbama s Turcima "za krst časni i slobodu zlatnu".

Sin je to naše kršne Dalmacije. Potomak plemičke obitelji. Na poziv Božje milosti ostavlja svijet i postaje redovnik-franjevac. Kao misionar radio je kroz 12 godina Isusovoj domovini zajedno sa svoja tri druga umire mučeničkom smrću.

Nije nam mnogo poznato iz života blaženog Nikole. No jedno je povijest ipak sačuvala: Krvlju ispisani Credo Vjerujem - kao svetu uspomenu velike njegove vjere, i još veće ljubavi i odanostima prema Kristu i svetoj vjeri.

Što taj krvavi Credo govori nama Nikolinim sunarodnjacima? Nama Hrvatima, koji smo toliko sretni, da se smijemo zvati "katoličkim narodom"?

Svetac nama govori:"Čuvajte dragocjenu baštinu koju su vam namrli vaši predji! Bdijte nad tom vjerom i duboko je usadite u srca svoje djece. Živite kao pravi kršćani i ne stidite se toga svetoga imena!"

Sv. Pavao lijepo opominje svoga učenika Timoteja: "Bori se u dobroj borbi vjere, prioni uz život vječni, na koji si pozvan"(1.Timot 6,12). Ili:"A vrhu svega uzmite štit vjere, sa kojim ćete moći pogasiti raspaljena strijele nečastivoga!" (Efež 6,16). Onda:"Bdijte, stojte u vjeri i držite se muževno, budite jaki"(1.Kor 16,13). Tako je opominjao svoje kršćane, jer je dobro znao kakvi su. Znao je da je vrlo lagano da ogreznu u kalu poganstva, medju kojim su morali živjeti.

Mislim da je ta opomena Pavlova dobro došla i nama kršćanima današnjice. Treba biti jak u vjeri, jer je današnji život sklon da nam oslabi vjeru.

Danas bi trebalo jednako tako ljudi tipa bl. Nikole. Malo ih ima, jer su naši suvremenici zaboravili visoko cijeniti dar vjere i provoditi ga u život kako to želi i sam Spasitelj. Rekao je sv.Jakob apostol:"Vjera bez dobrih djela je mrtva!" Kad ona jednom postane nedjeljno ili blagdansko ruho, kad prestane biti živa u svijesti kkršćanina svakog dana i časa, kad prestane biti njegova posvudašnja pratilica, onda se njezin žar i jasnoća sve više gasi i blijedi, a nad dušom se sve više gomilaju oblaci sumnji i indiferentizma.

Čovjek zaboravlja i materinji jezik, ako dulje njime ne govori ili ako se nalazi medju tudjincima. I najbolji svirač postaje nesposoban, ako svakodnevno ne vježba i ne zadržava svoju sposobnost sviranja čestim vježbama. To isto vrijedi i za čovjeka kršćanina: zaboravit će i istine vjere, njihova veličina i istinitost izblijedit će u njegovoj duši i konačno će se posve izgubiti, jer će je ugušiti takav način života i konačno će posve nestati. Nije čudo da onda kod današnjeg čovjeka, koji i onako ne prihvaća vjerske dnevne prakse s velikim oduševljenjem, da mlaka i indiferentna sredina djeluje na njega i on postaje pomalo mlak. Mjesto da od njega sredina postaje toplija, on gubi na toplini i postaje mlak. Takvom je stanju često kriv manjak vjerske prakse. Ne znam kako ćemo se za to opravdati pred Božjim sudom?

Milijuni su umirali za vjeru, a mi za nju ne želimo žrtvovati čak ni našu komotnost. Plašljivo se obaziremo na sve strane, ne bi li nas možda netko vidio da smo se prekrižili. Ako jesmo, kakav je to bio znak križa!

Kad je bio osudjen na smrt kancelar engleskog kralja Toma Morus, na sam dan pogubljenja na stratištu rekao je sakupljenom narodu:"Braćo, uzimam vas za svjedoke, da umirem kao član svete rimokatoličke Crkve i kao vjeran sluga svoga Boga i svoga kralja!"

Ugledajmo se! Sv.Pavao piše:"Koji ustraje do konca, taj će se spasiti!"(Mt 10,22).

Dao Bog po zagovoru bl.Nikole tu milost svima nama!

Amen.

++++++++

SV. NIKOLA

Sv. Nikola rodio se krajem trećega stoljeća u Maloazijskom gradu Myra (sada ruševine kod Dembre). Roditelji su mu bili kreposni i pobožni. Te znakove pobožnosti pokazivao je i mladi Nikola od rane dobi.

Životopisac kaže, da je Nikola u ranoj dobi izgubio roditelje, iza kojih je naslijedio sve imanje. Kako je bio pun ljubavi prema bližnjemu, upotrijebio je svoje imanje u pomaganju bližnjega i u ublaživanju bjede oko sebe. Obilno je dijelio milostinju i gdjegod je vidio duševnu ili materijalnu bijedu svagdje je bio brz i spreman za pomoć.

Priča se takodjer, da je u jednom mjestu imao otac tri kćeri, za koje se bilo bojati da će otići po zlu putu, jer za udaju nisu imale sredstava za miraz. Velikodušni je Nikola saznao za njihovu nesreću i jedne noći je došao potajno do njihove kuće i stavio kroz prozor toliko novčanih sredstava, da su sve tri djevojke imale dovoljno za miraz i pristojno se mogle udati.

Nikolin stric je bio biskup u Myri, pa je i svoga rodjaka, kad je vidio njegovo dobrotvorno djelovanje, pozvao u svećenički stalež i nakon izvjesnog vremena zaredio ga za svećenika. Odtada je Nikola još više nastojao oko vlastite svetosti i savršenosti, a jednako tako i oko spasavanja duša. Sada je uvidio da je duševna bjeda kud i kamo veća i važnija od vremenite bjede, pa se svom dušom dao na rad na tom području. Revno se molio, ali i vatreno propovijedao.

Kad je umro biskup u Miri, narod je jednoglasno izabrao Nikolu za biskupa svoga grada. Nikola nije htio ni čuti, a da izmakne toj dužnosti pobjegne i zaputi se na hodočašće u Svetu Zemlju. Silna bura medjutim putem zahvati ladju i već su svi mislili da su izgubljeni, kad se Nikola pomoli Bogu za sve njih i za tren je prestala bura i bili su svi izvan opasnosti. Nikola je ostao dulje vremena u Palestini, ali se ipak konačno vrati natrag u svoju domovinu. Medjutim u crkvi ga okruži oduševljeni narod sa svećenstvom i sada nije mogao izmaći. Bio je posvećen za biskupa...

Kao biskup s još je većim žarom nastojao oko dobrih djela. Čuvao je svoje stado od grabežljivih vukova, a sam je bio predivan uzor: pobožan, uzdržljiv, blag, darežljiv i gostoljubiv, tih i blag u opominjanju, ali i oštar u iskorjenjivanju zla. Pohadjao je utamničene i bolesnike, pomagao sirotinji i branio udove i sirote. Svakome je bio dobrotvor i otac.

No biskup Nikola je morao mnogo pretrpjeti za vjeru. Kad je nastalo progonstvo za vrijeme Dioklecijana, bio je uhvaćen i radi neustrašivog ispovjedanja vjere izbičevan i bačen u tamnicu. Medjutim kad je Konstantin dao slobodu kršćanima, bio je pušten na slobodu. Vratio se svome stadu u Miru i opet mu bio drag i dobar pastir. Nastavio je svojom djelatnošću sve do smrti.

Umro je 350. u svom gradu Miri.

Bio je prisutan na koncilu u Efezu 325.godine. I Istočna i Zapadna crkva ga slave kao velikoga sveca i velikog čudotvorca i zagovornika, a osobito pomorci. Na Istoku je bio čašćen odmah iza Bl.Dj.Marije a iznad svih ostalih svetaca. Kosti su mu prenesene u XI stoljeću u Bari u Južnoj Italiji.

"U VJEČNOJ USPOMENI ŽIVI PRAVEDNIK"

Istinitost ovih riječi Sv.Pisma najbolje pokazuje naša današnja svečanost, koja nas je okupila oko sv.Nikole, našeg zaštitnika i zagovornika.

Tko je taj, čija uspomena ostaje trajna medju ljudima? Pogledajmo ga na našem oltaru: čini nam se da u svom dostojanstvu biskupskog ornata s ljubežljivim licem i još otvorenijim srcem stupa medju svoj narod, kojeg je toliko ljubio, da u njihova srca posije sjeme Božje riječi, ali i da izliječi i njihove vremenite životne teškoće i olakša svakidanji križ.

U njegovo je rodno mjesto donio vijest evandjelja sv. Pavao, pa je Nikola rodjen od kršćanskih roditelja i bio odmah kršten. Čistoću duše, dobivenu na krštenju, nikada nije uprljao grijehom. Sigurno je da je njegova svetost plod Božje milosti, ali sigurno jednako tako i plod kršćanskog odgoja, kojeg je primio u roditeljskoj kući. Dobri su roditelji bdjeli na Nikolinom dušom! Sad pohvalom, sad opomenom ili kaznom nestajala je iz njegova srca svaka klica zla ili nesavršenosti. Nije dakle nikakvo čudo, da je mladić Nikola iz kućnog zatišja izašao kao gotov i dovršen čovjek, koji je savršeno izvršavao svoje dužnosti i neustrašivo ispovijedao svoju vjeru.

Stanimo ovdje malo! Gdje je počelo oblikovanje karaktera toga mladića? Upravo u roditeljskom domu! Otac i mati nisu govorili velike stvari, ali su znali zadržati Božju milost u duši svoga djeteta. Svijet ne zna mnogo o njihovoj veličini i o žrtvi ovih dvoje srdaca. Samo je nebo svjedok majčinih i očevih nastojanja, skrbi i drhtanja nad njegovom dušom. - Dragi roditelji, zar vam mogu dati veći i bolji uzor! Djeca, koja se danas bezbrižno igraju u pjesku, sutra će morati preuzeti kormilo života u vlastite ruke. Zato te ruke moraju očvrsnuti. Dijete će ovo kasnije odrediti pravac svog života i trebati zauzeti jedan odredjeni nazor u životu! Treba mu ojačati volju i oplemeniti razum i dati jasna mjerila prosudjivanja. Kakve li odgovornosti pred Bogom i pred vlastitom djecom! Zato od malih nogu treba imati u vidu, da odgajate buduće potpune ljude. Važna je svaka vaša riječ, svako djelo, svaki čin, svaki primjer. Kao što se sve pozitivno i dobro usječe u dječju dušu, jednako se tako i često dublje usiječe nevaljala riječ ili primjer koji sablažnjuje, osobito kad bi dolazio od roditelja. Treba paziti, da život u kući i obitelji bude uzoran, a jednako tako treba paziti i na društvo i okolinu. Ako se mlada biljka izloži mrazi, ofurit će se i propasti. Ako mlado biće izložite vjetrovima napasti, zlih primjera

ili lošega društva, nutarnja će svježina duše vašega djeteta stradati. Da li pazite da vaša djeca vrše kršćanske dužnosti? Da li polaze nedjeljnu misu, da li se ispovijedaju, da li polaze na kršćanski nauk, ako su mlada? Da li vas interesira, kakvo je društvo vaše odrasle kćeri ili sina, kakve su zabave na koje polazi. Nitko nije protiv izvjesne slobode, ali ako je sloboda vaše djece štetna za njihovu dušu, onda je ne sloboda, nego prilika za zlo, što treba ukloniti.

Gotovo svi su sveci djeca dobro vjerski odgojena i sinovi i kćeri duboko pobožnih roditelja. Svi su oni duboke klice svetosti povukli iz roditeljskog doma. Uz bezbroj Augustina stoje brojne Monike, koje su još s materinjim mlijekom usadile u srca svoje djece Božji strah. Može ta majka biti i seljanka, kao ona sv.Arškog župnika Vianney-a, ali joj je duša prosvijetljena i učena učenošću svetaca i dubinom Božjega znanja. U drugim su slučajevima opet i otac i mati sveci, kao na pr. kod Sv.Male Terezije. U prva kršćanska vremena djeca su bila zajedno sa svojim roditeljima bačena pred divlje zvijeri. Danas su roditelji nekrvni mučenici, jer treba u valu opće moralne krize sačuvati duše svoje djece i odgojiti ih za potpune ljude.

Sv. Nikola nam je još uzor i odličan primjer kršćanske darežljivosti. Odlikovao se velikom ljubavlju prema bližnjemu. Sve je svoje bogatstvo upotrijebio za sirotinju, a nije ni broja znao onih, kojima je njegova darežljivost olakšala bilo tjelesne bilo duševne potrebe. Kao otac se brinuo i za grješnike i jednako tako za dobre, da ustraju na svom putu dobra.

Darežljivost i očinska dobrota sv.Nikole bile su povod mnogih legendi, koje su se satkale oko njegova života. No nama je važno samo to,da je on zaista svetac, zaista duhovni i tjelesni dobročinitelj i time naš divan uzor i zagovornik kod Boga.

No ne bi bilo dobro da odemo svojim kućama sa sviješću, da je sv.Nikola samo časni starac, dobar i nježan i prema svakome dobrostiv i pun opraštanja. Nikola je bio kremen-starac, čovjek neslomive snage i neustrašiv borac za vjeru. Kad je trebalo i svoj život položiti za svoje stado, on kao biskup stoji u prvim redovima.

Kad je poganski zapovjednik Licinije naredio da se u Miri postave poganski kipovi i da im se pali tamjan, ustaje biskup:"Nikada i nikada, dok mi je na ramenu glava, da se mojim gradom šire lažni kumiri!" Ništa nisu pomogle prijetnje, ni muke a niti tamnica. Pred krvnicima je neslomiv kao nekoć apostoli: "Mi možemo umrijeti, ali nikako ne možemo biti izdajice svoje savjesti. Toga ne ćemo nikada učiniti!"

Takva snaga spojena s onako velikom dobrotom i blagošću, to je odlika Krista bogočovjeka i njegovih svetaca. U tome im je sv.Nikola vjeran lik.

Sveti naš zaštitniče, izmoli nam čvrstoću vjere, milosrdno i blago srce za tudju nevolju, a napose veliku i djelotvornu ljubav prema Bogu. Amen.

++++++
++++
++

SV. TOMA APOSTOL

Sv.Tomu spominje sv.Pismo samo na nekoliko mjesta, ali je i to dovoljno, da se iz njih sazna karakter ovog Isusovog apostola.

Isus se nalazio s onu stranu Jordana gdje ga je Ivan svojedobno krstio. Došao je tamo jer se sakrio pred Židovima koji su ga htjeli kamenovati. No još nije bio došao njegov čas, pa se sklonio od neprijatelja. Za nekoliko tjedana ipak će se dogoditi ono što je pisano za Njega. Sada su uz Njega odabrana dvanaestorica. Oni znaju kako je Isus dobar, blag i susretljiv. Majke su donosile djecu i On ih je blagoslivljao. No ta idila nije dugo trajala, jer je iz Betanije došla vijest, da je njegov prijatelj Lazar umro. Isus obavještava svoje učenike, da je njegov prijatelj Lazar usnuo i da ide da ga probudi. Apostoli su zabrinuti odvraćali Isusa od puta u Jeruzalem, jer su znali što mu prijeti. Ipak je Isus odlučio da podje, pa su apostoli tužno objesili glave. Neugodnu je šutnju prekinuo Toma, inače šutljivi apostol:"Hajdemo i mi da umremo s njime!"

Toma se spominje u Sv.Pismo tek ovdje na kraju treće godine Isusova javnog života. Prije je bio spomenut samo zajedno s ostalom dvanaestoricom. Tako je usko bio povezan s Isusom, da si nije ni sada mogao zamisliti život bez Njega, pa je želio zajedno s Njim i umrijeti.

Isusovi su neprijatelji sve više stezali obruč oko Njega. Htjeli su ga pod svaku cijenu otstraniti iz naroda. Isus je to sve i predobro znao te je apostole pomalo pripravljao na svoju smrt:"Znate put, kamo idem". Oni nisu mogli razumjeti:"Gospodine, neznamo kamo ideš, htjeli bismo znati taj put". Isus im odvraća:"Ja sam put, istina i život". Sv. Tomi, kao uostalom ni drugim apostolima, nije bilo jasno dvoje: on govori o nekom putu o nekom životu, a ujedno govori o tome kako će biti ubijen. Dakle ide u smrt, a govori o životu. Isusove su riječi često znale biti tako dirljivo i duboko jasne, a često puta tako nejasne, da nikako nisu mogli umovi apostola prodrijeti u njihov smisao.

U dvorani Posljednje večere Toma zajedno s ostalim apostolima sluša dirljive Isusove oproštajne riječi. Veličina i svečanost momenta kao da je zastrta velom strahovanja i drhtanja pred nadolazećim zbivanjima.

Kad se pak dogadjala i svršavala neopisiva tragedija Golgote, u Getsemaniju se trnuo dan. Tamo je stajao u sjeni Toma i promatrao cijeli prizor. Sjećao se svega što se zbilo ovih dana i sada ove završne scene, koje nikad u životu ne će moći zaboraviti: njegov Učitelj da umire kao razbojnik medju razbojnicima-najsramotnijom smrću na križu kao poganin... Bio je silno uzbudjen i bolno iznenadjen sudbinom svoga Učitelja i lutao je naokolo ne mogavši naći mira. Ostale je apostole izbjegavao. Sve se u tom čovjeku slomilo: nikako nije mogao razumjeti Učitelja, koji je toliko govorio o Životu, a sada je konačno mrtav medju dva razbojnika kao najgori od svih!? Više nije mogao shvatiti ni sama sebe. Bolno ga je razočaranje tjeralo

na osamljena mjesta i puteve, da što prije na sve to zaboravi.

Otprilike nakon osam dana susreo ga je apostol Filip i pokušao nagovoriti, da se vrati ostalim apostolima. Rekao mu je čak da je Gospodin uskrsnuo i da su ga ostali apostoli vidjeli. Toma se samo sažalno nasmješio misleći da trabunja kao dijete. Kad je došao u dvoranu Posljednje večere, i ostali su mu apostoli govorili, da su vidjeli Gospodina. No Toma je kao otsutan duhom samo govorio da nije moguće i zurio prema praznom mjestu, gdje je nekoć sjedio Gospodin. Zna on, Toma, dobro kako je Isus pokopan, zna kako je izgledao, vidio je časnikovo koplje u Isusovom tijelu i zna da takav čovjek ne može živjeti. A uskrsnuće! To je nemoguće..."Dok ja ne vidim na njegovim rukama znaka od čavala i ne metnem ruke svoje u rebro njegovo i ne metnem prsta svojega u mjesto od čavala, ne ću vjerovati"(Iv 2o,25).

Apostoli su ga ostavili na miru u njegovom bolu. Što tu i vrijedi više neko dokazivanje...

Nakon osam dana bio je opet Toma s apostolima. No tada se pojavi Isus nenadano u njihovoj sredini i odmah se obraća k Tomi riječima:"Metni prst svoj ovamo i vidi ruke moje i pruži ruku svoju i metni u rebro moje i ne budi nevjeran, nego vjeran." Dršćući se Toma dotiče Gospodinovih rana, spada mrena s njegovih očiju i u poniznosti src i dubokoj vjeri i ljubavi tepa:"Gospodin moj i Bog moj!" Ipak ga Gospodin kori:"Pošto si me vidio, vjeruješ; blaženi oni, koji ne vidješe, a vjeruju!"(Iv 2o,2o-25).

Za Tomu je vrijeme kolebanja i sumnje zauvijek prošlo!

On postaje duhovni vodja bezbrojnim ljudskim srcima. Božju riječ nosi sve do Indije, gdje svojom smrti pečati svoju vjernost Gospodinu, bez koga si nije mogao zamisliti život. Tako se obistinila ona njegova izreka s Jordana:"Hajdemo, da umremo s Njime". Budući je mnogo ljudi obratio na vjeru i mnogi su pošli s njim, jedan je od indijskih knezova dao dokrajčiti njegov zemaljski život.

Posmrtni su mu ostaci preneseni iz Edese u talijanski grad Ortonu.

Iza smrti je tek shvatio potpuno što je Život, o kom je njegov Učitelj govorio u dvorani Posljednje večere. Tako je On postao Tomi vrata, kroz koja se ulazi u Život, koji sada uživa u svoj njegovoj punini.

"Nevjerni Toma"

Apostoli su nakon tragedije na Kalvariji bili tako duboko potreseni, tako fatalno prevareni u svojim zemaljskim nadama i očekivanjima, tako su izgubili svaku želju za životom, da prve vijesti uskrsnuća nisu nikako mogle doprijeti do dubine njihova srca i shvaćanja.

Apostoli su trijezni ljudi. Oni ne vjeruju ženama, koje se vraćaju s praznoga groba. Jednako tako ne vjeruju ni učenicima s Emausa, jer su se i oni mogli prevariti. Oni će vjerovati u njegovo uskrsnuće tek onda, kad se On sam pojavi medju njima.

Nisu morali dugo čekati, pa da odjekne u njihovoj sobi Njegov tako blagi i tako poznati glas:"Mir vama". No oni još ne vjeruju. Misle da je utvara njihovih želja. Zato im njihov dobri učitelj dozvoljava da opipaju njegove rane, da Ga se dotiču, jede pred njima i uvjerava ih da duh ne jede, nego samo pravi živi čovjek. Tada se tek spušta mrena s njihovih očiju i useljava radost u njihova srca. Sada vjeruju, sada sigurno znaju, sada kliču od radosti! Žalost je pretvorena u radost, a nada i vjera opet uskrsnute!

No Tome nema medju njima. Kad ga nadju, radosno mu govore da su vidjeli Gospodina. No Toma kao Toma: ne vjeruje i ne vjeruje, sve dok on sam lično i osobno ne bude opipao njegove rane, dok ne stavi svoje ruke u njegov otvoreni bok, tek tada će vjerovati. Ali Toma, ta mi smo ga vidjeli i opipali. No Toma ostaje i dalje kod svoga. On samo sebi vjeruje, jer su previše i preduboko prevarene sve njegove nade i previše je sigurno da je njegov Gospodin mrtav. On se sam mora uvjeriti u istinitost te nevjerovatno radosne vijesti. Ne želi se prerano radovati, da se ne bi morao opet razočarati. On čak ne vjeruje ni vlastitim očima, nego govori apostolima da dotle ne će vjerovati, dok rukama ne opipa Gospodina. Samo su jednom Tomu prevarili, sada zaista više ne će: zato će on ne samo gledati nego i pipati...

Za osam dana opet dolazi Gospodin i poziva Tomu, koji se sada nalazi s apostolima zajedno, da stavi prst svoj na njegove rane i neka ne bude nevjeran. Toma zaista pipa, fizički se uvjerava u prisutnost Gospodinovu, te samo tepa u ljubavi i sigurnosti, ali i pokajanju zbog svoje nevjere:"Gospodin moj i Bog moj!"

Riječima Toma više ne govori. Ostalo je nadopunio svojim životom u širenju Isusove nauke, a okrunio sve mučeničkom krunom.

Braćo moja, ako tko otvorenim očima gleda oko sebe otkrit će priličan broj ljudi tipa sv.Tome. To su krštene duše koje su nekoć vjerovale; nekoć su s velikim oduševljenjem u bijelom odijelu doživjeli prvi susret s Isusom u Pričesti, dolazili u Crkvu, molili se Bogu, ispovijedali se...No jednom kao da je došao preokret u njih: prestali su vjerovati, odnosno govorili su da više ne mogu vjerovati. Razlog je tome ili loša okolina, ili grijehom uprljana savjest ili opet koji drugi razlog.

Možda su se razočarali u životu! Možda su zavedeni! Možda pak ne vide kraj zdravih očiju! Možda tu nevjeru izriču samo njihova usta, a srce im je ipak ostalo povezano s Bogom? U svakom su slučaju nevjerni Tome. Oni bi se sami htjeli uvjeriti, sami rukom opipati, sami vidjeti, sami slušati!

Uputili bismo ih na njihovu okolinu, na dobre i vjerne kršćane, pa da vide na očigled kako je vjera i potrebna i korisna i istinita. No oni moraju taj život promotriti iznutra, a ne samo njegovu vanjsku stranu. Znatiželjnom se pogledu ljudskog oka izmiče ono što je najdublje i ujedno najljepše i najbogatije. Treba gledati očima duše, ne očima tijela i doći će mnogi do one dragocjene spoznaje, do koje je došao i Toma i morat će priznati kao i on:"Vidjesmo Gospodina!"

Kad gledate malo dijete kako pokušava tepati za mamom prve molitvice, pa kad ih jednom nauči, kako ono zna biti pobožno i kako s puno ljubavi govori Isusu i andjelu čuvaru molbe za svoju mamu, za tatu i za sve ostale. Ako to koji puta gledate, doživjet ćete dijelak neba, jer ćete očima svoje duše vidjeti u toj maloj djetinjoj duši i uskliknuti:"Vidjesmo Gospodina!"

Tako slično možemo susresti, kad gledamo čistu mladost pojedinih mladića ili djevojaka, koji hodaju po blatu, ali duše su im uzdignute iznad svega zla i Boga nose u sebi. Tu je opet susret s Gospodinom. Jednako možemo Gospodina susresti u nježnoj požrtvovnoj brizi matere za svoje dijete.

Zar nije jednako lako susresti Gospodina, ako obidjemo svu bijedu po bolnicama i lječilištima, gdje ćete susresti tako divnih heroja, tako duboko požrtvovnih patničkih duša, koje se rijetko ili nikada ne potuže na svoj životni križ. Ne gledamo li u njima Gospodnju snagu, božansku milost koja vidljivo operira u ovom ljudskom biću, koje i lako podnosi tjelesnu patnju i ujedno posvećuje, očeličuje dušu i oplemenjuje karakter. Kad čovjek ovo gleda i očima duše i očima tijela, mora duboko zamišljen tiho šapnuti:"Vidio sam Gospodina, kako prolazi hodnicima i postajkuje uz krevete ovih patnika da im daje snage, da se uz beznadnu tugu tiho smješe i druge razveseljuju! Duh je nad tijelom!"

Vidjet ćete Gospodina i u odlučnim značajevima, kojih ima oko vas. Oni nisu ljudi, koji bi mijenjali svoju boju ili svoje uvjerenje svakih pet minuta. Oni su spoznali istinu, spoznali su Ljubav i sada stupaju tim putem i ljube tu Ljubav bez obzira na sve ostalo.

Jeste li vidjeli čovjeka kršćanina na umoru? Zar nije istina ono, što je rekao jedan poganin u Južnoj Koreji misionaru, kad ga je molio da ga krsti:"Vidio sam kako kršćani umiru, pa sam po tom zaključio da je njihov Bog pravi!" - "Vidjeli su Gospodina!"

Neka nevjerni Tome otvore oči i gledaju! Neka ih ne smeta ljudska slabost i grješnost! Ispod te tvrde i opore kore susret će Gospodina, koji djeluje svojom toplinom, da se ovaj sloj oporosti rastopi.

Pomozi, Gospodine, nama nevjernima i kolebljivima!

Amen.

++++++

SV. IVAN EVANDJELISTA

27. prosinac

Sv. Ivan, apostol i evandjelista bio je sin Zebedeja i Salome, a brat apostola sv. Jakoba Starijeg. U svojoj ranoj mladosti posvetio se zanimanju svoga oca: bio je ribar. No njegova je plemenita duša čeznula za nečim višim i većim, nego je ribarenje na galilejskom moru. Kad jednoga dana, a bilo mu je tek 17 godina, dočuje za Ivana Krstitelja, koji je oko sebe okupljao narod i propovijedao na obalama Jordana; ostavi Ivan svoju ladju i vesla i pridruži se Propovijedniku. A kad on prstom pokaže na Spasitelja koji se je približavao, Ivan je osjetio, da je to Onaj, kome će posvetiti svoju ljubav i sav svoj život. I slijedio ga je zajedno s Andrijom. Čitav je sat išao za Isusom, a da se nije usudio ni riječi progovoriti. Istom kad se Isus okrenu i blago ih pogleda, Ivan očito zbunjen upita: "Učitelju, gdje stanuješ"?

Tri je godine proveo u Isusovoj blizini. Bio je više od drugih drag Spasiteljevu srcu. Njegova čista duša, koju nije obesčastila niža strast, bila je pristupačna za tajne Božjeg kraljevstva. Svom snagom svoje jake i vatrene volje posvetio se Božjem Pomazaniku i njegovu djelu. Kad je vidio zapreke i poteškoće, na koje je nailazio Božji Sin, stiskale bi se njegove pesti, namreškalo čelo, a iz orlovskih očiju plamtila je želja, da Božja vatra uništi sve njegove neprijatelje. I nije ga uzalud sam Gospodin nazvao "gromovnikom".

Isus je ljubio svog vatrenog apostola, i to više ostale. U dvorani posljednje večere posadio ga je sebi o desnu. Njemu je prvome pružio euharistijski kruh i kalež svoje presvete krvi. Ivan je pripadao izabranima, koji su smjeli Isusa pratiti u Getsemanski vrt. Žalost i bol za preljubljenim Učiteljem otežale su njegove oči, tako da je i on unatoč Isusove zabrane zaspao.

Kad je svanuo krvavi veliki Petak, Ivan je bio svjedokom strašne i nepravedne presude, koju je Poncije Pilat izrekao nad Bogo-čovjekom. Kad je žalobna povorka s osudjenima na križ krenula put Kalvarije, Ivan se nalazio kao jedini učenik iza Isusa i slijedio ga. Njegovo je lice bilo blijedo kao smrt. Nije se obazirao na neke, koji su prstom pokazivali na njega, koji takodjer pripada Galilejcu. Iako je bio najmladji u apostolskom zboru, stajao je neustrašivo pod križem i dijelio Kristove boli. Val zatrovane, smrtne mržnje svalio se i na njega ali nije pobjegao. Nad Kalvarijom nadvila se tama. Zemlja se uzbibala, sunce pomračilo, ali on je stajao i gledao, kako zamire život u izmučenom Tijelu predobrog Učitelja. Slušao je njegove posljednje riječi i primio najveće odlikovanje umirućeg Spasitelja: "Sinko, evo ti Majke!" Raspeti, koji je bio lišen i svojih haljina, dao je ljubljenom učeniku posljednje i najveće, što je imao: svoju Majku.

Ivan, koji je jedini bio podno Isusova križa, bio je prvi kod Isusova groba u rano uskrsno jutro. Iz poštovanja prema starijem apostolu Petru, nije ulazio, nego je čekao te zajedno unidjoše i nadju, da je grob prazan.

Ivan je vidio i odmah povjerovao, da je Spasitelj uskrsnuo od mrtvih.

Kad se zajedno s ostalima nalazio na galilejskom moru loveći ribu, Ivan prvi prepozna Isusa, koji im se ukaza. Tu je čuo riječi, kojima je Isus sv. Petra postavio za vrhovnog poglavara cijele svoje Crkve: "Pasi ovce moje, pasi jaganjce moje!" Čuo je i Spasiteljeve proročke riječi upravljene sv. Petru, da će ga naime uskoro proslaviti. A njemu Isus reče: "Hoću, da tako ostane!"

Iza smrti bl. Djevice Marije, koju je Ivan prema Spasiteljevim riječima kao majku uzeo k sebi, otišao je u maloazijski grad Efez. Kao biskup djelovao je u tom gradu, u kom je već sv. Pavao propovijedao i osnovao kršćanske općine. Svi su kršćani u sv. Ivanu gledali svog duhovnog oca i veoma poštivali "učenika koga je Isus ljubio".

Val okrutnih progona zahvatio je i sv. Ivana. Za vrijeme vladanja cara Domicijana bio je odveden u Rim na sud. Pred latinskim vratima bio je bačen u kotao vrelog ulja, ali je učenik, koji je proživio muku i smrt samog Spasitelja, iz ove strašne i smrtonosne kupelji izašao neozljedjen. Takodjer i otrovni napitak, koji mu dadoše, nije mu naudio. Tada ga car progna na mali otok Patmos, koji se nalazio nasuprot maloazijskom kopnu.

Tu je sv. Ivan kao nijedan čovjek prije ili poslije njega vidio sakrivene tajne sviju svjetova i svih vremena. Bog mu je objavio duboku pozadinu svega zemaljskog zbivanja. Vidio je silnu i tajnovitu dramu, koja se odigrava iza kulisa vremena i prostora. Gledao je borbu dobrih i zlih duhova, prema kojoj je drama svjetske povijesti samo blijeda slika. Gospodin mu je dozvolio, da je mogao baciti i jedan pogled u ona posljednja vremena, kada će se voditi posljednja i najveća borba za najveći prijesto svijeta: borba antikrista protiv Božjeg kraljevstva. Slušao je predivne andjeoske korove, koji pjevaju pjesme i prate božansko Janje, kamo god ono podje. Svoja je vidjenja napisao u svojoj knjizi Otkrivenja i tako ostavio bogatu baštinu za sva vremena.

Poslije smrti cara Domicijana opet se vratio svome dragom stadu. Kao starac neprestano im je opetovao: "Dječice, ljubite se medju sobom!" A kad su mu oni prigovarali, što im uvijek isto govori, on je odgovorio: "Govorim to, jer sam tako čuo od Gospodina i jer, kad bi samo to sproveli, bilo bi dosta!"

Oko njega okupilo se dosta učenika. Dok su svi ostali apostoli umrli mučeničkom smrću, sv. je Ivan posljednji, što još živi. Tim više vrijedi njegovo svjedočanstvo: "Što bijaše iz početka, što čusmo, što vidjesmo očima svojim, što razmotrismo i ruke naše opipaše o riječi života... javljamo i vama, da i vi s nama imate zajednicu." (1 Iv 1-3).

Kao posljednji od apostola napisao je svoje evandjelje, u kome osobito naglašava Kristovo Božanstvo. "U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše od Boga i Bog bijaše Riječ..."

U svom posljednjem pismu napisao je još i ovo: "Mnogo imao bih da pišem, ali ne ću crnilom i perom, da pišem, nego se nadam, da ću vas skoro vidjeti i iz usta u usta ćemo govoriti" (3 Iv 1,13). Bilo je to njegovo posljednje pismo. Ivan više nije mogao posjetiti svoje drage kršćane, jer ga je Gospodin uzeo k sebi. Umro je u stotoj godini života u Efezu.

"UČENIK? KOGA JE ISUS LJUBIO!"

Iza rodosnog blagdana Isusovog rodjenja slavili smo blagdan sv. Stjepana, prvomučenika. Stavili smo prvu ružu mučeništva i ljubavi uz Isusove jasle. Ono nejako Dijete silni je i jaki Bog, koji svoje sljedbenike osposobljuje za najveće žrtve pa i na samu žrtvu života, ako to traži ljubav i vjernost prema Njemu.

Kao što je sv. Stjepan predvodnik svetih mučenika, tako bismo mogli reći, da je sv. Ivan predvodnik nebrojenih četa svetih djevica, tih živih i najmiomirisnijih ljiljana, koji su najljepši ures Gospodinovih jaslica. To su čiste i neokaljane zaručnice nebeskog Zaručnika, za koje je pisano, da će pratiti Janje, kamo god ono podje. (Otkrv 13,4).

Svakog je od svojih učenika Gospodin ljubio, ali sv. Ivana ljubio je posebno. Za njega izričito stoji u Sv. Pismu: "Učenik koga je Isus ljubio". Što više, znamo, da je na posljednjoj večeri upravo Ivan imao posebnu čast, da smije svoju glavu nasloniti na Isusove grudi, na ono Srce, koja ga je toliko ljubilo.

Zašto je dakle Isus najviše ljubio upravo sv. Ivana? - Zato, jer je bio djevičanski mladić, koji je čitavo svoje srce, svu svoju ljubav, sav žar svoje mladosti posvetio jedino Njemu, Isusu iz Nazareta.

Čim je iz ustiju sv. Ivana Krstitelja čuo, da je Isus Jaganjac, koji oduzima grijehe svijeta, odmah sve ostavlja i polazi za Isusom. U toj tolikoj žrtvi gleda Crkva drugi razlog, zašto je Isus posebnom ljubavlju ljubio Isusa.

Ivan je gotovo uvijek uz Isusa. Na Taboru gleda njegovo preobraženj. Prati Ga na svim njegovim putovanjima po Judeji, Samariji i Galileji. Upija sve njegove riječi, promatra sva Isusova čudesa. On je čvrsto uvjeren, da je Isus obećani Spasitelj i pravi Bog. To odmah naglašuje na početku svog Evandjelja.

Ostao je vjeran Isusu i za vrijeme njegove pregorke muke i smrti na križu. Zato kao nagradu svoje vjernosti prima najljepši dar: Isusovu majku. Kroz petnaest godina mogao je iz Marijinih ustiju slušati toliko slatkih tajni iz Isusova života, osobito iz njegova djetinjstva. Tako je Ona u Ivanu dalj odgajala vjernog apostola svoga Sina.

Čaša trpljenja nije mimoišla ni njega. Bio je bačen u kotao vrelog ulja, a kad mu ono ništa ne naudi, bio je prognan na samotni otok Patmos. Umro je u velikoj starosti od 100 godina.

Ovaj divan lik sv. Ivana, tog djevičanskog apostola, koji je bio poseban ljubimac Isusov, najljepše pristaje odmah na treći dan Božića. Ljiljan njegova života pored Stjepanove krvave ruže najljepši je ures Isusovih jaslica.

Možemo li današnjem svijetu, našoj djeci, mladeži i odraslima postaviti ljepši uzor od ovoga, koga danas pred sve nas stavlja sv. Crkva? Primjer sv. Ivana, Isusova apostola najljepši je ideal svakom kršćaninu, koji želi omiliti svom Spasitelju koji želi zavrijediti čast, da smije svoju glavu nasloniti na božansko Srce Božjeg Sina.

Primjer sv. Ivana nasljedovali su toliki jaganjci Isusovog stada, tolika djeca, koja su radi svoje nevinosti i posebne ljubavi prema Isusu Njemu najdraži. O koliko ih poznamo, koji su i umirali radi svoje odanosti Isusu.

U njemačkom gradu Mannheimu nalazi se jedan dječji grob, na kom stoji natpis: "Iz ljubavi prema Isusu!" Grob je to jednog djeteta, koje je teško obolilo, a u najtežim je mukama neprestano opetovalo: "Iz ljubavi prema Isusu!"

Za vrijeme progona kršćana u jednoj katoličkoj zemlji neprijatelji su uhvatili desetogodišnjeg ministranta Dominika de Val. Iza strahovitog mučenja raspeli su ga i pribili čavlima na zid župne crkve. Krv je curila iz njegovih probodenih ruku i nogu. Mališan je stenjao i jaukao, ali je mirno umirao, jer je ljubio Isusa. Konačno ga jedan krvnik probode bodežom i baci u rijeku.

Tko bi nabrojio idealne mladiće i djevojke, koji podjoše tragom sv. Ivana? U zagušljivoj i pokvarenoj atmosferi venu ljiljani. Uništava ih zadah strasti. Gdje ćemo ih naći? Idealne djevice, te zaručnice Janjeta, naći ćemo po samostanima usred svijeta kao ljiljane medju trnjem; u roditeljskim domovima, u kojima se poštuje Božji zakon i gdje se živi po njemu. Samo Božjem je oku poznato, koliko čistih duša i danas gazi ovu blatnu zemlju, duše koje se ne daju prevariti zavodničkim pozivom, koje neće okaljati svoje mladosti, jer znadu da im je samo tako dozvoljen pristup Srcu Božjeg Sina. Nije to bilo samo nekoć u ona davna i stara vremena. To se dogadjalo i dogadja i danas u dvadesetom stoljeću.

Sv. je Crkva ponosna na svoje djevice i mučenice. One su najbolja obrana kršćanstva, koje još i danas pobjedjuje grijeh i daje jakost, da se duše očuvaju od kaljuže i blata nečistoće.

Gdje je tajna ustrajnosti? Gdje je snaga dušama, koje ostadoše čiste i ustrajno vjerne svome Zaručniku Kristu? Već sv. Ivan lijepo pokazuje: na grudima Kristovim, na Srcu njegovu! Uz Mariju, njegovu presvetu Majku!

Prigodom svečanosti prve sv. Pričesti podjelile su francuske dame posljednjem potomku kraljevske kuće Burbonaca mladom grofu Chambord-u krasan vez. Na zlatnoj pozadini bili su izvezeni ljiljani. Ispod svega stajao je natpis: Serva lilia! Čuvaj ljiljane!" Dječakov ga odgojitelj upita, da li razumije, što to znači; "On odgovori: " O da! Ljiljani su naš kraljevski grb. Moram svojoj zemlji uvijek biti vjeran". No svećenik upita, da li možda i koje drugo značenje u sebi krije onaj natpis? Dječak opet odgovori: "Budite bez brige! Zavjetovao sam Bogu čistoću i radije bih umro, nego da je izgubim!" (Koch,XII 738,4).

Lijepa lozinka svima: roditeljima i djeci: Servate lilia - Čuvajte ljiljane! U što većoj mjeri ostvarimo taj veliki ideal kršćanstva, to će naš narod i svi mi zajedno biti sretniji i zadovoljniji. Ako naime ima pravog mira, osjeća ga čista savjest.

Bl. Bernardin Realini S.J. običavao je svojim pokornicima, kojima je bila teška borba za čistoću, preporučavati, da se u napasti pobožno prekriže i kod toga tri puta izgovore ovu molitvicu: "Svojim svetim djevičanstvom, prečista Djevice, očisti moje tijelo u ime Oca i Sina i Duha Svetoga!" Jedan od tih pokornika potvrdjuje, da je zahvaljujući toj molitvici kroz 5o godina uspio sačuvati čisto srce. (Koch XI 225,4).

Po uzoru sv. Ivana i mi na grudima Kristovim uz nebesku majku Mariju ostanimo čisti sve do sretnog ulaska u nebo. Amen.

S A D R Ž A J

Dozvolom Duhovne Oblasti u Zagrebu.

Izdao: Nadb. Duh. Stol, Zagreb, Kaptol 31.-Odgovorni urednik: Dr. Dragutin Hren, Zagreb, Kaptol 31. - Umnoženo u 600 primjeraka ciklostilom Nadb.Duh.Stola za isključivu uporabu svećenstvu.- Zagreb 1961.